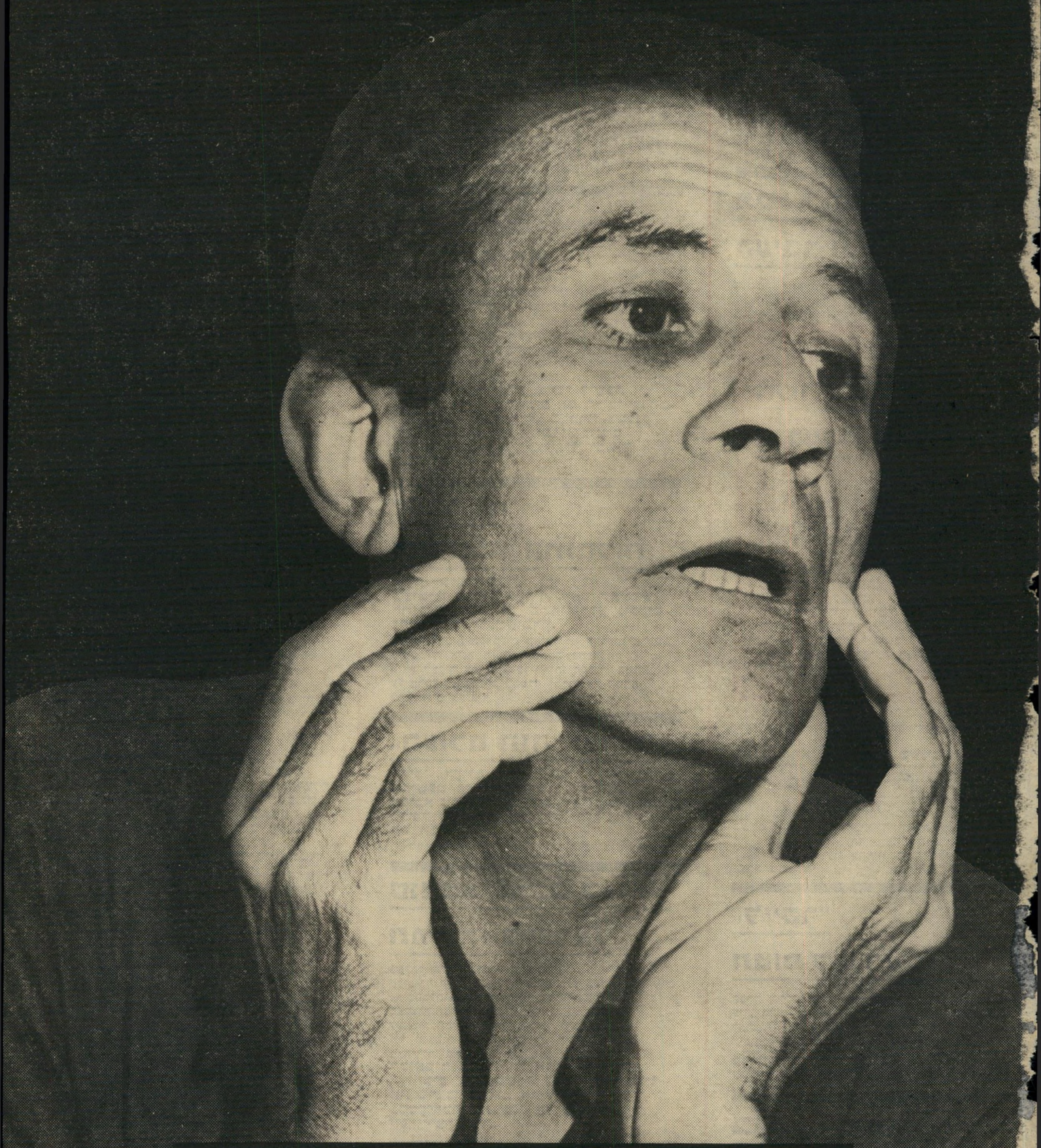
כ"ג סיון תשל"ח, 28.6.78 שנה 42 המחיר: 13.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) מספר 2130

העולם הזה

אייכי

תשקיף

אישיות בכירה:
הפיתרון - עידוד
הגירת ערבים

אישיות בכירה אימצה את תוכניותיו של הרב מאיר כהנא, מנהיג הליגה להגנה יהודית, לגבי הפיתרון לבעיית הערבים הנמצאים תחת שיטונה של ישראל.

בכנס סגור שנערך באחרונה, הציגה האישיות הבכירה את דיעותיה בנושא השלום והשטחים. עיקר דבריה היה: לעולם לא ייכון שלום בין ישראל למדינות־ערב, משום שישראל אינה יכולה להרשות לעצמה, מסיבות ביטחוניות, את החזרת השטחים הכבושים.

לפיכך, הפיתרון הסביר ביותר למניעת הפיכתם של הערבים, שתחת שילטון ישראל, ממיעוט לרוב, הוא הוא עידוד וסיוע להגירתם למדינות אחרות.

לא נועצו ברמטכ"ל
בקשר
ל"תוכנית השלום"

גילויו של שר־הביטחון, עזר וייצמן, כי שר־החוץ משה דיין הביע בפגישתו עם סגן ראש ממשלת מצריים לענייני הנשיאות, חסן אל־טועמי — שנערכה לפני ביקורו של הנשיא אל־סאדאת בירושלים — נכונות לוותר על שדות־התעופה שמחזיק צה"ל בסיני, וזאת מבלי שנועץ תחילה בשר־הביטחון — אינו הגילוי היחידי מסוג זה.

הרמטכ"ל ישעיהו רבי־אזוף (מיכי) מרדכי („מוטה") גור, גילה לאחרונה כי תוכנית־השלום, שניסח ראש־הממשלה מנחם בגין, ושאת פרטיה גילה לראשונה לנשיא ארצות־הברית ג'ימי קארטר, חוכנה אף היא מבלי שאיש התייעץ עימו — וזאת למרות שהתוכנית נועדה, כביכול, לענות על צורכי־הביטחון של ישראל.

השגרירות מוועת
ספרים מאסירים

אסירים ישראליים, הכלואים בכתי־הכלא בגרמניה, אינם יכולים לקבל ספרים עיבריים לקריאה.

קרוביהם וידידיהם של הישראלים הכלואים בגרמניה נהגו לשלוח להם ספרים בעיברית, לפי כתובות בתי־הסוהר שבהם הם כלואים. מכיוון ש־שיטונות בתי־הסוהר בגרמניה אינם מחזיקים מתורגמן השולט בעיברית, הם היתנו את העברת הספרים ליעדם בכך שהשגרירות הישראלית בבון תעבור על הספרים ותתחייב שלא יהיה בהם כל חומר סודי או מידע חשאי אחר, המועבר בצופן. השגרירות לא היתה מוכנה לקבל על עצמה אחריות מעין זו, וכתוצאה מכך הוחזרו כל הספרים לשולחיהם.

עזר וייצמן „בעונש"

ראש־הממשלה מנחם בגין אינו רוצה בהתפטרותו של שר־הביטחון עזר וייצמן מהממשלה. לפי הערכת מקורביו של בגין, עלולה התפטרותו של וייצמן לגרור אחריה מייד את התפטרות שרי ד"ש, שלא יוכלו להמשיך לכהן בממשלה אחרי שתמכו בעמדותיו של וייצמן. פרישה זו תשמיט את הבסיס מתחת לקואליציה ותגרום את פירוקה.

תגובתו של בגין על התפרצותו של וייצמן כלפין תתבטא, ככל הנראה, במיזור חיון ובהצרת צעדיו.

בגין יפקח מעתה על החלטותיו וצעדיו של שר־הביטחון, יתבע ממנו דיווח מפורט, כפי שעשה השבוע, בעת שביקש הסברים על הסכמתו של וייצמן לאפשר רכישת גנרטורים לעיריית שכם והחזרת נכבדים שהוגלו לירדן.

מצד שני יימנע בגין מלשתף את וייצמן בהתייעצויות ובדיונים מצומצמים, במטרה להמעיט את השפעתו.

בגין כועס
על העתונות

התייצבותה של כימעט כל העיתונות הישראלית לצידו של שר־הביטחון עזר וייצמן, בעיקבות העימות הקולני שהיה לו בישיבת־הממשלה בשבוע שעבר עם ראש־הממשלה ושרי־הממשלה האחרים, עוררה את רוגזו של ראש־הממשלה מנחם בגין, שהוא קורא־עיתונות מושבע ושעקב אחרי כל הפרסומים בעיתונות בנושא זה.

כתוצאה מכך החלו אנשי לישכת ראש־הממשלה מפעילים את הלובי שלהם בעיתונות הישראלית, במטרה לשכנע את העורכים והכתבים המדיניים בצידקת עמדתו של בגין, ולגיים את תמיכתם בו.

יעקר יער
להרחבת התנחלות

קרוב לאלף דונם של יער עציאורן בשומרון צפויים לעקירה, אם תתממש התוכנית להקצאת שטחי־קרקע נוספים להתנחלות קרני־שומרון.

כיוון שמרבית הקרקעות באיזור הן קרקעות פרטיות, והממשלה אינה רוצה להסתבך בהפקעתן, הוצע לעקור את עצי יער־האורן הסמוך, הנטוע על קרקע ממשלתית, במטרה למסור את השטח למתנחלים לעיבוד.

„העולם הזה" יערער

עורכי „העולם הזה" יערערו על הרשעתם במישפט פילוי שהניש נגדם ח"כ עקיבא נוף בכית־משפט השלום בתל־אביב, בקשר עם כתבה שטיפלה בנסיעותיהם של חברי־כנסת.

העירעור יוגש אחרי מתן גזר־הדין, בעוד שבועיים.

סנאטור הובס בגלל
תמיכתו בישראל

מפלתו של הסנאטור הרפובליקאי, אוהד ישראל, קליפורד קייס, בבחירות המוקדמות במדינת ניו־ג'רסי — מסמלת ניצחון נוסף של הלובי האמריקאי־ערבי בארצות־הברית בהשגת יעד חדש, שהציב לעצמו: חסימת הדרך וניסיון להכשלתם של סנאטורים וחברי־קונגרס מידידי ישראל, בבחירות שיתקיימו בנובמבר 1978.

הסנאטור קיים היה אחד מתומכיה הנלהבים של ממשלת בגין. הוא הפסיד את מושבו בסנאט אחרי שניסה לחגן, במסע־הבחירות שלו, על עמדותיו הפרו־ישראליות.

וונסה רדגרייב קוראת
להחרים את ישראל

הקונסוליה הישראלית בלוס־אנג'לס עומדת, ככל הנראה, מאחרי מסע־ההחרמה נגד השחקנית הבריטית ואנסה רדגרייב, בעיקבות השתתפותה בסרט־תעמולה פלסטיני. אנשי הקונסוליה מנסים להשפיע על במאים, מפיקים ותסריטאים הוליוודיים שלא לשתף פעולה ולא להעסיק את השחקנית, שזכתה השנה בפרס „אוסקר".

כתגובה על מסע זה פתחה רדגרייב במסע־תעמולה חדש נגד ישראל. היא החתימה עד כה יותר מתשעים שחקנים ושחקניות בריטיים על הצעת־החלטה, הקוראת להחרים את ישראל ולאסור על שחקנים, במאים וטכנאים בריטיים להשתתף בהפקות פרטים בינלאומיות, הנערכות בישראל.

החלטה מעין זו קיימת כבר באיגוד־עיבדי־הקולנוע בבריטניה לגבי דרום־אפריקה.

ארגון השחקנים האמריקאי, בראשותו של השחקן היהודי תיאודור ביקל, שהוא יורד מישראל, כבר פתח בניסיונות־שיכנוע נגד ההחלטה המוצעת באיגוד הבריטי.

מסע להפצת
העי"בר"ית בארה"ב

במאמץ לחידוש הפצת השפה העיברית בארצות־הברית מונה מנכ"ל חדש להסתדרות העיברית באמריקה, אירגון שנוסד עוד במילחמת־העולם הראשונה על־ידי דויד בן־גוריון ויצחק בן־צבי בעת שהותם שם.

כמנכ"ל האירגון, שגוין בשנים האחרונות ושלא ניהל למעשה כל פעילות, מונה שלמה שמיר, סופר „הארץ" בניו־יורק.

ההסתדרות העיברית באמריקה מוציאה לאור את השבועון העיברי הוותיק ביותר המופיע כיום בעולם, הדואר, שעריכתו הארכאית צימצמה את מיספר קוראיו. עתה מתכוון שמיר להפוך את השבועון ביטאון דוברי־העיברית בארצות־הברית.

השר־לשעבר
והדיילת

שערוריה עזובה לפרוץ ב„אל־על", מיצאה ממחאתם של דיילים על התערבות־ממשק בסיפורי־העבודה הם פנימיים שהם. לטענת חדיילים מתי ערב ש־„שעבר אצל הנהלת החברה, מבקש להציב דיילת ממוינת לטיסות שבהן הוא עומד לטוס בחו"ל. כיוון שאותו ש־„שעבר מרכה בטיסות, הוא קובע למעשה את זיהי־הטיסות של אותה דיילת, זוכה גם לבזות עימה מזו"ל בתפקידת־המנוחה הניתנות לה, בין טיסה לטיסה.

ייתכן שתחיה פנייה כנושא זה ישר־התכבדה.

„לייקר"
חטוס לישראל

חברת טיסות־השכר הבריטית לייקר, שפרצה עידן חדש בטיסות המוזלות שהנהיגה מבריטניה לארצות־הברית, מתכוונת לפתוח קו של טיסות־שכר לישראל בקייץ הקרוב.

פעילות החברה בישראל מותנית בכך שיורשה לה לחטוס גם נוסעים ישראלים.

בגין חרם 50
עצים לזכר דדו

ראש־הממשלה מנחם בגין נענה לפנייה הקרן־הקיימת ותרם סכום כסף לנטיעת חמישים עצים ביער לזכרו של הרמטכ"ל לשעבר, רב־אלוף דויד („דדו") אלעזר, שנוטעת הקרן־הקיימת בחניון שהוקם ליד שפך הירדן לכינרת.

TV-121EP-12"

חדש

SONY

שלום!

שאל כל אחד...

העולם הזה
בלי משוא פנים

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 03־243386. תא־דואר 136 • מען מברקי: „עולמפרס" • מודפס ב„חדפוס החדש" בע"מ, תל־אביב, רח' בן־אביגדור • הפצה: „גד" בע"מ • גלופות: צינקוגרפיה כספי" בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • העורך: אירי תבור • עורך תכנית: יוסי שנון • עורכת כיתוב: נורית יהודאי • ראש המינהלה: אברהם סיטון • מח' המודעות: רפי זכרוני • המו"ל: העולם הזה בע"מ.

קוראים כותבים

השבר האמיתי של עיתונאי אינו טמון בתלוש המשכורת שלו בסוף ה־חודש, יהיה זה גדול ככל שיהיה. קיימות צורות נוספות של גמול, החשובות אף יותר מאותו התלוש.

הצורה האחת היא כאשר מתברר ש־הדברים שהעיתונאי כתב נכונים למעלה מכל ספק. המדובר בכתבות־גילוי, הזוכות בתגובות מהסוג של „זה לא יכול לה־יות. זה ברוח עיתונאי!" כאשר הכתבה תוקפת את השילטון, משרדים ממשלתיים או עובדי־מדינה בכירים, מגיבים הללו או נציגיהם: „זה שקר. זה לא נכון!"

צורת הגמול השניה של עיתונאי חשו־בה לו הרבה יותר מאשר הראשונה, שהיא מחמאה לאגו העיתונאי שלו. כאשר עיתו־נאי מתריע על עוול, ובעיקבות הכתבה שלו מתוקן עוול זה ואנשים הנתונים למעשי זדון ורשע ניצלים, בא העיתונאי על סיפוקו המלא.

כך אירע לגבי הכתבה על בני הזוג מהכפר דהרייה ליד חברון (העולם הזה 2128). חסן אל־קאסייה, יליד כפר ליד חברון, ואשתו היהודיה, דניאלה מרחר־בות, אוהבים זה את זו. הם נישאו לאחר שדניאלה התאסלמה, ועברו להתגורר ב־דהרייה. האהבה בין השניים לא מצאה־חן בעיני המושל הצבאי של חברון וסגנו. הם ופקודיהם התעללו בבני־הזוג, תוך שהם מנצלים את הכלים העומדים לרשות המימשל הצבאי כדי לרדת לחייהם.

בחודש שעבר התלונן חסן במיכתב ש־שלחה עורכת־הדין שלו, פליציה לנגר לשר הביטחון עזר וייצמן. במיכתב גוללו בני־הזוג את כל תלאותיהם, שהזכירו תל־אות היהודים במישטרים מסויימים לפני כמה עשרות שנים. הם אמנם קיבלו תשו־בה סטנדרטית מליאשכת שר־הביטחון, ש־אמרה כי מיכתבם התקבל, אולם כל צעד מעשי לא נעשה, או לפחות לא הגיע לידיעתם.

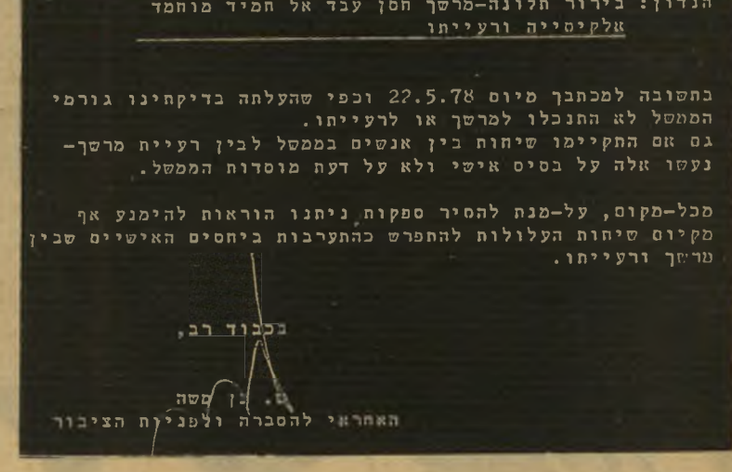
בכתבה, שנשאה את הכותרת המימשל למען סוהר הגזע, גולל העולם הזה בהר־חבה את כל פרטי הפרשה המזעזעת. סיפרה דניאלה על שאירע לה ולבעלה אחרי ש־שוטרים הופיעו בביתם בשעה 4.00 בבוקר, הזמינו אותם להתלוות אליהם לתחנת ה־משטרה:

„לחסאן אמרו לחכות בחוץ, ולי אמרו להכנס. שם התחיל אבו־נור לצעוק עלי: ‚אין לך מה לעשות, רק להתחתן עם ערבי חלאה?' זה היה סיגנון הדיבור שלו עד שהוא שיחרר אותי. באותו ערב, ב־10 בלילה, עוד לא הספקתי להשתחרר מההלם של השיחה של הבוקר, הגיעו חיילים לבית. הם העירו את כל השכנים והתפרצו לבית. אחרי שהם נכנסו — אנחנו כבר היינו במיטה — הודיעו לנו שאנחנו צריכים להיות למחרת בבוקר אצל המושל הצבאי.

„למחרת בבוקר היינו אצל המושל. ב־התחלה היינו אצל סגן־המושל. הוא התחיל לצעוק עלי: ‚את רוצה לגדל ילד של הפת"ח? אם אני ארצה אני אעשה לך הפלה. עם מי התחתנת, עם ערבי מלוכלך? טינופת? ואת בעצמך זונה שפלה! אני חי עם ערבים רק במילחמות. או שנחסל אותך — או שנחסל אותו'."

הבקשות שהופנו מטעם מערכת העולם הזה לדובר צה"ל לשוחח עם קציני המימ־של אליהם הופנו האשמותיהם של חסאן ודניאלה, כדי לקבל את גירסתם שלהם לפרשה, לא נענו. דובר מישרד־הביטחון הגיב כי העניין כולו נמצא בטיפולו של דובר צה"ל.

יומיים לאחר הופעת הכתבה בהעולם הזה, ב־15 ביוני, יצא ממישרד־הביטחון מיכתב לעורכת־הדין לנגר, בעניין חסאן ודניאלה. המכתב מהווה מילוי שתי ה־צורות בהן זוכה העיתונאי בהצלחה.

הודעות מישרד־הביטחון
הכחשה או הודאה?

כותב ללנגר שלמה בן־משה, האחראי להסברה ולפניות־הציבור במישרד־הביט־חון: „בתשובה למיכתבך מיום 22.5.78, וכפי שהעלתה בדיקתנו, גורמי־הממשל לא התנכלו למרשך או לרעייתו.

„גם אם התקיימו שיחות בין אנשים ב־מימשל לבין רעיית מרשך — נעשו אלה על בסיס אישי, ולא על דעת מוסדות המימשל.

„מכל מקום, על־מנת להסיר ספקות, ניתנו הוראות להימנע אף מקיום שיחות העלולות להתפרש כהתערבות ביחסים ה־אישיים שבין מרשך ורעייתו."

מישרד־הביטחון, למרות ההכחשה ה־רשמית שבתחילת המיכתב, מודה לאמיתו של דבר, כי מה שהתפרסם בהעולם הזה היה נכון, אך מסביר זאת כיוזמה אישית של המושל, סגנו והנתונים לפיקודם, ולא כמדיניות של המימשל ומישרד־הביטחון.

טענה זו אינה עומדת במיבחן ההגיון, ואין ספק שהיא התחמקות מילולית. המו־של הצבאי, וכל אחד מפקודיו, הם נציגי צה"ל באיזור חברון, וכאשר הם לובשים מדים, נעשית פעולתם בשם צה"ל, ולא באופן פרטי. אילו היו מועמדים לדין על חריגה מסמכויות, או בעוון התנהגות ש־אינה הולמת קצין והמביישת את צה"ל, יכול היה צה"ל להתנער מהאחריות למע־שיהם הפליליים. אולם כל עוד לא עשה צה"ל כן — ובמיכתב של בן־משה אין רמז לכך — אחראי צה"ל למושל הצבאי בחברון ולסגנו וגם לשיחות האישיות־כביכול שלהם.

אולם הפיסקה האחרונה במיכתב היא כשמיספר ניכר של העמודים בדבר השבוע מוקדשים לנושאי טלוויזיה, והארץ עומד להוציא בעתיד הקרוב מוסף משל עצמו.

במערכת העולם הזה היה ברור, כי נושאי טלוויזיה הפכו מעניינים יותר ויו־תר. סקרים שנערכו על־פי הזמנת רשות־השידור אישרו הנחה זו גם באופן מדעי. אולם בעוד שכל העיתונים מביאים את לוח השידורים ואת סיפורי הסרטים וה־תוכניות, החלטנו לנסות משהו שיתאים יותר לרוח החדשנית של העולם הזה.

אל המדור שידור, הוספנו שני עמודים המתחלקים לשני חלקים בלתי־שווים. הח־לק הקטן יותר הוא חומר קל ורכילותי קמעה על מה שקורה בבניין הטלוויזיה ובחדרי־החדרים שבהם עוסקים במלאכה. החלק הגדול יותר נראה כלפי־חוץ ומהב־חינה הגראפית כלוח־שידורים, אולם ל־קוראים שטרחו בשבועיים האחרונים לקרוא את הכתוב, היתה הפתעה.

אין העולם הזה מביא את לוח־השידורים או את סיפורי הסידרות או התוכניות ש־יוקרנו בטלוויזיה באותו השבוע. את זאת אפשר למצוא די והותר בעיתונים האח־רים. מילבד זאת, שאין האוהדים השרו־פים של הטלוויזיה מקרב חברי־המערכת חושבים כי מן הראוי לספר את תוכן הסרט או את תוכנה של התוכנית, לפני הצפיה, שהרי לשם מה לצפות אחר־כך? בשיבעת הטורים הצרים, המחולקים לפי ימי השבוע, מופיעים סיפורים קטנים ש־שמאחרי הקלעים, הכוללים בתוכם „סקו־פים" קטנים, הנוגעים לסדרות, לסרטים ולתוכניות שישודרו באותו היום.

מוחמד ודניאלה אל־קיסיה
התעללות פרטית או רשמית?

אין ספק כי מי שיתבונן בסולטי, ויידע כי השחקן הכושי המופיע שם הוא אותו שחקן שהופיע כאידי אמין דאדא באנטבה של מנחם גולן, או שיידע איזו חיית־ים היא סולטי, יהנה יותר מהצפיה. קורא העולם הזה, שיקרא מה עבר על השחקן המשחק את דויד המונד בסידרה האחים, בתקופה שבה צולם הפרק השבועי של האחים, יבין אולי טוב יותר את מישחקו. מי שידע מה קורה מאחרי הקלעים של מערכת החדשות, ומדוע הופיע שמעון פרס במוקד במקום יגאל הורביץ, בוודאי יהנה יותר משידורי החדשות. מדריך מייוחד זה, שאין למצוא כמותו בשום עי־תון אחר המופיע בארץ — הוא השירות שנותן העולם הזה לצופי הטלוויזיה מק־רב קוראיו.

עורכי־המדור מנסים גם להביא חומר, מאותו הסוג, לגבי השידורים בשני ה־ערוצים בירדן. אולם כאן אנו נתקלים בקושיים כפולים. השגת החומר מהארץ השכנה כרוכה בקושי הראשון. אולם כ־אשר כבר משיגים את החומר, מחליטה התחנה הירדנית לא פעם לשנות, ברגע האחרון, את לוח־השידורים שלה. למרות זאת, המדור החדש בהעולם הזה מנסה לשרת גם את עשרות האלפים הקולטים את ירדן.

השלימה את גמול העיתונאי. בן־משה מגלה, כי ניתנו הוראות להימנע גם מ־„שיחות אישיות." אם אמנם ימלאו מפק־די המימשל בחברון אחרי ההוראות, מוב־טחים חיים שקטים לבני הזוג אל־קיסייה, והכתבה השיגה את מטרתה.

הפרשה כולה מטילה אור על האופי המשחית של שילטון־כיבוש, המוסר בידי אנשים זוטרים שררה חסרת־מעצורים.

■ ■ ■

בשבועות האחרונים הוצפו קוראי העיתונים, כל העיתונים, במוספי־ענק ה־מוקדשים לטלוויזיה ולשידור. כרגיל היה החלוץ העולם הזה. מזה שנים אחדות מופיע בהעולם הזה מדי שבוע המדור שידור, המביא מידע על הנעשה מאחרי הקלעים וסיפורים על הטלוויזיה, ובמידה מסויימת על הרדיו. התחרות בין העיתונים השונים הביאה לכך שמדי שבוע מוקדשים הרבה טונות של נייר לשידורי הטלוויזיה, כאשר לאמיתו של דבר, כל מדור או מוסף טלוויזיה בעיתון אחד דומה למשנהו.

לאשה הוציא מוסף מייוחד עד חצות, המתחרה בלהיטון. ידיעות אחרונות הפך את מדריך הרדיו והטלוויזיה שלו למו־סף נפרד, המודפס על נייר משובח, וצי־רף אליו כתבות בענייני טלוויזיה ובי־דור. מעריב לא פיגר אחרי ידיעות אח־רונות והוציא מוסף פרטי משלו. אמנם המוסף של מעריב מופיע ביום חמישי, יום לפני זה של המתחרה, אולם אפילו עורכי מעריב הבינו כי המוסף שלהם יבש מדי, ומתכננים להפכו למוסף צבער־ני ועשיר. דבר יוצא כבר חדשים רבים

קר...
קר...
18 קראט
עלית
18
עלית
18
18 קראט קפה נמס גבישי
נמס במהירות במים קרים
וטעמו הנפלא אינו פג אפילו
כאשר הוא מוצב במקרר
"כצינת שלג ביום קציר"
עלית
18 קראט קפה קר נקי

מכתבים

כסף כן, קוד לא

הספיקות לגבי מדיניותה של ממשלת ישראל בנושא השלום הולכים ומתרבים בקרב הקהילה היהודית בארה"ב. כאן, בלוס־אנג'לס, התארגנה קבוצת ישראלים ויהודים אמריקאיים, שחבריה מרצים ב־אוניברסיטאות באיזור, סטודנטים לתארים גבוהים ופעילי הקהילה היהודית, המתכוונת לפעול כתנועה לשלום.

כל חברי הקבוצה מסורים לטובתה ו־שלומה של ישראל וחרדים לביטחונה. ב־1 במאי הפגינה קבוצה זו, הנקראת „ועדת אד־הוק של ישראלים ויהודים אמריקאיים לשלום עכשיו," מחוץ לאולם שבו נאם ראש־הממשלה, מנחם בגין. ההפגנה לא היתה מכוונת נגד ראש־הממשלה אישית, אלא כנגד המדיניות הסרת־הפשרה שהוא מנהל — מדיניות הגורמת דאגה בקרב חנגים רחבים בקהילה היהודית כאן.

ידוע לנו שהפגנה זו עוררה ביקורת חריפה בישראל, ואף נוצלה בידי גורמים המתנגדים לתנועת השלום לשם התקפה עליה. אנו מודעים לסיכונים הכרוכים ב־חילוקי־דיעות בקרב הקהילה היהודית ב־ארה"ב, ובינה לבין ממשלת ישראל, אולם אנו דוחים בתוקף את הטיעון כי „על הישראלים לנהל את מאבקם הציבורי ב־ישראל" (אלה דיברי אנשי שלום־עכשיו) וכי ליהודי ארה"ב אין זכות להשמיע את קולם בוויכוח. האם שלום הארץ נוגע ל־ציבור הישראלי בלבד? האם לא כל עם ישראל ערב לגורל המדינה? היכולה מ־שלת ישראל לבקש את כספינו ותמיכתנו, ולסרב להאזין לקולנו?

מסירותנו לטובת ישראל מאלצת אותנו לתת פומבי להשגותינו על מדיניות הממ־שלה, משום שזו מדיניות מוטעית, המסכ־נת את ביטחון המדינה.

ריצ'ארד זיברשטיין,
לוס אנג'לס, ארה"ב

● ● ●

ישראל האחרת — עכשיו

טוב שקמה תנועת „שלום עכשיו!", ורק הבל שכל־כך מאוחר. אם היה גורם שהפ־חית מגודל הנזק שנגרם לתדמית המדינה ועצר את הסחף העצום והבלתי־מרוסן בדעת־הקהל האמריקאית נגדנו, הרי זה תנועת „שלום עכשיו"!

כסטודנט שנה שלישית באחת מאוניבר־סיטות ארה"ב, וכאדם הבא במגע יומיומי עם קהל הסטודנטים היהודי והלא־יהודי שם, הייתי עד לתהליך העצוב הזה כולו. מדינת־ישראל הפכה לאט, אבל בעיק־ביות, הצד המכוער בעימות שבין ישראל למדינות־ערב. אנו מוצגים ככובשים, כ־מנשלים, כגורמי־עוול. בצדק או שלא בצדק — כך אנו נראים. פתאום נדמה שכל עם ישראל נוהג בבולדוזרים, דוהר בסנקים ומותח גדרות. החלטות ממשלת ישראל גרמו ריגשות זעם ורוגז של העם האמריקאי המכוונים אל כל עם ישראל.

לשימחתי, כשכמעט נשכחה כבר, הופיעה ישראל האחרת: ישראל המעדיפה קיום בשלום תוך יחסי־שכנות טובים על גבולות ארץ־ישראל השלמה. ישראל זו, המיוצגת על־ידי תנועת „שלום עכשיו", הצליחה לאזן את התמונה השלילית שממשלת יש־ראל ומדיניותה הצליחו ליצור בעם האמ־ריקאי ובעולם כולו.

יריב עמית, תל־אביב

● ● ●

מיקרה אבוד

קראתי את מאמרו המצויין של העורך „מדוע הוא עשה זאת" (העולם הזה 2127). בהזדמנות זו הצצתי גם במאמרים קודמים של אורי אבנרי שנשלחו מקאהיר. דווקא עיון בדברי אבנרי מחזק בי את ההכרה, שהתיזה הבסיסית שהשלום חיוני למצריים אין לה על מה שתסמוך.

אציין כמה גורמים: מצריים היא, מ־בחינת סיכויי פיתוח, מיקרה אבוד כדוג־מת הודו. בעיותיה עצומות, וזאת ללא כל קשר להוצאות הביטחון.

מה תרוויח ומה תפסיד מצריים עקב שלום?

כל עוד קיים מתח בגבול עם ישראל, יש להנהגה תירוץ מוכן לכישלון מדיניות הפיתוח. המתח הוא גם גורם להתלכדות לאומית ואמצעי למשיכת כסף ממדינות הנפט הערביות (השמחות שהמרץ המצרי מופנה לגבול הישראלי ולא לעבר אוצרו־תיהן־הון).

חתימת הסכם־שלום סופה שתחשוף את האמת על סיכויי הפיתוח של מצריים, תערער את הבסיס להתלכדות לאומית ו־תמנע משאבים וסיוע של מדינות הנפט. כאשר ביקר סאדאת בישראל היה מצבו בחזית הפנים שפיר (וקרוב לוודאי ש־שיקוליו היו בעיקרם פנימיים), משהורע מצבו בחזית הפנים (מישאל־העם מה־21 במאי, דיכוי מעט החופש ורדיפת האופו־זיציה) מייד הוקצנה גם עמדתו בחזית החיצונית.

אף אחד לא הצליח להשמיט את הבסיס מתחת לטענות אנשי „שלום עכשיו" כמו סאדאת עצמו.

בני יניאדו, פתח־תקווה

● ● ●

„כומתה קינטה"

בתקופה שבה לא חוייבו חיילי צה"ל לח־בוש כומתה, בשנים האחרונות, לא אירע שבשל עובדה זו מישהו „נפל על השכל" יותר או פחות מבעבר. אולם נדמה שמאז שבה החובה לחבוש את הכומתה — ל־מישהו במטכ"ל נפל משהו, למרות הכובע.

ממתי רמטכ"ל או ראש־לישכתו מונו ועברו קורס לציד חיילים, ומי ממנה ומופקד על המישטר והמישמעת בצה"ל? המיקרה של רדיפת הרמטכ"ל אחר חייל שלא חבש כומתה, רק מחזק את הדיעה עד כמה אבסורדית החובה של חבישת כומתה וכמה היא מוסיפה כאב־ראש מיותר והזנחת עניינים אחרים הקשורים במיש־מעת. אם הרמטכ"ל ימשיך בעיסוקים אלה, אני מסופק אם יישאר לו זמן כדי למלא את תפקידו.

נח כהן, רמת־גן

במחנה, עיתון חיילי צה"ל, פירסם את הסיפור על הרמטכ"ל, שנעצר ליד חייל ללא כומתה, ביקש ממנו את תעודת־החוגר שלו, נטל אותה ממנו והסתלק. במחנה אולי רצה להציג דוגמה של רמטכ"ל המקפיד על החוק, אבל הוא נתן דוגמה של רמטכ"ל מפר־חוק.

איני בקיא בפקודות מטכ"ל, אבל נדמה לי שחל שם איסור מפורש ליטול מחייל

את תעודת־הזהות הצבאית שלו — כרטיס החוגר. הרמטכ"ל היה יכול לבקש מהחייל את תעודותיו, לרשום את פרטיו, להחזיר לו את התעודות ולהעמידו לדין. אבל חטיפת התעודה מידי החייל — שלא במחנה צבאי — היא בפירוש עבירה. חייל ללא תעודה צבאית יכול להיעצר על־ידי המיש־טרה הצבאית ולהיות מואשם בהתחזות, או אפילו להיחשד כמחבל, רחמנא־ליצלן.

הדוגמה האישית של הרמטכ"ל במיקרה זה — פסולה.

יוסף מימד, תל־אביב

מוזר מאד שדווקא לוחם גדול כ„רפול", המשרת בצה"ל שנים רבות, מוצא שיטות מוזרות להחדרת המישמעת בצה"ל. כל אזרח בישראל, ובמיוחד זה ששירת בצבא יודע אל־נכון שדווקא החיילים המצוח־צחים והמעונבים הם זרע הפורענות, ש־מתמיד היה נגיף משתולל של חוסר־מיש־מעת והיעדר מוסר בצבא. הראיתם פעם רס"ר לא מצוחצח? או אפסנאי? או טבח.

(המשך בעמוד 10)

תחילת השבוע לא תהיה טובה ביותר, אבל תודות לעזרתו של אחד מבני מזל עקרב תצליח להשיג את התוצאות הרצו־יות לך. בעניינים רו־מנטיים: קלות־דעת וביטחון־עצמי מופרז לא יביאו לך כל תוע־לת. מוטב שתרסן את עצמך כל עוד אינך בטוח ברגשותיך. היי יותר סנטימנטלית, אל תקבלי דברים הנאמ־רים לך בהבעת פנים קשוחה, והשתדלי להיות מטופחת ונשית ותיהני יותר.

* * *

אנשים רבים מציעים לך הצעות מעניינות, אבל חשדנות דוחפת אותך לדחות הצעות אלו. אחד מידידיך יע־זור לך לעשות צעד גדול בתחום האינטלק־טואלי או האמנותי. מכ־תב נרגש, שירגש גם אותך, יגיע אליך הש־בוע. גילויי חיבה מאנ־שים שהסתייגו ממך שויים לעודד אותך מ־בחינה חברתית. קריאה, שמיעת מוסיקה והליכה לתיאטרון לא יזיקו לך. אדרבה, הם ישפרו את מצב רוחך הירוד לאחרונה. ליבשי לבן.

* * *

אל תסכן את סיומה של עיסקה מוצלחת בהססנות או בהתפר־צות כעס. זכור כי ה־אנשים שמקנאים לך מחכים שתעשה מיש־גים כדי להשתמש בהם נגדך. מסע קצר עשוי לגרור בעיקבותיו פגי־שה רומנטית מרתקת מאד ומלאת חוויות מרגשות ומסעירות. נסי להיות יותר מודרנית בלבוש ובאיפור. וחי את הצבע הכחול.

אתה מלא מרץ ויוזמה ואתה מרגיש שאתה יכול לגשת ל־הגשמת תוכנית מסו־יימת, אותה תיכננת כבר זמן רב קודם לכן. יגישו לך עזרה חשובה, אך נטיותיך העצמאיות עלולות ל־הרגיז את ידידך ומכ־ריך. במישור החברתי צפוייה לך פגישה ש־תפיג את רוב אשל־יותיך. השבוע יהיה דל באירועים.

* * *

שאיפתך לסובלנות תפגע בך; היה יותר תקיף ועמוד על שלך ביתר עוז. התנגשויות בינך לבין חבריך ל־עבודה או שותפיך עלולות להועיל לך אם לא תהיה רכרוכי. קשה לך לכתוב מכתב מסו־יים, אולם השתדל. יית־כן ויהיה זה בעזרך. נסה לגוון את צורות החיזור שלך. אל תס־דבי לענות למחזריך, לבל תהי מבודדת.

* * *

השבוע הזה הוא מסוכן. מוטב שלא תקבל על עצמך עבו־דות רבות מדי ב־שבוע זה. מיכשולים קטנים עלולים ל־שבש את לוח־הזמנים שלך ולגרום לך אי־נעימות רבה. ייתכן כי תזכה להכרזת־אה־בה לח ציפית. נסי להיות יותר מציאו־תית, אל תחשבי ש־כולם מתאכזרים אליך בכוונה תחילה.

במישור המיקצועי יהיה עליך לקבל החלטה קשה בזהירות בלתי רגילה. ידיעה מסויימת תעורר בך התרגשות, אף כי אי־נה נוגעת לך במיש־רין. קיימא שתתעורר באשמתך תקלקל את בילוי סוף השבוע. תחושות הקינאה שלך עלולות לסבך אותך יו־תר מאשר בילוי סוף שבוע. רצוי שתלך לרו־פא או פסיכולוג אם הנך מרגיש עצבות יתר. נסה לעסוק בעי־סוקים מרגיעים. אל תקצצי את שערותיך.

* * *

אתה מתהולל יתר על המידה. שתייה מופרזת, פרשיות רו־מנטיות ומישחקי־מזל אינם עיקר החיים. נסה להבטיח את זכו־יותיך במקום עבודתך. אתה עלול למצוא את עצמך מחוסר כל. הע־דינות והאדיבות הן תכונות שכלל אין ל־זלזל בהן. בת עקרב — העדיפי את בן מזל שור על פני כני מזל מאזנים וקשת.

* * *

היסודות האיתנים שבנית יתנו את פריים, והמצב שלך ייעשה מ־בוסס יותר. מכתב מעו־רר סקרנות יגיע אליך. מוטב שתנהג מעתה ב־יתר עדינות באדם ה־אוהב אותך. כשאת מנסה להיות ערמומית או רעה, את מצלי־ליחה, אך המחיר ש־את משלמת גבוה מדי. חדלי, נסי להיות יותר מאופקת ונוחה ביחסך לסובבים אותך.

* * *

אתה עלול להיסחף בסערת הרגשות המ־קיפה אותך ולאבד את כושר השיפוט שלך. עליך להתבטא בבהירות מירבית. אם אתה שואף לחידושים באורח חייך, מקום מגוריך וה־חברה הסובבת אותך, עשה זאת השבוע. לבן את כל האפשרויות, ב־צורה מחושבת ומתוכ־ננת. אל תסמוך על ני־חושים. פגישה רומנטית מאכזבת טומנת בחובה לקח חשוב לעתיד. הי־זהרי מנטייה לסיכונים בעניניך הפרטיים, היי רציניות ומעמיקה יותר מתמיד. הבזבזנות עלולה להזיק לך.

* * *

אם תשכיל לרסן את הרגשנות המופרזת שלך, תוכל לזכות בתוצאות טובות יו־תר. הממונים עליך יעריכו את הישגיך, אך אל יתעוררו אצלך רגשי גדלות והתנש־אות מעל עובדים אח־רים. קרוב לוודאי ש־תקבל מתנה שתעורר בך התרגשות ועם זאת לא תביא לך כל תו־עלת ממשית. צפוי לך גילוי חיבה בלתי צפוי. עתה הוא הזמן לצאת לחופשה, שהיא דרושה לך ביותר. ליבשי בגדים בהירים.

* * *

דווקא ברגע שתעמוד על סף השינוי המיוחל בחייך תרגיש כבול אל העבר. עליך לפעול בהגיון, אל תתן לרגש לשלוט בך. צפוייה לך הפתעה נעימה. אשר ל־ענייני הלב מוטב לא לנקוט גישה הנוגדת את רגשותיך, בייחוד לגבי בת זוגך. גלה יותר הבנה למשפחתך, אפילו אם הנך עייף וחסר סב־לנות. נסי לעורר את נטיותיך האמנותיות, ייתכן, שהן תמלאנה את החסר במצבך הנפשי, אשר כתוצאה מכך את עצבנית.

טמפו-היט גם בסופרמרקטים

חינם-2 מיליון מדבקות צבעוניות של כוכבי הזמר ללא הגרלה-10.000 תקליטים "לוהטים" הפרס הגדול-מערכת סטריאופונית משוכללת

משתתפי מבצע "טמפו-היט", מעתה תוכלו לקבל מדבקות ותקליטים גם בנקודות האיסוף בסופרמרקטים המפורטים להלן.

מדבקות
תמורת 12 סגרים של "ליטר פלוס" או 24 פקקים רגילים תקבלו 3 מדבקות צבעוניות. ממוספרות.

תקליטים
חינם - תמורת מדבקות 20-1 (המספרים בלבד ו) או תמורת 40 סגרים (או 80 פקקים רגילים) בצרוף 40 ל"י

במזומנים או המחאות דואר בלבד

תקבלו תקליט לפי בחירתכם מתוך רשימת הזמרים והלהקות המשתתפים במבצע.

תחנות האיסוף פועלות בימים א' ב' ד' ה' בין השעות 7 - 4 אחה"צ.

חסכו דמי משלוח-גשו לסופרמרקט

ירושלים. סופרמרקט "המשביר" רח' המלך ג'ורג'. פינת בן־יהודה
חיפה. סופרמרקט "צרכן" קרית אליעזר. ככר מאירהוף
בסופרמרקטים של אגודה צרכנית "תל־אביב דן שרון"
תל־אביב. רח' אבן גבירול 30
תל־אביב. רח' לה־גרדיה 78. יד־אליהו
רמת־אביב. רח' ברודצקי 43
בת־ים. מגדל נחום. שד' העצמאות
חולון. רח' סוקולוב 48
רמת־גן. רח' הרואה 2
רמת־גן. "ארנון" רח' ו'בוטינסקי
פתח־תקוה. רח' חיים עוזר 11
ראשל"צ. רח' רופשילד 9
רחובות. רח' יעקב 3
באר־שבע. "צפון" הנשיאים. שב"ו
נתניה. "מרכז" רח' שטמפפר

טמפו היט באמצעות הדואר

מדבקות
אסוף 12 סגרים של "ליטר פלוס" או 24 פקקים רגילים של "טמפו". צרף מעטפה מבויילת. על המעטפה ציין את השם המלא והכתובת המדוייקת.
שלח ל"טמפו", אזור התעשיה, חולון. בדואר חוזר תקבל 3 מדבקות צבעוניות ממוספרות.
מדבקות תקבלו רק עם מעטפה מבויילת

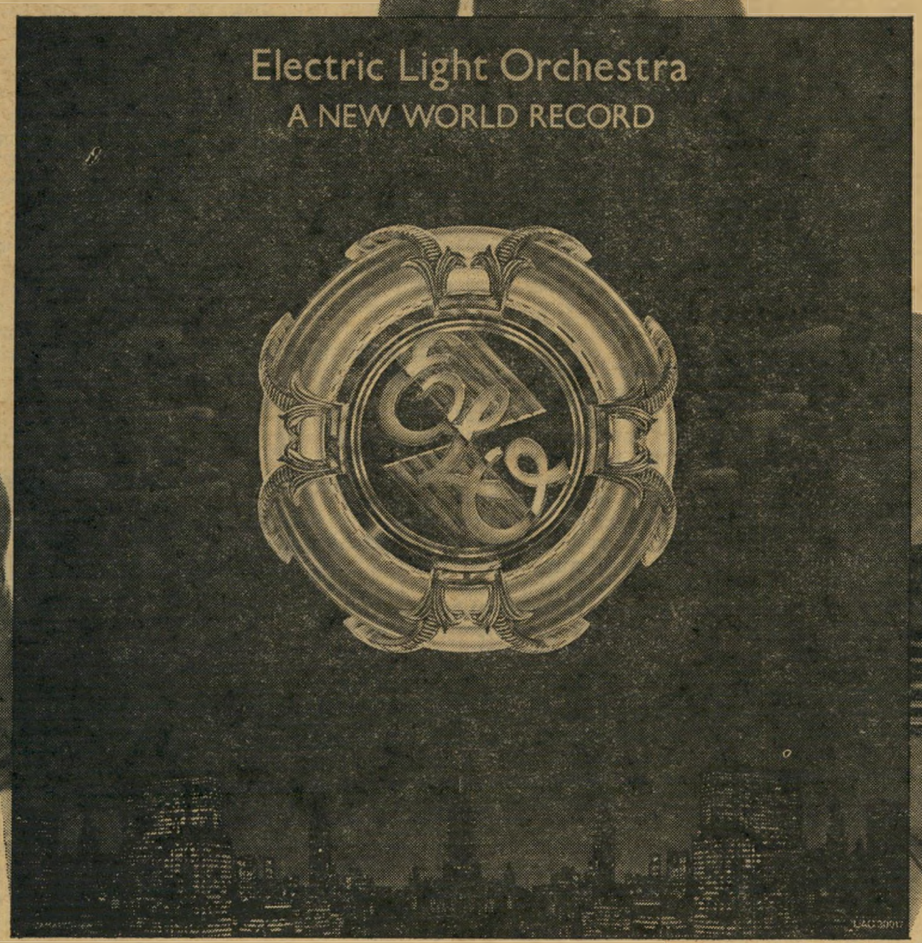
תקליטים
הסר את המדבקות הצבעוניות ושמור על חלקן האחורי הממוספר. אספת מספרים 20—1?
שלח ל"טמפו", אזור התעשיה, חולון, בציון שמך המלא וכתובתך המדוייקת. בתמורה תקבל תקליט. אל תשכח לציין את שם התקליט בו בחרת, מתוך רשימת הזמרים והלהקות המשתתפים במבצע.

אפשרות נוספת: שלח 40 סגרים או 80 פקקים רגילים ו־40 ל"י בדואר רשום, ציין את השם המלא, הכתובת המדוייקת ואת שם התקליט בו בחרת מתוך הרשימה.

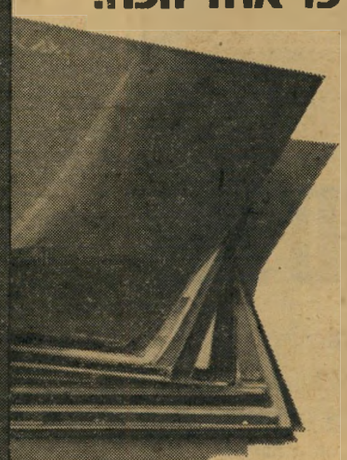
מערכת סטריאופונית
בהגרלה בין כל המשתתפים, בתום המבצע.

שים לבו אין הגבלה על מספר התקליטים שאתה יכול לקבל!
ככל שתרבה לשלוח מעטפות עם פקקים, תקבל יותר תמונות, יותר תקליטים. והעיקר—תגביר את סיכוייך לזכות בפרס הגדול: מערכת סטריאופונית משוכללת.

בהצלחה.

כל אחד זוכה!

לבחירתך:
יהורם גאון
מתי כספי
קליף ריצ'רד
להקת קורין
דני ליטני
להקת תזמורת החשמל
משהו טוב לילדים
להקת כנפיים
סדרת "דוד ירח"
שילה "שיר בגשם"
ארץ טרופית יפה
פול סיימון
חוה אלברשטיין
להקת החיפושיות
להקת אבבא
להקת סמוקי
שלום חנוך
קרוסלה
בילי ג'ואל
דייויד סול

טמפו כל פקק להיט במבצע טמפו-היט

הערה: המבצע מתיחס לתקליטים בודדים בלבד. אלבומים כפולים תמורת 80 סגרים או 160 פקקים + 80 ל"י.

פרסום א. מל

אקזוטיקה במלון „בקעת־הירח" באילת

הקיץ הזדמן לנו לשמוע לא אחת את השם „בקעת הירח". החלטנו כי הפעם, יש להתרשם מקרוב.

...צלילי מוסיקה ערבים, בריכת שחיה כחלחלה, עצי דקל תמירים ותחושת שלווה חלומית, קידמו את פנינו כשהגענו למלון „בקעת הירח" באילת. לרגע נדמה היה לי שאנו נקלעים לתמונה מתוך סרט טרופי אקזוטי, אך חיוכה האדיב של פקידת הקבלה החזיר אותי למציאות.

את ייחודו של מלון בקעת הירח, תגלו מייד עם הגיעכם. המלון בנוי וממוקם בסגנון מוטל, כך שניתן להגיע עם רכב, הישר עד החדר. מבנה זה יוצר תחושת מרחב נעימה, אין מעליות ואין סכנה לנפילת ילדים.

תופעה נוספת שתגלו עד מהרה, היא האווירה החופשית במלון. ישראלים או אירופאים, משפחות, בודדים או קבוצות — כולם מבאי המלון והתנהגותם של הכל — חופשית, אין צורך להקפיד על הופעה חגיגית או אחרת. כל אורח מסתובב לפי „הראש" שלו.

מוקמנו בחדר 201, אחד מתוך 200 חדרי המלון הכוללים מקומות ל־400 אורחים עם אופציה ל־100 מקומות נוספים. החדר, המשקיף אל בריכת השחיה היה מרוהט בטוב טעם. מיטות נוחות ומרווחות, מקלחות ושירותים צמודים, מוסיקה, רדיו וטלפון, מיזוג אוויר מלא וכל היתר, עד אחרון הפרטים.

לאחר מנוחה קצרה יצאנו מן החדר הישר לבריכת השחיה. שני סיבובים במי הבריכה ריענו אותנו סופית. התיישבנו על

כסאות הנוח עם בירה, סיגריות ומוסיקה, מתמכרים בכל גופנו לקרני השמש הרכות והנפלאות של אילת. „כמה שחופשה בהיי־שג יד, יכולה להיות מהנה ו־מוצלחת" — חשבתי לעצמי.... ערב אילתי קסום ואדמדם ליווה אותנו ל„גריל". להודות על האמת היינו די רעבים כדי לטרוף תריסר דגי קוטב ובאנו עם עיניים גדולות ממש, אך מה אומר לכם — הפתעה רדפה הפתעה, שולחנות היו פזורים בחצר שעל שפת הבריכה, אורות צבעוניים מעל ובמרכז — בר — ישר מהסרטים — ערוך ועמוס מכל טוב — מאכלי בשר ודגים, מבחר סלטים בסגנונות לא מוכרים, רפרפות ופרפראות למיניהן. מנה עיקרית הוגשה לשולחנינו לפי הזמנה והשתיה כדת.

אלה הן רק חוויות על קצה ה־מזלג, בהיותכם במלון „בקעת הירח" הממוקם בחוף הצפוני של אילת, מרחק דקות מהמרכז ומ־החוף.

תחושו על בשרכם את מלון „בקעת הירח" על מעלותיו השונות. בכל המסעדות — פרט לגריל — השיטה היא שירות עצמי, בכך סועד כל אורח לפי טעמו, לפי יכולתו ומשלם בהתאם. לרשות המבקרים מופעל ה„קופי שופ" המספק מאכלים חלביים, גלידת, קפה וכד', אידיאלי גם לילדים. „פיאנו בר" אינטימי פתוח מדי ערב לריקודים עם מוסיקת רקע, חדר טלביזיה למעדיפים בילוי זה, לובי מהודר וחנות למזכרות בכניסה. בריכת השחיה מופעלת לשירות האורחים כל היום ובלילה.

הארכנו יותר מדי? בואו ל„בקעת־הירח" ותבינו למה!

אגד־תיור — מוביל התיירים מס' 1 במדינה

ההיסטוריה של אגד־תיור מתחילה כשכמה חברי אגד „משוגעים לעניין" חברו יחדיו להקמתה של חברה פרטיזנית כמעט שסמה למטרה להביא את אהבת א"י לאזרחי ישראל. אל הנהגים (מיל.) שנהיו בינתיים מדריכים מוסמכים הצטרפו במשך השנים חברים מדריכים נוספים וכיום אגד־תיור הוא מוביל התיירים מס' 1 של ישראל. הן מבחינת צי האוטובוסים, ההנהגים והמדריכים שעומדים לרשותו והן מבחינת היקף ואיכות הטיולים שהוא מציע.

אגד־תיור פועל ב־3 משורים:

1. תיירות חוץ — סיורים וטיולים בני יום ויותר לתיירים עם הדרכה בלועזית ואירוח באיכות גבוהה.
2. טיולים מאורגנים לקבוצות של מפעלים, ועדי עובדים, משרדי נסיעות וקבוצות מאורגנות אחרות.
3. טיולים היוצאים בתאריכים קבועים מראש ומיועדים לכל משפחה בישראל. אלה טיולים שנועדו למי שאינו רוצה להיות כפוף למסגרת קבוצתית כלשהי. סוג זה של טיולים הולך ונהיה פופולארי יותר ויותר, בני המשפחה לוקחים אתם מצלמות בלבד ואגד דואג כבר לכל השאר.

ליחידים ולקבוצות מציע אגד־תיור את המסלולים הבאים:

— יום לימית. נסיעה לאורך החוף לאשקלון, יד מרדכי, ביקור במוזיאון השואה, צומת אבשלום, נירים וישובי פיתחת רפיח. ארוחת צהריים בימית בבית ספר שדה או במסעדה על חוף הים.

— נסיעה לנחל צין דרך באר־שבע, כביש אורון, מעלה העקרבים. ביקור במפעל הפוספטים החדש בנחל צין וחזרה דרך המפעל הישן לבאר־שבע. ארוחות במנות ארוזות במיוחד ל־אגד־תיור.

— הסיור הפופולארי למערת הנטיפים. יוצא בתדירות גבוהה. סיור מלווה הדרכה לאחד מפלאי הטבע הנדירים שבהם נתברכה מדינתנו.

סיור לקבוצות בלבד:

— יומיים לאילת. באר־שבע, שדה בוקר, מצפה רמון, עתיקות עובדת דרך בן־גוריון, לי־גה ואירוח מלא באילת. למחרת סיור במצפה התת ימי וחזרה הביתה דרך עמודי שלמה. אפשרות של 3 ימים עם סיור בסביבות אילת. קניון הכתובות, עין נטיפים, הקניון האדום ונביעות.

— 3 ימים לסנטה — ביום הראשון אילת (אירוח מלא), יום שני למנזר סנטה דרך נביעות וואדי נאצר, חוזרים באותו יום דרך די זהב ולנים באילת. למחרת דרך הערבה וירושלים לת"א.

— —טיול בן 4 ימים לסנטה. יום ראשון ת"א — שארם. לנים בשארם באחד מבתי המלון. יום שני מצויידים במנות אריזה דרך ואדי פיראן וראס מוחמד לסנטה. לנים במנזר או בבית ספר שדה ולמחרת עם שחר מטפסים להר. חוזרים דרך ואדי נאצר לאילת או לדי זהב. ביום הרביעי חוזרים הביתה.

אלה הם רק דוגמא ממבחר הטיולים שאגד־תיור מציע. בכולם אתה זוכה לאירוח אדיב, ארוחות מעולות ואפילו קפה עם עוגה בנקודות מסויימות וכמובן להדרכה מעולה.

דני לא ינדנד הקיץ לאמא!

אוסיכל

דני — אמא אני רוצה ללכת בחופש הגדול לקייטנה.

אמא — לא דני, זה יקר מדי.

דני — אז אני רוצה אופניים.

אמא — אין לאבא מספיק כסף ואופניים מסוכנות מדי.

דני — אז, אז תקנו לי גיטרה.

אמא — גיטרה עולה המון כסף דני.

לא נכון! כאן טעתה האמא. חנות המוסיכל (אלנבי 94 ת"א) מכינה לקראת הקיץ מבצע מיוחד. במסגרת המבצע ניתן לקנות גיטרה למתחילים במחירים החל מ־550 ל"י בלבד. הגיטרות קטנות ומתאימות במיוחד לילדים המתחילים ללמוד. במידה והילד יגלה עניין בהמשך למודיו ניתן יהיה להחליף לגיטרות טובות ויקרות יותר.

בהמוסיכל מבחר עשיר של גיטרות אקוסטיות אמריקאיות ו־קלאסיות ספרדיות כולן באיכות גבוהה. בצד הגיטרות הרגילות ניתן לקנות גם גיטרות חשמליות ממיטב הפירמות בעולם. גיטרות משומשות במחירים מוזלים ובאחריות החנות מתוצרת Guild Gibson, Fender ו־כלי נגינה משומשים כמו: אקורדיונים, כנורות, תופים ו־עוד.

בהמוסיכל (אלנבי 94 ת"א) תמצא את מיטב האפקטים בארץ מ־Wah-Wah, Fazer, Fuzz תוצרת המעולה של Electro Harmonix ומגבירי קול ורמקולים (אמפילפאיירים ובוקסות) נמצאים למכירה בכל קשת המחירים החל מהזולים ביותר ללימוד ועד ליקרים מתוצרת Vox Fender.

בהמוסיכל (אלנבי 94 ת"א) טכנאי שירות מעולים המבצעים תיקון וכוון לכל כלי נגינה. בין אם נרכש ע"י החנות או הובא במיוחד לשם כך.

מבחר ספרי התווים בהמוסיכל (אלנבי 94 ת"א) עשה לו שם ברחבי הארץ. המבחר כולל להיטי פופ חדשים וישנים, עם מלים, אקורדים ותווים. וכמו כן ספרי לימוד לכלים רבים. למי שנפשו חפצה במוסיקה אך אינו מעוניין בנגינה דווקא, מציע המוסיכל (אלנבי 94 ת"א) מבחר תקליטים וקסטות המכיל פופ ודיסקו, שירים ישראליים, קלאסי ועוד.

חובב מוסיקה! בהמוסיכל (אלנבי 94 ת"א) תמצא את כל מבוקשך.

סנ וסנסלה

מדור למתרחש בשווקים

בעריכת: ח. שפר
טל. 03־241530 ת.ד. 29726 ת"א

חווים וספרי מוסיקה - „שטיינר"

אינך חייב להיות נגר דווקא על מנת לנהל חנות רהיטים. אך כשהמדובר במוסיקה פני הדברים שונים לחלוטין. כאן אין המלאכה ניתנת להתבצע על־ידי מוסיקאים מקצועיים.

החנות לתווים וספרי מוסיקה — שטיינר מנוהלת ע"י גינה וגדעון שטיינר, שהם נגנים בתזמורת הפילהרמונית הישראלית ומורים למוסיקה במקצועם. התוצאות ניכרות בשטח.

החנות הממוקמת במרכז התרבותי של מיגרון עשיר של יצירות מוסיקאליות וספרי לימוד לכל כלי הנגינה. היצירות המוצעות כוללות מוסיקה קלאסית, קלה, עממית, ג'אז ואפילו פופ.

מר שטיינר מבצע (באופן בלעדי) עבור כל מוסיקאי וחובב הזמנות של יצירות מוסיקאליות שניתן להשיגן בחו"ל בלבד.

החנות מציעה ציוד עזר רב ל־מוסיקאים: מטרונומים, מחברות תווים, ניירות תווים למלחינים ומעבדים, עמודי תווים, חליליות ומיתרים לכל הכלים.

במקום מתקיימת תצוגה מתמדת של יצירות פרי עטם של כותבים ישראליים אשר ביחד עם הספרות המוסיקאלית העשירה הם מהווים חומר בעל ערך תרבותי רב שכל מוסיקאי וחובב יזדקק בוודאי לעזרתו.

החנות מקבלת הזמנות מקיבוצים, בתי אולפן למוסיקה, בתי ספר, חנויות וכמובן מיחידים. אתה מוזמן על כוס־קפה ל־שטיינר — רח' הוברמן 18 (במרתף) מול היכל התרבות.

ראיון בלעדי עם מנכ"ל ביהח"ר DIETMANN

את מר Lothar Schell פגשתי בגני התערוכה כשהוא עוקב בסקרנות אחר הקהל הישראלי הצובא על ביתני היריד. מר Schell הוא גבר נאה בגיל העמידה, יליד גרמניה המערבית והוא נצר למשפחת מוסיקאים ותיקה.

שאלתי את מר Schell, שהוא מנהלו של ביהח"ר לפסנתרים Dietmann בדרום אפריקה, לדעתו על השוק הישראלי, והוא משיב: „אני מייחס חשיבות מרובה לשוק הישראלי, ועובדה שמצאתי לנכון לבוא בעצמי ולהיות נוכח בתצוגת הפסנתרים של המפעל ביריד אדם ומעונו, ביתן 26. אנחנו מוכרים פסנתרים ל־33 ארצות וישראל תופסת את המקום ה־8 בקרב לקוחותינו".

מר Schell מרחיב את הדיבור על מפעלי Dietmann: „ה־מפעל שלנו מוכר את מרבית הפסנתרים למערב גרמניה וזאת למרות העובדה שהחלקים מיובאים משם (כוח העבודה הזול בדרום אפריקה והמומחיות של משפחת Dietmann יוצרים פסנתר אידיאלי). המפעל שלנו הוא הגדול ביותר בחצי הכדור הדרומי וקיים מאז 1903 כשמשפחת Dietmann, המומחים מס' 1 לפסנתרים בגרמניה, הגרו לדרום אפריקה".

מר Schell יליד מערב גרמניה קיבל את השכלתו המוסיקאלית במפעלי Rud Ibach & Sons (שהיו שותפים במפעלי Dietmann) וכיום הוא מנכ"ל ביהח"ר.

ביהח"ר Dietmann מקיים תצוגות ב־6 ארצות בלבד וישראל בכללן. מר Schell מצא עניין בביקור בארץ על מנת ללמוד על האופן בו נמכרים הפסנתרים של ביח"ר Dietmann באמצעות סוכניו הבלעדיים בבית הפסנתר, אלנבי 99, ת"א, ומסיקה לילינג חיפה, רח' הרצל 1.

„זה הסוד שלי..."

נחילי יתושים קידמו את פני־נו בצאתנו לביקור אצל מלי ויורם באחד הערבים החמים של השבוע שעבר.

ציפינו לערב מאכזב. אך כש־הגענו לדירתם שליד הירקון הופתענו. אוויר צלול ונקי מי־לא את חלל ריאותינו, עת פסענו לכיוון הסלון, ואף לא יתוש אחד באזור.

יורם התקרב מחוייך אל מכשיר הטלוויזיה והצביע על קופסה קטנה שניצבה עליו, „זה הסוד שלי", פלט יורם. תוך שעינינו מתמקדות בציפיה כמוסה, ב־עשרה ס"מ של ריבוע דקורטיבי ומסתורי זה.

מי שנשבר ראשונה, היתה דווקא מלי: „ואפה מאט", היא התפרצה. „ואפה מאט" הוא דו־זה היתושים החשמלי שלנו". מלי סיפרה כי מאז רכשו את „ואפה מאט", חלפו ימי היתו־שים, המכשיר מחובר לחשמל (שצריכתו היא כמעט אפסית) ו־היתושים פשוט, תופסים מרחק.

„ואפה מאט" נקי, שקט, חסר ריח וניתן לעשות בו שימוש בכל הבית, בכל מקום, כולל חדר ילדים. גם במשרד הבריאות ו־מכון התקנים אישרו אותו. „וכל היתרונות הללו — סיימה מלי — מרוכזים בקישוט קטן זה — „ואפה מאט". זהו, לא היה לנו חשק לעזוב את המקום אך הח־לטנו לפתור את הבעיה בצורה פשוטה. למחרת נכנסנו לבית מרקחת וקנינו את המכשיר. פשוט, לא כן? מה דעתכם לנ־סות גם כן, לשם שינוי, קיץ אחד בלי יתושים. אם כן, נועו בהקדם לאחד מבתי המרקחת, סופרמרקטים או חנויות נבחרות וצודו לכם „ואפה מאט" — אגב „ואפה מאט" מיוצא ע"י מ.ו. מפ־עלים בע"מ. ת.ד. 21184, ת"א.

רודיקה - מלכת חיי הלילה

בואו להנות מהמטבח הטעים של מסעדת „בודפשט" ומהמועדון הלילה - „רודיקה"

אם יש באיזץ מומחית כיצד לב־לות וליהנות ב„סטייל" אירופי, הרי זו רודיקה, שהיא בעלת מועדון הלילה המפורסם הנקרא על שמה, לא הסתפקה בהענקת בילוי לילי בלבד ל־ישראלי המצוי, והחליטה גם לכבדו במטעמי מטבחה. וכך, לפני חודשים מיספר פתחה את מסעדת בודפשט ברח' הירדן 9 (פינת הירקון 56). במסעדה אווירה אינטימית, רוח קלילה המנשבת מהים ומיזוג אוויר. אך לא הקנקן העיקר אלא התוכן. אתה יכול ללקק את השפתיים עם טעימת מרק הצ'ורבא הרו־מני או מרק הגולאש ההונגרי. כמנה עיקרית מומלצים הכרוב הממולא הרומני והגולאש ההונ־גרי. המטבח האירופאי מציע מאכלים אירופאיים אחרים, טע־מים ומולצים לא פחות.

השירות והאירוח האדיב של יו־דיקה גורמים לכך שכל ארוחה במקום היא חוויה. מסעדת בו־דפשט, הירדן 9, ת"א, פתוחה Non-Stop, מ־11 בבוקר ועד 11 בלילה.

ואח"כ, כאן מתחיל השעשוע ה־אמיתי. החל משעה 11 בלילה, באווירה מזרח אירופאית רומנ־טית, לאור נרות מעומעם, מח־כה לך רודיקה עם השפנפנות שלה במועדון הלילה.

אתה רוצה ליהנות מהבר ה־עשיר במקום? בבקשה. אתה רוצה לרקוד בנוסטלגיה, התו־מרת המעולה במקום תנגן כל ריקוד שיעלה בדעתך. אחרי חצות האווירה מתחממת. תוכנית בינלאומית עשירה הכוללת רק־דניות יפות אחת מהשנייה, זמ־רות מצויינות ועוד, משלימות לך את הערב לבילוי מהנה ו־בלתי שגרתי.

רודיקה — הירקון 63, ת"א.

החברים המדליקים „של מוישלה"

בשנים האחרונות מושמעת ה־טענה כאילו קרה משהו לג'ינ־יוס היהודי. רבים מבקרים את התעשיה המסחר בארץ שלקו בחוסר דמיון ומעוף מקוריים. אך מסתבר רבותי שלא הכל שחור ויש עדיין תקוה. מי שיבקר בפלסטיקל יכול להיות משוכנע שהמוח היהודי לא התנוון עדיין. כשהתבוננתי מבעד לחלון ה־ראווה של פלסטיקל הייתי שמכו־נע כי המוצרים ה„מדליקים" ה־מיוחדים שם הם בוודאי מוצרי איכות יקרים מתוצרת חוץ. הופ־תעתי מאוד לשמוע מפי מ־ירון המנהל כי כל המוצרים הם מתוצרת עיצוב ופיתוח של מפעלו.

לדברי מר מירון שמה לעצמה פלסטיקל כמטרה את עידוד ה־מכירות והפירסום של חברות, מפעלים וגורמים כלכליים קטנים ובכירים במשק. וזאת באמצעות שורה של רעיונות מקוריים. ה־חברה מתמחה בייצור אביזרים למשרד אשר עיצובם נאה ותם שימושיים ביותר. האביזרים ה־נ"ל ניתנים כמתנות או כבונו־סים לקידום המכירות. המח־שבה לגבי עיצוב מוצר הפיר־סום נעשית יחד עם הלקוח כך שהתוצאה הסופית משקפת את כל מה שרוצה הלקוח „להעביר" באמצעות מוצר הפירסום הנ"ל. מתנות קטנות מחזקות את ה־קשרים המסחריים!

לדוגמה: לחברה הגדולה לייצור דיסקיות הוצא לשלוח כמתנה כדור מחזיק עטים אשר ינוח על בסיס עגול בצורת דיסקית עם השם והכתובת של החברה מוטבעים עליו. כשבעל החברה חילק את המתנה היא נחלה הצלחה מסחררת.

„מוישלה" המבסוט

עיצובם של כל מוצרי פלסטיקל הוא אלגנטי והגימור מאיכות גבוהה. המוצרים עשויים בחלקם מפלסטיק ובחלקם מעור, כרום, מתכת וכו'.

„מוישלה המבסוט" או כפי ש־הוא נקרא בשמו המסחרי „אל־בימבי" הוא רק דוגמה לאחד המוצרים הפופולאריים של חב־רת פלסטיקל. על החברים של מוישלה תבוא בקרוב כתבה מפו־רטת יותר. בינתיים ניתן לספר כבר כי חברות ישראליות רבות כמו בל"ל, מערים, המזרחי ועוד כבר למדו להעריך את היעילות שבשיטת הפירסום באמצעות אביזרי הפירסום של פלסטיקל, ואליהם מצטרפים חבר לקוחות מרוצים מארצות חוץ כמו „סוני" „וולוו", ב.מ.וו. ועוד.

פלסטיקל — ביתן 26 בגני־התערוכה.

קסטרו־מודל

אינך יכול שלא להתפעל למר־אה הדגמים הנהדרים של קסטרו־מודל המוצגים בביתן 29 ב־יריד.

קסטרו־מודל מייצרים אופנה ל־צעירים ברוחם ובגילם. הם מת־מחים בשמלות, טופים, חצאיות, מכנסיים, מעילי סטודנטים ו־בעצם במה לא?

הבדים הם אקסקלוסיביים. חלקם מיובאים בלעדית לקסטרו־מודל ואילו חלקם מעוצב ומיוצר ע"י קסטרו־מודל בארץ.

המעצב הצעיר של קסטרו מודל משלב אופנה צעירה עם עיצוב קלאסי לפי הסיסמה ש„הבגד צריך להחמיא ולהיות נוח ל־אשה".

לקסטרו־מודל קהל לקוחות מרו־צים קבועים. בואי הצטרפי גם את ולא תתחרטי.

קסטרו־מודל — אלנבי 78 ת"א. טל: 624930.

• האדם ומעונו 1978 מוסף מיוחד •

רמי אוהב לבשל!

שולה ורמי הם זוג מושלם. הם מתחלקים ביניהם בעבודות הבית ובמיוחד בעבודת המטבח. אומר רמי: „מאז שהכנסנו את המטבח החדש של „מדיל־וף" התאהבתי בעבודה ה־מטבח ואני „מבלה" שעות רבות בבישול. ממש תענוג להיות כאן. שולה שהיתה מקטרת לא אחת על אי הנוחות הנגרמת לה מה־צפיפות במטבח הישן הפסיקה את הקיטורים באיפן פתאומי וזאת למרות שהשטח של המטבח לא השתנה כמובן. ואין זה פלא — במטבחי „מדיולוף" מקדישים תשומת לב מיוחדת לנוחות ה־שוטפת בעבודת המטבח. וזאת ע"י ניצול מקסימאלי של ה־שטח. כל הפריטים מתוכננים ב־התאמה לצרכי הלקוח, בכדי ש־כל מטבח יהיה „תפור" בהתאם להזמנה.

המטבח מיוצר במקום בו מת־קבלת ההזמנה, כך שהלקוח יכול לעקוב מקרוב אחרי כל שלבי הייצור ולמנוע תקלות: כל לקוח מקבל ייעוץ של אדריכל מק־צועי בתיכנון המטבח.

מכיוון ששיטת המכירה של „מו־דיולוף" ישירה ונעשית בבית"ח בחולון אתה מקבל מחיר מוזל ללא פער תיווך. אם אתה רוצה להתבונן בעבודה המעולה של „מדיולוף", בוא לירידי אדם ומצו־נו לביתן 32 והתבונן בתצוגת ה־מטבחים של מדיולוף — הגדולה ביריד. או גוע בכל זמן אחר לגלריה הגדולה של המפעל ב־חולון, איזור התעשיה, רח' ה־מרכבה (כניסה מטמפו) טל: 807311.

מחמם מים מיידי

המונים צופים ב„פלא" של „אטמור"

„עם פתיחת ברז המים מופעלת מערכת חשמלית המחממת מיי־דית את המים הקרים העוב־רים דרכה לטמפרטורה הרצויה לך" (עד 60°c). זרימת המים החמים היא ללא הגבלה ועם סגירת הברז נפסקת צריכת ה־חשמל.

זהו מחמם המים המיידי של חב־רת „אטמור" שיצא לאחרונה לשוק ונמכר באלפים. מכשיר חסכוני ממנו בשטחו לא קיים. כוונתי היא, בחסכון במים, חש־מל וזמן שהוא משמעותי ביותר. לדוגמה: במקלחת בת 5 דקות החסכון במים וחשמל הוא בכ־80%. נשמע מוגזם? ובכן, ע"י שימוש במערכת זו אינך צריך להפעיל את דוד החשמל של 120 ליטר במשך 4 שעות מראש, וברור שאינך צריך לחמם 120 ליטר מים כאשר אתה צ־רך למקלחת רק 15 ליטר.

מכאן, בולט החיסכון במים, החיסכון בחשמל, והחשוב מכל חסכון בזמן. הזמן היקר לך ההולך לאיבוד (ההמתנה במשך 4 שעות, שכל כמות המים ש־בדוד תחומם, נחסך לך ע"י השימוש במערכת המספקת מים מידית עם פתיחת ברז המים).

מחמם המים המיידי של „אטמור" ניתן להרכבה בכל מקום, במק־לחת, מעל לכיור (או מתחתיו), במטבח, במפעלים, מספרות, מש־רדים וכו"ל המחמם דקורטיבי והתקנתו פשוטה ביותר.

ניתן להשיגו בחברת „אטמור" מיזוג אוויר בע"מ בתל־אביב רח' יצחק שדה 38 טל' 37798, 263981, 228166 ובחנויות החשמל ברחבי הארץ.

פייברון - הלהיט החדש לציפוי קירות

למראה ההמונים המאיימים „לכ־סות" את אחד הביתנים ביריד מיהרתי למקום כדי לראות במה המדובר. מסתבר שההתגודדות היא סביב נערה חיננית אשר הד־גימה ציפוי קיר בשיטה מענ־יינת ויצאת דופן אשר עוררה עניין רב בקרב הקהל. לאחר תום ההדגמה ניגשתי אל הנערה לשאוב מפיה אינפורמציה על ה־מוצר אותו היא מדגימה.

מסתבר שה„פייברון" (כך נק־רא המוצר) הוא ציפוי קיר רק־מתי חדש הנמרח בקלות. הוא מורכב מסיבים עשויים בידי אדם, קצוצים לאורכים קצרים במגוון צבעים. כל גוון מכיל תערובת של שני צבעים לפחות המדגישים את הרושם הרקמתי.

תשאלו בוודאי, בשביל מה זה טוב? אז ככה. בנוסף לצורה האסתטית היפה של ציפוי ה־פייברון אשר נותן הידור לקיר הוא עמיד בפני חום ובגלל מב־נהו הרך מעמעם רעשים. אין פה שום תפרים או חיבור כמו בטפט. הוא קל מאוד לשימוש ומכסה את האיזור הדרוש עם ביזבוז קטן מאוד של חומר. ונ"ן לתיקון אם ניזוק.

הפייברון יתאים לך לסלון, חדר האוכל וחדרי השינה. הוא נוח מאוד לכיסוי איזורים מוב־לטים כמו בליטות בארובות או חדרונים.

את הפייברון יכול למרוח על הקיר בעצם כל אחד. אינך צריך להיות מומחה. כל שעליך לעשות הוא לערבב את שקיק הסיב עם שקיק הדבק ו־3.5 ליטר מים ולהמתין 20 דקות. אח"כ בעזרת מפרס פייברון להתחיל למרוח על הקיר. הפייברון נצמד כמעט לכל משטח יציב להוציא שמן וטפטים.

אם „נמאס" לך מהפייברון הוא קל מאוד להסרה. רק עם מים פושרים גירוד קצר והוא ירד.

הפייברון מופיע באריזה מוד־פסת בעל צורת ציגור בקוטר 1.25×28 ס"מ. כל אריזה מכילה 6 חבילות כשבחבילה סיב צבוע ושקיק דבק. כל חבילה מכילה חומר המספיק לציפור 2 מ"ר.

את הפייברון אפשר להזמין בת.ד. 29789 ת"א. טלפון — 03־295435.

החלה הרשמת מציגים ליריד ירושלים 1978

במסגרת 30 שנה לעצמאות ישראל — היריד יתקיים בסוכות תשל"ט 12.10.78 — 24.10.78 בבנייני האומה.

פרטים:
חברת „יריד האומה" בע"מ טל. 234882, ירושלים.

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

או סקיד שלישות? כל אלה ודומיהם, ה־ג'ובניקים, שהסכו הכוח הדומיננטי בצבא, הם האחראים להרס המישמעת.

הראיתם רס"ר, טבח, אפסנאי או שק"מיסט ללא דובון? ללא מקרר בחד־ריהם, או שאר מותרות שאינם עומדים לרשות החייל הקרבי? האם לא שמעתם על „ארוחות השחיתות" בצבא? דווקא ה־ג'ובניקים נהנים מהם, בעוד האחרים נא־לצים להסתפק במנות־קרב. מה שעושה הרמטכ"ל הוא זריית־חול בעיני האנשים. חולצה מכופתרת אינה ערובה למישמעת.

בנימין שיר־אנקורי, כפר־סבא

● ● ●

הגלותיות של שמיר

ברצוני להודות באמצעותכם לעורכי מעריב, על ששיבצו במהדורות יום שישי של עיתונם (מיום 16.6.78) את מאמרו של ח"כ משה שמיר „סאדאת בעיניים פקוחות". אין ספק — עיני נפקחו! סרבתי בעקשנות להאמין עד היום שכאלו נמצאים בינינו. השבתי שהם נמצאים רק אי־שם במחשכי סימטות מחנות־הפליטים בביירות. איך מגיע אדם שגדל בחברה יהודית עצמאית וגאה לצורת מחשבה גלותית כל־כך? ה־פחד נשקף מעיניו ה„פקוחות" של משה שמיר — פאראנויה ממש. איני רואה מקום להיכנס לוויכוח ענייני עם דיעותיו, ולא מתוך התחמקות אלא מאותה סיבה עצמה שהוא אינו מוכן להתווכח עם הקיצונים באש"ף.

אולם איני יכול להתאפק מלומר ששיא הטיפשות, הצביעות ועזות־המצח במאמרו הם שאדם הדוגל בשלילת זכויות האזרח המינימאליות מכשני מיליון בני־אדם הנש־לטים על ידו, דווקא הוא מתיימר להגן על זכויותיהם של אזרחי מצריים. ואולי כדי לסיים את מאמרו בנימה הומוריסטית, הוא תוקף את עיתונאי מצריים על שכינו את בגין „היטלר חדש". כאן לא יכולתי להת־אפק. צחקתי, צחוק עד דמעות!

גדי שפה, גבעתיים

● ● ●

ייווה אביכה

בקשר לווכיוח המתעורר מדי פעם בי־עיתונכם לגבי האדם המתאים להנחות את מופע הארווידיון שיתקיים בשנה הבאה בירושלים, ברצוני להציע לתפקיד ייצוגי זה את השחקנית אביבה מרקס. מתוך הא־

אביבה מרקס

זנה לה מתוכניות־רדיו ומתוך צפייה בה בתוכניות טלוויזיה, נדמה לי שהיא האדם המתאים ביותר לתפקיד זה.

נוסף על הופעתה החיצונית המרשימה ניחנה אביבה מרקס בקסם אישי רב, ו־בהופעה תרבותית ביותר. לכל אלה יש להוסיף את שליטתה בעברית ובאנגלית וייתכן שאף בשפות אירופיות נוספות.

אליעזר עמיר, חיפה

להציל את אייבי

מכתב גלוי לבגין

אדוני ראש־הממשלה,

לפני כשעה חזרתי נרגש מערב ההזדהות עם אייבי נתן בכיכר מלכי־ישראל בתל־אביב. רק עתה הבינותי מה מקדיש אייבי נתן למען האידיאל שלו — ושל מי לא, בעצם — למען השלום! אייבי מקדיש, זובח את בריאותו ואולי, חס וחלילה, את חייו. אייבי, לאחר שלושים ימי־צום, נראה לי חלש מאד במובן הגופני, ועם זאת, חזק מאד רוחנית. אייבי מקרין אל סביבתו מין אור פנימי נפלא ופלאי, אולי משום שהוא מאמין, משום שהוא מוכן לתת. לתת מעצמו למען אחרים. מתוך האמונה שעל כולם לחיות, לחיות בשלום!

אדוני ראש־הממשלה, אני כותב אליך בלילה מוזר מאין־כמוהו. אחרי הצהריים היה זה יום שרבי, עם שמש ועם שמיים כחולים ועם שימחה בלב, ולא הבחנתי מתי חל השינוי הדראסטי האיום הזה, לאובך הנוראי, לעננים שמכסים כרגע כל כוכב זוהר ומאושר.

אדוני ראש־הממשלה, אינני יודע מדוע זה כתבתי לך על מזג־האוויר. אולי זה משום שאני נרגש לכתוב אל אישיות שאני מעריך ומכבד, ואולי זה מכיוון שמזג־האוויר מזכיר לי, למרבה הפליאה, את ה־אווירה, ואת השתלשלות העניינים בשיבעת החודשים האחרונים ועוד קודם־לכן.

זכור לי, אדוני ראש־הממשלה, שהת־ווכחתי עם ידידים בשיחות־הסלון של לי־לות־השבת בנובמבר 77', אם אכן יבוא נשיא־מצרים לביקור בישראל אם לאו. זכורני, אדוני ראש־הממשלה, שעמדתי שם ונפנפתי בדיגלוני ישראל ומצרים כמו אידיוט וייחלתי והתפללתי, וקיוויתי, והא־מנתי, וקראתי שוב ושוב את ישעיה פרק ב', ויונת־השלום כבר עמדה לנחות, אך ברגע האחרון שינתה את כיוון טיסתה ואת יעדה, והתרחקה במהירות. אולי נחטפה על־ידי גורמים עוויינים. מי היו גורמים אלה, אדוני ראש־הממשלה?

זכורני, אדוני ראש־הממשלה, שלפני עלותך למטוס לאיסמאעיליה, ביקשת מבני־עמך כי יתפללו עבורך. התפללתי, אדוני ראש־הממשלה, התפללתי. התפללתי בכל יישותי ובדבקות רבה. האמן לי. בשובך ממסעך, „מסע־השלום", ציינת כי חזרת מאיסמאעיליה אדם מאושר. העובדה ש־ראש־ממשלתי מאושר, גרמה לי אושר רב לי־עצמי. זכורני גם, ש„כל מי שראה את תוכנית־השלום שלנו אמר שהיא הוגנת." היום, יש לי מעט ספקות על כך. האומנם, אדוני ראש־הממשלה, חזרת אדם מאושר מאיסמאעיליה? האם הינך מאושר אף עתה? אם לא, מה זה העכיר עליך את רווחך? האומנם כל מי שראה את הצעתנו אמר כי היא הוגנת? ומי, למעשה, ראה אותה?

אדוני ראש־הממשלה, בעוד כשנה עת־אני להתגייס לצבא־ההגנה לישראל. את־גייס בשימחה, משום שלדעתי, חובתו של כל אזרח ישראלי להגן על מולדתו בכפי יכולתו. לפי עניות דעתי יכולת אחת, כלא־סתם־עוד־אזרח־מן־השורה, ועל־כן גדולה חובתך פי כמה וכמה, להגן על ישראל, על תושביה, על אזרחיה, על העולם כולו, מפני מילחמה נוראית, מפני שואה אימומה. דומני, כי על אף החמצת־ההזדמנות, עדיין לא מאוחר לפעול למען השכנת־השלום ב־מיזרח־התיכון. אולי, כצעד ראשון, כ־מחווה של רצון־טוב, תודיע הממשלה, ריישמית על הפסקת ההתנחלויות בשטחים, ובכך אף תציל, אולי, את חיי אייבי נתן, משיח השלום.

אדוני ראש־הממשלה, השעה היא אחת וחצי לאחר חצות, ואני עייף. עייף ממיל־חמות, עייף ממילים יפות ועוד יותר ממי־לים לא־יפות, עייף מאלימות, עייף מהז־דמנויות שהוחמצו, עייף מפוליטיקאים, ועייף בשל הזמן שעובר לנגד עיני מבלי שיהא בידי לעשות דבר־מה לשיפור המצב.

אני הולך לישון, אדוני ראש־הממשלה, זוהי בריחה, אני יודע, אך איני רואה כל פתרון אחר לנגד עיני. לגביך, לעומת זאת, יש הרבה פתרונות: אחד מהם, הוא קריאתי אליך להפסיק לאלתר את כל ה־התנחלויות בשטחים שמחוץ לגבולות הקו־הירוק, וחידוש שיחות־השלום!

אדוני ראש־הממשלה, חשוב על עתיד מדינת־ישראל, ועל עתיד העולם כולו, כי בידיך הדבר, ובנפשנו!

בכירכת שלום ואהבה

דויד גור, נתניה

על הבושה

קראתי בעיתון שהישראלי בוש לדווח על עצמים חשודים, מחשש שייראה פחדן ומגוחך בעיני הבריות. נושא עיטור־גבורה אמר שעשה את שעשה, כי בוש לאכזב את חבריו. לי יש בושה משלי.

אני שייך לעם צר־מצח ואופקים, הנתון בהזיית ימי־הביניים ובשלושים להולדתו סוגד לעדת ערבים שחורים, מהם ארוכי־פיאה (יש דת, היכן המדינה?) הרואה בעולם אשר סביבנו עדת זדים ומשנאים.

כיהודי גאה וזקוף אני קם בבוקר בבוקר, ורואה שאינני עם, שאני שייך לאספסוף שבו אולי 5% אידיאליסטים; שמה שקרוי מדינת־ישראל איננו אלא פח־הזבל של יהדות העולם. הטובים כבר לא באים מזמן. האחרים בורחים מן המכשלה והחכמים לא באים.

אנו נקודה לחה על מצפון היהדות העולמית ומיטרד לכל השאר. האם למיצבור קונפורמיסטים (ראיתם כמה כיפות סרוגות נוספו עם המהפך?) השרים שירי אלוה ומילחמה ייקרא עם? אני בוש.

לממשלת ישראל אין בושה.

אולי לכמה מהם יש בושה להתבייש לקום ולומר: היכן ההיגיון? (או שמא מתממש חזון אחרית־הימים „וגר זאב עם כבש... ונער קטן נוהג בם...") כאשר ספורטאי נוטל גלולה אחת, הוא נזרק לכל חייו ממישחקי האליפות ומורחק מחיי הספורט. אך כאשר ראש־ממשלה גדוש תרופות, סמים והזיות, מתפקד ב־אופן מסוכן ומביש, מתביישים לומר לו: לך!

כשיש מוסר־נביאים, קורטיזון ושאר־ירקות, מה שווה עולם הגויים ומה שווים הערבים? אז הבושה מתביישת, ואנחנו מתכו־ננים לעוד מילחמה.

אמר מי שאמר: אנטישמי הוא זה ששונא יהודים יותר משצריך. אני בוש לומר: אני מתחיל להסכים עימו.

על הנדיבות בפוליטיקה

„אנו חזקים משהיינו אי־פעם!" זאת הצהרה חביבה על קברניטי המדינה וגנרליה. ביטחון ישראל בבת־עינינו וקודש־קודשינו.

מי שחזק ונדיב, זוכה בתמורה שבעתיים. ההיסטוריה גדושה בדוגמות המורות כי מי שחסר נדיבות שילם על כך ביוקר. ה־נדיבות משתלמת. המצבים אינם סטאטיים. אין אנו שוכחים את המופתי הירושלמי, את מוצא וחברון, את מה שעשתה לנו גרמניה מחקנו מזיכרוננו. ואין אומה שעשתה לנו דבר נורא כגרמניה. בי־ג'י טבע את מושג „גרמניה האחרת", ומישפט אייכמן היה אקט הווידוי הגדול שבו ננעץ מסמר־השינאה האחרון בלב בובת הצורר שנשרף והיה לאפר (או, לגבי יהודי טהור — אקט אייכמן היה אקט תרנגולת־הכפרות).

יש האומרים: „לא שכחנו." ראה יד ושם, יום־השואה ועוד אתרים טוריסטיים. השואה נמכרת על־ידינו, כשם שבעלי־מום למיניהם מוכרים את מומם בפיתחי המיקדשים (אלה שאינם בעלי־מום מסתכלים הצידה, לא נעים ומשלמים. משלמים הרבה). ולמען „גרמניה האחרת" קיבלנו כסף מלא. כסף לא מסריח, שבנה במידה רבה את ישראל ובנה גרמניה עם יחסים דיפלומטיים ומיס־חריים עם ישראל. טוריזם הדדי. איש אינו חושב עוד שגרמניה תקום עלינו להשמידנו, וזאת למרות שעדיין חיים מאות אלפים של נאצים־לשעבר, שחלק מהם אף מעריץ את מדינת־ישראל.

הערבים מעולם לא בנו לנו מחנות־ריכוז. הם לא השתמשו על יהודים ב„ציקלון ב'". בהיסטוריה נרשמו פרקים של ידידות והבנה בין ערבים ויהודים, כפי שמעולם לא היו עם עם אירופאי כלשהו.

מדוע לא יקום הישראלי הנאור ויאמר: „פלסטין אחרת" או „פאן־איסלאם אחר"? היה מה שהיה. אלו שכנינו, לטוב ולרע. הבה נעשה לטוב. עם כל הסתייגותי מאנוואר אל־סאדאת, האם לא היה בואו לישראל יכול לשמש אותו מנוף של הדדיות? וכי אין בפוליטיקה אותו שקר קטן שעליו נבנית אמת גדולה (האם באמת אמר טרומפלדור „טוב למות בעד ארצנו?")

מה עם קצת נדיבות? פחות דיעות קדומות ותשובות מוכנות על שאלות נשאלות. דומה שהנדיב האחרון בהיסטוריה של עם ישראל היה שאול בן־קיש, שחנן את אגג מלך עמלק. שמואל הנביא (איש „גוש אמונים") קרע מעילו. שאול שילם ביוקר. מאז, פסה נדיבות במדיניות בעם ישראל.

יגאל תומרקין, תל־אביב

תמיר והגברת הזקנה

רק חלק קטן מקוראי השבועון מתמצ־אים ב„זיגזאגים" של מי שמכהן היום כשר־המישפטים בממשלת הכיבוש, הסיפוח ו־הנישול — אלה שקראו את הסיפור ה־מרתק „תמיר והזקנה" בהעולם הזה אולי יוטעו לסבור שהמישטר החדש היה מיפ־לגה ימנית, כמיפלגות אחרות שהשר ה־נכבד עמד בראשן או במרכזן. (שמואל תמיר היה בתנועת החירות, הקים את המשטר החדש, חזר לתנועת החירות, פרש והקים את המרכז החופשי ועתה הוא ב־מפלגה הדמוקראטית לשינוי).

המשטר החדש הוקם בשנת 1960 ובהנה־גתו השתתפו, בין השאר, אזרחים שעמדו, אחר־כך, בראש מחנה השלום בישראל: דוד ארנפלד ז"ל, פרץ עופר והח"מ — ש־הצטרפו בשנת 1965 למקימי תנועת העולם הזה — כוח חדש; הפרופסור ישעיהו ליבוביץ'; העיתונאי והפירסומאי אורי סלע ורבים אחרים.

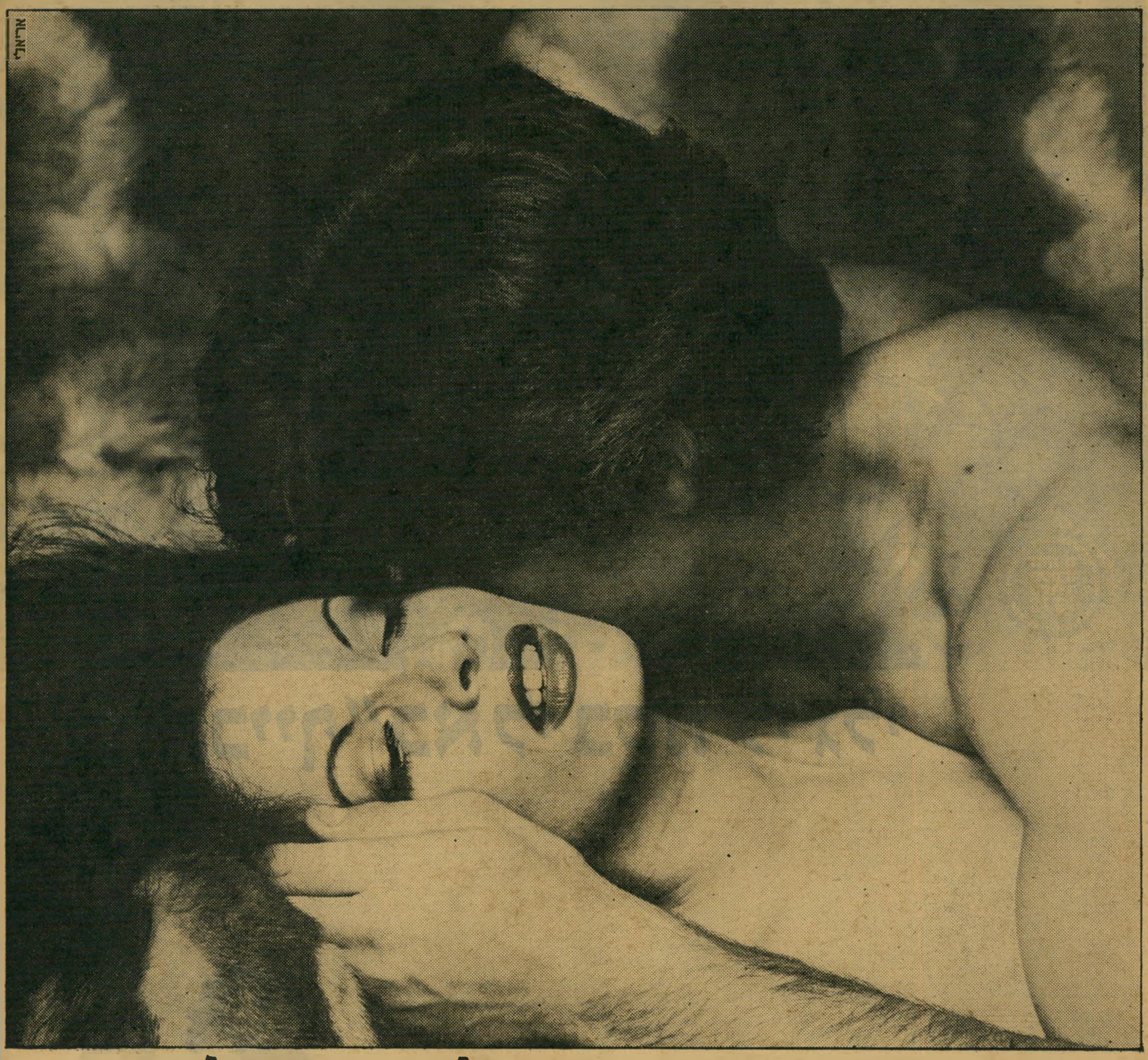
המטרות המדיניות של המשטר החדש היו: החלפתו של משטר החלוקה של המפלגות הציוניות במשטר דמוקראטי־תחוקתי; ביטול התלות המגבילה ובמנגנו־נים; מדינה חילונית — הפרדת הדת מה־מדינה; שלום, פירוז וסולידאריות מזרח־תיכונית, ישראלית־ערבית, יהודית־נוצרית־מוסלמית. המשטר החדש דגל בניטראליות מדינית, אי־ההזדהות במילחמה הקרה וי־מדיניות ישראלית עצמאית, לאומית, פא־טריוטית. אנטי־גזענית, דמוקראטית וחופ־שית.

את הדחיפה העיקרית להקמתו של ה־מישטר החדש נתנו האירועים במזרח ה־תיכון, בשנת 1959, שהיו גם המניע ל־הקמתה של מיפלגה קטנה אחרת, „הפעולה השמית" בה השתתפו עורכי העולם הזה, נתן ילין־מור, בועז עברון ואחרים. בעוד ש„הפעולה השמית" נועדה להיות מיפלגת־עילית קטנה, שאף המשטר החדש להיות מפלגת המונים — ונכשל.

גם בפריטים אחרים לא דייקה הכתבה

(המשך בעמוד 18)

EDDISON DOUBLE II

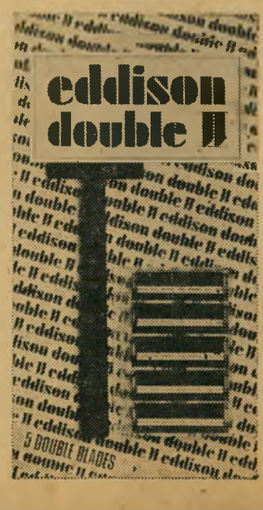
צריך יותר מאחד כדי לחוש בהבדל.

היום אתה יודע שגילוח חלק הוא הנאה לשניים.
היום יש לך את "אדיסון דבל טו", הסכין המהפכני החדש.
ב"אדיסון דבל טו" שני להבי פלדה מלוטשת
בעלי זוית פעולה מיוחדת, אשר חותכים
את השיער קרוב יותר לשורש ומעניקים לך גילוח חלק,
רענן ונקי למשך כל שעות היום.
אם אתה יודע מהי הנאה אמיתית — קח "אדיסון דבל טו"
אחרי הכל, פניך אינן נוגעות רק לך.

חדש!

תענוג בשניים עם
EDDISON DOUBLE II

"להתכייף" בא לי בסנדלי גלי

ים, חופש, קיץ שובב, אני ו"הגלי שלי"
תמיד ביחד. סנדלי "גלי" האוריריים והקלילים
עושים לי כיף בקיץ.
כל החברה יספרו לכם איזה
רומן ארוך יש להם עם גלי, לפני
ש"התלבשנו" על גלי ניסינו הרבה
אחרים אך ת'שמעו לנו... לגלי אין
תחליף. סנדלים שאוהבים את החברה.

ושלא יעבדו עליכם... גלי זה רק עם
סמל הצפרדע!

Gali-גלי®

הקיץ בא לי...בסנדלי "גלי"

פרסום מלליק | סטודיו M&M | רותם

לפני 25 שנה

גיליון „העולם הזה" שראה אור השבוע לפני 25 שנה בדיוק, הקדיש כתבת־תחקיר ל„טרגדיה של אים אל־פארס". זהו סיפור מאבקו של עבד אל־עאל, תושב ישראל ממוצא ערבי מן הכפר אום אל־פארס, כנתן מילר, איש משכ בן־עמי שהוקם על אדמות הכפר. מאבקו זה של עבד אל־עאל, שהחל שבתיים קודם־לכן, הגיע לקיצו בכיתת־המישפט־העליון בהגדרת בעלותו של נתן מילר על אדמותיו של אל־עאל.

השבוע לפני 25 שנה העניק היועץ־המישפטי דאז, חיים כהן *, „ראיון מיוחד" לחברי מערכת השבועון. מדור ה„פורטו" הוקדש לדיוקנו של ג'רי בית־הלוי (ראה: שער) כעבר מאמן נבחרת ישראל בכדורגל, שמעמדותו לתפקיד זה נקלעה לתיפעוכת של תככים פוליטיים בין מרכזי „הפועל" ו„מכבי". מדור „העולם" דיווח על סינגמאן רי, הרודן הדרום־קוריאני שכמעט שגרר את העולם למילחמת־עולם שלישית. ראיון נוסף השבוע לפני 25 שנה נערך עם צבי סבירסקי, קבלן שיכונים, שהיה באותה עת גדול הקבלנים בגוש־דן וכמה חודשים מאוחר יותר פשט את הרגל.

בשער הגיליון: ג'רי בית־הלוי, המיועד לאימון נבחרת ישראל בכדורגל.

„העולם הזה" 818
תאריך: 25.6.53

אתל ויוליוס רוזנברג מוצאים להורג * משה סנה יוצא בגניבה מהארץ * שפרינצק נותן „הנחיות" לכתבי הכנסת

* חיים גורי נגד צנזורה ב„קול ישראל"

העם

שתי נשמות

אתל רוזנברג היתה בת דורה. שעה שאמריקאים רבים אחרים היו אדישים לגעשה בעולם, אילץ אותה מוצאה היהודי להתעניין בנעשה באירופה. צל צלב־הקרס הקדיר את האופי היהודי. אתל, כרבים אחרים, חשבה כי לאור הפסיוח והחרמש נולד עולם חדש, יפה יותר. אתל רוזנברג ובעלה, יוליוס, הצטרפו למיפלגה הקומוניסטית. אתל האמינה כי יהיה זה לטובת האנושות אם גם בידי ברית־המועצות יימצא סוד הפצצה האטומית. היא העבירה — או עזרה להעביר — את סוד הפצצה למוסקווה.

בעיני בני הזוג רוזנברג לא היה זה פשע. להיפך, היה זה מעשה חלוצי מפואר. הבולשת האמריקאית השליכה את רישתה, ונתפס בה דויד גרינגלאס, יהודי, מעובדי מיפעלי האטום. גרינגלאס נכנע ללחץ, לפחד או למצפון — והלשין על אחותו ועל גיסו. שמם של הרוזנברגים, שהיה עתיד להיחרט על לוחות ההיסטוריה, נודע לעולם בפעם הראשונה.

השופט — יהודי ככל שאר גיבורי הסיפור — שוכנע באשמת בני־הזוג. בתקופה רגילה היה הזוג נידון לכמה שנות מאסר. אולם עתה נהרגו בקוריאה בנים אמריקאים. אמותיהם צעקו נקם. השופט היהודי פזל בעין אחת לעבר הקאריירה שלו, ובעין השניה לעבר מחנה האנטישמים. הוא דן את בני־הזוג למוות.

מוות או הלשנה. מאותו רגע, לפני כשנתיים, התקדמו העניינים בהיגיון של טראגדיה יוונית. באווירה של היסטריה גוברת לא העז איש באמריקה להגן על הזוג, מחשש פן יואשם כקומוניסט, בוגד בעמו. מאחרי ההיסטריה ביצבצה תופעה מחרידה עוד יותר: ההיגיון הצלול של המנגנון הקר. לזוג הוצע: מוות או הלשנה על שותפיו. עד לרגע האחרון ממש, עד לנשימה האחרונה, היתה הצעה זו תלויה ועומדת, מהדהדת באוזני השניים כמגנינת בלהות. הם השתיקוה בשירים קומוניסטיים. שתי נפשות קטנות אך אמיצות, בים התככים הבינלאומי.

תככים אלה הפכו מלכודת־מוות. הקומוניסטים הזעיקו את אוהדיהם בכל העולם. הקימו המולה עצומה למען הרוזנברגים. הם השיגו שני דברים: שיכנעו גם את האמריקאי האחרון שהשניים אשמים **, ומנעו מן הממשלה האמריקאית את האפשרות לחנן את השניים מבלי להיחשד בכניעה ללחץ הקומוניסטי.

הדימיון הגובר. בכל־זאת פעמו מאות אלפי לבבות בכל העולם, ויותר מכל במדינת ישראל, כשצעדו השניים השבוע, בזה אחר זה, בצעדים שקטים ואיתנים לעבר הכיסא החשמלי. שלוש פעמים הקפיץ הקפיץ הזרם החשמלי את גופם — פעם כדי לשתק את הכרתם, פעמיים כדי לשתק את ליבם. המעשה האנושי האחרון של אתל רוזנברג עלי אדמות, היה לחבק את הסורה שלה.

הזרם החשמלי הקפיץ באותו רגע גופות רבים, הרעיד נשמות רבות. היה צורך במחזה אנושי מזעזע זה כדי שיבינו מיליוני בני־אנוש קטנים, אזרחי מדינות קטנות את כל עוצמת האימה של המציאות של 1953: מציאות של שני עונקים, שהדימיון ביניהם גובר והולך מיום ליום, והמחסלים את הרגש האנושי במאבקם המטורף על השילטון בכדור־הארץ.

מיפלגות

סוד בחצות

מונית מיספר ת־1377 נכנסה השכם בבוקר לגמל־התעופה בלוד, ומתוכה יצא גבר בעל פנים מוכרים. הוא הציג דרכון־שירות, ונעלם לתוך מטוס של קי־אל־מ. הכל נעשה בשקט ובמהירות, כמעט במחתרת.

הנוסע המיסתורי לא הסתתר מפני המישטרה. האנשים שמפניהם ניסה (והצליח) להסתיר את נסיעתו עד לרגע האחרון היו דווקא שותפיו. המופתע העיקרי היה מאיר יערי, הנשיא המשופם ושפוך־הקומה של הוועד הישראלי למען השלום. כי למחרת בבוקר נודע לו בפעם הראשונה שחבר אותו ועד, ד"ר משה סנה, נסע לבודאפשט, הונגריה, כדי להשתתף במושב מיוחד של המועצה העולמית למען השלום שם.

רצח בידיים. חודש ימים לפני־כן דן „הוועד הישראלי" על הרכב משלחתו למושב זה. תופיק טובי, הח"כ הערבי של מק"י, הציע בתמימות לצרף את משה סנה למישלחת. באותה תמימות היה יכול לנפנף בדגל אדום לעיני פר. הרוב המפ"מי בוועד רצח את ההצעה בהרמת־ידיים.

ועד־השלום המקומי הרכיב את המשלחת, והעמיד בראשה שני אנשי מפ"ם טובים. אולם השלום הוא בינלאומי, חורג מעבר לגבולות. כעבור ימים אחדים הגיע מיברק לביתו של סנה. חתם עליו המזכיר הצרפתי של המועצה העולמית. תוכן המיברק: „מתוך ידיעת והוקרת התעניינותך בשלום ובהבנה בין העמים, הריני מזמין אותך למושב."

דרכון מוכן. סנה שמר את תוכן המיברק בסוד. כחבר־כנסת לא היה זקוק לאיתר־יציאה. דרכונו הוכן עוד מקודם, וכן כרטיס־הטיסה. עד חצות לילה, שעות מעטות לפני המראת המטוס, לא ידע איש כי הוא מתכונן לטוס.

לא היתה כל סכנה כי ייפגש עם חבריו מוועד־השלום, כי מטוס זה של קי־אל־מ שטס דרך רומא, היה מאלץ את נוסעיו לעבור את פראג כדי להגיע לבודאפשט. לשליחים הרישמיים של ועד־השלום, חברי מיפלגתו של אסיר פראג מרדכי אורן, לא היה כל רצון לחגות בבירת צ'כיה. לכן הם עלו על מטוס אייר פראנס שהוביל אותם לפאריס, משם יכלו להגיע ישר להונגריה, ולתדהם את תרומתם לשלום העמים.

חוי כל צמא

ברז מים לשתייה, של ערביי אום־אל־פארג', נסגר על־ידי מושב בן־עמי עם מתן פסק־הדין של בית־המישפט העליון. פסק־הדין הגדיר את בעלות מתיישבי המושב בן־עמי על האדמות הערביות.

עיתונות

ראי עקום

מתוך חרדה לשמה הטוב של הכנסת, אשר נסגע פגיעות רציניות בעיני הציבור עקב כמה שערוריות רעשניות מלוות בגידופים, כינס יושב־ראשה, יוסף שפרינצק, את החוליות המחברות בין המוסד לבין הציבור: חבר הכתבים הפרלמנטריים.

שפרינצק, שלא היה נקי אף הוא מן הנגע (ונאלץ לפני שבועיים להתנצל בפני ח"כ מנחם בגין על הערתו בשעורריית ה„ייבסקציה"), ניסה לשכנע את העיתונאים כי רב חלקם באשמה.

טענתו היתה: כתבי הכנסת מתנפלים על כל פליטת־פה, מדפיסים אותה באותיות שמנות. קריאות־הביניים תופסות בכתבותיהם מקום נכבד יותר מנאומים רציניים. במקום לחפש את הרציונל בבית, צדים הם „צימוקים".

שישמרו על פיהם. הכתבים, שחשו בסכנה, למרות הבטחתו של שפרינצק כי אין בדעתו לכפות על מישהו את צורת הכתיבה הנראית לו, לא הסכימו. כל ייפוי מלאכותי של הנעשה בין כותלי בית־הנבחרים, עלול בסופו של דבר להביא רק נזק, וניתוק של הכנסת מן הציבור. הפתיע לוי יצחק, סופר הדור, איש מפא"י, שאמר: „אם מופיעות מילים לא־יפות בעיתון, על הח"כים להישמר שלא להסליטן." תמך בו כתב אחר: „אנחנו, העיתונאים מהווים כעין ראי."

יושב־ראש הכנסת, נמוך־הקומה, לא שוכנע: „אתם ראי? ההתכלתי פעם בראי עקום — הייתי בו גבוה ורזה!"

מכתבים

הקול לא קרא

קראנו בעיתונכם (העולם הזה 811) כי הזמרת הילדה צדק פנתה מיספר פעמים לאופרה הישראלית, והציעה את מועמדותה. למען הדיוק — הואילו לפרסם שהזמרת הילדה צדק אף פעם אחת לא פנתה לאופרה הישראלית, לא באופן אישי ולא בכתב, והנהלת האופרה אף פעם לא שמעה אותה שרה.

ש. אבן־זוהר*, האופרה הישראלית

אושים

● צעירה ירושלמית פנתה אל **משה** (מויש) **פרלמן**, מנהל שירותי המודיעין של הממשלה, ושאלה אותו מדוע התעלם קול ישראל מהופעת ספר הפלמ"ח. השיב מויש, שכתב בעצמו ספר על צה"ל (באנגלית): „זהו ספר רמייה." התרגז על כך איש הפלמ"ח, המשורר **חיים גורי** (פירחי אש) **גורי**: „מדוע ישדרו ביקורת על ל"ה־לו ולא את ספר הפלמ"ח? אני לא משלם מיסים?"

* כיום, שופט בית־המישפט־העליון.

** במיסמכים ששוחררו לפני כשנתיים לפירסום על־ידי הפנטאגון, התברר שקיים ספק רב באשמתם של בני הזוג רוזנברג. מחזה תחת הכותרת „כוח הכוח" מאת ג'ילברטו טופאנו, שהופק בארץ לפני כמה שנים על־ידי יעקב אגמון, עסק בחפות בני־הזוג. רב־המכר „ספר דניאל" (שראה אור גם בעיברית) דן בחיי ילדיהם של בני הזוג רוזנברג.

* הזמרת הילדה צדק, למרות ש„הנהלת האופרה אף פעם לא שמעה אותה שרה", הפכה אחת מהמעולות שבזמרות האופרה בעולם בתקופה שאחרי מילחמת־העולם השנייה.

מכתבים

(המשך מעמוד 10)

המיוחדת, שהתעלתה מעל לחקירות מיוחדות רבות אחרות שהתפרסמו בשבועון, לאחרונה — בניגוד לכתבות אחרות היתה הכתבה הזו בהירה, מסודרת ומאירת־עיניים, אך לוקה בכמה סתירות:

● הח"מ לא הביא את שמואל תמיר אל „הגברת הזקנה" בגלל זיקתו המיפלגתית לשר־המישפטים כיום. אנוכי כיהנתי כמנכ"ל שתי חברות שאולפני הסרטה בע"מ הקימו (קופרודוקציה בע"מ וקופרודוקציה סיניה בע"מ) ושמואל תמיר היה יועצן המישפטי של חברות אלה.

● צבי שפילמן לא הקים וניהל את ישראפילם לבדו, אלא יחד עם הח"מ.

● שר־המישפטים, כיום, ניסה להרחיק את הח"מ, ובמשימה זו הוא הצליח. אחרי שבהמלצתי התמנה ליועץ המישפטי של התרנגולת המטילה ביצי־זהב (בשבילו), דחק את רגלי מכל קשר או זיקה לאולפני הסרטה, וניהל נגדי מילחמת חרם וחורמה. מה עוד חדש תחת השמש?

● השר, כיום, לא עשה רק „זיגזאגים" ימינה. כדי לרכוש את ליבה של הגברת הזקנה („המלכה האם" קראו לה בתעשיית־הסרטים הישראלית) הצטרף שמואל תמיר לוועד להידוק קשרי התרבות בין ישראל ובריתהמועצות, שמרגוש המנוחה היתה היו"ר שלו. שמואל תמיר שיתף פעולה עם אנשי רק"ח ואנשי שמאל אחרים בפעולות הוועד, כדי להימצא בקירבתה של הגברת קלאוזנר, וכדי להשגיח שלא תחלק מרכושה ומכספה לאחרים, שלא בפיקוחו של היועץ המישפטי הנאמן.

על מעלליו של השר הנכבד אפשר להמשיך ולספר — ואני מתאר לעצמי ש־„תמיר והזקנה" היה רק מאמר ההקדמה לסידרה המפורטת שתוביל את הקורא היקר אל שלגי שווייץ, רשת חנויות הנעלים לייזר בברלין, המראספים בוואדוץ (ובארצות־הברית?) והלאה. המשך יבוא — אני מניח ומקווה, יחד עם כל שאר הקוראים היקרים של השבועון שימשיך ויפרסם את מימצאיו ללא מורא ובלי משוא פנים.

אלכס מסים, ניו־יורק

● ● ●

הודו לה' כי טוב!

שימחה וגיל הציפו אותי, כאשר שמעתי ברדיו בחדשות שהקבוצה הדתית קמפו"ס ניצחה ניצחון מוחץ בבחירות האחרונות באוניברסיטה העברית ושהשמאל הובס בצורה מוחצת תודה להשי"ת.

עכשיו מתברר שמדיניותו של משה שיף, היו"ר החדש של התאחדות הסטודנטים באוניברסיטה העברית, בנידון החברות בין ערבים ליהודיות, היתה נכונה, והסטודנטים עומדים לצידו, למרות מסע־ההשמצות שערכו נגדו הקבוצות האחרות שרצו בבחירות וגם עיתון זה, העולם הזה (2125).

גם בעניין הוועד הערבי קמפו"ס ניצח, תודה לאל הגדול.

יהודים נשארים יהודים, ושם פירסומים של תועבה שכ„כל הגויים בית ישראל" לא יועילו. כל יהודי באשר הוא יהודי נישמתו טהורה וזכה, וביום פקודה ומאחורי הפרגוד מביעים את דעתם האמיתית בנושאים חיוניים לעמנו ולארצנו, כמו עניין התבוללות וארץ־ישראל השלמה, ולדעתי קמפו"ס מייצגת דיעות אלו על אפס יד; חמתם של כל שונאי ליכוד, א"י השלמה, ושל כל שונאי הלוחמים נגד התבוללות בין ערבים ויהודים רח"ל.

הודו לה' כי טוב, כי לעולם חסדו!

ואין בליבי ספק שהבחירות הללו באוניברסיטה העברית מורים גם על הלך־הרוח הכללי במדינה. אילו היו נערכות כיום בחירות לכנסת, היו מתקבלות אותן תוצאות. הליכוד היה מקבל הרבה יותר ממחצית הבוחרים, וסקרי דעת־קהל אובייקטיביים מוכיחים את זה, על אפס ועל חמתם של דוגלי „ככל הגויים בית ישראל".

השמאל הישראלי, שלמרות הרעש הגדול שהוא מצליח להקים מפעם לפעם, באמצעי־התקשורת וכו', הוא נשאר ב"ה תמיד קטן וננסי מבחינה מיספרית בבחירות ובכלל.

יש אלוקים בשמיים. עם ישראל חי. נצח ישראל לעולם לא ישקר!

האירגון הצבאי הלאומי דתי בישראל,
ירושלים

פרשת שוד הקרקעות של אבו־שריף חשפה עוולה בלתי ידועה: „חוק נכסי נפקדים" חל גם על הגדה

הדעה הרווחת אולם העובדות מוכיחות כי אכן תיתכן גבלה כזו במדינת־ישראל. גבלה ששותף לה לא אחר אלא נציג מדינת־ישראל, האפוטרופוס על נכסי־נפקדים, היוצא מגדרו כדי לאפשר לצמד נוכלים לשדוד רכוש קרקעי של ערבי זקן, מכפר הסמוך לשדה־התעופה עטרות בירושלים. שוד זה — שכרו בצידו. שכן הנכס שנגזל שווה לפחות 1.5 מיליון לירות, והוא נלקח באפס מחיר ורלאור היום. מאז אירע המעשה, במחצית 1976, ועד היום, זועקים הנגזל ועורכי־דינו ברבים. הם פנו אל המישטרה ואל שר־המישפטים, אך עד היום טרם נחלץ איש לתקן את המעוות.

המוכתר המדומה

כאשר נוסעים מירושלים לכיוון רמאללה, ועוברים את שדה־התעופה, רואים מצד ימין של הכביש את הכפר קלנדיה, ומעליו גיבעה תלולה, ועליה כפר עקב. במרומי כפר עקב גרים מזה דורות בני מישפחת עפאנה מחמוד אבו־שריף, המעבדים שטחי־קרקע נרחבים בעמק שבו נמצא גם מסלול שדה־התעופה. מביתם בראש הגיבעה הם רואים את אדמותיהם,

זה נהדר - זה יצהר

עשה טובה לשיניים עם סולידוכס של יצהר

שיניים לא מחליפים לפי אופנה
גם לא משחות שיניים...
סולידוכס זוכה כבר עשרות שנים
באמון הציבור כי מסורת האיכות שלה
מוכיחה עצמה כל יום מחדש!

קבלני בנין

משה גלבאום ובניו משנת 1942

פתח־תקוה, רח' בר־כוכבא 26 טל. 913075

הודעה
התחלנו במכירת
בתים
בבנין - B
במרכז הגדול
לתעשיה ומלאכה
בצומת סגולה
פתח־תקוה

אבו־שריף על רקע אדמותיו השדודות, הגובלות במסלול שדה־התעופה עטרות

שוד בשם החוק

הכוללות חלקה של 22 דונם, המצוייה ב־סמוך למסלול.

יום אחד נודע במיקרה לאבו־שריף, כי חלקה זו, שמישפחתו מעבדת אותה מדורי־דורות, ואשר רשומה על שמו במישרדי הנוטריון ברמאללה, נמכרה לאחרים. הוא פנה לעורך־דין במיזרח־ירושלים, ג'לאל אבו־טועמה, שהעביר את הטיפול בנושא לעורך־הדין רפי שטראוס.

שטראוס החל בבדיקות ומצא דבר מו־זר. הוא גילה כי השטחים האמורים אכן נרשמו ביוני 1976 על שם זאב גולן ו־אדמונד לוי, ובו ביום נרשמה משכנתא של השטח לטובת אדם שלישי, יצחק בדר־יאן.

משבדק שטראוס כיצד העבירו השניים את השטחים במישרדי הנוטריון על שמם, גילה כי הם פנו לפני כן לבית־המישפט המחוזי בירושלים, ביקשו לאפשר להם לרשום את הקרקע על שמם. הם צירפו ל־בקשה הסכם, שלפיו נמכרה הקרקע ב־שנת 1965 לערבי אחר ממיזרח ירושלים, ותצהיר של אותו ערבי, שלפיו עזבו בני מישפחת אבו־שריף את המקום אחרי מיל־חמת ששת־הימים ועברו לירדן. לפי ה־תצהיר, נחתם בפני הנוטריון הציבורי ב־עמאן יפוי־כוח, שבו מכר אבו־שריף את הקרקע לאותו ערבי ממיזרח ירושלים. כן צורף תצהיר של אדם שטען כי הוא מוכתר הכפר קלנדיה וכי היה עד לחתימת ההסכם. ואישור של האפוטרופוס על נכסי נפקדים. על יסוד מיסמכים אלה נתן בית־המישפט, ללא כל דיון, צו כמבוקש. אין ספק כי אישורו של האפוטרופוס היה בין הגור־מים ששיכנעו את בית־המישפט לתת את הצו.

לאחר בדיקת העובדות פנה רפי שטראוס בתלונה פלילית למפקד מטה מרחב ירו־שלים. הוא סיפר לו כי הערבי ממיזרח־ירושלים מכר את הקרקע ללוי וגולן ב־120 אלף לירות, והיא שועבדה בו ביום בסכום של 280 אלף לירות. שטראוס הצ־היר כי אבו־שריף טוען שכל עיסקת־המכר לא היתה ולא נבראה. הוא לא מכיר את הערבי ממיזרח ירושלים, לא עשה עימו כל הסכם, חתימתו על ההסכם־כביכול זוי־פה, וכך גם יפוי־הכוח.

שטראוס קיבל אישור ממישרד־הפנים כי האדם שהתיימר להיות מוכתר הכפר קלנ־דיה לא היה מוכתר כלל. אדם זה, שהת־יימר להיות מוכתר, אף נתן לשטראוס תצ־היר המודה במירמה, והמספר כיצד פיתו אותו להגיש הצהרות כוזבות.

כשהוא מצוייד בכל המיסמכים הללו, פנה שטראוס לבית־המישפט המחוזי בירושלים בבקשה לבטל את הרישום שנעשה במיר־מה. הוא היה משוכנע כי הדבר ייעשה ללא כל דיחוי.

הנפקד הנוכח

בקשה שהוגשה לבית־המישפט ב־מירמה צורף, כאמור, מיכתבו של האפוטרופוס על נכסי נפקדים.

בשנת 1950 נחקק בישראל חוק נכסי הנפקדים, שקבע כי כל ערבי שלא שהה בגבולות ישראל ביום הקמת המדינה ייחשב כנפקד, וכל רכושו בתחומי מדינת ישראל יעבור לבעלות האפוטרופוס על נכסי נפ־קדים. משמעות החוק היא, כי אם גבולות המדינה הגיעו עד ואדי ערה, ובהסכם שביתת־הנשק לאחר מכן צורפו למדינה עוד כמה כפרים ערביים באיזור זה (כלומר: הם לא היו בתחומי המדינה ביום הקמתה, אלא צורפו כאורחים לאחר מכן), הופקע כל הרכוש שהיה להם בשטח שהיה קודם לכן בידי המדינה.

לפי החוק, כל ערבי שנעדר ביום הקמת המדינה ממנה, בין אם היה בנסיעה עס־קית או תיירית, באיזור או בכל מקום אחר, נחשב כנפקד. כך גם כל ערבי שעזב את כפרו ביגלל הקרבות, ושעבר לעיר סמוכה או לכפר סמוך, ואחרי גמר המיל־חמה חזר לכפרו — אף הוא ייחשב כנפקד, ורכושו יוחרם. נפקדים אלה, שלא עזבו כלל את תחום המדינה נקראו „נפקדים נוכחים".

באמצעות חוק זה, שהוא חוק גזל, פשוטו כמשמעו, נושלו עשרות אלפי ערבים יש־ראליים וכל רכושם נלקח מהם.

בשנים שלאחר מכן נעשו עיסקי שחיתות רבים על־ידי מי שהצליחו לקנות מן ה־אפוטרופוס רכוש־נפקד בזול. במיקרים רבים היו יהודים קונים רכוש „נפקדים" ומחכירים אותו בחזרה לבעלים האמיתיים.

פרשה זו, שהיא אחת האפלות בתול־דות המדינה, ידועה היטב. מה שלא ידוע כלל הוא שאחרי כיבוש השטחים המוחזקים פורסם צו הקובע כי חוק נכסי נפקדים יחול גם על שטחים אלה. לצו היתה מש־מעות רבה, שכן ערבים רבים מבית־לחם, חברון או רמאללה החזיקו רכוש בתחומי ירושלים המיזרחית הגדולה, שסופחה ל־מדינת ישראל. כך יצא כי רכושם הפך לרכוש המצוי בתחומי ישראל ואילו הם נחשבים לנפקדים — שכן היו ביום כיבוש השטחים מחוץ לאיזור ירושלים.

למרות זאת, נהגו עד כה הרשויות, כולל האפוטרופוס, שלא להפעיל את החוק כל־שונו ולא לנהוג בנכסים אלה מינהג בעלים. המיקרה של אבו־שריף הוא סטייה ממדיניות זו.

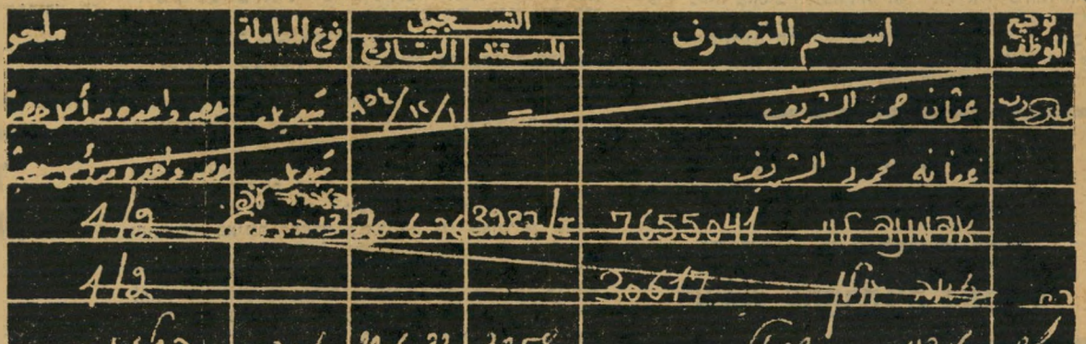
המיכתב שהגיש האפוטרופוס, עורך־הדין יעקב מנור, לבית־המישפט קבע כי הנכס של אבו־שריף הוא נכס של נפקד, לפי החוק. לוי וגולן פנו אליו כדי ש־ישחרר את הנכס מנפקדותו. מנור אישר את שיחרור הנכס מנפקדותו, בתנאי ש־יימכר בו זמנית לאותו ערבי ממיזרח ירו־שלים, שיעביר אותו מייד על שם גולן ולוי, והנכס יירשם על שם שניהם אצל רשם־המקרקעין.

זהו מיכתב מוזר מאד. ממתי מתערב האפוטרופוס וקובע מי יקנה נכס? מה איכפת לו על שם מי יירשם הנכס? ואם הנכס הוא של נפקד — היינו: הוא למעשה שלו — מדוע הוא מסכים למכירתו לאח־רים, תחת לדאוג כי יירשם על שם מדינת ישראל, כפי שתפקידו מחייב?

על כל פנים, לפני שעורך־הדין שטראוס, ושותפו גדעון יפת, פנו לבית־המישפט כדי לבטל את המכר הקודם, הם פנו ל־אפוטרופוס כדי לברר מה תהיה עמדתו במישפט, לאור המיכתב שהגיש בזמנו.

בשתי שיחות נפרדות הצהיר האפוטרו־פוס כי לא ינקוט עמדה בהליכים המיש־פטיים, ולא יטען טענת נפקדות לגבי הנכס. והנה, עם תחילת המישפט הציג ה־אפוטרופוס תעודה הקובעת כי יש למחוק את בקשת אבו־שריף על הסף, שכן הוא נפקד, ולכן הנכס אינו שלו ואין לו זכו־יות לגביו.

תעודה זו הוצגה ב־28 בדצמבר 1976. כמה חודשים לאחר מכן, ביוני 1977, מכרו גולן ולוי את הנכס למינהל־מקרקעי־יש־ראל, ב־780 אלף לירות. מכירה זו נעשתה באמצעות עורך־הדין זאב וייל, שהוא עורך־דין פרטי ובעל מונופול על עיסקות עם ה־מינהל.

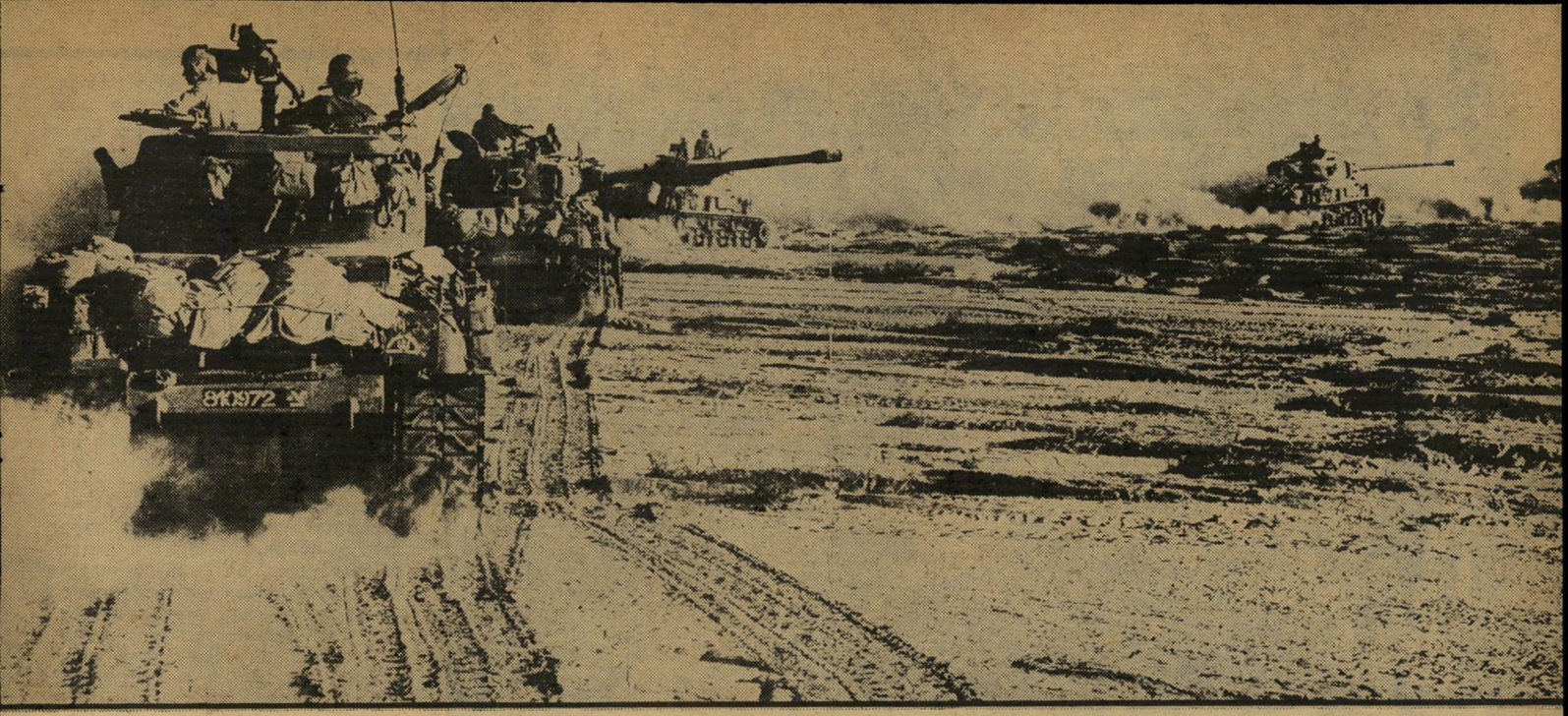
מיסמך רשם־הקרקעות בירושלים, החושף את פרשת השוד

השוד הזקן

מכירה זו העלתה את חמתו של שט־ראוס. אילו רצה המינהל בנכס זה, יכול היה לרשמו על שמו ללא תמורה, לפי אותו חוק נכסי הנפקדים, שהאפוטרו־פוס השתמש בו כדי לרשום את הקרקע על שמות לוי וגולן. הללו רכשו את ה־קרקע ב־120 אלף לירות, ומכרו אותה תוך שנה למינהל ב־780 אלף לירות. לשם מה דאג האפוטרופוס ונציגי המינהל להעשיר את גולן ולוי בסכום של 660 אלף לירות, תוך שדידת אבו־שריף?

עיסקה תמוהה זו היתה יותר מדי אפילו בעיני פרקליט מחוז ירושלים, מיכה קירש, הידוע ביחסו הסלחני למעשים מוזרים ש־הוא מתבקש לבודקם. הוא הקים צוות, שיחקור את כל פרטי העיסקה המוזרה, תוך מגמה לחשוף מה מסתתר מאחרי מעשיהם של פקידים במינהל ובמישרד האפוטרו־פוס, ששדדו ערבי זקן מכפר עקב והעשירו שני מתווכי־קרקע.

יגאל לביב

פירוז סיני מחייב את הצבא המצרי ניהול מילחמה התקפית

וקרבות ניידים נגד צה"ל במרחבים הפתוחים של סיני

סיני – האגרוף המיותר

ב מיפגרת הצגת התיזה המרכזית של סידרת־כת־בות זו — כי היערכות צה"ל לאורך הקו הירוק ומאחורי סיני מפורז עדיפה על היערכותו הנוכחית בסיני — הוצג מיפוי חלקי של היתרונות הכרוכים בהיערכות לאורך הקו הירוק (העולם הזה 2125, 2116). כתבה זו משלימה את מיפוי היתרונות, תוך התמקדות בהצגת היתרונות הבאים:

- צימצום משמעותי ביותר של הכוח הסדיר המוקצה לחזית זו, והעברת כוח בסדר־גודל אוגדתי מתוך הסד"כ הסדיר, הערוך כיום בסיני, אל החזית המיזרחית.
- העתקה מהירה של מאמצי־הכרעה מחזית לחזית, ובכך קיצור משך המילחמה.
- קיצור משך הגיוס של כוחות המילואים.
- הקלת הנטל הלוגיסטי, והעברת משאבים וכוח־אדם מן המערך הלוגיסטי למערך הלוחם.
- הימנעות ממתקפת־פתע יבשתית סימולטאנית בח־זית המיצרית ובחזית המיזרחית.
- צימצום פוטנציאל הפעילות ההתקפית של כוחות הקומנדו המצריים.
- צימצום פוטנציאל האיום של מסוקי־התקיפה ה־מיצריים.
- שחיקת היתרונות היחסיים של החי"ר המיצרי בהקשר להפעלת טילי נ"ט.
- מניעת הצבא המיצרי מניהול מילחמה דפנסיווית ברמה האיסטרטגית, מילחמה ההולמת את נתוניו המשא־ביים, האנושיים, האירגוניים והפיקודיים.

הניסיון הוכיח כי ניהול מיתקפה ניידת חושף את כל נקודות־התורפה של הצבא המצרי

העברת כוחות לחזית המזרחית

ה היערכות הנוכחית של צה"ל בסיני מחייבת אותו להציב כח ניכר, אף שהחזית המיזרחית הינה, כיום, מכל הבחינות, החזית העיקרית בכל מילחמה עתי־דית.

תופעה זו של הקצאה מעוותת של משאבים וכוחות, שהיא תוצאה הכרחית של ההיערכות הנוכחית בסיני, תתבטל מאליה, אם ייערך צה"ל לאורך הקו הירוק.

קביעה זו תישמע בוודאי פרדוכסלית לאותם הסבורים כי נסיגה מחייבת דווקא תיגבור כוחות, וזאת כדי לפצות על אובדן השטח. אך, כפי שאראה, השינויים הגיאו־סטרטגיים, המתחייבים מפירוז סיני, מבטלים את עיקרון החליפין בין גורם השטח לבין גורם הכוח, עיקרון המונח ביסוד התפיסה הגורסת כי ויתור על שטח מחייב, תמיד ובהכרח, תוספת כוחות לקיזוז הוויתור.

מאת

שבי חמיר

נציג, איפוא, את השינויים הכרוכים בהיערכות לאורך הקו הירוק, המאפשרים צימצום דרסטי בהיקף הכוחות ש־וקצו לחזית המיצרית:

- **צה"ל יצליח, גם בנסיבות המחמירות כי יותר, לגייס את כוחות־המילואים ולהציבם לאורך הקו הירוק לפני יצירת מגע עם כוחות־היבשה המיצריים.**

קביעה זו מבוססת על שילוב של שני נתונים חדשים: ראשית — האיום של כוחות־היבשה המיצריים מושהה לפרק־זמן של יממה, לפחות, ושנית — משך הגיוס של כוחות־המילואים מצטמצם. כתוצאה מהתקרבות שטחי ההיערכות למרכזי־האוכלוסיה, וכן כתוצאה מכך שהגיוס כולל כוח־אדם בילבד, כאשר מערכות־הנשק מוצבות בשיטחי ההיערכות עצמם.

מוטב אולי להמחיש קביעה זו: אוגדת שרון התגייסה והתייצבה באיזור התעלה, במילחמת 73', לאחר 24 שעות. וכל זאת תוך נסיעה על שרשראות. לא תהיה זו, איפוא, הערכה אופטימית אם נניח כי אוגדה זו תצליח להיערך לאורך הקו הירוק, תוך 15 שעות, וזאת, אם אנו מניחים כי הציוד עצמו ימוקם בסמוך לקו הירוק עצמו, וכי תהליך הגיוס כולל רק את חיילי־המילואים (למעשה, בנסיבות אלו — זו הערכה מחמירה).

לעומת זאת, אין ספק שהמיצרים לא יצליחו להציב את עיקר כוחם — או אפילו חלק ניכר ממנו — תוך פרק־זמן של 15 שעות בסמוך לקו הירוק, וזאת גם אם נניח כי כוחות אלה לא יותקפו על־ידי חיל־האויר הישי־ראלי, ולא יהיו נתונים לנסיונות־השהייה והתשה של כוחות מוטסים או משוריינים סדירים כבר בתוך סיני, וכי התקדמותם מתקיימת למעשה כמסע־פיקניק בלתי־מיפרע לחלוטין.

ברור איפוא, כי דחיית המגע היבשתי, וקיצור משך הגיוס, יאפשרו לצה"ל לגייס את כוחותיו ולהציבם לאורך הקו הירוק עוד בטרם נוצר איום מיצרי על קו זה, וזאת גם תחת ההנחות המחמירות ביותר מבחינת צה"ל.

- **שינוי נוסף, המאפשר קיצוץ הכוח הסדיר המוקצה לחזית המיצרית, הוא שהקו הירוק מהווה קו הגנה קצר בהרבה מזה הנוכחי בסיני.**

יתרה מזו: קטעים נרחבים ממנו, בעיקר במרכזו ובדרומו, הם שטח הררי קשה־עבירות, שאינו מאפשר פיתוח מיתקפה ממונעת נרחבת.

- מיספר מיתקני־אימונים־והדרכה מרכזיים של צה"ל ממוקמים בחלקה הדרומי של ישראל, סמוך לקו הירוק. מיתקנים אלה כוללים הן כוחות־שריון והן כוחות־חי"ר מעולים, המסוגלים לתגבר את הקו הירוק במונחי זמן של שעות ספורות, ובכל מיקרה — הרבה לפני שהמיצרים יצליחו ליצור איום יבשתי על קו זה. בכך מהווים כוחות אלה תחליף מיידי לחלק מן הכוחות הסדירים, שיקוצצו מן הסד"כ הנוכחי הערוך בסיני.
- ולבסוף, עיקרון „העייפות", החל על כל צבא הפורץ קדימה למרחק של 200 ק"מ מתשתיתו הלוגיסטית ומשיטחי היערכותו הקבועים, ואשר את תוצאותיו, לגבי הצבא המיצרי, תיארתי בכתבה הראשונה בסידרה זו (העולם הזה 2116). פירושו כי גם אם הצבא המיצרי יצליח להציב את עיקר כוחותיו לאורך הקו הירוק, לאחר גיהה מאסיבית ומהירה, הרי יהיו אלה כוחות החס־רים את אורך־הנשימה לפיתוח מיתקפה לעבר הקו הירוק.

כל השינויים הללו — השהיית האיום המיצרי היבש־תי, קיצור משך הגיוס, קיצור קו ההגנה, הנוכחות של כוחות במיתקני־הדרכה־ואימונים לאורך הקו הירוק, ועיקרון „העייפות" — כל אלה מאפשרים להעביר חלק משמעותי מן הכוחות הסדירים, המרותקים כיום לחזית המיצרית, אל החזית המיזרחית.

העל'זנות הישראלית בקרבות ניידים, הנשענת על אש ותימרון, מובילה בהכרח לאימוץ אסטרטגיה התקפית

אני מעז לומר, כי העברת סד"כ אוגדתי מן החזית המיצרית לחזית המיזרחית הינה הערכה ממעיטה, המתחייבת בהיערכות לאורך הקו הירוק, וכי בפועל — אם יושג הסדר — יעביר צה"ל סד"כ על־אוגדתי מחזית זו לחזית המיזרחית.

כל זאת תוך הנחה שצה"ל אינו מפעיל את זכותו להגיב על החדירה המיצרית המאסיבית לסיני המפורז — זכות שבוודאי תמוסד ותבוסס מעבר לכל ספק בהסכם־השלום — —אלא מגיב תגובה פאסיבית בילבד, המתבטאת בגיוס כוחות־המילואים ותיגבור ההיערכות בכוחות ממית־

קני־הדרכה־ואימונים. אם נניח כי ישראל תגיב בכוח על החדירה המיצרית — אם מייד בתחילתה ואם כעבור מיספר שעות — הרי התמונה משתנה כליל, ואני מפנה את הקורא אל הכתבה הראשונה לתיאור תוצאותיה, ביחוד מבחינת התערבות חיל־האויר הישראלי.

חשיבותו של ניתוח זה אינה בכך שהוא מראה כי צה"ל יכול לפרק אוגדה בעיקבות הסדר בסיני, אלא בכך שהעברתה של אוגדה זו אל החזית המיזרחית משנה כליל את אפשרויות ההסדר בגדה, ומאפשרת פיתרון על כסיס חילופי־שטחים בחיקף מינימלי, כפי שיוצג בכתבה המתייחסת לגדה המערבית.

העתקה מהירה של מאמצי הכרעה

ה יערכות צה"ל לאורך הקו־הירוק בסיני מאפשרת העתקה מהירה של מאמצי הכרעה מחזית לחזית.

אם נניח כי ישראל תנסה להשיג הכרעה תחילה בחזית המיזרחית, הרי שעם השגת הכרעה זו תוכל להעביר כוחות לשיטחי היערכות בחזית המיצרית, שלא בהכרח יהיו בעומק סיני.

שיקול זה אינו תקף אם צה"ל ינסה להשיג הכרעה בחזית המיצרית תחילה, שכן, הכרעה כזו תמצא את כוחות צה"ל בעומק סיני, והעברת הכוחות מחזית לחזית תעמוד כימעט בפני אותם קשיים ומרחקים שבפניהם היא עומדת כיום.

לעומת זאת, הכרעה בחזית המיזרחית — עקב מיגבלות גיאוגרפיות ופוליטיות כאחת — תושג במרחב מצומצם, הגובל בשטחי הקו הסגול, ולכן לא תרחיק את כוחות צה"ל לעומק המהווה מיגבלה על העתקה מהירה של מאמצי־הכרעה.

המשמעות העיקרית של העתקה מהירה של מאמצי־הכרעה חזיתיים היא קיצור משך המילחמה.

קיצור זה מתבקש משני כיוונים: ראשית, העתקה מהירה של מאמצי־הכרעה פירושה המיידי הוא צימצום פרק הזמן בין נסיון הכרעה חזיתי אחד למישנהו, ושנית, פירושה קיצור מאמץ ההכרעה החזיתי עצמו.

קביעה זו מחייבת הבהרה: העתקה מהירה של מאמצי־הכרעה מצמצמת את פרקי־הזמן שבהם נהנים הערבים מעליונות כמותית בכל חזית, שכן בזמן העברת הכוחות אין כוחות אלה נלחמים, ולכן ככל שיגדל פרק־הזמן הדרוש להעברת כוחות מחזית לחזית, כן גדל פרק הזמן שבו נהנים הצבאות הערביים מעליונותם הכמותית, וממילא מן האפשרות לנצלה, הן במונחי שחיקת־כוחות והן במונחי טריטוריה.

ככל שגדל פרק הזמן בין נסיון־הכרעה חזיתי למישנהו, כן גדלה ההסתברות שנסיון־הכרעה חזיתי יתחיל בנסיבות ובתנאים יותר גרועים מבחינת צה"ל, ולכן גדלה ההסתברות כי נסיון ההכרעה עצמו יהיה קשה וארוך יותר.

מכאן שהעתקה מהירה של נסיונות־הכרעה חזיתיים הינה יתרון המזין את עצמו: לא זו בילבד, שפירושה הישיר — צימצום פרק הזמן בין נסיון־הכרעה אחד למישנהו, אלא שהצימצום מקטין את משך נסיון־ההכרעה עצמו.

לקיצור משך־המילחמה יש משמעויות מפליגות בתחומים שונים, שהעיקריות בהן הן:

● השגת הכרעה לפני הצטרפות מאסיבית של כוחות־מישלוח ממדינות הפריפריה העריות, ובייחוד כוחות עיראקיים.

מבחינה זו מהווה מניעת הצטרפות כוחות־המישלוח למילחמה גימוך נוסף להשגת הכרעה — תחילה בחזית המיזרחית, ורק לאחר מכן בחזית המיצרית, זאת בנוסף לנימוק שהכרעה זו אינה מרחיקה את כוחות צה"ל, ועדיין מאפשרת העתקה מהירה של כוחות לחזית המיצרית.

● הקטנת האבידות בנפש, אבידות העומדות ביחס ישיר למשך הלחימה.

● הקטנת המחיר הכלכלי של המילחמה, הן במונחים של אובדן ימי־עבודה, הן במונחים של אובדן ציוד ומשאבים ישירות במילחמה.

● הקטנת האפשרות להתערבות המעצמות לכפיית הפסקת־אש, טרם השגת הכרעה.

למרות שאפשרות התערבות המעצמות אינה קשורה למשך הכולל של המילחמה (בניגוד לדעת המימסד הפוליטי בישראל), אלא למשך מאמצי־ההכרעה החזיתיים וליכולת המעצמות לחזות את התפתחותם, הרי אין ספק כי מילחמה קצרה פירושה גם מאמצי־הכרעה קצרים, עובדה שאינה מותירה למעצמות זמן־תגובה המספיק לניהול מערכת ההכרעות והמיקוחים הפוליטיים, הכרוכים בכל הפסקת־אש.

קיצור משך הגיוס

תהליך גיוס כוחות־המילואים, המתחייב מן ההיערכות הנוכחית של צה"ל בסיני, כרוך במיספר מיגבלות:

● הוא מחייב העברת כוחות ומערכות־נשק כבדות למרחקים של מאות ק"מ, כאשר הקצב האיטי של העברת הציוד הכבד מכתיב את קצב העברת הכוחות.

● הכוחות והציוד מועברים על שני צירים עיקריים, שקשה לתארם במסלולים מהירים. צירים אלה אינם יכולים לקלוט את כמויות הרכב המתנקזות אליהם בשעות הראשונות של מיתקפת־פתע מצרית. התוצאה היא צפיפות ועומס־יתר, המאיטים את קצב התנועה.

● אף שסביר כי חלק מן הכוחות מוסט לסיני, מראה חישוב פשוט — המתבסס על מיספר מטוסי־התובלה של צה"ל, כאשר הוא מוכפל בתפוסתם ובמיספר הגיחות שהם מסוגלים לבצע במשך יממה בין ישראל לסיני — כי רק חלק קטן יחסית של הכוחות מוסט לסיני במהלך היממה הראשונה של מיבצע־הגיוס, וכי מרבית הכוחות

פירוז סיני יאפשר את ריכוז המאמץ בחזית המיזרחית בשלב הפתיחה של המילחמה

מוסעים לאורך כל סיני, מסקנה המחמירה את מיגבלות העברת הכוחות.

● התבססות על העברת כוחות במיבצע־הטסה עלולה להעמיד את ישראל בפני שוקת שבורה, שכן קיימת בעיית ביטחון־הטסה בשלושה מישורים: של ריכוזי החיילים הממתינים להטסה, של נמל־התעופה לוד, שממנו מוטסים מרבית הכוחות, ושל שדה־התעופה רפידים שאליו מוטסים מרבית הכוחות, ואשר יהיה שדה פגיע בכל מילחמה עתידית.

● כושר־המעמס המוגבל של הצירים העיקריים מחייב קביעת סדר קדימויות בהעברת מערכות הנשק. תוצאתו של סדר קדימויות זה היא, שגם כאשר כוח־הטנקים של אוגדה ערוך בשטחי זירת־הלחימה, הרי חסר הוא את סיועם של מרכיבי־עוצמה אחרים, כגון: ארטילריה, תותחי־נ"מ, כוחות־הנדסה ודרגים לוגיסטיים, אשר בהכרח יידחקו הצידה, ויחברו לכוחות המשוריינים רק בשלב מאוחר יותר.

● ולבסוף, מיתקפת־פתע מיצרית תחייב חלק מכוחות־הטנקים להתייצב בחזית לאחר נסיעה על שרשראות, וזאת עקב מיגבלת לחץ־הזמן. נסיעה על שרשראות שוחקת את מערכת המנוע"מ, מבזבזת דלק ומחייבת תידלוק חוזר עם הגעה לחזית, מתישה את אנשי הצוות ומשבשת את הכביישים.

כימעט כל המיגבלות שמניתי לעיל, ההופכות את תהליך הגיוס הנוכחי למנגנון־ענק מנופח, מורכב, מסורבל ופגיע, מתבטלות בתנאי היערכות לאורך הקו הירוק בסיני:

● ראשית, תהליך הגיוס לא יהיה כרוך בהעברת ציוד למרחק של מאות ק"מ.

מרבית הציוד ניתנת להצבה במחסני־חירום לאורך הקו הירוק, וזאת מבלי להסתכן בבעיות של פגיעות־יתר ומיגבלות תחזוקה, הכרוכות בהצבת מחסני־חירום בפריסה קדומנית בסיני. מכאן, שתהליך הגיוס יכלול בעיקר העברת כוח־אדם למרחקים קצרים, ועל מיספר גדול יותר של צירים. קצב העברת הציוד אינו מכתיב את קצב התייצבות כוח־האדם, והתפנות הצירים מן הציוד הכבד מקלה במידה משמעותית על עומס הצירים.

● מתבטלת הדחיפות בהטסת כוחות, על כן המיגבלות והסיכונים הכרוכים במיבצע הטסה גדול.

ניתן להתבסס על תפיסה יותר מוגבלת של הטסת גרעיני־כוחות בעלי דרגת חיוניות ודחיפות גבוה — כגון צוותי טנקים — ישירות ממקומות־הריכוז בערים ובישובים אל שטחי־ההיערכות, וזאת באמצעות מסוקים. ביטול הצורך במיבצע־הטסה מקיף ומורכב מפנה את סד"כ מטוסי התובלה למשימות אחרות, אם שוטפות — כגון משימות מודיעין והתערבה, ואם לשעת־חירום — כגון העברת ציוד חיוני בהיסט לכוחות קדומניים.

● הכוחות מתנקזים לאיזורי הפריסה, לאור־רך הקו הירוק, ממיספר גדול יותר של צירים, עובדה התורמת אף היא להאצת קצב הגיוס.

איזור הקו הירוק עצמו אינו משובץ אמנם ברשתכבישים מתאימה לקליטה מהירה של כוחות גדולים, אך ניתן לשבצו במערכת־כבישים הדומה לזו שנבנתה בין התעלה לכביש הרוחב, בתקופה שקדמה למילחמת 73'. מערכת כבישים כזו, לבד מתרומתה לקליטה מהירה של כוחות, יש לה משמעויות אופרטיביות ממדרגה ראשונה, משום שהיא מאפשרת ריכוז ופריסה מהירים של כוחות, על־פי הצורך.

● מתבטלים האילוצים של קביעת סדר קדימויות בהסעת מערכות־נשק ונסיעה על שרשראות, שכן מערכות הנשק מוצבות כבר בשטחי־ההיערכות, וזאת תוך הקטנת פגיעותם, בעיקבות פירוז סיני והרחקת הצבא המיצרי.

הקומנדו המצרי

א חד התחומים שבהם ערכו המיצרים רוויזיה בתפיסות ההפעלה — ובמילא באירגון — של כוחותיהם בעיקבות מילחמת 73' הוא הפעלת כוחות הקומנדו.

המסקנה העיקרית, שהסיקו המיצרים מכישלונם החמרוץ של כוחות אלה במילחמה האחרונה, היתה כי נקודת־התורפה בהפעלת כוחות אלה היתה נעוצה בכך שהם פעלו ביחידות קטנות — בד"כ בסדר גודל פלוגתי — עובדה שהקטינה את כושר שרידותם ואת פוטנציאל־האיום הטמון בהם.

לפיכך, אורגנו גדודי חקומנדו המיצריים במיסגרות גדולות יותר.

שינוי זה, שפירושו כי כוחות הקומנדו המיצריים אורגנו והוכשרו לניהול קרב מעבר לקווים הקידמיים של צה"ל, משנה לחלוטין את ספקטרום האיומים שהקומנדו המיצרי מסוגל לממש. אם ניסיף לכך כי צי־המסוקים המיצרי מסוגל כבר כיום להוביל כוח על־חטיבתי ביעף אחד (על־פי נתונים זרים לגבי היקף צי־המסוקים המיצרי), הרי איום זה הופך לבעייתי ביותר מבחינת צה"ל.

מאחר והצלחתם של כוחות אלה תלויה לא רק בהשגת הפתעה איסטרטגית, אלא, ובייתר־שאת, בהשגת הפתעה טאקטית, הרי העיתוי האופטימלי להפעלת כוחות אלה הוא מכת־הפתיחה של המילחמה.

לפיכך, אם המצרים יפתחו במיתקפת־פתע, אין ספק כי מיתקפה זו תיפתח בהנחתת כוחות קומנדו מצריים.

בתנאי ההיערכות הנוכחית בסיני, עלולה מתקפה כזו להיות מכוונת למיספר יעדים עיקריים:

● השתלטות על מעברי הגידי והמיתלה, חסימת פתחי המעברים והמתנה עד לחבירת כוחות־קרקע כעבור מיספר שעות.

● התמקמות לאורך צירי־התנועה העיקריים של צה"ל בסיני, כדי לשבש את חבירת כוחות־המילואים לכוחות הסדירים, או — על המעט — התשת כוחות אלה ועיכובם, במטרה להאריך את פרק־הזמן שבו תהנה הצבא המצרי מעליונות כמותית מכרעת מול הכוחות הסדירים.

● השתלטות על יעדים מרכזיים קדומניים של צה"ל בסיני.

● לדוגמה: השתלטות על מיתחם צה"ל באום־חשיבה, הן כדי להשיג הישג מוראלי ממדרגה ראשונה והן כדי לשבש באופן חמור את מערך האיסוף המודיעיני.

(המשך בעמוד 18)

פירוז סיני יגמול כמעט לחלוטין פעילות התקפית של מסוקי־התקיפה המצריים

ההכרעה השני יתחיל בנסיבות ובתנאים יותר גרועים מבחינת צה"ל, ולכן גדלה ההסתברות כי נסיון ההכרעה עצמו יהיה קשה וארוך יותר.

מכאן שהעתקה מהירה של נסיונות־הכרעה חזיתיים הינה יתרון המזין את עצמו: לא זו בילבד, שפירושה הישיר — צימצום פרק הזמן בין נסיון־הכרעה אחד למישנהו, אלא שהצימצום מקטין את משך נסיון־ההכרעה עצמו.

לקיצור משך־המילחמה יש משמעויות מפליגות בתחומים שונים, שהעיקריות בהן הן:

● השגת הכרעה לפני הצטרפות מאסיבית של כוחות־מישלוח ממדינות הפריפריה הערביות, ובייחוד כוחות עיראקיים.

מבחינה זו מהווה מניעת הצטרפות כוחות־המישלוח למילחמה גימוך נוסף להשגת הכרעה — תחילה בחזית המיזרחית, ורק לאחר מכן בחזית המיצרית, זאת בנוסף לנימוק שהכרעה זו אינה מרחיקה את כוחות צה"ל, ועדיין מאפשרת העתקה מהירה של כוחות לחזית המיצרית.

● הקטנת האבידות בנפש, אבידות העומדות ביחס ישיר למשך הלחימה.

● הקטנת המחיר הכלכלי של המילחמה, הן במונחים של אובדן ימי־עבודה, הן במונחים של אובדן ציוד ומשאבים ישירות במילחמה.

● הקטנת האפשרות להתערבות המעצמות לכפיית הפסקת־אש, טרם השגת הכרעה.

למרות שאפשרות התערבות המעצמות אינה קשורה למשך הכולל של המילחמה (בניגוד לדעת המימסד הפוליטי בישראל), אלא למשך מאמצי־ההכרעה החזיתיים וליכולת המעצמות לחזות את התפתחותם, הרי אין ספק כי מילחמה קצרה פירושה גם מאמצי־הכרעה קצרים, עובדה שאינה מותירה למעצמות זמן־תגובה המספיק לניהול מערכת ההכרעות והמיקוחים הפוליטיים, הכרוכים בכל הפסקת־אש.

קיצור משך הגיוס

תהליך גיוס כוחות־המילואים, המתחייב מן ההיערכות הנוכחית של צה"ל בסיני, כרוך במיספר מיגבלות:

● הוא מחייב העברת כוחות ומערכות־נשק כבדות למרחקים של מאות ק"מ, כאשר הקצב האיטי של העברת הציוד הכבד מכתיב את קצב העברת הכוחות.

● הכוחות והציוד מועברים על שני צירים

למען התענוג...

דלת ניקוטין בעישון, עשירה בטעם.

אריאלי

סיני: אגרוף מיוחר

(המשך מעמוד 17)

● נחיתת יחידות קומנדו מצויידות בסילי־נ"מ אישיים בסמוך, ומסביב, ל־שדות־התעופה הקדמיים ברפידים ובאר־פירה, מתוך כוונה ליירט את המטוסים עם המראה.

● השתלטות על מאגרי ציוד, דלק ו־תחמושת הפרוסים בסיני, והשמדתם טרם הגעת כוחות־המילואים.

● השתלטות על מיספר צמתות־מפתח בסיני, תוך התחפרות מסביבן ונסיון לפגוע במערך הלוגיסטי של צה"ל, אם כדי ל־שבש את האספקה הסדירה, ואם כדי לרתק כוחות־לוחמים למשימות אבטחת הצירים וטיהורם, וזאת בשעות הקריטיות, שבהן כל פיצול של כוחות מחמיר את נחיתותו הכמותית של צה"ל באזורי־הלחימה ה־עיקריים.

● **השתלטות על בסיסים.**

השתלטות חוזרת עליהם על־ידי כוחות צה"ל כרוכה בהכרח באבידות רבות. ב־מיקרה זה אחד היעדים יהיה פגיעה לטווח ארוך במערך.

● נחיתה בסמוך לאחד משדות־התעופה הקדומניים, ותקיפה רגלית של השדה, מתוך כוונה לגרום להרס מירבי ולשיתוק זמני, לפחות, של השדה.

אלו הן רק חלק מן האפשרויות הפתוחות בפני הקומנדו המיצרי. לגבי כוחן נכונה הקביעה, כי אפי־לו השגת חלק מן היעדים, באורח זמני ביבד, מהווה פגיעה קשה בצה"ל.

הפעולה האפקטיבית ביותר נגד כוחות הקומנדו היא יירוט המסוקים הנושאים אותם טרם נחיתתם, שכן בכך מושגת הש־מדה טוטאלית ובטוחה של כל הכוח, תוך הקצאה מינימלית של משאבים, זמן וכוחות. לעומת זאת, פעולה נגד כוחות אלה לאחר נחיתה, התפרסות והתחפרות, עלולה לרתק כוחות גדולים ולתבוע מחיר־דמים גבוה. כפי שהוכח במילחמת יום הכיפורים, קשה ביותר לטהר שטח התפוס על־ידי חי"ר מעולה ומחופר, המצויד בנשק־נ"ט ונשק־נ"מ אישי.

ההיערכות הנוכחית מאפשרת סיכוי סביר לנחיתת חלק מכוחות הקומנדו, שכן המרחק הקצר של יעדי התקיפה מצמצם למינימום את זמן ההתרעה והתגובה ה־עומד לרשות מטוסי חיל־האוויר. יתרה מזו: מרחק קצר זה מקל על בעיות ה־ניווט של מסוקים ליעדי־נקודה בטיסת לילה, ומאפשר למיצרים הפעלת כוחות־קומנדו בלילה, תוך ניצול החשכה למיס־תור מפני מטוסים.

היערכות לאורך הקו הירוק תקי־טין את הסיכונים הללו לאפס. שי־כן, אם המדובר במיבצעי־יום, הרי הטסת כוחות־קומנדו במסוקים ל־מרחק של 200 ק"מ — ליעדים בי־תוך ישראל של הקו הירוק — פי־רושה התאבדות ודאית. ואילו אם המדובר במיבצעי־לילה, הרי בעיות הניווט בלילה למרחק של 200 ק"מ ליעדים מוגדרים, וכן זמן התגובה הגדול העומד לרשות מטוסי חיל־האוויר, הופכים מיבצע כזה למסו־כן ביותר, וממילא לבלתי־סביר.

מיתקפה רב־חזיתית

סימולטנית

ההיערכות הנוכחית של צה"ל ב־סיני מאפשרת לצבאות־ערב לפתח מיתקפת־פתע יבשתית בו־זמנית בחזית ה־מיזרחית ובחזית המיצרית.

כפי שהוכח ב־73', אפשרות זו מציבה בפני ישראל בעיות קשות בהקצאת הכוחות לחזיתות השונות, שכן מיתקפה בו־זמנית בשתי החזיתות מעמידה את כוחות צה"ל במצבי־לחץ בכל אחת מן החזיתות, תוך מניעתה מריכוז־כוחות בחזית אחת.

מיתקפה בו־זמנית יוצרת פיצול כוחות ברמה האיסטרטגית, והא־רכת פרק־הזמן שבו נהנים הער־בים מעליונות כמותית מכרעת בכל אח תמן החזיתות.

לדוגמה: ישראל נתקלת במצב זה ב־קשיים.

לעומת זאת, היערכות לאורך הי־קו הירוק בסיני תמנע מיתקפה מצרית יבשתית, ותאפשר הפניית עיקר הכוחות והמטוסים, ביממה הראשונה של מיתקפת־פתע ערי־בית, אל החזית המיזרחית.

(המשך בעמוד 62)

בעת ההיא, יקולל מי שלא קילל

בזבות הקללה

לא, לא יפה לקלל. בהחלט לא.
אדם מחונך היטב לא יעשה כן.
על אחת כמה וכמה, אם האדם הזה הוא שר בממשלת־ישראל.
קל וחומר, אם זה נוגע לממשלה עצמה. מאד־מאד לא יפה לקלל את הממשלה.
נוכל להסכים על כך בנקל. אנו משוניינים לשמור על איכות חיינו. כולנו חייבים במתן כבוד למוסדותינו הנבחרים, פאר דמוקרטייתנו.

אלא מאי — — —

יש רגעים בחיינו, כאשר מותר לקלל. כאשר חובה לקלל.

כאשר מיצווה היא לקלל.

מי שאינו מקלל ברגע כזה, מועל בתפקידו.
גם כשהוא שר.
גם כשעליו לקלל את הממשלה.

ברגע כזה, יקולל מי שאינו מקלל.

אם מותר להשתמש בשפת נביאינו, שידעו לקלל ושהירבו לקלל —

ארור המשבית לשונו בעת ההיא.

■ ■ ■

אדם הרואה עדת בני־בליעל, המעניס ילד קטן לנגד עיניו, כשאין בכוחו להושיע — האם לא יקלל? האם יגונה, על כי הוציא מפיו מלים שאינן יאות לבן־תרבות מעולה?

אדם הרואה כיצד חבורה של כסילים, שהשתלטה על עיר, מובילה אותה אל אובדנה הבטוח, ואין לאל ידו לעצור בעדם — האם לא יגדפם ויתרפם? האם בשל כך יעורר עליו זעם הבריות?

נחפוך הוא. אדם הרואה זאת, והוא נוצר את לשונו ומשמיע דברי־נועם — הדורות הבאים יקללוהו. להיות נחמד ונעים ואדיב ורך־לשון בעת שכזאת — אין תועבה גדולה מזו.

ואם לא בילד מדובר, ולא בעיר אחת, אלא במדינה שלמה על נשותיה ובחוריה, זקניה וטפה — על אחת כמה וכמה.

העומד על החומה נתבע לתקוע בשופר, בראותו את הסכנה המתרגשת ובאה. הוא לא יימנע מכך, מחשש פן יפריע את מנוחת התושבים.

רועה הרואה חיית־טרף מתקרבת, יזהיר את צאן־מרעיתו בצעקה, בצווחה. ואם המילה הראשונה העולה על שפתיו היא קללה — תבורך הקללה.

כרגעים שכאלה, הכל מותר. הכל — מיבבי השתיקה.

■ ■ ■

אני מתכוון, כמובן, לקללות המפורסמות של שרי הביטחון, עזר וייצמן.

בישיבת הממשלה, שדנה בתשובה לשאלות האמריקאיות, הפליט את המילים הנוראות: „שהממשלה תישב בתחת!"

הוא גם אמר דברים על שר־החוץ ועל ראש־הממשלה. הוא הרים את הקול. הוא צעק. הוא לא שמר על כללי הנימוס והאדיבות.

איום ונורא.

על כך גינוהו רבים. לא רק החסידים השוטים של ראש־הממשלה. הרואים עתה בשר־הביטחון עוכר־ישראל, אלא גם כמה וכמה מבין המסכימים לגישתו של וייצמן. הם סבורים שאסור היה לו, לשר־הביטחון, להתפרץ. היה עליו לשמור על קור־רוח ושלוות־נפש. לא היה זה נאה לאדם בדרגתו להתבטא בצורה גסה ומעליבה.

אזה הם דברי־הבל.

■ ■ ■

אני יודע מהי תוכניתו של עזר וייצמן ליישוב הסיכסוך הישראלי־ערבי. ייתכן מאד שאילו ידעתיה, לא היתה נראית לי מספקת. תשובתו לבעייה הפלסטינית, שהיא לב הסיכסוך, סתומה בעיני.

אך דבר אחד אני יודע: עזר וייצמן חושת את ההכרעה הגורלית העומדת לפנינו.

מכך שרי הממשלה, נדמה לי שהוא היחיד המבין, באמת ובתמים, את גודל השעה.

איני יודע מה הביאו לכך. אולי הרקע המשפחתי. אולי מיבנה אישיותו. אולי היחסים המיוחדים שהתפתחו בינו ובין כמה מאנשי הצמרת המצרית. אולי העובדה שהוא החבר היחידי של ממשלת־ישראל שהיה במצרים.

(לא. אין זו פליטת־קולמוס. מנחם בגין ומשה דיין באו לאיסמאעיליה, אך לא למצרים. איסמאעיליה היתה באותה יממה הרת־אסון, אי בודד ומנותק. האורחים מישראל באו אליה במסוק, נחתו, דיברו, אכלו, שתו והמריאו הביתה. הם לא היו במצריים. לא חשו את רוח הארץ, לא באו במגע עם עמה.)

עזר וייצמן היה במצריים. הוא נמנה עם אותה חבורה קטנה, שזכות גדולה זו נפלה בחלקה.

מילבד שניים־שלושה, שבאו אטומים ויצאו אטומים, לא היה בחבורה זו איש שביקור זה לא חולל בו תמורה גדולה.

ניצים ויונים, מערבים וארצישים — לכולם קרה משהו. הם למדו בשעה אחת במצריים יותר מאשר יידעו הפרופסורים המלומדים, שקראו אלף ספרים.

אנו, הישראלים, משולים לעדה המתגוררת בראש גיבעה, כשמסביבה חבוי הנוף מתחת למעטה עבה של ערפל. לחבורה שהיתה במצריים קרה נס. מסך־הערפל נבקע

עזר וייצמן: חזרה אל העיוורים

לעיניה, ולשעה קלה ראתה את הנוף האמיתי, את המציאות שמסביב, את הסיכוי הכביר ואת הסכנות המאיימות.

כך קרה גם לעזר וייצמן. הוא היה, הוא ראה, הוא חזר. חזר לעולם של מוכי־סנוורים, שלא ראו מעולם אלא את הערפל. את הנוף האמיתי לא ראו אף בדמיונם.

■ ■ ■

אני מתאר לעצמי מה מרגיש עזר וייצמן, כאשר הוא נושב ליד שולחן הממשלה.

הוא חש באינטואיציה שהתחדדה באותם ימים במצריים, שניתנה לנו ההזדמנות ההיסטורית לשנות את גורל עמנו ומדינתנו — לא לשנה, לא לכמה שנים, אלא לדורות.

הוא חש שהחמצת הזדמנות זו עלולה להמית עלינו שואה, שאינה נופלת מחורבן בית ראשון ושני, וגם לא מן השואה שפקדה את עמנו באירופה.

הוא יודע כי הדבר תלוי במידה רבה בו עצמו, וב־18 האנשים האחרים היושבים מסביב לשולחן.

הוא מסתכל באנשים האלה. הוא רואה אותם.

אותם. לא את התדמיות המנופחות של מדינאים והוגי־דעות, המיוצרות בבתי־החרושת של יחסי־הציבור. לא את המנהיגים הדגולים, החולפים על פני מסך הטלויזיה והמשתקפים בכותרות העיתונים, בעזרת שכירי־עט ופיברסומאים, השוקדים לשוות להם דמות מרשימה.

הוא רואה אותם כמו שהם.

מה הוא רואה?

■ ■ ■

הוא רואה את ראש־הממשלה. מנחם בגין הוא זאב זקן, הדבק במטרה שהציב לעצמו בשחר נעוריו. בגין לא יסטה ממנה ימינה ושמאלה. הזדמנויות היסטוריות להשגת השלום לא יסיטו אותו אף במילימטר אחד מדרכו אל ארץ־ישראל השלמה.

זאב הוא זאב. לא סוס, לא גמל, לא קנגורו. אין לכך שום עליון על כי אינו נותן חלב ואינו מטיל ביצים.

אפשר לחייבו או לשלבו. אך טעות היא לזלזל בו.

מאחרי הזאב פוסע השועל. השועל הוא נוכל. גם על כך אין להתפלא ואין לכעוס. מי שמופתע מעוד מעשה־הונאה של השועל, מעוד תרמית שלו, אין לו להאשים אלא את עצמו.

באחרית הימים יהיה משה דיין דובר־אמת, עקבי־בדיעותיו, נאמן־לבעלי־בריתו, חרד לטובת המדינה יותר מאשר לטיבת עצמו.

אולי.

ויש שם נמר. היחליף כושי עורו, אריק שרון חברבורותיו?

אלה הם ארבעה. בגין, וייצמן, דיין, שרון. ארבעה מתוך 19. מה הם 15 האחרים?

נמושות.

הדבר הוכח מחדש בשבוע שעבר. אך לא היה כל צורך בהוכחה נוספת. זה היה ידוע מאז כינון הממשלה הזאת.

אין טעם לכעוס על נמרשה על כי היא נמרשה. אין זה צודק, ואין זה מועיל. אפשר לכעוס על שיטה פוליטית, המוסרת את גורל המדינה בידי עדה ושל נמרשות. אך גם בכעס זה אין תועלת בשעה זו.

הנה כי כן, זוהי העובדה הפשוטה: גורל המדינה מסור בידי ממשלה, שכימעט כל חבריה הם נמושות. מול פני ההזדמנות ההיסטורית, כאשר נחרץ גורל המדינה לדורות, נתונה ההחלטה בידי אוסף מיקרי זה של עסקנים בעלי מישקי־נוצה — שרבים מהם הם משתמטים משרות קרבי בצה"ל.

■ ■ ■

בעיני רבים, אין בכך חידוש. הם התרגלו למחשבה זו. חושיהם קהו. שנתם אינם נודדת בלילות. תיאבונם לא פג. הם עוסקים בעיסקי יומם, בידעם כי גורל המדינה, וגורלם שלהם עצמם, נתון בידי אנשים כאלה.

אך יש הבדל בין ידיעה ממרחק ובין ראייה מקרוב, כמו העיניים.

מה מתרחש בליבו של אדם היושב ליד שולחן הממשלה, והרואה כיצד חבורה זו של אפסים מתרפסת לפני בגין, מתכחשת לעצמה ומצביעה בעד החלטה שגם לפי הבנתה המוגבלת־מאד היא הרת־אסון?

מה היינו מרגישים אנחנו במצב כזה? מה היינו חושבים? איך היינו מגיבים?

■ ■ ■

מי תבקשת כאן השאלה:

מדוע נשאר עזר וייצמן יושב שם? מדוע אינו קם וטורק אחריו את הדלת? מדוע אינו מתפטר?

יש היועצים לו לעשות כן. הם משמיעים נימוקים מפתים. ההישארות בממשלה זו מוכרחה להשחית. היא עלולה לשתף אותו באחריות למעשים ולמחדלים. היא תסבך אותו שוב ושוב במצבים מביכים.

יש היועצים לו להישאר. אם יפרוש ברגע זה — למה יעזור? לכל היותר יביא הדבר לכך שעוד נמושה תצטרף לעדת אומרי־ההן, ושמערכת־הביטחון תיפול בידי חדלי־אישים או הרפתקן.

זוהי שאלה מעשית ומצפונית כאחת, אין עליה תשובה קלה וחלקה. במצב מסויים, חובה היא להישאר בממשלה. במצב אחר, חובה היא לצאת.

התשובה הפרגמטית היא: חובה היא לצאת, אם הויציאה מביאה לנפילת הממשלה ולהחלפתה בממשלה המסוגלת להיענות ליוזמתו ההיסטורית של אנואר אל־סאדאת. כל עוד אין סיכוי סביר לכך, חובה היא להישאר בתוך הממשלה ולהמתין לרגע המתאים.

אך ההישארות בממשלה, במצב כזה, היא מיבחן אישי אכזרי. היא מחייבת מאמץ יומיומי של התאפקות, שיקול־דעת וקור־רוח.

אין לקנא באדם הנתון במצב כזה. ואין להתפלא עד כך שהוא מתפרץ מדי פעם.

■ ■ ■

מותר להתפרץ. ולפעמים, חובה היא להתפרץ.

אם נשאר עזר וייצמן באותו חדר, ליד אותו שולחן — היה עליו להרים את הקול, לצעוק, וכן — לקלל.

מהו „מילכוד רפול" בצה"ל

ומדוע עמד איש הליכוד דום לכבוד „תחזקנה"?

לאנשים
הנכונים!

777
הברנדי
הלאומי
שהוא
בינלאומי.

כרמל מזרחי
מיקבי ראשון לציון וזכרון יעקב

■ הדבר הכי מצחיק שיכול היה לקרות לסגן שר־האוצר, **יחזקאל פלומין**, קרה לו בעיר קוצ'מבה בבוליביה. פלומין, שהוא איש הימין המובהק, ביקר יחד עם שגריר ישראל בבוליביה, **מר־רכי פלצור**, ליד האנדרטה של **סימון בוליבר**, משחרר הארץ, והניח לידה זר־פרחים, את סגן־השר הישראלי קיבלו מישמר־כבוד ותיזמורת. במהלך טקס הנחת הזר נוגנו ההימנונים. תחילה זה של בוליביה, ואחר־כך התיקווה. אולם כשרצה פלומין לעמוד ניגוח ל־אחר הדום של התיקווה, המישיכה התיזמורת לנגן, וכל הקהל נשאר עומד דום. התיזמורת ניגנה את תחזקנה, ופלורמין והשגריר, שכימעט התפוצצו מצחוק, נאלצו לעמוד דום. רק אחר־כך התברר כי תווי תחזקנה היו צמודים אצל הנגנים הבוליביים לתווי התיקווה, והם היו בטוחים שזה המשך ההימנון הלאומי הישראלי.

■ בכנסת הקודמת היה עורך־הדין **ידידיה בארי** מוקד ללעג של מלצרי המיזנון, משום שהוא היה מביא עימו מהבית כריכים ואוכל אותם במיזנון. אולם בארי לא נבחר לכנסת הנוכחית, ואת מקומו ירשו שני אחרים. הח"כ האגרדאי **שלמה גרוס** מביא עימו אחת לשבוע מביתו סיר מלא אוכל, מניח אותו במקרר מיזנון הכנסת ומבקש להגיש לו מהסיר הפרטי שלו. השר בלי־תיק **חיים לנדאו** מביא איתו מהבית תרמוס מלא קפה, ואינו משתמש בשרותי־המיזנון.

■ בשבוע שעבר רצה שר־התעשייה המיסחר והתיירות, **יגאל הורביץ**, לשוחח בטלפון עם יושבת־ראש המרכז לצרכנות, עורכת־הדין **מאיה תבורי**. במישרדה של תבורי אמרו ללישכת השר כי מאיה נמצאת בטלוויזיה בירושלים, שם הוקלטה התוכנית כל־בו־טק, שבה השתתפה. מזכירת השר טילפנה לאולפן. שם ענה **נדעון רב־אריי**, מפיק כל־בו־טק, שסירב להעביר את השיחה לבל להפריע להקלטה. אולם הבטיח להשאיר לתבורי הודעה. כששאלה מזכירתו של הורביץ: „עם מי דיברתי?" ענה לה לב־ארי, שנפגע מכך שהיא לא הכירה את הקול שלו: „עם דויד הסדרן!"

■ לאחר שהרמטכ"ל **רפ־אל** („רפול") **איתן** התפרסם בשבועות האחרונים כמי שדורש מפקודיו לאסוף תרמילי־כדורים ריקים ולחבוש כומתות, המציאו ליצנים בצה"ל את הבדיחה הבאה: „מה זה מילכוד רפול? אתה מתכופף להרים תרמיל, ונופלת לך הכומתה מהראש!"

■ עוד על התפרצותו של שר־הביטחון **עזר וייצמן** בשבוע שעבר, כאשר אמר שהחלטת הממשלה תוביל למילחמה. כאשר בישיבת הממשלה לא הסכים שר־הבריאות **אדי־עזר שוסטק** עם וייצמן, אמר לו וייצמן: „אתה מדבר? אתה תלך לחפור שוחה?"

■ בשבוע שעבר נסעה **דורית שריד**, אשתו של ח"כ **יוסי שריד**, במכונית עם ילדיה. בצומת תל־ברוך התנגשה בה מכונית אסקורט. אחרי שעברה בהלה הראשונה, התברר כי הילדים לא נפגעו ורק למכונית נגרם נזק, היא הלכה להתדיין עם נהג האסקורט. השניים החליפו ביניהם רשיונות־רכב ותעודות־ביטוח, ואז הבחינה דורית כי בעל־המכונית הוא הקיבוץ הארצי. היא לא הסתפקה בכך, ביקשה מהנהג את רשיון־הנהיגה שלו, ולהפתעתה התקרה פעם אחת, ששוטר לא הבין אותי," סיפר אמיר.

■ בדיון בוועדת הכספים של הכנסת, אשר נסוב על המדיניות הכלכלית של הממשלה, גלש לפתע ח"כ **עמוס הדר** מהמערך לדיון על משק־המים בישראל. הפסיק אותו יושב־ראש הוועדה, ח"כ

אשר בן־נתן

מועמד המערך לראשות עיריית תל־אביב, החל את מערכת הבחירות שלו בהפקדה של חוברת עשירה ויקרה, שהיא, לדבריו, כרטיס־הביקור שלו. בשער החוברת נראית תמונתו של בן־נתן כשהוא משקיף על בתי תל־אביב, העיר שעל ראשותה הוא מתמודד. אולם מבט נוסף בתמונה מראה כי בן־נתן משקיף על בתי רמת־גן וגבעתיים, ואפשר להבחין בברור בשני בנייני הבורסה ליהלומים ברמת־גן. כשראה מועמד המערך לראשות עיריית גבעתיים, יצחק ירון, את התמונה, הוא הגיב: „אני מקווה שהתמונה אינה מעידה על כוונות ההתפשטות של ארתור בן־נתן, לכיוון גבעתיים. אם הוא חושב לספח את גבעתיים יהיה לו יריב קשה: אני."

ברר כי הוא ח"כ **אימרי רון**, חברו־לסיעה בכנסת של בעלה. דורית הציגה עצמה ואמרה לרון: „בפעם הבאה, במקום לעשות תאונה, תבוא לשתות אצלנו קפה."

■ ראש סיעת־הליכוד בכנסת, ח"כ **פסח גרופר**, פגש את דובר רשות־השידור, **משה עמירב**, ובא אליו בתלונות: „למה אתם נותנים כל מיני תוכניות מטופשות בטלוויזיה? בשביל מה אני צריך את מוקד הזה, שאני לא מבין בו שום דבר? תנו לי מערבונים, ואז אני אהיה מבסוט!" עמירב הסביר לגרופר שבגלל הקרטל של בעלי בתי־הקולנוע, אין הטלוויזיה יכולה להקרין סרטי־קולנוע רבים וחדשים. השניים הגיעו לעיסקה, שלפיה יפעל גרופר בכנסת לשבירת הקרטל, ואז תשדר הטלוויזיה לכבודו פעמיים בחודש מערבון.

■ השבוע גילה ח"כ **יעקוב** („ז'אק") **אמיר** מדוע החליף את שמו, שהיה אמזלג. „הייתי אז ילד קטן," סיפר ז'אק, „אז עוד קראו לי ז'אקי. **גולדה מאיר** החליפה את השם שלה ממאירסון למאיר, ואני מאמזלג לאמיר."

■ לז'אק אמיר יש צרות כמעט יום־יומיות עם שוטרי התנועה. אמיר, שהוא בעליה של מכונית פיג'ו 504, אינו מצליח לרכוס את חגורת־הבטיחות בגלל הכרס הענקית שלו. כשעוצרים אותו שוטרי התנועה, לא משתמש אמיר בחסינותו כחבר־כנסת אלא מסביר להם את הבעייה שלו. „עוד לא „כל זמן שאתן מדברות על הפלות חופשיות, אני בעדכן. אבל ברגע שאתן מתחילות לדבר על הפלה חופשית של ה־ממשלה — אני נגדכן."

■ לראש לישכת ראש־הממשלה, **יחיאל קדישאי**, יש נהג חדש. בכל פעם שהוא מאשר השתתפות של ראש־הממשלה, **מנחם בגין**, באירוע כלשהו, הוא מוסיף מייד: „אבל זה בלי נדר."

■ לאחר שמזכיר מועצת־פועלי־חיפה, מי שהיה ח"כ, **משה ורטמן**, החרים טכס שנערך בעירו בהשתתפות נשיא המדינה, **יצחק נבון**, בגלל שלטענתו לא נתנו לו לשבת על הבמה, התלוצצו בחיפה כי הסיבה האמיתית לאי־בואו של ורטמן היתה שלא הצליח לתפוס טרמפ כדי להגיע לאירוע. ורטמן החליט בחודשים האחרונים לחסוך כסף. למרות שהוא מקבל דמי־אחזקת מכונית בסכום של למעלה מ־4000 לירות לחודש, אין ורטמן משתמש כמעט בכלל במכונית שלו, והוא מבקש מעובדי המועצה ומידידים לתת לו טרמפ.

■ אגב, נשיא המדינה התגלה כמי שאוהב נסיעה מהירה במכונית. בשבוע שעבר נסע הנשיא במכונית השרד שלו מירושלים לתל־אביב, כשהנהג נוסע במהירות מטורפת שהגיעה, בקטעים מסויימים של הדרך, ל־150 קילומטר בשעה.

■ בשבוע שעבר לא היה אב גאה יותר מאשר ח"כ לעם **אמנון לין**. שני בניו של לין קיבלו באותו היום את תואר הדוקטור לרפואה שלהם, בטקס שנערך באוניברסיטה העברית בירושלים. **רן לין**, בן ה־26 הוא רופא בצה"ל, ו**שי לין**, בן ה־28, עובד בבית־החולים רמב"ם בחיפה. רן ושי הם נכדיו של מי שהיה ראש עיריית חיפה, **אבא חושי**, שבתו נשואה לאמנון לין.

■ בתקופה החמסינים של השבועות האחרונים היו רבים שלקו במכת־שמש. אצל מרבית האנשים פוגעת מכת־השמש בראש, בגב או בבטן. הדבר קרה לשלמה זורנין, ואמר: „אנחנו לא מדברים עכשיו על מים." הגיב על כך ח"כ **מנחם סבידור** מהליכוד: „כל הדיון הזה הוא מים!"

■ אל סבידור הגיעה מישלחת של נשים חברות באגודה פמניסטית, אשר ביקשו ממנו להתנגד לעמדת מפלגתו, הליכוד, ולתמוך בחוק ההפלות החופשיות. סבידור ענה להן:

שבתי טל

צלם־העיתונות שהוא נציג השבועון הגרמני „שטרן" בישראל, חגג השבוע את ברית־המילה של בנו, אהוד, בחברת עשרות עיתונאים מקומיים וזרים שהוא ערך להם קבלת־פנים ב„בית סוקולוב". אשתו של טל, עדי, שהיא רב־סרן בצה"ל, לא התנגדה לכך שבעלה הסריט את הלידה.

אנשים

תלוי בצורה שבה ניגלו לשמש. חבר־הכנסת **עקיבא נוף** קיבל מכת־שמש בדיוק במרכז האף. הוא מסתובב מאז עם אף אדום, נפוח ומרוח במישחות שונות.

■ המנחה **מני פאר** מס־תובב בימים האחרונים כשניכר בו שהוא מבולבל. ידידיו חוש־בים כי פיזור־הנפש של מני נובע מהתרגשות לקראת ההר־פעה הראשונה שלו כמנחה של עלי כותרת. אולם למי ששואל אותו מסביר מני אחרת: „לח"כ **שמואל פלאטו־שרון** נולד בן, וזה הורס לי את הסטאטיס־טיקה. לפני כמה חודשים אמר שר־האוצר **שמחה ארליך**, כי כל תינוק שנולד בישראל נולד עם חוב של 4000 דולאר. העניין עם פלאטו־שרון הורס לי את הסטאטיסטיקה של ארליך."

■ בשבוע שעבר ביקר מנכ"ל משרד־הבריאות, הפרו־פסור **יעקוב מנצ'ר**, בבית־החולים הפסיכיאטרי החדש ש־הוקם בבאר־שבע, שעדיין אינו מופעל. מנצ'ל שאל מדוע, והשיבו לו: „צריך עוד לעשות מיכרז למנהל בית־החולים." אחד בפמליית המנכ"ל קרא מאחור: „צריך עוד לעשות מיכרז בין הפציינטים!"

■ בעקבות מיכתב־תלונה ששלח איש קריית־ארבע, עו־רך־הדין **אליקים העצני**, נגד שידוריו השמאלניים, ל־דעתו, של המנחה **יעקב אגמון** ברדיו, הג־דיר אגמון בתוכנית רדיו את העצני: „סוציולוג של דירות ריקות בחברון."

■ הסופר **פינחס שדה** גילה השבוע לראשונה כי הוא גם חוטא בציור, וכי הוא עומד לפתוח תערוכת־ציור שלו ב־שבועות הקרובים. באותה הז־דמנות נשאל שדה מה דעתו על מבקרי־הספרות, והוא ה־שיב: „כל אדם מכיר את התמונה שהוא קם בלילה, הולך למיטבח, מדליק את האור ורואה מקק. המקקים שלי הם המבקרים. כל ספר שלי הוא אור גדול, כמו זה שבמיטבח בלילה, ומה לעשות, יש גם מקקים במיטבח."

■ לאחר פירסום מחקר מכון סאלד, שקבע כי צעירים ישראלים בגילים בין 14 ל־18 רואים את דמות הערבי המצוי כנמוך־קומה, מכוער ושיכור, וואת למרות שהאיסלאם אוסר על שתיית אלכוהול, הופיעו שלושה ערבים משכילים ב־ערב־ראיונות בתל־אביב. כל אחד הציג את עצמו על פי תוצאות המחקר. המורה **ואידי צאדק**, שגובהו למעלה מ־1.80 מטר, אמר: „אני הנמוך." המשורר **סמיח אל־קאסם**, שלא נגע מעולם בטיפת אל־כוהול, הציג עצמו כ„השיכור." ואילו העיתונאי **מוחמד ואתד** הציג עצמו כ„מכוער."

■ אחד מוותיקי השומרים, איש בית־אלפא **יעקוב** („קו־בה") **לנס**, סיפר השבוע חוויות מהתקופה שבה היה מרכז ה־שומרים בעמק יזרעאל, בשנות ה־20. לנס סיפר כי כששמר באחד הלילות נשמעה יריה. השומרים, ביניהם קובה עצמו, לא התרגשו ואמרו זה לזה: „מיריה אחת אי־אפשר למות." רק למחרת בבוקר התברר כי היריה פגעה בשומר **חיים כרוק**, שנשאר כל הלילה מתבוסס בדמו, עד שמת מפצ־עיו. כשמצאו את גופתו הם מצאו לידה פתק שנכתב בדם: „למה אתם לא באים להציל אותי. אני מת. נקמה." סיפר לנס: „מאותו ערב יצאו כל השומרים עם עפרונות בכיסי־הם, כדי שיהיה להם קל יותר לכתוב את הדברים האחרונים, והיו שיצאו כבר עם פתקאות כתובות מוכנות."

■ הבדיחה האחרונה מיין־חסת דווקא לאחד מידידיו של **איבי נתן**, שובת הרעב ל־מען השלום. לאחר שאיבי סיפר כי הוא רכש כבר חלקת־קבר במקום טוב בבית־הקברות בקריית שאול, תמורת סכום של 18 אלף לירות, החליטו הבנקים על תוכנית חיסכון נוספת: צמוד לדולר, צמוד לאינדכס או צמוד לקרקע.

שמואל פלאטו־שרון

ערך ברית־מילה מפוארת בחצר הווילה שלו בסביון, לב יואב. כשהזמין שרון את אורחיו, סיפר להם כי שר־הביטח עזר וייצמן יהיה הסנדק. אולם וייצמן לא הופיע, ואת מקומו של וייצמן תפס ז'ק אסולין (במרכ התמונה), אחיה של האם, אנט שרון, שהיא עצמה לא נכחה בטקס, שהיה נרגש אפילו יותר מהאב

סילוויה זלמנסון

היתה אחת האורחות בטקס ברית־המילה, כשהיא מלווה על־ידי האמרגן שבתאי קלמנוביץ, מי שהיה עוזרו של פלאטו. קלמנוביץ, הממשיך לעסוק בעניני יהדות רוסיה, הוא ידיד קרוב של זלמנסון.

דויד לוי

שר־הקליטה, היה אחד משני השרים שבאו לברית המילה. השני היה שר־הבריאות אליעזר שוסטק הנוהג לבא לכל ברית־מילה שאליה הוא מוזמן. מאחרי לוי בתמונ ח"כ ז'אק אמיר. מילבדו הגיעו לברית רק עוד שלושה חברי־כנסת

מנדי שאולי

היתה אחת ממבחר החתיכות שהופיעו לברית־המילה של יואב פלאטו־שרון, וחיא באה עם צעיר בלתי־מזוהה, שהיה לו עגיל באוזן. מילבד מנדי בלטו בשטח הגן של פלאטו דליה בראונר, בלונדית יפהפיה, כלתו חישר־אלית של מפיק־הסרטים הגרמני ארתור בראונר, הנמצאת בארץ בביקור מולדת, ועונת גרינשפון, יפהפיה בעלת שער שחור גולש.

אברהם צרפתי

הוא מנטש המפורסם, בא לברית המילה יחד עם אשתו לילי וידידו הקבלן בצלאל מיזרחי. בעיקבות מישפט־החדיבה, שמנהל עתה מיזרח נגד העיתון „הארץ", הוא היה מוקד המסיבה, ואף טרח להראות לכל הסובבים אותו קטעים מפרוטוקול המישפט, שבהם אומרת ה שופטת כי עד כה לא חביאו פרקליטי „הארץ" שום ראיה נגד מיזרחי,

■ תקרית משעשעת אירה לעורך־הדין **מרדכי** („מו־טי") **שורר**, אחד מעורכי־הדין של **אשר ידרין**. שורר, הנוהג במכונית מסוג סיטרואן די־סי, נוהג לקחת במכוניתו את ידלין מכלא רמלה ולהחזירו לשם, בכל פעם שידלין יוצא לחופשה, עד שסוהרי הכלא מכנים את מכוניתו: „המכונית של ידלין". באחד מימי השבוע שעבר הבחין שורר במכונית מישטרה הדולקת אחריו. הס־בירו השוטרים בהתנצלות: „חשבנו שידלין ברח מבית־הסוהר."

צא והשווה

דגמי מכוניות 1300 או 1600 סמ"ק

בישראל, למעלה מ־3000 בעלי פיאט 131, 1300 או 1600 מרוצים ונהנים ממכוניותיהם ועל פי המלצותיהם נרשמו עוד רבים לרכוש מכונית זו.

בדוק ותמצא שפיאט 131 היא הטובה ביותר במחיר העומד בפני כל תחרות.

Fiat 131
WORLD RALLY CHAMPION

פיאט 131 אשר זכתה בתואר העולמי WORLD RALLY CHAMPION, הינה המכונית הבדוקה והאידיאלית לאלה המעדיפים מכונית גדולה – מרווחת, בטוחה חסכונית וחזקה.

FIAT 131

רוח החופש

לפעמים אני משתגע מההברקות של סאחבק. מאיפה, אני שואל את עצמי, מאיפה אני ממציא אותן? כיצד יכול סאחבק מבריק כמוני לפלוט ברבע שעה יותר חוכמות מהספק־הייצור של מדינה שלמה בשנת־מס מלאה?

התשובה היא, כמו כל הדברים הגדולים, פשוטה — הכל עניין של מנת־מישכל וכושר־יצירה.

אז באים ואומרים לי:

— תשמע, אין זו חכמה שאתה כל־כך חכם! כל היהודים חכמים!

ועל כך סאחבק משיב:

— לא נכון! היהודים אינם כל־כך חכמים, כפי שמקובל לחשוב.

כדי שלא יאשימו אותי כי הכל בא לי בתורשה, ולא מעצמי, הלכתי ובדקתי את רשימת מקבלי פרס־נובל, וחנה התוצאות: למעלה משני שליש של מקבלי פרס־נובל בפיסיקה, כימיה ומתמטיקה אינם יהודים בכלל!

למה אני מספר את זה?

לפני כמה ימים פגשתי בלובי של מלון „הילטון" בירושלים את א', אחד התמלילנים המוכשרים במדינה.

— בוקר טוב — אמר לי א' והמשיך — לפני כמה חודשים נכנסתי לבנק. אני מסתכל בחשבון הבנק שלי ורואה שלא נשאר לי גרוש אחד. לכל הרוחות — אמרתי לעצמי — משך שנים אני כותב מילים לשירים — וכסף עוד לא ראיתי. הגיע הזמן שאוציא לשוק להיט! משהו כמו, כמו של להקת אבבא! כן, להקת אבבא! צריך לקחת מהם דוגמה. הסתובבתי כך שבוע שלם, ממלמל לעצמי: משהו כמו של להקת אבבא! להקת אבבא! אבבא! אבבא! אבבא! ואז פתאום זה בא לי.

— מה בא לך!

— אבבאניבי!

רציתי לאמר לו משהו, אבל יצור מוזר, במעיל עור קרוע, עם שער סגול ושיניים ירוקות, ניגש אלי.

— אתה הזמנת קפה? — התנועעו השפתיים מסביב לשיניים הירוקות.

— כן.

ללא מילה הקריב היצור את הקפה אלי ושפך אותו על מכנסי.

— מיהו היצור הזה ששופך קפה? — התפרצתי לחדרו של מנהל־המלון.

— אנו משתדלים לנהוג לפי צו האופנה האחרונה — אמר המנהל — זוהי המלצרית הפאנקית שלנו!

מה כבר יכולתי לעשות? לעזוב את „הילטון" קשה לי. אני אוהב כל־כך את המקום הזה! זהו המקום היחידי בירושלים שממנו אינך רואה את הבניין המכוער של „הילטון" ירושלים.

וכך היגעתי אל הגג.

הבטתי ימינה ושמאלה, ומה אני רואה? ממשלה! כן, כן! בניין של ממשלה! ומי ישנו בתוך הממשלה? נכון! ד"ש!

מדוע ד"ש בממשלה? — ביגלל העקרונות שלה!

שיבעה עקרונות יש לד"ש, והם: להשתתף בממשלה. לא לעזוב את הממשלה. להישאר בממשלה. לקחת חלק בממשלה. ליטול חלק בממשלה ולרבוץ בממשלה. שיבעה עקרונות, שמהם אין זיזם מילימטר. סליחה, ציינתי רק ששה עקרונות! אה! כן, הנה עוד אחד — להיות בממשלה!

— סליחה, אתה בא למסע־סוסים במידבר?

הדובר הוא אציל ישראלי צעיר, חברי לשרות בצבא הוד כומתיותו, שהפתיעני על גג מלון „הילטון" בשעה שהגיתי במצב הקואליציה.

וכאן עלי לרשום עצה:

אם אתה עומד על גג מלון „הילטון" בירושלים והוגה בעקרונות ד"ש, ולפתע מזמינך חברך למסע־סוסים במידבר — אל תסרב לו! אתה עשוי לעבור חוויות שכמותן לא ידעת!

למשל זאת: ביום השלישי למסענו הגענו, בשעת ערב, לקניון הגדול. נטינו אהלנו, ולפני שהלכנו לישון צעק חברי:

— חבר'ה להתעורר! מה העניינים אתכם? קומו כבר!

מקץ שמונה שעות של שינה עריבה חזר אלינו ההד מן הקניון והעיר אותנו.

למחרת החזרנו את הסוסים לאורווה בקיבוץ משאבי־שדה. בשעה שהסרנו את האוכפים, שמעתי את הסוס השחור לוחש לחברו:

— ג'ורג' — שח השחור — שוב עירבבו לנו את החציר עם קש!

— שטויות! — ענה הסוס ג'ורג' — אתה מסומם לגמרי!

— ג'ורג' צודק! — אמר הכלב רקסי, שרבץ בפינה — שחורי תמיד מדמיין דברים.

רקסי עוד לא סיים את דבריו, ושני הסוסים, חבריו, ניפנו אליו.

— אתה שמעת דבר כזה? — אמר הסוס השחור — כלב שיודע לדבר! אני לא שמעתי, אבל ראיתי. ראיתי כלב שאוהב קולנוע! כן, כן! ביום הראשון, התשעה־עשר ליוני, בשעה שבע ארבעים ושתים, בקולנוע „אורגיל" בירושלים, ראיתי את הסרט „כל החיים לפניו". לפני ישב איש אחד עם כלב, והכלב לא הסיר לרגע את עיניו מהמסך. בקטעים עצובים ניענע הכלב ראשו בעצבות. בקטעים שמחים הוא כישכש בזנבו. לבסוף לא יכולתי להתאפק.

— תסלח לי — פניתי לבעל הכלב — מה קורה עם הכלב הזה?

— תאמין לי — ענה האיש — גם אני איני מבין. הוא כל־כך לא סבל את הספר!

מסקנה:

סאחבק מבריק, אך אין זאת אומרת שכל היהודים חכמים. כמו שלהקת אבבא ופאנק עשויים להיפגש בנסיבות מאד בלתי־צפויות לשניהם. פגישה כזו, הנערכת ב„הילטון" ירושלים, יכולה להוביל לד"ש, או למסע־סוסים במידבר. ואם גם הכלבים התחילו לדבר, סימן שמשהו רקוב.

יותר ויותר אנשים במדינה חשים בצורך באיש חזק. מישהו שיקח את העניינים בידיים.

זוכרים את הימים של יצחק רבין?

נשבר מהחופש הזה — החזירו את רבין!

דברי חכמים

גאולה כהן נואמת

חקירה מיוחדת

על תעלומת 32 המיליונים שנתן שר־האוצר ארליך, לח"כ לורנץ מאחרי גבה של אגודת ישראל כדי לממן ישיבות שבחלקן אינן קיימות כלל

מי אכל את המיליונים?

ח"כ פרוש
לורנץ שיקר

דעת עסקני הדת שוררת בארץ אפלייה נוראה, המתבטאת בהפרש שבין הסכום אותו משלמת המדינה עבור סטודנט באוניברסיטה לבין הסכום אותו משלמת המדינה עבור תלמיד ישיבה.

ואומנם, כל סטודנט באוניברסיטה, כולל האוניברסיטה הדתית בר־אילן, עולה ל־משלם המיסים סכום המתקרב ל־20 אלף לירות לשנה. תלמיד ישיבה, לעומת זאת, עולה לקופת המדינה בין 3000 ל־5000 לירות בילבד.

בעת הדיונים על הצטרפות אגודת ישראל לקואליציה, דרשו חברי־הכנסת של מפלגה זו, לקבוע סכומים שווים לסטודנטים ולבני ישיבות. ראש־הממשלה, מנחם בגין, ושר־האוצר, שימחה ארליך, הסכימו מייד. וכך אומנם נכתב בהסכם הקואליציוני.

אולם כאשר באה הממשלה והציעה לראשי הישיבות של אגודת ישראל, לתת להם סכומים המקבילים לסכומים שמקבלות האוניברסיטות, התנגדו אלה בתוקף. היה ברור להם כי קבלת הכסף כרוכה בהסכמה לביקורת מישרד־החינוך על דרכי הוצאתו ועל תוכנית הלימודים בישיבות. למרות ששר־החינוך זבולון המר הוא דתי, לא רצו ראשי הישיבות פיקוח על מה שנעשה בתוככי ממלכתם, ולא בכדי.

הם הציעו הצעת פשרה. הממשלה תקציב סכום חד־פעמי לכיסוי הגרעונות של ישיבות אגודת ישראל, מבלי שתדע לאן הולך הכסף וכיצד הוא מנוצל. ארליך הסכים מייד. בחושיו הבריאים הבין שר־האוצר שראשי הישיבות ינצלו את הכסף לצרכים שונים, ולא יתנו את כולו לתלמידים. אבל הוא ידע גם את הכלל ש"עם גנבים קל לסחור". תמורת העלמת־עין, ידע ארליך כי יוכל להוריד את הסכום לישיבות.

תוכנית החלוקה

ארליך הודיע כי הוא מקציב 30 מיליון לירות לישיבות אגודת ישראל, וכי בכך הוא ממלא את חלקו של הליכוד בהסכם הקואליציוני עם מיפלגה זו.

יושב־ראש ועדת הכספים של הכנסת, ח"כ אגודת ישראל שלמה לורנץ, הופיע בפני כנס הסיעה שלו והודיע בשם ארליך את ההודעה הבאה: "25 מיליוני לירות יחולקו על־פי ראש. הכסף יחולק בין כל ישיבות אגודת ישראל על־פי רשימות שיגיש ועד הישיבות לגבי מספר התלמידים בכל ישיבה. את יתרת 5 המיליונים רוצה ארליך לחלק בעצמו, על־פי התחייבויות קודמות שלו לראשי ישיבות שפנו אליו."

חברי הסיעה חשדו בח"כ לורנץ כי הוא ממציא דברים בשם ארליך, וכי את הכסף הוא רוצה לקחת לצרכי מקורביו, אולם הם הבליגו והחליטו לחקור בעניין. שבועיים אחר כך התקשר לורנץ אל ח"כ מסיעתו, יהודה מאיר אברמיביץ, ואמר לו: "ארליך רוצה הסכמה של הסיעה על 5 מיליון הלירות שהוא יחלק." אברמוביץ ביקש מלורנץ שיקרא לו את רשימת הישיבות להן רוצה ארליך לתת את הכסף ולורנץ אכן עשה כן. תגובתו של אברמוביץ היתה: "אנחנו שנינו לא כל הסיעה, צריך לדבר עם פרוש."*

* באותו זמן היה ח"כ הרביעי של האגודה, יעקוב גרוס, בחוץ־לארץ.

לורנץ המתין שלושה ימים ואז פנה אל יריבו בתוך סיעת אגודת ישראל, ח"כ מנחם פרוש. לורנץ ניסה לסיים את הפרשה עם פרוש בטלפון, אולם פרוש, שהוא סוחר ממולח וחכם, ענה לו: "אי אפשר לעסוק בכל כך הרבה כסף דרך הטלפון. אם אתה רוצה, אנחנו יכולים לדיפגש ולדון בכך."

בשעות אחר־הצהריים של אותו היום הגיע לורנץ למלון המרכז בירושלים, ה־שייך לפרוש. השניים הסתודדו שעה ארוכה. לבסוף אמר פרוש ללורנץ: "מה ש־

בס"ד

חוג בני תורה שע"י צא"י
ת.ד. 238 בני ברק

קרן הפרשים ע"ש גאב"ד בריסק זצ"ל
ת. ד. 238 בני ברק

עמלה של תורה
ת.ד. 238 בני ברק

ת. ד. 238 בני ברק
מה זה ? ומי עומד מאחוריה ?

הסתדרות צעירי אגודת ישראל, הסיעה שחרטה על דגלה הסמל של "ציות והגשמה" היא הכתובת של ת. ד. 238 בני ברק.

מהו המקור התקציבי של ת. ד. זו בחודשים האחרונים ?

אין הגדרה אחרת לאופני השגת המימון לפעולות אלא פשע וגזילה...

כידוע לציבור החרדי ניתן ע"י משרד האוצר לאור ההסכם הקואליציוני סך 32 מליון ל"י לחלוקה למוסדות תורה המיוצגים ע"י סיעת אגודת ישראל.

25 מליון ל"י חולקו לפי קריטריון שנקבע ע"י וועד הישיבות, 7 מליון ל"י נתנו ע"י משרד האוצ לרשימת מוסדות ע"י התכי"ם אברומוביץ, פרוש, לורנץ, גרוס.

ב-5 מליון ל"י שחולקו ע"י ח"כ לורנץ הובהר לפי הנתונים ברשימה, על ביצוע פשע כלפי מוסדות התורה של היהדות החרדית, בין רשימת הכספים שנועדו לחלוקה למוסדות תורניים בולטת העובדה להלן:

"מתיבתא לצעירים מחוננים – נחלת יהודה, ת. ד. 238 בני ברק" – מתיבתא מנשה השמעוני חבל לכיש ת. ד. 238 בני ברק – תלמוד תורה "מרכז אלומה – חבל לכיש, ת. ד. 238 בני ברק – כולל אברכים דברי שיר בני ברק, ת. ד. 238 בני ברק – כולל תפארת מנחם – נחלת יהודה, ת. ד. 238 בני ברק – כולל לאברכים מצוינים – מרכז אלומה, ת. ד. 238 בני ברק.

6 מוסדות אלה השייכים ישירות לסיעת צ"אי קבלו סך 825,000 ל"י, כולם נכנסו לקופת צא"י.

"פשע וגזלה"

אחד הסממנים למילחמת הכיתות בתוך אגודת ישראל, הוא כרוז זה, שהופץ באלפי עותקים בבני־ברק, ונשלח לכל המי־

הוא־מי בעולם הדתי בישראל. בכרוז, שהוא בלתי־חתום, מוקעת ההונאה של ח"כ שלמה לורנץ, אולם העומדים מאחרי פירסומו מאשימים גם את יריבו של לורנץ, יתר ח"כי אגודת־ישראל.

שר־האוצר ארליך
„אתה בעל־הבית"

נוגע ל־25 מיליוני לירות — אני מסכים. מה שנוגע ל־5 מיליונים שארליך רוצה לחלק בעצמו — זה לא עניין שלי, זה עניין של ארליך, והוא לא צריך את הסכמתי."

כמה ימים לאחר מכן התקשר שר־האוצר שימחה ארליך אל פרוש, ושאל אותו אם הוא מסכים לצורת החלוקה של 30 מיליון הלירות, שאותן הקציבה הממשלה לאגודת ישראל, ואם הוא, שר־האוצר, יכול להעביר את הסכום לאישור ועדת הכספים. תשובתו של פרוש הדהימה את ארליך: „מה שנוגע ל־25 מיליונים, אני מסכים. מה שנוגע ל־5 המיליונים שאתה רוצה לחלק בעצמך — בשביל מה אתה צריך לשאול אותי? אתה בעל־הבית."

המלשינים לדין תורה

ב תחילה לא הבין ארליך על מה מדבר פרוש. „אני מחלק 5 מיליון?" שאל את פרוש, „אני נותן לכם 30 מיליונים ותעשו עם זה מה שאתם רוצים." אז סיפר פרוש לארליך על ההודעה שמסר לורנץ בשם שר־האוצר בסיעת אגודת ישראל. תגובתו של ארליך היתה חד־משמעית: „לורנץ הוא שקרן. מעולם לא דיברנו על כך. מעולם לא ביקשתי לחלק בעצמי מיליון, או חמישה מיליון. הצעתי לכם 30 מיליון, בלי שום חלוקה."

כשנודע דבר שיחת ארליך־פרוש ללורנץ, הוא התרגז שתרמיתו התגלתה, ופנה לאחד הרבנים הגדולים של אגודת ישראל, אברהם הלוי שך, מראשי מועצת גדולי התורה, וקרא לפרוש להתייצב לדין תורה בפניו. נימוקו של לורנץ לדין תורה היה: „פרוש הלשין עלי אצל ארליך." לירנץ, שחשד שגם הרב ח"כ אברמוביץ היה בין „המלשינים" לארליך, הזמין גם אותו לדין תורה.

על חשיבות דין התורה שנערך בין לורנץ לבין פרוש ואברמוביץ, יעיד התאריך בו זימן אליו הרב שך את הצדדים: מוצאי השבת שלאחר פורים. בדיון עצמו העלה לורנץ את האשמותיו כנגד השניים, בדבר ההלשנה בפני השר החילוני, ואילו פרוש ואברמוביץ חשפו בפני הרב שך את שקריו של לורנץ.

באותה ההזדמנות סיפר אברמוביץ סיפור אשר שיעשע את הנוכחים וגרם בושת פנים ללורנץ. סיפר אברמוביץ: „ערב הבחירות לכנסת התמתי כאן, בנוכחות הרב שך, על התחייבות לפנות את מקומי בכנסת ללורנץ, אם אגודת ישראל תקבל רק שני מנדטים. כשהופעתי באסיפת בחירות בפני חסידי גור, תפסו אותי החסידים, ששמעו על ההסכם, ורצו לזרוק אותי מהבמה ולהתנכל לגופי ולנפשי. רק בזכות הרב שלהם, שבא לעזרתי ניצלו חיי. עכשיו, אם ישמעו החסידים שוויתרתי ללורנץ, למען הישיבות הפרטיית שלו ולמען אינני־יודע־מה, על 5 מיליוני לירות, שיכלו לתמוך בכל בני הישיבות, הם יסקלו אותי באבנים."

הרב שך פסק כי לורנץ לא נהג כשורה כששיקר. אולם הרב החכם, היודע את מצב היחסים המעורער בתוך סיעת אגודת ישראל בכנסת, ושלורנץ הוא אחד מחסידיו, לא רצה לחפש אשמים אלא דרך לפתור את הבעייה. הוא הציע שלורנץ יפנה אל שר־האוצר ויבקש ממנו סכום כסף נוסף, אותו יתן לפרוש ולאברמוביץ. פרוש ואברמוביץ קבעו כי סכום הפיצוי שהם רוצים לישיבות שלהם הוא 2 מיליון לירות. עוד קבע הרב שך: „או שמשיגים עוד 2 מיליון לירות, או שמפרקים את ה־5 מיליונים של לורנץ ועורכים את הרשימה שלו מחדש."

ח"כ יורנץ
פרוש הלשין

שר־הדתות אבו־חצירא
„תורה ויראה"

שליטתו. נראה היה כי המשבר יתחדש. אולם כאן בא דווקא אברמוביץ, אשר שיכנע את שר־הדתות להסכים לפשרה: הכסף יועבר למישרד־הדתות, אך יחולק על־פי רשימות תלמידי הישיבית שיועברו למישרד על־ידי ועד הישיבות.

הצעת הפשרה של אברמוביץ היתה מנוגדת למדיניות היד החזקה של שר־הדתות, בכל הנוגע להשתוללות הכספית בחיי הדת בארץ. אבו־חצירא סירב לכל הסדר של פשרה, אולם הוא לא הצליח לעמוד בלחצים שהפעילו עליו אנשי אגודת ישראל, ראשי מיפלגתו שלו, ביניהם שר הפנים והמישטרה הד"ר יוסף בורג, ואף שר־האוצר שימחה ארליך עצמו.

אבו חצירא הסכים אומנם להסדר משונה זה, הפוגע בישיבות שלא שייכות לאגודת ישראל, אולם לורנץ התנגד. היו לו ארבע סיבות טובות ביותר לרצות להעביר את הכסף ישירות.

● לורנץ ידע כי לפחות מחצית ראשי הישיבות לא יסכימו לקבל כסף ממשלתי, „ציוני". הכוונה היא לישיבות החרדיות במיוחד, כישיבות ייטב לב, שהיא ישיבה של חסידי סאטמר, וישיבת תורה ויראה של נטורי קרתא. לורנץ רצה כי הכסף שיידחה, יחזור אליו ולא אל משרד־הדתות.

● לורנץ קבע בעצמו את הסכומים אשר תקבל כל ישיבה, ולא על־פי מספר הלומדים בה, כפי שהבטיח. לדוגמה: ישיבת הרמב"ם, שבה 150 תלמידי ישיבה, קיבלה מלורנץ 20,000 לירות ואילו ישיבת דברי שיר בבני־ברק, שלה רק 10 תלמידים, קיבלה 200,000 לירות!

● לורנץ גם „המציא" ישיבות שאינן קיימות כלל, כדי לגבות את הכסף עבורן, ולהשתמש בו לצרכים אחרים. ברשימה שאותה הגיש לורנץ, נמצאים לפחות שישה מוסדות שאינם קיימים, כולם נושאים את אותה הכתובת: ת.ד. 238 בני־ברק.

ישיבות דמה

א לה המוסדות:
מתיבתא לצעירים מחוננים — נחלת יהודה — ת.ד. 238 בני־ברק.
מתיבתא מנשה השמעוני — חבל לכיש — ת.ד. 238 בני־ברק.
תלמוד תורה — מרכז אלומה — חבל לכיש — ת.ד. 238 בני־ברק.
כולל אברכים דברי שיר — בני־ברק — ת.ד. 238 בני־ברק.
כולל תפארת מנחם — נחלת־יהודה — ת.ד. 238 בני־ברק.

(המשך בעמוד 50)

שר־האוצר, שימחה ארליך, יודע אף הוא על היחסים המעורערים בתוך אגודת ישראל. הוא צריך את אגודת ישראל שלמה, למען הקואליציה הממשלתית, לכן הסכים מייד לתת עוד 2 מיליון לירות מקופת המדינה.

כסף „ציוני"

א ולם עתה צצה בעייה אחרת, בדמותו של איש המפד"ל, שר־הדתות אהרון אבו־חצירא. בשנה האחרונה ניסה אבו־חצירא בכל כוחו להנהיג סדר בעניין חלוקת הכספים לישיבות. הדבר קשה, בכך הודה השר עצמו. לאחר שנים רבות בהן שלט יצחק רפאל על מישרד־הדתות, ועסקניו עשו בכספי הציבור ככל העולה על רוחם, מבלי להשאיר אחריהם רשימות, קבלות או תקציבים, צריך השר להיות בלש פרטי מעולה כדי לדעת לאן הולך הכסף.

אבו־חצירא, שנדהם מהסכם ארליך־לורנץ, המעביר כספים לישיבות מאחורי גבו ושלא לפי החוק, דרש כי הכסף עליו הסכימו ארליך ואגודת ישראל יעבור דרך קופת מישרד־הדתות.

לורנץ סירב. הוא דרש כי הכסף יעבור ישירות לוועד הישיבות הנמצא ב־

ח"כים אברמוביץ וגרוס
„סקלו אותי באבנים"

"אלכס"
בתנופה מתמדת של פיתוח, ייצור ויצירה.

מאמסטרדם עד לגוס
ממלבורן עד ציריך
מ'מרצדס עד 'אסקורט'
מ'ב.מ.וו' עד 'פיאט'
ומרמת-גן - למפעל החדיש
שהולך ונבנה בתל-אביב.

מי שמכיר את מזגני "אלכס אוריגינל" יכול לתאר לעצמו את המפעל החדיש, אשר כבר בקרוב יופעל בהיקף מלא. כי מי שמכיר את חברת "אלכס" יודע היטב עד כמה מתאפיין מפעל דינאמי זה בקידמה, בשיכלול, בהעזה וביכולת טכנולוגית, שכבשה שווקים בעולם כולו, וקבעה סטנדרטים בינ־לאומיים בענף הרכב.

ואכן, המפעל החדיש הוא בהחלט משהו מיוחד בנוף-התעשיה־הישראלית: הוא החדיש, המשו־כלל והמפואר ביותר מסוגו בישראל. והוא בזה, מפני שיש לו מחוייבות למוניטין הבינלאומי של מזגני "אלכס אוריגינל" ומפני שהוא שיא נוסף בדרך הארוכה של "אלכס" דרך שכולה תנופה מתמדת של פיתוח, ייצור ויצירה.

"אלכס" - מרכז בינלאומי למזגנים בינלאומיים: בית היוצר ליותר מ־80 דגמים של מזגני "אלכס אוריגינל", שמתוכננים, מעוצבים ומיוצרים לכל סוג מכונית בנפרד.

הידע המתוחכם, איכות הביצוע הקפדנית והעיצוב המרשים מבטיחים מיזוג אויר מושלם: חלוקה אופטימלית של משבי האויר הקר ושילוב אסתטי וקומפקטי במבנה של כל מודל בנפרד.

הקניה הטובה ביותר 1978

אלכס

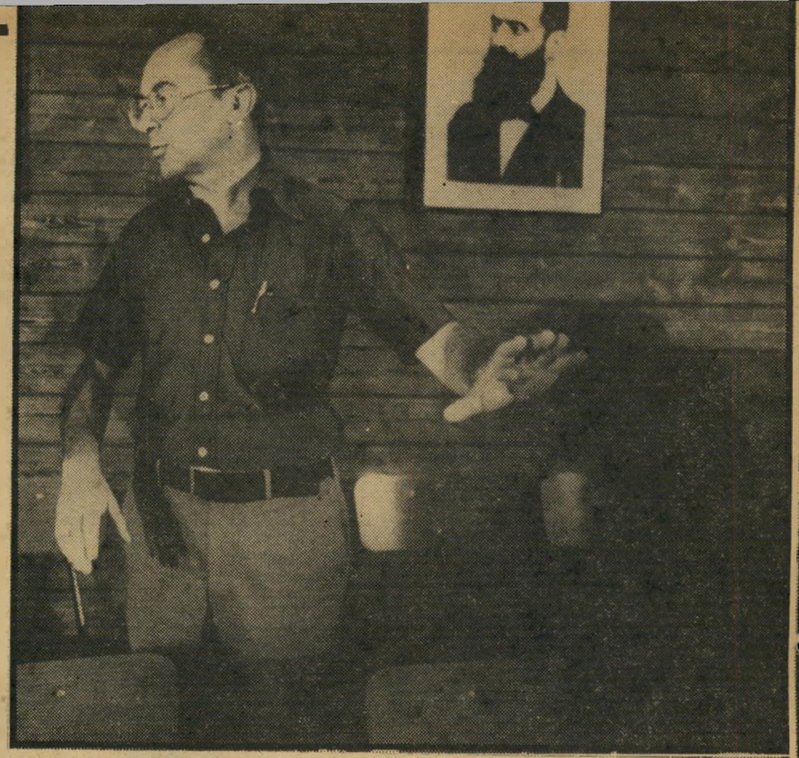
Alex
Auto Air Conditioning

קנה כחול לבן

ההדלפה המלאה על הדיון בוועדת־החוץ־והביטחון למניעת הדלפות

הבל דולף

יו"ר־הוועדה ארנס
נזיפה במילים בוטות

כפי כשהישה שבועות הופיע ראש אמ"ן, האלוף שלמה גזית, בפני ועדת החוץ והביטחון של הכנסת. האלוף ידע כי בוועדה יושבים 24 מנבחרי העם, המאומנים על ביטחון המדינה, וכי כל אחד מהם חתם על הצהרה־בשבועה, שבה התחייב שלא להדליף דבר מדיוני הוועדה.

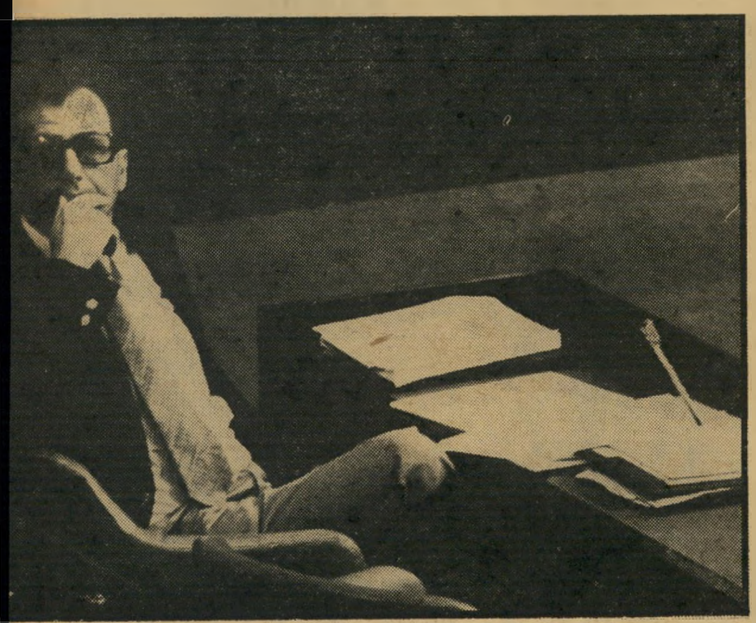
עוד באותו הערב קיבל האלוף גזית טלפון לביתו. על הקו היה הצנזור הראשי, הכפוף לו. הוא הודיע לראש אמ"ן, כי מרבית הדברים שעליהם דיבר בפני הוועדה הגיעו לידיעת העיתונות.

על־ידי הצנזורה, אולם עות שהגישו הכתבים לבדיקת הצנזורה,

הראשיים, אליבא ד'ארנס, הם אלה המוסרים ביוזמתם, או על־פי פניית העיתונאי המקורב אליהם, את עיקרי הדברים שנאמרו בוועדה. ואילו המדליפים המשלימים, לדעתו, הם אלה המוסיפים חומר או משלימים אותו, אחרי שהעיתונאי פונה אליהם ומוכיח להם כי ממילא מרבית המידע על דיוני הוועדה כבר מצוי בידיו.

„התותחים הכבדים" — יוק

ארנס כבר איים כמה פעמים בעבר, כי אם יתפוס מדליף, ותהיינה לו הו־

ח"כ רובינשטיין
מי שמעדיף מישטרה

הישיבה המיוחדת נקבעה ליום השני, לפני שבוע, בשעה 2 אחר־הצהריים. אולם רק כ־10 מתוך 24 חברי הוועדה הופיעו לישיבה. בדיקה מהירה שערך ארנס גילתה, כי לפחות חמישה ח"כים חברי הוועדה לא קיבלו את ההזמנות לישיבה המיוחדת, בגלל טעות של מזכירה. האחרים שלא הופיעו, הסבירו את היעדרותם בכך שהישיבה נערכה מחוץ למניין, לא בשעות הקבועות, וכי היו להם התחייבויות קודמות. ה„תותחים הכבדים" של הוועדה, יושב־ראש מיפלגת העבודה, שימעון פרס, ראש־הממשלה־לשעבר, יצחק רבין, ושר־החוץ־לשעבר, יגאל אלון, לא הופיעו. כן לא הופיעו מצליף הליכוד ח"כ פסח גרופר, והנציג הבכיר של המפד"ל הד"ר זרח ורהפטיג.

כל חברי־הכנסת שנאמו בישיבה שהוקדשה למניעת ההדלפות, תמכו במציאת דרכים למנוע אותן. כולם זעמו על המדליפים האלמוניים. אך היה ברור כי לפחות חלק מחברי הוועדה שנאמו כנגד מכת ההדלפות — והרוב הגדול מ־10 חברי־הכנסת שהשתתפו בישיבה נטל לעצמו את רשות הדיבור — מדליף את דיוניה בקביעות.

ח"כ ד"ש עקיבא נוף, שאיש מחברי הוועדה אינו חושד בו כי הדליף אי־פעם לעיתונאי את סודות דיוניה, הציע לחלק את דיוני הוועדה לשלוש קבוצות. קבוצה ראשונה: ישיבות שתהיינה חסרות לחלוטין בפני הדלפות, ושבהן תדון הוועדה בנושאים ביטחוניים־סודיים. קבוצה שנייה: ישיבות פתוחות, שכל מה שייאמר בהן יהיה מותר בהדלפה. „יש דיונים שאסור לשמור אותם בסוד מפני הציבור. על הציבור לדעת את התלבטויותינו," טען ח"כ נוף.

הקבוצה השלישית מוגדרת פחות. לדיברי נוף יש לאסור הדלפות מישיבות כאשר אורח הוועדה מבקש זאת, או כאשר הנושאים ביטחוניים־מדיניים, ובעיקר כאלה הנוגעים ליחסי החוץ של ישראל.

ח"כ שמואל טולידאנו, אף הוא מד"ש, היה חריף בדבריו הרבה יותר. גם טולידאנו הציע שלושה סוגי ישיבות. הסוג האחד הוא הישיבות שבהן מופיעים נציגים של גופים ביטחוניים. טולידאנו אף נתן דוגמות: אנשי השב"כ, אנשי המוסד, הרמטכ"ל, קצינים בכירים בצה"ל, קציני מודיעין וכדומה. לפי הצעת טולידאנו, יש ליזום חקיקה, אשר תאפשר להכריז על דיוני ועדת החוץ והביטחון במיקרים כאלה כסודיים, בדומה להכרזת ישיבת ממשלה כישיבת ועדת שרים לענייני ביטחון, האסורה בפירסום.

הסוג השני כולל דיונים בנושאים שאינם ביטחוניים. לפי הצעת טולידאנו מותר יהיה לכל חבר־ועדה להדליף לעיתונאי את תוכן הדברים שהוא עצמו אמר בישיבה שאינה סודית. „מותר יהיה, על־פי החוק, להדליף גם דברים שאמרו חברים אחרים בוועדה, אבל זה לא יהיה ג'נטלמני," אמר טולידאנו.

גם טולידאנו הסתבך בהגדרת הסוג השלישי של הדיונים, הסוג שבו עולים מיקרים גבוליים, שאינם ביטחוניים טהורים, אולם פירסומם עלול להביא נזק. טולידאנו לא הצליח למצוא דוגמה לפירסום כזה, ואז עזר לו חבר סיעתו נוף בקריאת־ביניים: „כמו במיקרה של דרום־אפריקה!" הכוונה להדלפות מדיוני הוועדה בנוגע לדרום־אפריקה, אשר למרות שלא היו סודיים (אילו היו סודיים היתה הצנזורה פוסלת אותם) גרמו, לדעת נוף, נזק למדינה.

אם תתקבל הצעתו זו, יש לטולידאנו

(המשך בעמוד 29)

ח"כ בן־מאיר ועיתונאים*
מוח ושמו „מחשב"

שאותם לא ניתן למחוק בתירוץ ביטחוני. קטעים אלה אכן התפרסמו בעיתונות.

האלוף גזית רתח מכעס. הוא מיהר לשגר מיכתב ליושב־ראש ועדת החוץ והביטחון, ח"כ הפרופסור משה ארנס, בו התלונן על הדלפות ונזף בחברי הוועדה במילים בוטות.

לגבי ארנס לא היה חידוש בתלונתו של גזית. כימעט כל אחד מן האישים שהופיעו בפני הוועדה, התלונן אחר־כך כי כל דבריו או מרביתם הופיעו בעיתונות בדיוק של תעתיק מילולי.

ארנס ניסה פעמים אחדות לתפוס את המדליפים. באוזני ידידיו טען, כי הוא יודע בדיוק „מי מדליף ראשי ומי מדליף משלים," על־פי הגדרתו. המדליפים כחות שאותו חבר־כנסת אכן הדליף, הוא יגרש אותו מהוועדה ואין זה משנה בעיניו אם המגורש הוא מהקואליציה או מהאופוזיציה. בוועדת־החוץ־והביטחון חברים בכירי חברי־הכנסת, ודווקא המערך הוא ששלח אליה את חברי־הכנסת מהשורה הראשונה שלו, משום שחברות בוועדת־החוץ־והביטחון היא הכבוד הגדול ביותר שיכולה מיפלגת האופוזיציה להעניק לחבריה.

למרות שכבר דובר בוועדה לא פעם בעניין ההדלפות והדרך למנוע אותן, החליט ארנס לערוך מושב מיוחד של הוועדה, שידון בנושא זה בילבד.

* גידעון רייכר ושרה פרנקל.

הניידת של שרפ
מבטיחה לך קליטה מצוינת
בכל מקום

פשוט הרם ושא אותה מהסלון לחדר השינה. מהבית לחיק הטבע. קח אותה לטיול או למלואים. בכל מקום תיהנה מקליטה מצויינת ומתמונה ברורה ונקיה.

מה כה מיוחד בניידת של שרפ? ראשית ומעל לכל - אמינותה. (אלפים רבים כבר וכחו בכך) אתה מפעיל אותה וכהרף עין אתה נהנה ממנה הנאה מלאה. תמונה חדה להפליא. צליל ברור ונקי וכיוון מדוייק ביותר. בניידת של שרפ 12P-32G אוטנה פנימית צמודה לקליטת שידורי UHF ו VHF ואזניה להאזנה פרטית. טלויזיות יש הרבה אבל ניידת של שרפ יש רק אחת.-

טכנולוגיה מתקדמת וסטוחשבת ותשומת לב מירבית. הוקדשו בה לכל פרט. כדי שאתה תהנה ממנה בכל מקום.

הניידת של שרפ היא יצירה של ענק. ענק ששמו הולך לפניו ברחבי העולם. שרפ - ענק האלקטרוניקה מיפן

את הניידת ואת מוצרי האיכות האחרים של שרפ תמצא בשק"ם. במשביר הסרכזי. בכלבו שלום. במשביר לצרכן. בש.א.ל. ובחנויות מובחרות למכשירי חשמל.

איך אומרים אצלנו? בקרוב אצלך

הסכירה גם לעולים חדשים. (DUTY FREE)

ענק האלקטרוניקה מזמין אתכם

ליריד אדם ומעונו וליפן

בואו לביתן שרפ (ביתן 64 ביריד)
- תצוגת ענק של מוצרי שרפ.
- שידורי צבע מן הגביע העולמי
- מכירה מיוחדת לעולים (DUTY FREE)
- בין המבקרים בביתן יוגרל פרס: כרטיס טיסה ליפן

SHARP
שרפ. ענק האלקטרוניקה מיפן

SHARP

ואן : אסמגו בע"מ, ירושלים, טל. 02-533817. הפצה : סלון טוקיו, אלנבי 53 ת"א, טל. 03-283770. הפצה בירושלים : אור יבוא והפצה דרך בית לחם 60, טל. 02-719447.

(המשך מעמוד 27)

תוספת משמעותית. במידה שתהיינה הדל־פות ייחקרו חברי הוועדה במכונת־אמת כדי לגלות מי היה המדליף.

חבר־הכנסת אמנון רובינשטיין, שדיבר אחרי שמואל טולידאנו, התנגד בכל תוקף לרעיון החקיקה. רובינשטיין טען בתוקף רב כי אסור להציע חקיקה שתה־פוך דיונים של הוועדה לדיונים האסורים־בפירסום, כמו דיוני ועדת השרים לענייני ביטחון. לדיברי רובינשטיין, מנצלת הממ־שלה את החוק לגבי ועדת שרים לענייני ביטחון כדי למנוע מידע מהציבור גם בנושאים שאינם ביטחוניים. רובינשטיין הביא, לדוגמה, את ועדת השרים לענייני התיישבות. הממשלה החליטה כי דינה של ועדת שרים זו, בראשותו של אריק שרון, כדין הממשלה כשהיא יושבת כוועדת שרים לענייני ביטחון והפירסום על דיוניה אסור. ועדה זו השתמשה באי־סור הפירסום כדי לגנות החלטות בנוש־אים מדיניים־פנימיים וציבוריים, שאיסור פירסומן הוא אנטי־דמוקרטי וגרם עיוו־תים רבים, הן בפעולות הממשלה והן בפ־עולות הכנסת.

„אני לא שש לזה, אבל אם תעמוד בפני הברירה — חקיקה מהסוג שמציע טולי־דאנו או לקרוא למישטרה שתחקור את ההדלפות — אני מעדיף מישטרה," אמר ח"כ רובינשטיין. „לפחות המישטרה תיל־חם כנגד המדליפים, בעוד שהחקיקה תע־גיש את העיתונאים."

כנגד כל ההצעות האלה יצא בחריפות רבה ח"כ משה שמיר: „אני לא מסכים לא למכונת־אמת ולא למישטרה. נבחרי־העם לא יעמדו ליד מכונת־האמת ולא ייחקרו על־ידי שוטר. תפקיד חברי־הכנ־סת הוא לפקח על עבודת המישטרה ולא להיחקר על־ידה." שמיר אף סיים את התקפתו על הצעות שהועלו בנימה של בדיחות הדעת: „אני מתאר לעצמי איך אני אזיע על־יד מכונת־האמת או בעת חקירת המישטרה, אבל לא בגלל הזיעה שלי אני מתנגד לכך."

מוח שהוא „מחשב"

ח"כ ד"ר יהודה בן־מאיר מוח שחברי־הכנסת האחרים מכנים אותו „מחשב". אילו רצה בן־מאיר להדליף מ־דיוני ועדת החוץ והביטחון, או מדיוני ועדת־הכספים שבה היה חבר בכנסת ש־עברה, היה מסוגל להכתיב לעיתונאי את כל פרוטוקול הוועדה מזיכרונו, כולל ה־פסיקים והנקודות, ומה אמר כל אחד ש־השתתף בישיבה ובאיזו נימה דיבר. אולם איש לא חושד בח"כ בן־מאיר כי הוא מד־ליף. גם הוא יצא בחריפות כנגד נגע ה־הדלפות מישיבות ועדת החוץ והביטחון. לדבריו יש למצוא דרך למנוע את ההדל־פות, אם כי לא הציע דרכים לכך.

חברי־הכנסת יוסף תמיר מהליכוד ימי־כה חריש מהמערך דיברו אף הם כנגד ה־הדלפות, ושניהם הצביעו על הנזקים ש־ההדלפות גורמות לעבודת הוועדה, מלבד הנזק שבגילוי סודות המדינה.

יושב־ראש הוועדה, חבר־הכנסת משה ארנס, סיכם את הדיון באורח לא רשמי. ארנס התריע אף הוא כנגד מכת ההדל־פות, והצביע על הנזקים הנגרמים מכך לעבודת הוועדה ולביטחון המדינה. אולם ארנס טען כי כל החלטה שתתקבל כדי למנוע הדלפות, צריכה להתקבל בפחז ובי־יראה רבה, כדי „שהדמוקרטיה לא תיפ־גע." לדעת ארנס הוועדה יכולה להחליט החלטות לגבי מגיעת ההדלפות, דרכי אי־תור המדליפים והסנקציות נגדם, אלא שהחלטות אלה „חייבות להיות פה־אחד, או ברוב עצום, שהוא כימעט פה־אחד."

ועדת החוץ והביטחון לא סיכמה את דיוניה בנושא ההדלפות ולא קבעה מועד לחידוש הדיון. אולם כבר למחרת היום הבינו כל חברי הוועדה, כי יש להמשיך את הדיון ולהגיע להחלטות. אחד מחברי הוועדה הדליף לעיתונים בצורה מסולפת את עמדותיהם של שניים מהחברים. אותו חבר־כנסת מדליף, אשר לאיש מחברי הוועדה אין ספק בזהותו, מסר לעיתונים כאילו טולידאנו ורובינשטיין, שלהם ירי־בים רבים במיפלגתם, היו הקיצוניים וה־פחות־דמוקרטים מבין כל חברי הוועדה.

הדיונים על ההדלפות מוועדת־החוץ והביטחון של הכנסת יימשכו בוודאי עוד זמן רב, אולם גם לארנס, גם לשאר חברי הוועדה וגם לעיתונאים, ברור כי רק נס או מאורע על־טיבעי כלשהו, יגרמו שההד־לפות תיפסקנה.

במדינה

העם בין הבירה והבוטנים

השאגות של מטורפי־הכדור הביעו את זעקות המעונים, וציבי־חקרם התנופפו

השאגה האחרונה נשאגה. המקלט האחרון כבה. מיליארד בני־אדם מסביב לכדור־הארץ, שחזו במישחקי הכדורגל שנערכו בארגנטינה, חזרו לעולמם.

גם מאות אלפי הישראליים, שהיו שבויים בידי האירוע הספורטאי, נטשו סוף־סוף את המקלטים. בפעם הראשונה אחרי ימים רבים היו פנויים למחשבה הגיונית על אירוע זה.

בזיה ובערפל. הספורט אמור להיות בלתי־פוליטי. השאלה היא אם הוא אמור להיות גם בלתי־מוסרי.

תחרויות־הכדורגל נערכו בארגנטינה ב־חסותו של מישטר פושע. שאינו נופל באכזריותו מן המישטר הנאצי בגרמניה. הוא כולא ומענה אסירים פוליטיים בסי־טונות. אלפים, שהיו חשודים בעיני המיש־טר כמתנגדיו בפועל או בכוח, נעלמו בלילה ובערפל, ולא נודעו עיקבותיהם. השאגות הפרועות של ההמונים מטורפי־הכדור הטביעו את זעקות המעונים.

הספורט בשירות השואה. כל זה כבר קרה פעם.

ב־1936 נערכה בגרמניה האולימפיאדה העולמית, בחסותו של ראש המדינה הגר־מנית, אדולף היטלר. הדגלים העליזים של צלבי־הקרס התנופפו מעל לאיצטדיון, היטלר קיבל את המכובדים הבינלאומיים כשהוא שופע אדיבות וטוב־לב, האירועים הספורטאיים שודרו והוקרנו בבתי־הקולנוע ברחבי גרמניה והעולם.

מן הספרות שפורסמה אחרי התמוטטות הרייך השלישי, ידוע כי שליטי גרמניה הנאצית ייחסו חשיבות עצומה לאולימפי־אדה. הם ניצלו אותה עד תום, כדי להפריך את סיפורי־הזוועות על מחנות־הריכוז ומרתפי־הגסטאפו, שנפוצו בעולם. הם השתדלו והצליחו ליצור תדמית של גר־מניה „גורמלית", מסודרת, פתוחה. במשך כמה שבועות הוסתרו הטרור, הדיכוי ורדיפות־היהודים. נעשה הכל כדי להרדים את העולם.

כך תרמה האולימפיאדה את תרומתה לקידום מלחמת־העולם והשואה הייהודית.

עיוות מיפלצתי. אולם חובבי־הספורט הזרים לא התעניינו אז באופי המישטר הנאצי, כשם שחובבי־הספורט הזרים (ובי־ניהם הישראליים) לא התעניינו החודש באופי המישטר הארגנטיני. לכל היותר הרשו לעצמם, בין בירה ובוטנים, לאהוד את הקבוצה ההולנדית.

יתכן כי מעולם לא חזו כה רבים בעולם באירוע ספורטאי. וייתכן כי מעולם לא הוכח בצורה מיפלצתית יותר העיוות הבלתי־המוסרי של ספורט־הראווה ה־בינלאומי.

כלכלה

ספיר חזר לשילטון

בבית־שאן נקברה שיטת הליכוד. פינחס ספיר חגג את ניצחונו

„הם צריכים לעלות על קיברו ולבקש מחילה!" הפליט השבוע פקיד באוצר.

„הם" היו ראשי הליכוד. במשך השנים שפכו קיתונות של בוז וזילזול על ראשו של שר־הכלכלה המפא"י, פינחס ספיר. החודש ניצח ספיר את כל מקטרגיו. שזה־הקרב: בית־שאן.

„בכך מחיר". יחד עם לוי אשכול, קודמו ושותפו, בנה פינחס ספיר את כל־כלת ישראל בשנותיה הראשונות.

היו אלה שנים של עלייה המונית. על פי מיצוות דויד בן־גוריון, פוזרו מאות אלפי העולים, רובם חסרי כל מיומנויות, ברחבי הארץ. העיקרון של ספיר היה: לספק להם עבודה יצרנית בכל מחיר.

המילים „בכל מחיר" לא היו מליצה ריקה. לדעת ספיר, היתה רק חשיבות מישנית לשיקולים של ריווחיות וכדאיות כלכלית. העיקר היה להקים בכל עיירות־הפיתוח במהירות האפשרית בתי־חרושת, אשר יספקו עבודה לעולים. הוא האמין כי בעיית הריווחיות תסתדר איכשהו בעתיד.

„פשע כלכלי". שיטה זו הותקפה בחימה שפוכה על־ידי האופוזיציה הימנית, ובראשה הליברלים וחרות. בעיני אלה היא היתה פשע כלכלי. מוטב היה, לדעתם, להחזיק את העובדים זמן־מה במצב של אבטלה, ובילבד שלא יקומו מיפעלים בלתי־רווחיים, שלא יוכלו להתחרות בשוק העולמי והמקומי. העיקר היה לתכנן ול־הקים מיפעלים רווחיים, שיוכלו לספק לעובדיהם פרנסה־בכבוד, ולבסס את העצמ־אות הכלכלית של ישראל.

אסכולה זו ניצחה במאי 1977. הליכוד הגיע לשילטון. אחרי שנאמו אלפי נאומים נגדו, הגיעו יריביו של ספיר לשילטון ויכלו להוכיח את צידקתם.

המיבחן הקלאסי בא בבית־שאן. העיירה הכושלת, שנציגה המזהיר ביותר הוא דויד לוי, מתקיימת על מיפעל־טכסטיל כושל אחד, שהוא שריד מובהק של תקופת־ספיר. בהתאם לתורת הליכוד, החליטו בעלי המיפעל, הקונצרן כלל, לחסלו.

אנדרטה לספיר. כצפוי, התקוממה העיירה נגד ההחלטה, שגזרה עליה כלייה כלכלית. אך שלא כצפוי, התנגדו מנהיגי הליכוד בדיוק כמו מנהיגי מפא"י בעבר. העסקנים המקומיים התרוצצו וזעקו חמס. הסניפים המקומיים של מיפלגות הליכוד ניבאו שואה בבחירות הבאות. שרי הליכוד אצו־רצו למקום, פיזרו סביבם הבטחות. לבסוף התמקדו כל הלחצים נגד שר־האוצר: הוא נדרש לסבסד את המיפעל הבלתי־רווחי, כדי שימשיך להעסיק את העובדים בעבודה שאינה כדאית, המהווה — מבחינה כלכלית — אבטלה סמוייה.

שימחה ארליך נכנע ללחץ זה, כשם שנהג פינחס ספיר במיקרים דומים. יש רק הבדל אחד בין השניים: בעוד שספיר פיתח את תורתו בתקופה של בניין ויצירה, כאשר היה צורך דחוף לקלוט מאות אלפי עולים מובטלים, ממשיך ארליך בשיטת ספיר בשעה של קיפאון כלכלי.

בבית־שאן נקברה שיטת הליכוד. הצדק מחייב להקים על הקבר אנדרטה לכבודו של פינחס ספיר.

דת

דחייה או תמות

לפי שמועה, איים שימחה גורן בהתאבדות, והמיפלגות החילוניות החליטו לדחות את הבחירות

בירושלים התהלכה השבוע שמועה מח־רידה. היא סיפרה כי הרב שלמה גורן, הרב הראשי האשכנזי בישראל הודיע לאחד מגאמניו: „אם לא איבחר, אתאבד!"

אי־אפשר היה לדעת אם שמועה זו נכו־נה, או שמא היא פרי דמיונו של מישהו. אך ברור שהיה לדברים לפחות בסיס עובדתי אחד: אילו נערכו עתה הבחירות לרבנות, היה הרב גורן נכשל. במקומו היה נבחר הרב שאול ישראלי (העולם הזה 2128).

לכן פעלו השבוע הכוחות החילוניים לדחיית הבחירות. התחבולה, פרי המצאתו של הרב גורן עצמו: הצעת־חוק להנהגת רוטציה ברבנות, בין האשכנזי והספרדי. ביוזמת המפד"ל והמערך הוגשה הצעת־חוק כזאת לכנסת, ונתקבלה בקריאה טרומית.

עצם רעיון הרוטציה הבינעדתית הוא חיובי בהחלט. אך הגשת הצעת־החוק דווקא עתה, אחרי שהרעיון נפסל במשך שנים רבות, נועדה למטרה צינית אחת בילבד: לספק תירוץ סביר כלשהו לדחיית הבחי־רות, שבהן עמד גורן להיות מודח.

לא היתה זאת הצעת־חוק להנהגת רוטציה, אלא לדחיית הבחירות.

אי־הפרדה — לטובת מי? הפרד־העכורה כולה שפכה אור על עובדה הנשכחת בדרך כלל בוויכוח על הדת במדינה בישראל.

בישראל אין הפרדה בין הדת והמדינה — עיקרון שהוא אחד מעמודי־התווך של הדמוקרטיה האמריקאית. אי־ההפרדה גורמת, בין השאר, לקיום הכפייה הדתית במדינה.

אולם יש לאי־ההפרדה גם צד שני: באין הפרדה, כפופים כל המוסדות הדתיים למרותה של המדינה החילונית. כשם שאין במדינה חופש לחילוניים, המואסים במיצוות הדת, כן אין בה חופש לדתיים, המבקשים לנהל את ענייני הדת על פי מצפונם.

ולראייה: אין ספק שברגע זה יש בציבור הדתי רוב לבחירת הרב שאול ישראלי. אולם אין הרוב הדתי חופשי לבחור, כי המיפלגות הפוליטיות כופות עליו רב אחר — הרב גורן.

רב בני ריב. לכאורה, היוזמה לכ־באה מצד מיפלגה „דתית" — המפד"ל. אולם כל מיפלגה היא גוף חילוני במהותו, גם כשהיא מתיימרת לשרת השקפה דתית. המיפלגה החילונית, ששמה המפד"ל, מש־תמשת במוסד השילטון החילוני — הכנס־כדי לכפות על הציבור הדתי רב שאי־רצוי לו.

יתכן שבעיקבות פרשה זו יתחילו חסיד־האדוקים של הרב ישראלי להרהר מחד־על עיקרון ההפרדה בין הדת והמדינה. יתכן שיגיעו למסקנה שהוא טוב גם לציבור הדתי.

היטלר וראשי הוועד האולימפי באולימפיאדת ברלין, 1936
שאגות ודעקות

החלה ההרשמה לתחרות

מלכת המים '78

מטעם העולם הזה

בחסות דובק

יצרני סיגריות איכות למטלה מ־40 שנה

בשיתוף מנכ"ל חברת דירות גינדי - א ברהם גינדי

מלכת המים 1978

תצעד בקבקבי „גלי" יצרני סנדלים ונעלים Gali-ba®
לנשים גברים ונוער בעיצוב ספורטיבי חדיש ובלעדי

תטפל בשערה בתכשירי חברת WELLA

תאופר בתכשירי MARY QUANT

תלבש בגדיים וחוף של גוטקס GOTTEX

תופיע במיטב הדגמים של יצרני האופנה MB

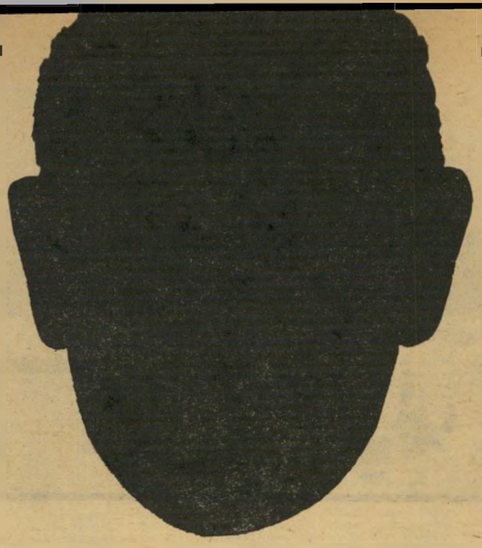

תזכה בהנחה של 30.000 ל"י ברכישת דירה בבנייני אברהם גינדי

מועמדות המעוניינות להשתתף מוזמנות לבוא עם בגדיים למלון „ר מ ד ה", רחוב הירקון 121 ת"א; ביום חמישי 29.6.78 בשעה חמש אחר־הצהריים, לראיון עם ועדת הקבלה.

הדרכת המועמדות בהליכה וביטחון במה: לאה פלטשר ● טיפול בשיער: אמן התיסרוקות ג'ימי ● הכנת הכתרים: רחל גרא ● אירגון והפקה: מירי זכרוני, לופו, רפי זכרוני ●

4 מיליון לירות ועבודה מאומצת של שנתיים הביאו את המישטרה למעצר החשוד בביצוע מעשי האונס־בסימונות

עשרות נשים מטלפנות מדי יום ביומו אל המישטרה ומודיעות כי „האנס המנומס" אנס גם אותן

אנס לא מנומס?

ב יום הרביעי האחרון, בשעות אחר־הצהריים, הבחין שוטר ממישטרת כפר־סבא באדם שחום־עור שפסע ליד בית־החולים מאיר, כשתחת בית־שחיו יריעות ניילון וקרטונים. אותו שוטר נזכר, בהבהק של שניה, בהרצאה שקיבלו שוטרי מישטרת כפר־סבא מקצין במטה הארצי, לגבי האנס המכונה „האנס המנומס", שבועיים קודם־לכן.

הוא נזכר כי האנס המנומס, כפי שסופר, נוהג להכין מצע של קרטונים ויריעות ניילון עוד לפני שהוא מוצא את קורבנותיו ומפתה אותן לבוא עימו, וגורר אותן לאחר־מכן אל המצע המוכן.

תוך שהזעיק עזרה, המשיך השוטר לעקוב אחר הגבר החשוד. מכביש צדדי, בעברו הצפוני־מזרחי של בית־החולים, ירד החשוד לשדה סמוך, ושם פרש בקפדנות את היריעות ואת הקרטונים שהביא עימו.

בינתיים הגיעה התיגבורת: שיבעה שוטרים, שהצטרפו אל השוטר שגילה את החשוד. על־פי הוראות שהגיעו אליהם

ניצב בר

מי תפס?

בקשר, הם המתינו עד שהחשוד ימלא את התפקיד בתסריט שהכינו עבורו. היה עליהם להמתין עד שימצא אשה או נערה, יפתה אותה לבוא עימו ואז יאנוס אותה על המצע. ההוראות היו ברורות ומפורשות: „לתפוס אותו על חם."

השוטרים לא העזו לשלוח שוטרת־פתיון, אחרי כישלונם, חודשים אחדים קודם־לכן, להפיל את האנס בפח בתכסיס זה. אז אומנם נטפל החשוד אל השוטרת, אולם חבריה שישבו במארב היו פזיזים מדי, התנפלו עליו קודם הזמן והוא הצליח לחמוק מהם ומיריותיהם.

בכפר־סבא המתינו השוטרים ליוזמה העצמית של החשוד, תוך שהם עורכים עליו הצפית ומקפידים שלא יזהה אותם. החשוד המתין שעה ארוכה, אולם לרוע מזלם של השוטרים לא עברה במקום אף בחורה בגפה. החשוד החל אוסף את יריעות הניילון והקרטונים שפרש שעה קודם־לכן, ולהתקדם לעבר מכונית אופל שחנתה בסמוך. התייעצות מהירה באלחוט הביאה אחריה את הפקודה: „לעצור אותו! שני שוטרים מהתצפית מיהרו לעבר החשוד, ואחד מהם הודיע לו: „אתה עצור!"

מפכ"ל תבורי

מי הדליף?

מיסדר־הזיהוי נידחה

א וזם אז התגלתה לשני השוטרים האמת המרה: האנס המנומס, אם הוא אכן האנס, אינו מנומס ביותר. הגבר גבה־הקומה, בעל מיבנה־גוף רחב, ממוצא מיזרחי, הסתער עליהם וחבט בהם ברצחנות. שישה השוטרים הנותרים מיהרו לעזור לחבריהם, אולם גם הם לא נמלטו מנחת־זרועו של הגבר בן ה־37 שהשתולל כשור בזירה. רק אחרי מאבק עז, הצליחו שמונה השוטרים להתגבר עליו ולשים את ידיו באזיקים. קורבנות הקרב: שני שוטרים פצועים בבית־החולים מאיר ושישה שוטרים חבוטים, מכוסים פנסים כחולים ושריטות שותתות־דם.

כאשר הגיעה אל מפכ"ל המישטרה, רב־ניצב חיים תבורי, ההודעה כי האנס המנומס נתפס, לא היה שמח כמנהל תבורי ידע את היקפם המלא של המאמצים והתקציב האדיר שהוצא על המירדף בן השנתיים אחרי האיש שהטיל את חיתיתו על נשות תל־אביב וסביבתה. מי שמכיר את ההודעה לתבורי היה ניצב משה טיומקין, מפקד מחוז תל־אביב. אולם, למרות שימחתו וגאוותו האישית הורה תבורי לטיומקין לדאוג שאף מילה על התפיסה לא תודלף לכלי־התיקשורת. למישטרה היו שני ביזיונות בשבועות האחרונים, כאשר שופריה הודיעו בצהלה על תפיסת שני „אנסים", שהוכרזו עליהם כאילו היו „האנסים המנומסים", ואחר־כך התברר, כי הם חפים מתואר זה.

למחרת בבוקר, כשפתח תבורי את העיתונים, גילה כי כל מה שדווח לו, דווח בו־זמנית לעיתונים. תחילה התפרץ המפכ"ל בזעם, אולם אחר־כך נרגע. מה זמן רב אין זה סוד שמחוז תל־אביב הוא ברז פתוח בכל הנוגע להדלפות לכתבים לעניינים פליליים.

השימחה הכללית שאחזה במישטרה לא היתה מנת־חלקה של מישפחתו של הה"שוד, המתגוררת באחד מפרברי נתניה. אשתו היפהפיה של החשוד סירבה להאמין לחוקרי המישטרה שבאו לביתה והודיעו האיוב בפיהם. יחסיה עם בעלה היו לסמל בשכונה הנתנייתית והיא, כמו כל שכניה, היתה מוכנה להישבע כי החשוד אינו, ולא יכול כלל להיות, האנס המבוקש. המכה שהוכתה מישפחתו של החשוד היתה כפי שהה ומכופלת. בשבוע הבא עומדת להיערך חגיגת בר־המיצווה של אחד משלושת בניו של האיש, וההזמנות למאות ידידים וקרובי המישפחה בכל רחבי הארץ כבר נשלחו.

„הוא אדם נהדר," סיפר עליו אחד ממכריו ושכניו השבוע, אחרי שנודע מי נעצר בחשד שהוא האנס המנומס. „הוא לא מסוגל לפגוע בזבוב. כל מי שמכיר אותו לא יאמין שהוא האנס, אפילו אם הוא עצמו יודה בכך מאה פעמים."

אולם חוקרי המישטרה טוענים אחרת. לדיבריהם מתאים תיאורו של החשוד לתיאור שמסרו אחדות מהנאנסות על־ידי שמהן ניתן לדלות פרטים לגבי חיצוניותו. רבות מהן זכרו בבירור שומה מכוערת שהיתה על מותנו של האנס, ואכן שומה כזו נמצאה על מותנו של החשוד שנתפס.

ניצב טיומקין

מי חקר?

הדבר הפשוט ביותר היה לערוך מיסדר־זיהוי. אולם המישטרה לא יכלה לעשות זאת מיסדר כזה, התיגרה בין שמונה השוטרים לבין החשוד, והמכות שקיבלו אחר־כך, אחרי שנעצר וכשהיה כבול באזיקים, משוטרים שהחליטו לנקום את ניקמת חבריהם המוכים, הפכו את פניו של החשוד עיסה אחת גדולה של חתכים ופנסים בכל צבעי הקשת. היה ברור לכולם כי במצב כזה לא תוכל אף אחת מהקורבנות

(המשך בעמוד 31)

„ספינת השלום"
עושה את דרכה
האחרונה לנמל

אייבי:
„אני לא מת למות!"

ה דראמה האישית של „ספן ה־שלום", אייבי נתן, הגיעה השבוע לשיא. שביתת־הרעב שלו נכנסה לשבוע השביעי, ומה שנראה תחילה כקוריוז, או כצעד חסר־הגיון של תמהוני, הפך בהדרגה לנושא לאומי.

החל מהיום ה־40 לצומו הופנו אליו זרקורי ההתעניינות של אמצעי־התיקשורת המקומיים והבינלאומיים. העיתונות היתה גדושה במאמרים מרגשים, שהתייחסו למניעיו ולסיכויי הצלחתו. הידיעות על מצבו ופעילותו תפסו שטחים גדלים והולכים מיום ליום. אישי־ציבור ומדינה התחרו זה בזה במשלוח מיברקים ופניות אישיות לאייבי שיחדל מצומו. רשתות־טלוויזיה זרות, בעיקר בארצות־הברית, שידרו תוכניות יומיות ממושכות על האיש ורעיונותיו. פרשתו הועלתה בישיבת־הממשלה, הוכרה כנושא דחוף לדיון בכנסת.

אייבי חזה זאת מראש.

כשהכריז על שביתת־הרעב שלו במסיבת עיתונאים שערך במלון דן, נכחו בה ארבעה עיתונאים. ההכרזה כמעט לא זכתה לכיסוי והתייחסות. אייבי נעלב אך לא נרתע. „חכו עד היום ה־40," אמר, „תראו מה שיקרה אז. רק כשירגישו שסכנה מרחפת על חיי יתחילו להתעניין בי."

את אלה שניסו כבר אז להניאו מהתחייבות לשבות ללא הגבלת זמן עד שתתמלא תביעתו מהממשלה להכרזה על הפסקת ההתנחלויות בשטחים, הטילו ספקות שההתנחלויות הרגיע אייבי: „זהו אחד מכלי־הנשק החזקים ביותר — הצום." זה הוכח השבוע. אחרי שסיימה להתעניין בגורל הגביע העולמי בכדורגל, עסקה המדינה כולה בגורלו של אייבי נתן.

אייבי תרם משלו להגברה הדרגתית של ההתעניינות והמעורבות ההמונית בשביתתו. הוא ליווה אותה בשורה של מבצעים שלא נתנו לה לרדת מהכותרות: עצרת־הרעבים־לשלום בכיכר מלכי־ישראל, רכישת חלקת־קבר, הפסקת שידורי ספינת־השלום, השטתה לנמל והעמדתה למכירה, מודעות קבועות בעיתונים אותן מימן בכספו — הכל כדי לא לאפשר להתעלם מהצום ומהמטרה שנועד להשיג.

הוא הצליח לעורר תנועה המונית של אהדה למאבקו. היא נבעה אולי מהמצפון הרע הקולקטיבי של אומה שלמה, שניצבה משתאה מול יכולתו של אדם בודד אחד להיאבק על אמונתו ולממש בפועל מה שרבים היו רוצים בסתר ליבם לעשות. אלפי מכתבים זרמו לתיבת־הדואר שלו. רובם הביעו הזדהות אך קראו לו להפסיק את שביתתו. היו גם כאלה שביקשו לצום

דואר הלילה

בחדר ששכר במלון דן בתל־אביב לתקופת צומו, משתרע אייבי במיטתו אחרי יום־עבודה מתיש. לידו המתנדבת האוסטרלית שלי והשחקן אילי גורליצקי, המסייעים לו למיין את המכתבים הרבים.

בעוד המיברקים ניתכים עליו מכל עבר, נח א"ב במישרדו ביום ה־43 של הצום

עימו יחד. בודדים התחייבו להמשיך את מאבקו ולשבות־רעב אחריו אם, חלילה, יארע לו אסון. אסיפות קיבוצים דנו ב־שביתתו וקיבלו החלטות הקוראות לו לחדול מלצום. מישרדו וחדרו במלון הפכו למוקדי עליה לרגל של אישי־ציבור, ידי־דים, אזרחים פשוטים ומישלחות של ילדים.

אלא שבכל אלה לא היה לשכנע את אייבי להפסיק את שביתת־הרעב שלו. להיפך, הם רק חיזקו את נחישות החלטתו להמשיך ולצום, נטעו בו הרגשה שעדיין לא מתייחסים אליו ברצינות. „במקום לפ־נות אלי — שיפנו לראש־הממשלה," טען. „מי שמודאג ממצבי ורוצה לפעול להפסקת שביתת־הרעב שלי חייב לשכנע את ה־ממשלה לקבל את תביעתי. היא איננה אבסורדית. בסך הכל אני רוצה שבגין יחזור על התחייבות שנתן בעבר."

טיעוניו ועקשנותו הולידו את הסברה שאייבי מבקש למות בכל מחיר כמארטיר. הוא עצמו מנסה להפריך טענה זו: „אני לא מת למות. אבל אני מוכן לסכן את חיי למען המטרה שהצבתי לעצמי. אני מאמין שבסופו של דבר אנצח — ואחיה."

אחרי שהוריד 25 ק"ג ממשקלו וירד למשקל של 53 ק"ג, טרם השפיע הצום הממושך על מצב בריאותו ויכולת תיפ־קודו של אייבי — מלבד חולשה כללית, הטלת נוזלים בלתי־פוסקת ומצבים חולפים של קוצר־נשימה וסחרחורות.

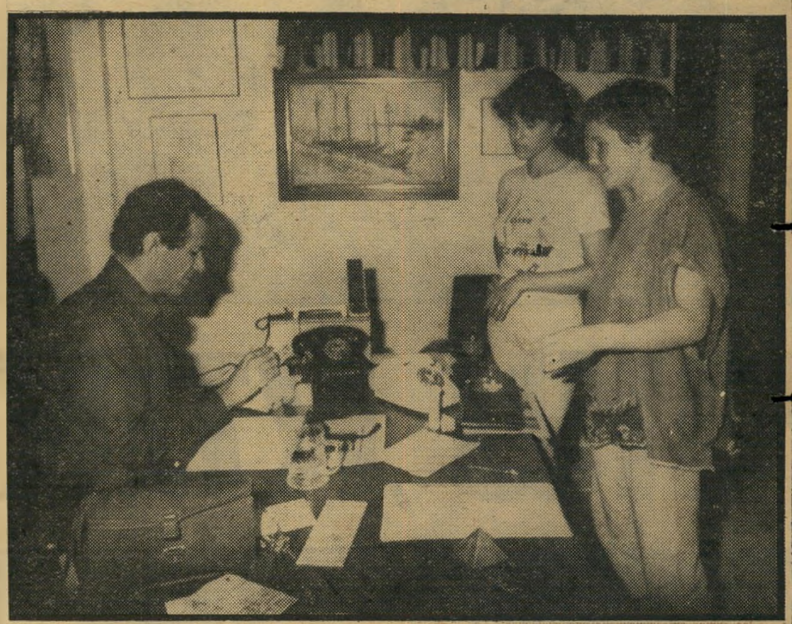
הוא מצפה עתה לתוצאות הדיון בכנסת, שם ינסו להעביר נוסח החלטה שיוכל אולי לתת לו עילה להפסיק את הצום. אם לא — מתכנן אייבי שורת מבצעים נוספים ששיאם יהיה שביתת־שבת בפתח משרד ראש־הממשלה תוך קריאה למזדהים עמו להצטרף אליו, לשבת ולצום עמו יחד. הוא מאמין שמספרם של אלה יגדל מיום ליום ושביתת־היחיד שלו תהפוך לתנועת־מחאה המונית.

משקה אחרון

אייבי גומע מתוך ספל־תה שבתוכו פלח לימון. הוא מתקיים זה השבוע השביעי על שתיה בלבד, חמישה ליטר מים מינרליים ותה ליום.

זעם בעיניים

אייבי מגיב בכעס על מבול הבק־שות המופנות אליו מכל עבר, שיחדל משביתת־הרעב. הוא רואה בבקשות אלה זילזול ברצינותו.

עסקים כרגיל

ליד מיכתבתו במישרדי **קול השלום**, ממשיך אייבי גם ביום ה־43 של צומו בניהול עיסקי תחנת השידור שלו.

בתמונה למטה: אייבי מקבל פני משלחת של ילדי־גן במשרדו שביקשוהו להפסיק לצום.

חלקת הקבר

שרכש אייבי נתן לעצמו בשבוע האחרון, בגוש המרכזי והיוקרתי של בית־הקברות בקרית־שאול, נועדה להבהיר את כוונתו שהוא מוכן לגרוע מכל, למרות שאין בתוכניתו וברצונו להפרד מן החיים.

הצעירה האיטלקיה התגיירה כדי להינשא ל

האם שנעלמה: מאריה־גראציה שרוני

אמא, שוב

„איך אפשר ככה,״ שואל ד״ר אליהו שרוני בכאב. „אפילו חתול לא היה עושה דבר כזה! לעזוב עשרה ילדים, להפקיר תינוק בן ארבעה חודשים!

אני לא מבין את זה, אבל אני לא יכול להאשים אותה. להיפך, חובתי להגן עליה. היא היתה בדיכאון, היא לא ידעה מה היא עושה. אבל איפה היתה המישטרה? למה לא מנעו ממנה לעשות את זה?״ והוא מטיח בזעם: „אשתי נעלמה, והמישטרה לא נקפה אצבע. למה התעלמו ממני, כשהודעתי להם על כך?״

לד״ר שרוני יש סיבה טובה לטענותיו נגד מישטרת ישראל. אשתו, רות (מאריה־גראציה) שרוני, הצליחה לעזוב את הארץ ארבעה ימים אחרי שהוצא נגדה צו־עיכוב־יציאה מהארץ. למרות צו זה הצליחה האשה, אם לעשרה ילדים, לעבור את ביקורת־הדרכונים של מישטרת־הגבולות בלוד, ולחזור לארץ מולדתה, איטליה.

הד״ר שרוני בן ה־39, עלה לארץ מלוב עם הוריו בהיותו בן עשר. תשע שנים לאחר־מכן נסע לאיטליה ללמוד רפואה. במהלך לימודיו פגש במאריה־גראציה ממוריציאמפי — נערה איטלקיה ממוצא קתולי, וכעבור זמן קצר החליטו להינשא. מאריה־גראציה התגיירה, ושינתה את שמה לרות. שלוש שנים אחרי נישואיהם נולדה הבת הבכורה, אסתר, ולאחר־מכן, בהבדל של כשנה זה מזה: עדנה, דויד, פנינה, שושנה, מיכל, יוסף, רחל ובת־שבע. לפני כשנה וחצי, אחרי שסיים את התמחותו בכירורגיה, החליטה המישפחה לעלות ולהתיישב בישראל, כאן חיים הוריו של שרוני. רות שרוני היתה אז בהריון בפעם העשירית.

על קורות המישפחה מאז ועד להיעלמה של אשתו מספר הד״ר שרוני:

הגענו ארצה לפני שנה וחודש. אשתי חזרה כעבור חודש לאיטליה, כדי להביא משם את רכושנו.

בינתיים קיבלנו דירה מהסוכנות, במעון־הקליטה בנתניה. כשהיא נסעה, היתה בחודשי־ההריון אחרונים, ולמרות שסיכמנו שתחזור אחרי חודש לארץ, היא התעכבה שם בגלל ההריון.

בנעוריה גראציה על חוף הים באיטליה, בראשית חייי־נשואיה כשהייתה בת 18.

הנטושים למעלה: בת יוסף בן השמ
מטפלים הילדים הגדולים בקטנים.

יהודי מלוד, ילדה לו עשרה ילדים

הביתה!

הבעל הנטוש: ד"ר אליהו שרוגי

בינתיים ילדה את ילדנו העשירי, יואב. אני נשארתי כאן עם תישעה הילדים האחרים, והתחלתי לעבוד בבית־החולים הילל יפה בחדרה בתור רופא־כללי.

בחודש מאי השנה חלתה בתנו השנייה, עדנה, ומצבה היה קשה עד שנאלצתי לאשפזה בבית־חולים. שלחתי מיברק ל־אשתי, וסיפרתי לה על מצבה הקשה של הילדה. ב־17 במאי היא הגיעה לארץ, יחד עם יואב התינוק, שלא ראיתי לפני־כן.

מנמל־התעופה היא נסעה ישר לבית־החולים, שם ישבתי ליד מיטת בתי. לי היא סיפרה ששהתה בבית אמה. הפריע לי הזמן הרב שלא היינו יחד, והתכוננתי לבקש ממנה דין־וחשבון על מעשיה אחרי שהבת תבריא.

בינתיים סיפרה לי אחת הבנות שאמא אמרה לה שהיא מתכוונת לחזור לאיטליה בתוך חודש, כדי לגמור את הסידורים, לדבריה. התנגדתי לזה, ואז היא אמרה לי שכדאי שנתגרש.

לא הבנתי את זה. תמיד היינו ביחסים מצויינים. כשנסעה לפני שנה בחזרה לאי־טליה, נפרדנו בשדה־התעופה כמו זוג־יונים בירח־הדבש.

ופיתאום, כשחזרה, היתה קרה אלי. לא ניגשה לאף אחד מהילדים, לא חיבקה או נישקה אותם.

התחלתי לחשוב שמשהו לא כשורה איתה. ייחסתי את זה לתופעה הנקראת „דיכאון שלאחר לידה", שאותה היכרתי ממיקצועי כרופא. אך הפתיע אותי שזה קרה דווקא עכשיו. היא תמיד היתה חסידה של ילדים רבים. כשהתחתנו, היא אמרה לי שהיא רוצה שלושים ילדים.

אחרי שאמרה לי שהיא רוצה גט, אמרתי לה שאני מסכים, אבל רק אחרי שעדנה תבריא. דאגתי לילדה, וחשבתי שנוכל לשוחח לאחר־מכן. בכל אופן, לא הסכמתי שהיא תחזור לאיטליה לפני שיוטב לילדה. כששמעה זאת, נכנסה לדיכאון והסתגרה בחדר. כמה ימים לא יצאה ממנו, לא סידרה את הבית, לא בישלה ולא דאגה לילדים. הייתי מודאג, אך לא רציתי להתווכח איתה, בגלל טובת הילדים. ידעתי — שיש לה כרטיס פתוח, ושהיא

(המשך בעמוד 36)

הבכורה אסתר בת ה־15 דומה לאמה דמיון מפתיע. היא מחזיקה בזרועותיה את אחיה.

שבע בת השנתיים וחצי; משמאל: ; מימין: רחל בת החמש. עתה

צילם: שלמה פתר

אמא, שובי הביתה

(המשך מעמוד 35)

יכולה לעזוב את הארץ ללא ידיעתי. פניתי לבית־המישפט וביקשתי להוציא נגדה צו־עיכוב־יציאה מן הארץ. ב־28 במאי הוצא צו כזה, על שמה האיטלקי הקודם. כששמעה על כך, מצבה החמיר והלך והיא לא דיברה עם אף אחד.

ביום השישי, ה־2 ביוני, חזרתי מהעבודה בשעות־הצהריים. הבית היה הפוך, ובכיור במיטבח היה מונח נתח־בשר שהוצאתי יום קודם־לכן מהמקרר, כדי שתבשל ותכין לילדים. חיפשתי אותה בבית, ולא מצאתי. שאלתי את הילדים לאן אמא הלכה, והם אמרו לי שהיא יצאה בבוקר ואמרה שתחזור בשעות הצהריים. הייתי מודאג.

הלכתי לחפש אותה בכל המקומות האפשריים. ירדתי עם הבן הגדול לחוף הים, כי חששתי שהיא תעשה מעשה־ייאוש. ב־6 בערב ניגשתי לתחנת־המישטרה.

מה נרשם בצו־העיכוב?

ב תחנה ישב פקיד־קבלה, שאמר לי לפנות לחוקר־תורן. כשניגשתי אליו, אמר לי לחכות כמה דקות, כי הוא צריך לנסוע. אחרי שעה, כשחזר, הסברתי לו מה קרה, וביקשתי שיעזור לי. הוא רשם את כל הפרטים ואמר שאקבל תשובה מייד. ביקשתי שיעזרו לי לחפש אותה. ענו לי ששלחו מיברקים לכל תחנות־המישטרה בארץ. רציתי שיעזרו לי בחיפושים. התגובה: „לא מתערבים בסיכסוכי משפחה.״

עד כאן סיפורו של הד״ר איליהו שרוני.

כל ניסיונותיו לגלות מה עלה בגורל אשתו לא נשאו פרי. לטענתו, נודע לו כי עזבה את הארץ רק אחרי שטילפן לשגרירות איטליה ושוחח עם השגריר. לדבריו, השגריר אמר לו בטלפון כי עזר לאשתו לעלות למטוס שיחזירה לרומא, ולא ידע כלל על צו־העיכוב שהוצא נגדה.

המזכיר הראשון של השגרירות הכחיש ולהקפיד על קיום צו־העיכוב.

גירסה זו אינה תופסת. דרכונה של רות שרוני הוצא על שם־נעוריה, ומציין בו כי היא רווקה, כיוון ששילטונות איטליה לא הכירו בהתגיירותה ובנישואיה ליהודי.

לטענת הדובר, שרוני מסוכסך עם אשתו מזה שנתיים, אחרי שהודיעה לו שאינה רוצה לחיות בארץ הוא טוען גם כי המישטרה לא זו בלבד שעזרה לו, אלא גם נתנה לו סעד נפשי. „עשינו כל שניתן לעשות, כדי לאתר אותה!״ אמר הדובר, והוסיף: „ידוע לי שלמישפחת שרוני הוצעו, למגוריה, שתי דירות צמודות במרכז נתניה. אבל שרוני מוכן להתגורר רק בבית פרטי שיועמד לרשותו, ומשום כך אינו מסכים לעזוב את מרכז הקליטה. על רקע זה הסתלקה אשתו.״

הבת החוזה עדנה שרוני
מצב קשה

רות שרוני (במרכז) עם שבעה מידידיה
חזרה לנצרות?

מכל־וכל שמישהו מן השגרירות היה מעורב ביציאת האשה את הארץ.

דובר מישטרת מרחב השרון, אלי זילבר, טוען: „אנחנו, במרחב השרון, לא קיבלנו שום התייחסות לכך שהיא עזבה את הארץ. על צו־העיכוב שהוצא נודע לנו רק באותו היום שד״ר שרוני בא להתלונן, היום שבו נעלמה אשתו. כיום ידוע לנו כי עוד באותו היום, בשעות הצהריים, עזבה את הארץ וטסה לאיטליה. רק אחר־כך נודע לנו, מפי שרוני, שמה הישראלי.״ הדובר מודה כי הדבר נודע למישטרה רק אחרי שיציאת האשה פורסמה בעיתונים. לדבריו שוהה רות שרוני באיטליה, באחת הכנסיות שאותן נהגה לפקוד בהיותה נוצריה, וכי בכוונתה לשוב ולהתנצר. הוא לא גילה מניין לו מידע זה.

בירור בנמל־התעופה בלוד גילה אי־דיוקים בולטים בגירסה זו. רות שרוני עזבה את תחומי מדינת־ישראל רק סמוך לשעה שמונה בערב. כל המטוסים ששטו באותו יום, היום השישי, לאיטליה, המריאו בשעות הבוקר המוקדמות, עוד לפני שיכלה להגיע לנמל־התעופה. טיסה נוספת, אחרונה, יצאה רק ב־7.55 בערב, ואילו הד״ר שרוני הגיע למטה־המישטרה בנתניה בשעה 6.00 בערב, כך שעדיין ניתן היה לפעול לעומתו מוסר דובר־המישטרה, כי ידוע לו שרות שרוני אכן עזבה את הארץ, אך כיצד הצליחה לעשות זאת עדיין אין יודעים. „נראה שהיה שיבוש בשם שנרשם בצו־העיכוב שהגיע למישטרת־הגבולות,״ אמר. „נראה שנפל שיבוש, והנושא ייבדק.״

קצין־מישטרה בתחנת נמל־התעופה בן־גוריון מסר לכתב העולם הזה, לעומת זאת, כי השם אינו מוכר לו כלל, וכי זו לו הפעם הראשונה שבה הוא נתקל בעניין.

ביניתיים, בעוד המישטרה בודקת כיצד הצליח אדם לעזוב את הארץ למרות צו־עיכוב שהוצא נגדו, נותרו ד״ר שרוני ועשרת ילדיו בדירת הסוכנות בנתניה, ללא אם שתטפל בהם ותדאג להם. כל רכושה של המישפחה נמצא עדיין באיטליה, ובעת אין עוד סיכוי שיזכו לקבלו. „הילדים שלי הם נפלאים, ומטפלים בעצמם,״ אומר הד״ר שרוני, „אבל עד מתי? טילפנתי לאיטליה, אבל שם הטלפון מנותק ולא עונים לי. אין לי יכולת כספית לפנות לעורך־דין ולתבוע את המישטרה לדין. כל המשכורת שלי מוקדשת לילדים. אין לי כלום, וגם לילדים אין סיכוי שיהיה להם משהו בארץ. אילו הייתי עושה עבירה קטנה, מייד היו מעניישים אותי, אבל מי יעניש את המישטרה?״

דרושות

א. פקידת בוקר

ב. פקידת אחה"צ

3 ימים בשבוע

להתקשר: 03-243386, לחנה.

ניתן להשיג
PENTHOUSE

May 1978

הפצה בלעדית
ס ט י מ צ ק י

א מ א!

המתנה החיונית ביותר שהינך צ ר י כ ה לתת לבתך הינם הקורסאים הבאים:

עידן נשי
מקנה לה:
יציבה טובה, חן, נימוסין ובטחון עצמי.

דוגמנות אופנה — מקצוע
נועד לבנות תמירות ונאות בלבד.
אין קורסים בקיץ.

תרבות הגוף
מקנה לך יציבה טובה, גמישות, חיזוק שרירים, הרזיה מובטחת.
לקביעת ראיון:

אולפן לאה פלטשר
אבן גבירול 50, תל־אביב
טל. 267682

אנס לא מוזמן?

(המשך מעמוד 31)

בנות לזהותו. מיסדר־זיהוי כזה לא יתקבל בשום בית־משפט.

מזה שבוע ימים נתון החשוד בשורה הארוכה של מקרי האונס בבית־המעצר, מבלי שיערך לו מיסדר־זיהוי, והמישטרה גם לא היתה מוכנה להתחייב על תאריך ערי־כת המיסדר. צריכים לעבור ימים ארו־כים עד שכל החבורות, המכות, השרי־טות והחבלות בפניו של החשוד ייעלמו.

אולם לדיברי המישטרה היא ערכה כבר חקירות, ולדיברי הקצינים שחקרו את החשוד הוא הודה כבר בתחילת החקירה בשני מעשי־אונס, ולאחר־מכן בשניים נו־ספים. רק אחרי שנפגש עם עורך־דין ש־אשתו מיהרה לשלוח לו, הפסיק החשוד במעשי־האונס את שיתוף־הפעולה עם ה־מישטרה — שיתוף פעולה עליו ידוע רק מדיווחי קציני־מישטרה במחוז תל־אביב ושען — לדיבריהם — כי ההודאות הוצאו ממנו בכוח ובאיומים.

עתה מכחיש החשוד את כל מעשי־האו־נס, ואפילו העובדה שקיים לפחות סימן מזהה אחד, השומה הגדולה שעל מותנו,

סגן־ניצב יפה
מהמחוז למטה־הארצי

שעליה דיווחו כמה מן הקורבנות עוד לפני תפיסתו, לא עזרה לחוקריו לשבור אותו, אחרי שיחתו עם עורך־הדין.

„אינו חולה במובן הרגיל"

ק יפני חודשים אחדים הודלקו כל הנורות האדומות במישטרת ישראל לגבי האנס המנומס, או „האנס האלגנטי," כפי שהוא מכונה בדו"חות המישטרה ש־לפני תפיסת החשוד. כיום טוענים חוקרי המישטרה, כי האנס המנומס פעל במשך שנתיים ימים, והם משייכים לו מעשי־אונס רבים (על־פי גירסה אחת 17 מעשי־אונס, ועל־פי אחרת 18) במשך שנתיים אלה. פירסומו של האנס המנומס בא לו אחרי סידרה של מעשי־אונס סביב תחנת הרכבת בתל־אביב, ומאוחר יותר בסבי־בות רחוב יצחק שדה. אולם אם אומנם נכונות טענות המישטרה, המייחסות לו את האונס הסיטוני, הרי תחילת דרכו של האנס היתה דווקא באזורים שמצפון לתל־אביב: חדרה, נתניה וכפר־סבא, המקום שבו נתפס.

בתחילה התייחסו במישטרת ישראל אל מיקרי האונס שיוחסו לאנס המנומס כאל מיקרים בודדים, שנעשו על־ידי אנסים שונים. רק כשהגיע המנומס לסביבות תל־אביב החלו במישטרה מקשרים בין המיקרים כולם, והבין כי בפניהם עומד פסיכופאט מסוכן.

אז החליט מפקד מחוז תל־אביב, ניצב משה טיומקין, להפעיל את היחידה ה־מרכזית (המדור). הוקם צוות מייוחד ש־תפקידו היה להציב מארבים, לערוך מעק־בים ולהציב פיתיונות לאנס, במקומות ש־בהם נהג לפעול. בין השאר הותקפה שוט־רת וכמעט נאנסה על־ידי האנס המנומס, ורק ברגע האחרון הצליחה להימלט.

צוות החקירה המייוחדת (צח"ם) ש־עסק במירדף אחר האנס המנומס, הפעיל כל שיטה המוכרת למישטרת ישראל כדי ללכוד אותו. למרות שבחודשים האח־רונים הוא ירד במידת־מה מהכותרות, המ־שיך הצוות במאמציו לשחרר את נשות תל־אביב וסביבתה מן הסיוט.

בין השאר הורכב צוות של פסיכולוגים ופסיכיאטר, שניסה להרכיב את הקלסת־רון הנפשי של האנס המנומס, נוסף על הקלסתרון המצוייר שהורכב במעבדות ה־מישטרה. מימצאיו של הצוות (העולם הזה 2122) תואמים את דמותו של החשוד ש־נתפס, אם־כי הם מתאימים כמובן גם לאל־פי אנשים אחרים.

כתב צוות הפסיכולוגים ואנשי המיש־רה בדו"ח שלו: „יש להבין כי האלגנטי אינו חולה במובן הרגיל של המילה, אלא נתון להתקפות שבהן אין הוא מאבד את צלם־האנוש שלו. לאחר סיום התקפות אלה הוא חוזר להיות אדם רגיל וקשה לזיהוי, עד להתקפה הבאה."

לגבי פרק זה של דו"ח הפסיכולוגים, שהוא פרק מסכם בדו"ח, קיימת התאמה מלאה בין התיאור שמסרה אשתו של ה־חשוד לבין התיאור שמסרו שכניו וידידיו למישטרה ולעיתונאים — לבין הדו"ח של הצוות.

סגל הפיקוד הכללי של המישטרה — הח־אחרי שהחקירה לא התקדמה, הוחלט להקים צח"ם ארצי. ישיבת הספ"כ — ,יטה להקים צוות זה, ולגייס למירדף אחר האנס המנומס גם את מישמר־הגבול. מפקד מישמר־הגבול, צבי בר, הוכנס ב־סוד פירטי הפרטים של החקירה, והיקצה כוחות מוגברים של מישמר־הגבול לפי־קוד הצח"ם הארצי. בשלב מסויים הועל־תה אף מחשבה לגייס את היחידה המיוח־דת של מישמר־הגבול, אותה יחידה שהת־אמנה במיוחד למיקרים של פיגועי־טרור, כדי לנסות ללכוד את האנס המנומס. אולם מאוחר יותר הוחלט, כי היחידה תיכנס לפעולה רק אם יהיו התגרות נוס־פת של האנס, או כישלון נוסף של המיש־טרה בלכידתו אחרי איתורו.

בראש הצח"ם של המטה הארצי הוצב אחד מבכירי חוקרי היחידה המרכזית ב־תל־אביב, שהיה גם מראשי החקירה ה־מחוזית שנערכה, סגן־ניצב יעקוב יפה. הוא גייס את כל המשאבים העומדים לרשות המישטרה, ובין השאר הופעלה ה־מחלקה לזיהוי פלילי, מז"פ, לראשונה ב־היקף ארצי, כאשר כל יחידות מז"פ ב־מחוזות השונים משתפות ביניהן פעולה ונמצאות תחת פיקוד משותף.

על־פי סיכומים ראשונים, עלתה למיש־טרה החקירה בת השנתיים יותר מ־4 מיליוני לירות.

„מקום כבוד ברשימה"

ב ית־המישפט יצטרך לקבוע אם אכן החשוד שנתפס בשבוע שעבר הוא האנס המנומס, ואם כן, כמה מעשי־אונס באמת בוצעו על־ידו וכמה על־ידי אנסים אחרים שנטלו טרמפ על הפירסום הרב שבו זכה. מה שברור כבר היום הוא שנשים רבות לוקחות טרמפ על החשוד המפורסם. המישטרה ידעה כי קיימת אפ־שרות שנשים נוספות על אלה שהתלוננו במישטרה, אכן נאנסו על־ידי האנס ה־מנומס, אולם בגלל שיקולים שלהן לא התלוננו. גם צוות הפסיכולוגים הצביע על אפשרות כזו, כאשר נתן דעתו על ההפס־קות הארוכות בין מקרי האונס שנודעו למישטרה.

אולם מאז שפורסם דבר לכידתו של האנס המנומס, החלו מגיעים לתחנות מיש־טרה שונות ברחבי הארץ עשרות טלפונים מדי יום ביומו, של נשים שהתלוננו כי גם הן נאנסו בזמנים שונים על־ידי מי שמכונה האנס המנומס. טלפונים אלה הגיעו בעיקר מאיזור נתניה וכפר־סבא. חוקרי המישטרה, שגבו עדויות מכמה נשים וקיבלו את ההודעות הטלפוניות ממתלוננות שסירבו להזדהות ולמסור עדות, הבחינו כי במרבית המקרים הש־תמשו המתלוננות בפרטים שהופיעו ב־עיתונים אחרי שהחשוד נתפס, ביניהם פרטים בלתי־נכונים.

התבדח אחד מקציני־המישטרה החוק־רים בעניין: „אם אכן נצליח להוכיח כי החשוד הוא־הוא האנס המנומס, יהפוך האינוס שלו לפסיכוזה המונית של נשות ישראל, מין דבר שבאופנה, כאשר נשים מופרעות יראו לעצמן כבוד להופיע ברשי־מה של אנוסותיו."

פול סיימון הופעה חיה

שנת השלושים למודינת ישראל

פול סיימון בלווי תזמורת עם זמרי ג'סי דיקסון

קיסריה — יום ב', 3.7
התיאטרון הרומי — 8.30

ירושלים — יום ג', 4.7
בניני האומה — 8.30

תל־אביב — יום ד', 5.7
היכל התרבות — 8.30

קיסריה — יום ה', 6.7
התיאטרון הרומי — 8.30

מנהל הפקה — צ'רלס פישמן.
מפיק — שמואל צמח.
שירי הזמר פול סיימון
מופיעים על גבי תקליטי סי.בי.אס.

כרטיסים ניתן להשיג — במשרד רוקוקו
דיזנגוף 93, תל־אביב טל' 223663־03, 248824
וכל יתר הסוכנויות בתל־אביב.

ירושלים — כהנא, בן נאים
נתניה — סיגול
נהריה — שירותי דוד
חיפה — גרבר, קופת מכבי
פתח־תקוה — וויס
רמת גן — רכניץ

תחבורה לקיסריה מתל־אביב ע"י אגד
כרטיסי נוספים באוטובוס ניתן להשיג
במשרד רוקוקו

אנחנו נחסל את הז'וקים!

נסי פעם אחת את הדרך המודרנית והבטוחה להשמדת הז'וקים

לאחר חיטוי שלנו (שאורך כ־½ שעה) את מקבלת תעודת אחריות לשנה. לא יהיו ז'וקים בביתך!

ר"ג, מודיעין 18, טל. 6־790114־5 * אילת: טל. 059־3012
היתר משרד הבריאות: 21, רשיון עסק 481/75.

אין עתיד הדברת מזיקים

קטעים מחוך העדויות במישפט מיזרחי נגד „הארץ"

חבר של פפה

מה רלוונטי במישפטו של בצלאל מיזרחי נגד העיתון „הארץ", ומה לא?

זוהי שאלה קשה מטיבעה. „הארץ" האשים את בצלאל מיזרחי בכך שהוא אחד מראשי „הפשע המאורגן" במדינה. לכן על „הארץ" להוכיח, במישפט זה, כי (א) יש „פשע מאורגן" וכי (ב) מיזרחי הוא אחד מראשיו. לחילופין, על העיתון להוכיח כי פעל ב„תום־לב", כאשר כתב מה שכתב.

משום כך, ניתן לטעון כי כל דבר, הבא להוכיח כי יש בארץ „פשע מאורגן", הוא רלוונטי למישפט, גם אם אין לו קשר ישיר עם בצלאל מיזרחי. על רקע זה התפתח בבית־המישפט, בשבוע האחרון, ויכוח קצר וחריף. רם כספי, פרקליטו של מיזרחי, טען כי רוב העדויות בתיק — שכבר הגיעו ל־50 — אינן נוגעות למיזרחי כלל, אך מתוך הפירסומים בעיתונים מתקבל הרושם שכולן נוגעות לו. על כן הציע לאסור את הפירסום.

על כך הגיבה השופטת שולמית ולנשטין: „אבל זה נורא קשה לאסור פירסום של קטעים, או של מישפטים אחדים. זה בלתי אפשרי. אבל, אולי העיתונים היו יכולים מדי פעם לפרסם שכל הדברים האלה, ביניתיים, לא הוכיחו שום דבר ממשי או רציני או קשר יסודי עם האדון מיזרחי. זה היה חוגן. אני לא יכולה לצוות עליהם לא לעשות ביזיון בית־המישפט."

בהמשך הדיון ביקשה השופטת מפרקליט „הארץ", שלמה ליבליך, שיא „להרחיב את היריעה". התפתח הדו־שיח הבא:

ליבליך: אין פה שום הרחבת היריעה.

השופטת: יש לך עוד הרבה?

ליבליך: כן, ודאי, הפרשיות האלה נוגעות ישירות לבצלאל מיזרחי, ובעקיפין לבצלאל מיזרחי.

השופטת: מתי אנחנו נגיע לזה, שאנחנו נשמע את הקשר?

ליבליך: הקשר הראשוני, כבודה, היה ביום הראשון. העדות הזו, שבצלאל מיזרחי ישב עם שני האנשים, רחמים אהרוני וטוביה, ותיכננו ממים.

השופטת: אתה רוצה להגיד לי שיותר מזה אין?

ליבליך: יש עוד.

השופטת: אז הייתי רוצה שהעוד הזה יגיע בקרוב. כי אני לא אוכל לתת לך בלי סוף קרדיט לענין הקשר שאתה אומר. קח את זה בחשבון, כאשר אתה מתכנן את העיתוי.

השופטת חזרה על כך כעבור שעה קלה, כאשר ביקש הפרקליט להרחיב את היריעה בפרשה שלא היתה קשורה במישרין לבצלאל מיזרחי.

השופטת: ...אז מה יוצא מזה? שום דבר!

ליבליך: אם כבודה לא תרשה...

השופטת: אני לא ארשה, אדון ליבליך! יש גבול לכך דבר, ואנחנו מאד־מאד מתקרבים אליו.

מרבית העדים בשבוע האחרון נגעו בפרשיות מישניות. כמה עדויות נאספו ביכלי לפירסום, מפני שניתנו עלידי אנשי העולם התחתון, שהם מודיעי המישטרה.

העד־הכוכב היה עכריון מועד, בן 30, שגם שמו נאסר לפירסום, ושחציג עצמו כידידו של מיכה (פפה") רוקנשטיין, שהיה כוכב השבוע הקודם („העולם הזה" 2129). להלן קטעים מתוך עדותו, עלי־פי מיבחר אוביקטיווי ככל האפשר:

(חקירה ראשית של עורך־הדין ליבליך:)

ליבליך: אתה זוכר את הפרשה של מעצרו של פפה בקשר לסחיטה מבצלאל מיזרחי?

העד: זכור לי. גם אני הייתי חשוד, וגם אני נעצרתי.

השופטת: אתה היית חשוד יחד עם פפה?

העד: כן. אותי עצרו בתור חשוד.

ליבליך: אתה היית עצור כמה ימים שוחררת ויצאת מהענין, ולא הוגש נגדך שום כתב־אישום, או כן?

העד: כן, כי הייתי חף־מפשע.

יכול להיות כעס?

ליבליך: בכל הפרשה הזאת של מה שקרה לפפה, אתה כעסת בנושא הזה על מה שעשו לו?

העד: מה זאת אומרת, כעסתי?

ליבליך: היה לך כעס בקשר למה שקרה לפפה?

העד: מה זה כעס? הלך לעשות עבירה ונתפס. איך יכול להיות כעס?

ליבליך: אתה דיברת עם אבי ולנטין בנושא הזה?

העד: עם אבי ולנטין היה לי דיבור; לא על זה. אז היה הצתות בעיתון הארץ ובחנויות מרס ורוד, והוא היה מפרסם עלי כל מיני כתבות.

השופטת: אתה דיברת איתו בעניין של ההצתות?

העד: על העניין של ההצתות אמרתי לו: לך לשולמן ולך אז לבצלאל מיזרחי, לך למטה, שמה תשאל אותם, אולי הם עשו משהו בקשר לביטוח.

ליבליך: אתה דיברת איתו, זכורה לך שיחה שהיתה לך איתו, שאתם ישבתם על שפת הרחוב בגיבעת־הרצל, בדרך בן־צבי?

השופטת: מי ישב?

ליבליך: אבי ולנטין יחד אתך.

העד: כן.

השופטת: ישבתם ושוחחתם?

העד: כן, ואני יכול להגיד את תוכן השיחה.

ליבליך: כן, בבקשה.

העד: תוכן השיחה, אני מוכן להישבע במכונת־אמת, ולהיבדק...

השופטת: ביניתיים אתה נשבע שאתה דובר אמת.

העד: בסדר, נשבעתי.

השופטת: אתה רוצה את תוכן השיחה?

ליבליך: כן, כבודה, יש לי התמליל של השיחה, והתקלטה של השיחה.

העד: תוכן השיחה זה היה בדיוק. איימו על חברה של אבי ולנטין...

השופטת: על החברה שלו?

העד: כן.

השופטת: והוא לא ידע מי זה היה שאיים עליה?

העד: אז הוא בא אלי. יותר נכון זה היה בקשר לזה, אלא רציתי שיילך לבקר חבר, נשלח מיכתב מבית־סוהר שיילך לבקר אותו, הוא בלי שתי כליות, גם את שפטת אותו, יעקב כהן. דנתם אותו ל־עשרים שנות מאסר.

השופטת: אז מה היה עם יעקב כהן?

העד: הוא איבד שתי כליות, והזניחו אותו, אז רציתי שיילך אליו.

השופטת: לא הבנתי, אתה התחלת להגיד משהו על איומים.

אדון ולנטין, תשב בשקט ואל תפריע לנו עכשיו! אנחנו שומעים עדות. אם יהיה צורך, אנחנו נחליט ונזהו.

אתה התחלת לספר. אבי ולנטין סיפר לך שאיימו על החברה שלו. למה הוא סיפר לך את זה?

העד: הוא סיפר לי, כשבאתי אליו, אני הצעתי לו שיילך לחבר. אז הוא אומר לי איימו על החברה שלי, תתעניין מי איים על החברה. הכניס שמה את גומאדי, מיזרחי, מאיר מיזרחי.

השופטת: זה אנשים שהוא חשד בהם?

העד: כן.

השופטת: הוא רצה שאתה תתעניין בין המכרים שלך לדעת מי זה שאיים? ככה זה?

העד: כן.

■ ■ ■

השופטת: אבל אתה היכרת אותו עוד קודם, את ולנטין?

העד: את ולנטין, כן, היכרתי אז, מההצתות.

השופטת: ממה?

העד: אז שהיו שתי ההצתות והפיר־סומים שלו.

השופטת: אבל פגשת אותו בפעם ה־ראשונה כאשר הוא בא אליך בשביל ה־הצתות, או בקשר לחברה?

העד: לא לא, הצתות.

השופטת: אתה עזרת לו עם ההצ־תות?

העד: הוא עזר לעצמו. מה אני יכול לעזור לו?

השופטת: אינפורמציה, שתעזור לו, לא?

העד: הוא אז בא והתחיל לשאול שם לשכנים אם אני לוקח דמי־חסות, ובשביל מה ההצתות, ובשביל מה כל זה, ושואל כמה. כל מיני כתבות הוא כתב עלי. זה הכל.

■ ■ ■

ליבליך: השיחה שהיתה לך עם אבי ולנטין?

העד: כן.

ליבליך: אתה סיפרת לו את הקשרים שיש בקשר ליהלומים גנובים בין בצלאל מיזרחי ורחמים אהרוני?

העד: לא סיפרתי סיפור כזה! זה שקר וכזב, ואתה משקר, שקרן וגבלה!

השופטת: אתה לא רוצה...

העד: הוא משקר!

השופטת: ...שאני אתן לך צו של ביזיון בית־המישפט! אז תדבר פה לא כמו בשוק, בסדר?

ליבליך: אתה היית מאד מרוגז עלי־הם בקשר לנושא, מה שקרה לפפה, שהגיע לפפה כסף, הם סידרו אותו בצורה כזאת, ראית בזה עוול, ולכן אתה סיפרת לו דב־רים.

העד: תירגע תירגע! כבוד השופטת, כל הסיפור הזה מצוץ מהאצבע. פפה בכלל לא מכיר את מיזרחי. מיזרחי בונה ליד ביתי בניין, ואז היה לו מכונית מפוארת, היה לו נהג, הוא בא עם הנהג. אומר לי: מי זה? אמרתי לו: זה בצלאל מיזרחי. וזה הפעם הראשונה. הוא שואל אותי: מה זה בצלאל מיזרחי? זו הפעם הראשונה שהוא ראה אותו, ואני אמרתי לו זה בצלאל מיז־רחי. זה הכל.

ליבליך: מתי זה היה?

העד: זה היה לפני המעצר, חצי שנה לפני כל הפרשה הזו.

ליבליך: הפרשה על הסחיטה?

העד: כן.

השופטת: אבל אתה היכרת את בצל־אל מיזרחי? קודם?

העד: היכרתי אותו רק מהבניין, שם שהוא בונה. בניין מרס.

■ ■ ■

ליבליך: אני עומד להשמיע לך תק־ליט וסרט־הקלטה.

העד: אתה יכול להשמיע.

ליבליך: שיחה ביניכם.

השופטת: מה אתה רוצה?

ליבליך: כבודה, העד אמר לאבי ולנ־

נתבע ולנטין (מימין, בהפסקה של המישפט)
„האם אמרת לו שבעוד יומיים תתקע בו כדור?"

תובע מיזרחי ופרקליטו (כספי וכהן)
„תשמע, בצלאל פראייר, הוא אכל את הלוקש...“

טין, בשיחה, כמה קטעים בעניין מכירת ההלומים.

השופטת: בעניין מה? יש לך תמליל?

העד: רגע, רגע! איזה גניבת יהלומים? רוצה, אני אסביר לך גם כן על זה. של גילה לוי?

■ ■ ■

„נוח לי וחצי“

השופטת: פה יש דברים די מעניינים. נראה אם הוא זוכר שהוא אמר אותם.

העד: אני מוכן לספר בקשר לזה, שאני לא אעמוד לדין.

השופטת: לא חושבים להעמיד אותך לדין.

העד: טוב, אני אתחיל לספר. העניין הזה בכלל לא שייך למיזרחי. זה היה יהלומן אחד, דויד עופר יכול לדעת בדיוק, כל הפרשה של גילה לוי. דויד עופר יכול לדעת בדיוק. זה היה אמבוש, שהם שלחו אחד למיכה רוקנשטיין, בכדי להציע יהלומים.

השופטת: תנסה קצת לדייק ולקצר. אני מבינה שלא כל־כך נוח לך.

העד: למה? נוח לי וחצי!

השופטת: אז תעמוד ותדייק!

■ ■ ■

(להלן קטעים מן ההקלטה, שנקראו בבית־המישפט. מדברים אבי ולנטין, כתב „הארץ“, והעד:)

אבי: מה התפקיד של בצלאל בקשר בין רחמים וכל האחרים?

העד: מה זאת אומרת?

אבי: מה הוא עושה, בצלאל? רחמים מוכר לו יהלומים גנובים...

העד: מוזמן. זה מוזמן. זה לא יעזור, אפילו יהיה חומר עליו. אין זה התיישנות. מוזמן זה היה. מה אתה חושב, מה בצלאל. זה היה תקופה שהיו שודדים במלטשות. שלמלטשה היית נכנס כמו למכולת.

אבי: ומי היה עושה את השודדים אז?

העד: מי היה עושה? אנשים היו עושים.

אבי: ומי היה קונה את הסחורה?

העד: היה לפעמים. מעביר להם. כביכול הוא מתווך.

אבי: מי?

העד: גומאדי או בצלאל.

אבי: גומאדי היה המתווך?

העד: גומאדי, גומאדי לא היה כמעט אף שרד שהיה משתתף.

אבי: כן, אבל הוא היה המתכנן.

העד: הוא היה מתכנן, הוא מלמעלה. הוא אחרי השוד. לוקח את הסחורה ו... לכיוון אחר. אתה יודע טבריה.

אבי: גומאדי היה לוקח את הסחורה.

העד: כן, זה התפקיד שלו.

אבי: למי היה נותן את זה שיוציאו את זה. מה היה עושה עם הסחורה. צריך להיפטר מזה.

העד: נו בסדר.

אבי: וזה היה תפקיד של בצלאל?

העד: מה?

אבי: זה היה תפקיד של בצלאל?

העד: או בצלאל, בצלאל היה מממן את הכסף.

אבי: מה זה נקרא? בשביל מה בצלאל צריך לממן? מה צריך לממן — את המשלוח?

העד: את הכסף.

אבי: אה.

העד: הוא היה לו את הכסף, או הוא היה קונה... וכך הסתדר, מה אתה חושב...

אבי: אהה.

העד: זה בנאדם שלא הלך וביזבז את הכסף בקלפים. הרוויח 100 אלף.

אבי: אתה ראית פעם שבצלאל קונה, קיבל?

העד: לא.

אבי: או מאיפה אתה יודע, מרחמים?

העד: מה זאת אומרת מרחמים. אני יודע. מה זה...

אבי: אתה לא ראית, אבל בעיניים.

העד: לא ראיתי אבל זה בצלאל לקח.

אבי: למה אתה כל כך בטוח? איך אני, אם אני רוצה היום לדבר עם מישהו שראה איך בצלאל קונה, למי אני צריך ללכת?

העד: מה?

אבי: מי קנה ישירות מבצלאל? פעם. לא חשוב מתי...

העד: אין. אין ישירות בצלאל.

אבי: כל פעם זה הלך דרך רחמים?

העד: בטח. רחמים וטוביה.

אבי: שניהם היו מביאים לבצלאל? עכשיו הם לא הביאו יהלומים לחוץ לארץ?

העד: לא יודע.

■ ■ ■

(המשך החקירה של עורך־הדין ליבליך בכית־המישפט:)

העד: לא גומאדי ולא בצלאל, את המילים האלה אני לא הזכרתי.

השופטת: הוא חלם אותם?

העד: את יכולה להביא את דויד עופר ואת פרידמן, כל אלה שהיו באמבוש בבית המלון...

השופטת: השאלה היא: מה אתה אמרת לאבי ולנטין?

העד: אני לא אמרתי!

השופטת: אבי ולנטין הוא בחור זהיר. הוא לקח טייפ והקליט את מה שאתה אמרת לו, מפני שהוא חשב שאולי תספר דבר אחר.

העד: אני יודע שאני לא אמרתי, ואני מוכן לעמוד...

ליבליך: אני אשמיע לך את זה!

העד: אתה יכול להשמיע!

„לחקוע בו כדור“

ליבליך: אתה אמרת למר ולנטין עכשיו, בהפסקה, שבעוד יומיים אתה תתקע בו כדור?

העד: לא, זה הוא איים עלי, אני לא איימתי עליו ולא דיברתי איתו.

השופטת: אתה יותר מדי פיקח כדי לעשות דבר כזה, לא?

העד: אני לא פיקח.

■ ■ ■

ליבליך: אתה שמעת את ההקלטה בהפסקה, כן?

העד: נכון.

השופטת: ההקלטה היתה בסדר?

העד: ההקלטה לא כולה בסדר.

השופטת: פה כתוב שהוא שאל אותך, ולנטין, ככה: „תגיד, מה היה הסיפור הזה שסיפרת לי כבר פעם. מה התפקיד של בצלאל, בקשר בין רחמים לבין האחרים?“ אז אתה אומר: „מה זאת אומרת?“ הוא שואל אותך: „מה הוא עושה, בצלאל? רחמים מוכר לו יהלומים?“ אז אתה ענית ככה: „זה מזמן, לא יעזור אפילו יהיה חומר עליו, אין זה התיישנות, מזמן זה היה. מה אתה חושב, מה בצלאל? זה היתה תקופה שהיו שודדים במלטשות, שהיית נכנס כמו למכולת.“ ככה אתה אמרת?

העד: לא אמרתי!

■ ■ ■

ליבליך אתה אומר (בהקלטה): בצלאל התלכלך מגומאדי. אבי שואל אותך: מה זה?

השופטת: מה זאת אומרת, התלכלך מגומאדי?

ליבליך: אז אתה אומר: „מה זאת אומרת, היה בצלאל עם כל מיני אנשים בצמרת יושב איתם, והכל וואג'ראס, ועכשיו יש לו חברים מילדות, היה רואה שבורח, יעני, מתחמק מהם, ואז הביא את זה תכסיס כביכול, הוא סידר את העניין, והנה אתה רואה שאתה צריך אותי.“ „בשביל מה? בעניין פפה?“ „כן.“ „מה, בצלאל רצה להתרחק מרחמים?“ „כן.“ „מה אתה חושב, תביא גפרור.“ זה אתה אמרת, אבל זה לא נכון?

העד: זה לא נכון.

ליבליך: אתה אמרת את זה, משום שאתה חשבת שבצלאל...

השופטת: הוא כבר אמר.

העד: לא, לא. בצלאל זה בצלאל, מה שהוא זה הוא.

השופטת: לא, אתה אומר שכל מה שאתה אמרת נגד בצלאל...

העד: נו, כן.

השופטת: זה כיוון שרצית ללכלך אותו, כיוון שהוא החשיד אותך בעניין של ההצתות בבניין מרס.

העד: מפני שהחשיד אותי בעניין של מרס, וכדי לעזור למיכה רוקנשטיין.

השופטת: מי רצה לעזור למיכה רוקנשטיין?

העד: אני. אז ליכלכתי גם כן.

ליבליך: מה שעשו למיכה רוקנשטיין, אתה חושב שלא בסדר נכון? זה שמיכה יושב בבית־הכלא על זה שהוא ניסה לגנבות חוב שמגיע לו מבצלאל, זה לא בסדר.

העד: למיכה רוקנשטיין לא היה מגיע חוב ולא כלום. זה שבועיים הוא מנהל את העניין הזה, ואני באותו יום, גם כשעצרו אותי, אני הייתי בבית של מיכה רוקנשטיין, ובאותו טלפון שהוא התקשר, אני ניתקתי לו את הטלפון. אמרתי לו: תעזוב, אתה! והוא הציע לי מליון לירות לקחת מקבלן, אז הוא עוד לא אמר את השם ולא ידעתי שום דבר.

ליבליך: ואתה סירבת?

העד: ואני סירבתי לסחיטה.

השופטת: מה, פפה רצה להכניס אותך לעניין של הסחיטה ואתה אמרת שאתה לא רוצה?

העד: לא רוצה!

השופטת: באותו זמן, בעניין הסחיטה של פפה, גם אתה נעצרת?

העד: גם נעצרתי. מה, לא נעצרתי?

השופטת: בזמן האחרון אתה לא נעצר.

העד: למה לא, גם נעצרתי! היתה התפרצות למלטשה, גם עצרו אותי.

ליבליך: תסתכל בבקשה ב־31.10.75, זה היום של הסחיטה, הוצאה פקודת־מעצר נגד רוקנשטיין ונגדך. זוכר את זה?

העד: כן.

ליבליך: פה פפה אמר ככה, בנוכחותך: „נכון שמגיע לי כסף מהקבלן בצלאל מיזרחי עבור עניינים שהיו בינינו מקדם, אבל לא מיליון לירות. והוא, כנראה, ביגלל זה שהוא לא רוצה לשלם לי, היה מעליל עלי.“ אתה זוכר את זה?

השופטת: פפה אמר את זה?

ליבליך: כן.

העד: אני יכול לזכור.

ליבליך: פפה דיבר איתך בנושא הזה של היחסים שבינו לבין בצלאל?

השופטת: שכאילו הגיע לו כסף מבצלאל הוא אמר לך?

העד: אני שוב חוזר: הוא הכיר את בצלאל דרכי, בפעם הראשונה איתי, שהוא שאל מי זה עם האוטו המפואר, אוטו גדול, זה עושה רושם. היה לו אוטו שברולט.

השופטת: תראה, אפשר לעשות עסקים עם בן־אדם גם אם לא מכירים אותו בפנים, נכון? אתה יודע את זה?

העד: איך אפשר לעשות עסקים?

השופטת: יש מתווכים, לא?

ליבליך: דרך גומאדי, דרך אושרי.

השופטת: אתה לא יודע מזה?

העד: לא יודע.

■ ■ ■

(חקירה נגדית של פרקליטו של מיזרחי, עורך־הדין גבריאל כהן:)

כהן: תאמר לי, אתה ביום אחרי המיקרה עם פפה, פרשת פפה, זה היה בתחילת נובמבר, אתה מסרת הודעה במישטרה, נכון?

העד: נכון.

כהן: זה גם נכון שאתה, בהודעתך במישטרה, אמרת במפורש, ואני מקריא לך: „לא מכיר את מיזרחי, את בצלאל מיזרחי.“

השופטת: הוא גם היום אומר שהוא לא מכיר אותו.

כהן: או זה היה בזיכרוני טרי.

העד: נכון, נכון.

כהן: זה נכון גם שאתה מעולם לא הזדלפת אף מילה אחת עם בצלאל, ולא עמדת במחיצתו?

העד: נכון, נכון.

■ ■ ■

כהן: זה גם נכון, שבערב המיקרה עם פרשת פפה, אתה היית אצלו בדירה?

העד: נכון.

כהן: הוא ניסה לשכנע אותך...

השופטת: אצל מי, אצל פפה?

העד: כן. אמרתי את זה גם מקודם.

כהן: זה נכון גם שהוא ניסה לשכנע אותך לקחת חלק בסחיטה?

העד: נכון. ניסה לשכנע אותי.

השופטת: אבל אתה לא רצית.

העד: ובסוף הוא גם הציע שאני אקח אותו ברכב עד לשמה. אמרתי לו: יש טכסי, ואתה יכול לנסוע בטכסי.

כהן: ואז הוא לקח טכסי?

העד: נכון.

כהן: זה גם נכון שהוא אמר לך, תראה, אני הצגתי את עצמי כקצין־מישטרה.

העד: הוא הביא בדיוק חבילה נייר.

כהן: ריק, פרגמנט.

העד: פרגמנט, נכון, עם נייר חום, שהיה בסנים ארוז, לקח כספות, ואז אמרתי לו: קח טכסי, אני נוסע לשלום. ואז יצאתי. זה היה העיקוב אחרי.

השופטת: אחרי מי היה עיקוב?

העד: היה עיקוב אחרי. היתה כבר תצפית בבית של פפה, ואני לא ידעתי שום דבר, יצאתי, הלכתי לכיוון אחר, והוא הלך לכיוון אחר. אחרי שעצרו אותו, פגשו אותי בבית עם בחורה, עצרו אותי.

כהן: כשהוא הביא את הניירות, הוא אמר לך: „תשמע, בצלאל פראייר, הוא אכל את הלוקש, הוא איתי, וזה קל מאד, ניקח את הכסף ונסתלק.“

העד: תזכיר לי עוד פעם, תגיד מה אמרת.

כהן: שהוא אמר לך, בזמן שהוא הביא את התיק עם הניירות. הוא אמר לך: „זה יהיה קל מאד, בצלאל הכין את הכסף, הוא אכל את הלוקש, זה יהיה קל מאד לקחת ממנו את הכסף.“ ובכל זאת אתה סירבת.

העד: נכון.

כהן: אתה סיפרת לנו כאן שהיה עיקוב אחריך.

העד: כן.

כהן: אתה נעצרת. איפה זה היה?

העד: על־יד גן־הכובשים.

כהן: כשאתה נעצרת, נחקרת בקשר לנושא של פפה וסירבת לענות, אמרת: „אני אגיד לבית־המישפט מה שיש לי.“

העד: נכון.

„רד ממני!“

כהן: כמה פעמים היו לך שיחות עם אבי ולנטין?

העד: הרבה שיחות.

כהן: אתה זוכר מתי היתה השיחה הראשונה?

העד: הראשונה, זה התחיל כשהתקשרתי אליו אמרתי לו תפסיק, רד ממני תפסיק לפרסם עלי כל מיני פירסומים!

כהן: למה, הוא פירסם עליך דברים לא־נכונים? ביקשת ממנו שלא יפרסם את זה?

העד: שלא יפרסם.

כהן: בערך לפני כמה זמן?

השופטת: מה הוא פירסם עליך?

מישפט דיבה

(המשך מעמוד 39)

העד: שאני מטיל טרור על גיבעת־הרצל, שכל החנויות שמה משלמים לי דמי־חסות ומי שלא משלם לי אני שורף לו את המקום. הוא פירסם שם שכל ה־שכנים בסביבה מפחדים להעיד שאני מטיל טרור. זה שקר וכזב.

■ ■ ■

כהן: עכשיו תאמר לי, בבקשה. זה נכון שפפה אמר לך, בפרשת גילה לוי, תן להם להביא את הכסף, יהיה קל מאד לשדוד את הכסף?

העד: נכון.

כהן: זה גם נכון שהוא אמר לך ש־מעולם לא ראה את יהלומי גילה לוי, והוא איננו יודע איפה יהלומי גילה לוי?

העד: הרי פפה הציג אותי בתור ה־שודד, כי הוא לא ידע בכלל מה בעשה ביהלומים. הוא רצה לקחת מיליון לירות בקלות.

כהן: הכוונה היתה שיביאו את השני מיליון, ואז הוא ישדוד את הכסף?

העד: הוא, כביכול, בא עם יהלומים, אני מקבל את הכסף, סופר, מודיע לו בטלפון שהעניין בסדר, כביכול, ושולח את אותו אדם לכיוון אחר, ואני ביניתיים עם הכסף.

השופטת: אתה מה עם הכסף?

העד: הולך להחביא את הכסף.

השופטת: או אתה אמרת שראית ציור (של היהלומים השדודים).

העד: כן, את הציור, אז אני הייתי מביא לו את כל התמונה, אלמד אותו איך היהלומים, זה היה כתוב בהעולם הזה, מצו־למים, אמרתי לו כך־וכך". פחות או יותר. אז הוא אומר לי טוב, תביא משהו, איזה סימן.

כהן: כלומר שהוא רצה פשוט להביא איזה שהוא פתיון, כדי לפתות את אותם אנשים שיבואו, כביכול, לעשות את העיס־קה להראות להם איזה פתיון, שהם יאמינו כאילו היהלומים אצלו, או שהוא יודע איפה היהלומים.

העד: מי זה?

כהן: פפה.

העד: זה לא כך.

השופטת הוא רצה שאתה תעזור לו לשכנע אותם שאומנם היהלומים קיימים?

העד: לא כך. שאול** הזה בא למיכה רוקנשטיין, זה היה בשבת, ואמר לו: שמע, יש מישהו שמשלם שני מיליון, יש יהלומן אחד משלם שני מיליון לירות ליהלומים. ואז גם היה פרס של חצי־מיליון לירות למי שמסגיר את השודדים. בא אליו והציע שני מיליון. אז יום ראשון בא אלי פפה, ואמר לי: תשמע, כך וכך העניין, יש אחד שאני מכיר אותו, זה שאול.

השופטת: מה פפה רצה שאתה תעשה, כדי שהוא יוכל לקבל את הכסף?

העד: לא כך. שאול** הזה בא למיכה שותפים, כביכול. תפקידי של השדוד. שאני השודד, שאני שדדתי והוא המתווך.

השופטת: אתה תגיד שהיהלומים אצ־לך, היה לך איזה שהוא סימן שיאמינו?

העד: לא סימן. לדבר, ולא לתת לו סימן. מאיפה אני יכול לתת לו סימן, אם היהלומים לא אצלי ואני לא יודע כלום?

השופטת: שאול, מה היה התפקיד שלו בעניין הזה?

העד: שאול היה מודיע של המישטרה.

השופטת: כן, זה אני עכשיו כבר יו־דעת.

העד: כביכול, הוא גם מתווך, דרך ה־יהלומן.

כהן: עכשיו אנחנו לפחות יודעים איך נולד הסיפור של שאול. תאמר לי בבקשה. זה נכון גם שאתה בסופו של דבר, סירבת להשתתף בכל ההצגה הזו?

העד: נכון.

סכין וחוטים

כהן: אחרי הפגישה במלון שרתון, שפפה היה שם, הוא דיבר איתך אחרי זה? הוא סיפר לך ששמו לו אמבוש. ידעת על זה משהו?

העד: כן, כן.

כהן: מה הוא סיפר לך?

העד: פפה, כשהוא הגיע לבית־המלון, איך שנכנס, כל החדרנים, הבולשת, לוב־שים כל מיני צורות של חדרנים של שרתון, רחוב הירקון נקי, החניה של שרתון נקייה. הוא נכנס, הגיע לקומה אחת, כל הקומה היא ריקה, נכנס לחדר אחד, ושאול דופק בדלת, שואלים בפנים החדר מי זה, אז הוא אומר לו ג'ני ווקר, נכנסו, פתח את הדלת, אז אחד מאנשי המדור, אני יודע, מאנשי המישטרה עושה לו "למה אחרת כל־כך הרבה זמן," אומר לו "שתוק שתוק," זה שאול, "פתח לו את המיזוודה," פתח את המיזוודה, ראה את הכסף, ראה את הכסף, אמר לו: טוב, סגר את המיזוודה, והלך.

השופטת: למה? הוא נבהל מזה ש־ראה את הכסף?

העד: הוא נבהל מהצורה של המקום. הוא ראה את האנשים. הוא ראה אחד ששירת פעם במישטרת טבריה, כך פפה אמר.

כהן: פפה סיפר לך שהוא בא לפגישה הזו עם כלי־נשק, עם אקדח?

העד: לא.

כהן: עם סכין, עם איזה שהוא כלי־נשק אחר?

העד: הוא בא כן, לפגישה הוא בא עם חוטים, ואני חושב היה לו סכין קטנה.

כהן: היתה לו סכין. כשהוא אמר לך חוטים, אתה יודע בדיוק למה הכוונה. איזה חוטים?

השופטת: בשביל מה חוטים?

העד: בשביל לקשור את המיזוודה, כי הוא רצה לזרוק אותה מאחת הקומות. הכי הרבה שהוא ייתפס, שהמיזוודה לא תיתפרק.

„אבל אני משקר!"

כהן: אתה חוזר פה כמה פעמים, בשי־חה שלך עם אבי ולנטין, שפפה הוא מטומטם, פפה הוא טיפש. ופעם אחת אתה גם אמרת את זה, לא פעם אחת אלא מס־פר פעמים אמרת, שהטיפוס הזה ניסה לעשות סחיטה בצורה טיפשית, לכן אתה גם לא הצטרפת אליו.

העד: זה נכון.

כהן: אתה גם ידעת שהוא מעולם לא הכיר את בצלאל מיזרחי?

העד: נכון.

כהן: דרך אגב, אתה ידעת שמקליטים אותך? שאבי ולנטין הקליט אותך?

העד: לא.

כהן: עד היום, שהופעת למישפט, אמרו לך שהקליטו אותך?

העד: לא. תסלח לי גם כן לומר, שהוא הציע לי חמישים אלף לירות. אחרי שהוא אומר לי שההקלטה, ותבוא תאשר את ההקלטה.

כהן: הוא הציע לך חמישים אלף לירות?

העד: חמישים אלף.

כהן: מתי הוא הציע לך את זה?

העד: לפני חודש בערך.

השופטת: בעצמו, או על־ידי מתוו־כים?

העד: בעצמו.

כהן: אבי ולנטין בעצמו?

העד: בעצמו, אבי ולנטין.

השופטת: למה לא לקחת?

העד: מה זאת אומרת, למה לא לקחתי?

השופטת: יכולת ככה להגיד את האמת.

העד: אבל אני משקר, מה להגיד את האמת? אני אשקר!

כהן: מה הוא רצה שאתה תגיד תמורת החמישים אלף לירות? לא ברור לי.

השופטת: שמה שכתוב בהקלטה זה נכון?

העד: שמה שכתוב בהקלטה זה נכון. להפליל את בצלאל, להביא קשר בין גומאדי ובצלאל.

השופטת: אבל אתה אמרת את זה בהקלטה. אז עכשיו אתה חוזר בך.

העד: בסדר, לבוא ולאשר. אני לא סוחר, אני מסביר לך, אמרתי, לא מעניין אותי ולא שום דבר, מה שאמרתי לך זה...

השופטת: טוב, בסדר, או אתה לא היית מוכן אפילו בעד 50 אלף ל"י. אתה לעולם לא תשקר, נכון?

העד: נכון.

■ ■ ■

(בין השאר סיפר העד, שהוא בן 30, כי הסתבך בפלילים מאז גיל 13, ושבאחרונה הורשע באחזקת נשק.

הקטע האחרון של העדות הוקדש לשאלה מדוע אמר מה שאמר על מיזרחי, בשיחתו המוקלטת עם אבי ולנטין. העד טען כי שיקר כדי לעזור לידידו פפה, בשעה שזה עמד למישפט. אך מתוך ההקלטה הסתבר כי השיחה נתקיימה זמן רב לאחר־מכן. על כך העירה השופטת לעד: „התירוץ הזה לא מחזיק, אתה מבין?" אולם העד נשאר בשלו.)

* בעת הדיווח על השוד, פירסם העולם הזה את הציורים של כמה מן היהלומים השדודים.

** שם בדוי. השם האמיתי נאסר לפירסום. זהו איש שפעל כמודיע של המישטרה, שהיה ידידו של פפה.

במדינה

מישטרה

טרור נוסח חולון

מישטרת חולון חיסלה את כל מוקדי הפשיעה בעיר, ושוטריה הפכו פקחים עירוניים

נסטור בורנשטיין עמד מאחרי דוכן־הגלידה שלו, והביט בעיניים מלאות פחד בגבר המאיים שניצב מולו. „תוך דקה, אני רוצה שכל השולחנות והכיסאות שלך ייעלמו מהמידרכה!" צווח הגבר השרירי ושלח מבט מאיים אל נסטור המבולבל. „אבל יש לי רשיון..." ניסה נסטור להס־ביר, אלא שמייד הושתק על־ידי הגבר ה־מאיים: „שמעת מה שארתי לך? מייד!"

הלקוחות הרבים שגדשו את המילק־באר החדש של נסטור, גלידריה, שבמרכז חולון, בליל־השבת, התבוננו מהצד בחשש. אילמלא בגדיו של הגבר המפחיד, ששלח פקודות קצרות ומאיימות לעברו של בעל הגלידריה הנבוך, היו עלולים להתרשם שהמדובר בדו־שיח בין בעלי עסק שנסחט בידי בריוני העולם התחתון, לבין נציג כנופיית הסחטנים. אלא שהבגדים הסגירו את זהותו של המאיים, שלבש מדי מישט־רת ישראל. היה זה רס"ר יוסף ברקת, שוטר־סיור ממישטרת חולון שמיספרו ה־אישי 1846.

השוטר לא קרא. דקות אחדות קו־דם־לכן נכנס רס"ר המישטרה הגברתן אל המילק־באר שברחוב סוקולוב בחולון, כש־הוא מלווה בשוטר נוסף. „את הרישיונות שלך," קראו אל נסטור בורנשטיין, שיחד עם אשתו ובניו עמל מאחרי דלפק חנות הגלידה.

נסטור בורנשטיין הוא אזרח שומר־חוק. הוא עלה לא מזמן לישראל, מאחת מאר־צות אמריקה הדרומית, והחליט לנהוג כרבים אחרים מעולי אמריקה הלאטי־נית. לעסוק במכירת גלידה מתוצרת עצ־מית. הוא הצטייד בכל האישורים הדרו־שים, ועבר את המבוך הביורוקרטי הנחוץ להשגתם. בידיו היו אישורים ממישרד הבריאות וממחלקת התברואה העירונית, ממכבי האש, ממחלקת מהנדס העיר ואף ממישטרת ישראל.

בורנשטיין הפסיק את עבודתו, והגיש את התיק עמוס האישורים לרס"ר ברקת. השוטר העיף מבט קצר בתוכנו של התיק ואחר חזר על דרישתו: „איפה הרישיו־נות שלך?" — „זה הרישיון שלי מה־עירייה," השיב נסטור בעיברית עילגת. „אמרתי לך לתת לי את הרישיונות!" חזר השוטר על דבריו, הפעם בצעקה, תוך שהוא מחזיר את תיק המיסמכים.

נסטור פתח שנית את תיק המיסמכים לעיני השוטר, והראה לו בעמוד הראשון אישור רישמי מטעם העירייה, שאליו צור־פה קבלה על תשלום אגרת הרישיון. ה־שוטר לא טרח לקרוא את הכתוב. „מי הירשה לך להוציא שולחנות החוצה על המידרכה?" שאג, „מייד להכניס הכל לחנות!"

השוטר ברח. „אבל העיריה אישרה לי," ניסה נסטור להתגונן. „לא נכון!" פסק השוטר „אני נותן לך הוראה להכ־ניס מייד את הכל!"

נסטור שלף שנית את האישור מהעי־רייה, שבו נכתב: „ראשי להוציא ארבעה שולחנות על המידרכה." זה כבר היה יותר מדי עבור השוטר. הוא חזר ומנה את מיספר השולחנות שבחוץ, אך המיס־פר לא השתנה — ארבעה שולחנות כמו שצויין בתנאי הרישיון. הוא הירהר רגע, ואחר הורה: „אני נותן לך עשר דקות להזיז את השולחנות מטר אחד לכיוון ה־חנות. המטר ההוא שייך לי!"

„למה עשר דקות? אני מייד עושה מה שאתה אומר," ענה נסטור בשקט ואץ החוצה עם בניו.

כתב העולם הזה, שהיה עד־ראייה למח־זה המביש, פנה אל ברקת — שלא ענד את התג עם מיספרו האישי על חזהו, כפי שמחייבות אותו ההוראות — וביקש את פרטיו. „אני קצין ולכן איני חייב לענוד את המיספר," הסביר השוטר. כש־נשאל מדוע אינו עונד דרגות, תיקן את דרגתו לרס"ר.

הוא מסר לכתב את פרטיו האישיים ללא היסוס אך כשנודע לו שזהו עיתונאי, מיהר ללחוץ על דוושת הבנזין של ה־קורטינה המישטרתית ולהסתלק מהמקום. רס"ר ברקת ממשטרת חולון אוהב אזר־חים מפוחדים, אבל לא כאלה ששואלים שאלות.

פשעים

אנס בעידוד המדינה

אחרי שלושה מעשי־אונס שוחרר סוטה־מין מסוכן, ואז אנס בפעם הרביעית

ארבעה גיליונות־אישום הוגשו נגד מתת־יהו (מתי) כהן, ובשלושה מהם הורשע ב־אונס ובביצוע משטים מגונים בנסיבות מח־מירות. על אישום רביעי ויתרה התביעה, ועל ניסיון תקיפה נוסף נגד אשה לא הוגש נגדו כתב־אישום. חרף כל אלה, דאגו רשויות ממלכתיות שונות לשחררו

אנס כהן
לעיני הילדים

מעונשי מאסר קודמים עקב ייחוסו, ובכך תרמו לביצוע פישעי־מין סאדיסטיים ב־נשים אחדות, בארץ ובחו"ל.

רק בשבוע שעבר, אחרי ארבע שנים של ביצוע פשעים מיניים, שמו השופטים בנימין כהן, משה טלגם ויעקוב קדמי, קץ לשרשרת המחדלים הללו, כשישלחו את מתי כהן (25) לתקופת מאסר בת חמש שנים.

מישרד החוץ שיחרר. על מעשה־האונס הראשון שביצע כהן נודע בדרום־אפריקה. אחרי שרשרת של מיקרי אונס זיהו אותו שתי נשים מקומיות כאיש ש־אנס אותן. הוא הועמד לדין וספג עונש קל יחסית — שש שנות מאסר. העונש המקובל בדרום־אפריקה על מעשי־אונס חמור: אנס שחום־עור שאונס אישה לבנה, מוצא על־פי רוב להורג, ואילו אנס לבן מקבל „רק" 20 שנות מאסר.

אולם, לפני שופטיו טען מתי כהן כי היה חייל צה"ל שנפצע במילחמת יום־הכיפורים ועובדה זו, בתוספת היחסים המיוחדים שיש לדרום־אפריקה עם ישראל — הקלו בעונשו.

מתי כהן הגיע לדרום־אפריקה אחרי ש־שוחרר מצה"ל עקב פגיעה בראשו. הוא שירת בשיריון בדרגת סגן, ועובדה זו צפה ועלתה כנסיבה מקלה בכל פעם ש־נתפס כחשוד במעשה־אונס. אביו של מתי כהן הוא עובד בכיר בחברת אל־על, ו־

מייד אחרי מאסרו של בנו החל מפעיל מערכת כבדה של לחצים והשתדלויות, אצל רשויות שונות, שמהן דרש לשחרר את בנו היושב במאסר בדרום־אפריקה.

בהשפעת אגף השיקום של מישרד־הבי־טחון, פנו גורמים במישרד־החוץ לשילטו־נות דרום־אפריקה, ואחרי השתדלויות מרובות, שוחרר כהן. הוא הועלה על מטוס לישראל, כשהוא מלווה בנציג בכיר בשגרירות, ואחרי שריצה שנת מאסר אחת נחת בארץ ב־1975.

אנס האם — לעיני ילדיה. בישראל נשלח מתי כהן לטיפול אמבולטורי במוסד פסיכיאטרי בנס־ציונה, אך הוא היה חופשי — ובתקופה זו אף ניסה לתקוף אישה.

ביולי 1976 עבד כסוכן־נוסע של מוצרי־הלבשה, ובמיסגרת זו ידע שביצע לפחות מעשה־אונס אחד. היה זה בנתניה, שם חדר מתי כהן בעורמה לדירתה של אשה מקו־מית, ואנס אותה באכזריות תוך איום שיפגע בשני ילדיה הקטנים.

חודשיים אחרי אותו מיקרה, במאי 1977, נשפט כהן על־ידי השופט חיים דבורין, שהרשיע אותו ביצוע מעשה מגונה בכוח. באופן מוזר ביותר החליט השופט דבורין לשלוח את כהן לתקופת־מיבחן בת שני־חיים. במהלך תקופה זו הגיעו אנשי שי־רות־המיבחן למסקנה, שאין כל תועלת בפעולתם, והשופט דבורין התבקש, על־פי החוק, לבטל את פקודת המיבחן ולדון ב־ענשו של מתי כהן. אלא שעד שהגיע השופט להחלטתו, נעצר כהן פעם נוספת והורשו נגדו שני כיתבי־אישום.

בכתב־אישום אחד, שבו הורשע על־פי הודאתו, הואשם בכך שב־26 בינואר השנה התנפל על צעירה שיצאה ממכוניתה, הפילה על הכביש וניסה לבצע בה מעשה מגונה. אחרי שהצעירה פתחה בצעקות נמלט כהן.

כתב־האישום השני התייחס לפרשה מזע־זעת הרבה יותר. על־פי אישום זה, תפס מתי כהן במאי 1977 אשה שירדה עימו במעלית, הוביל אותה באיומי סכין לבניין נטוש ושם בעל אותה בניגוד לרצונה. לאחר־מכן קיים עימה יחסים 15 פעמים נוספות, תוך שהוא מאיים עליה בנשק קר, מפחיד אותה בסיפורי־זוועה על ברנשים מהעולם־התחתון שעומדים, כביכול, מאחרי מעשיו, ומאיים לפגוע במשפחתה. הת־עלוירותיו אלה של מתי כהן באשה נמשכו, לפי עדותה, עשרה חודשים, והגיעו לשיא כשהוא אילץ אותה לשדל אנשים מקרבי־ברחוב לקיים עימה יחסים לעיניו. בשני מיקרים היא עשתה כן על פי עדותה. וכך כעבור עשרה חודשי התעללות, ב־6 בינואר השנה, בהשפעת חברה, הלכה להתלונן במישטרה. בתום עדותה המפורטת של מתלוננת זו, החליטה התביעה לוותר על הוכחת אישום זה ולהסתפק בהרשעתו של כהן באישום השני.

„פגם יפודי וישן". „איש לא יתפלא על שגם פה, כמו בלא־מעט מיקרים אחרים, פגשנו בעייה אשר בעצם אין לה פתרון," קבעו שלושת שופטי ההרכב לפשעים חמו־רים, בהכרעת־הדין החריפה שלהם. „בסופו של דבר, כולם מגיעים פחות או יותר ל־אותה המסקנה: טיפול מסויים סגור, אחר־כך טיפול אמבולטורי ואחר־כך — השם ירחם."

אחרי שעיינו בחוות־דעת פסיכיאטרית של רופאי בית־החולים לחולי־נפש גהה, שקבעו כי מתי כהן עלול לחזור על מעשיו, דחו השופטים את בקשת הסניגור שלא לשלוח את כהן לכלא ולאפשר לו לשקם את עצמו.

„רופאים, לפי סדר הדברים, ממונים על בריאות החולה ולא על ביטחון הציבור," ציינו השופטים. „על ביטחון הציבור ממו־נים אנחנו, ואנחנו, בגדר חובתנו, מוכנים לקחת סיכון — ובלבד שיהיה סביר. לצערנו, חורג כאן הסיכון מן הסביר."

השופטים גם הסתייגו מן הניסיון החוזר ונישנה להדביק למתי כהן הילת גיבורים, ולשייך את מעשיו להלם־קרב שבו לקה, כביכול, במילחמת יום־הכיפורים. בהדגישם הסתייגות זו קבעו השופטים: „על־פי כל הסימנים, הרי בעוד הלם של תאונה או קרב בוודאי תרמו את תרומתם הנכבדה למצבו הנפשי של הנאשם. הרי ההיסטוריה מוכיחה בדרך־כלל שמדובר באישיות בעלת פגם יסודי וישן.

„בכל הנסיבות הללו, דורשת טובת הציבור שנכניס את הנאשם לבית־הסוהר לתקופה די ממושכת, מבלי שנגלגל אכ־זריות."

מתי כהן הורחק מן הציבור למשך חמש שנים, מבלי שבעייתו הנפשית תיפתר. אין בישראל מוסדות שיוכלו לטפל בסטיות דוגמת אלה שמהן הוא סובל, אך מסדות לדוב היו מוכנים ומזמינים להתערב בענ־יינים לא־להם.

התיירת אספה את החייל - והחייל אסף את מכוניתה

תן טרמפ לנגב

א ן קרטן בלמה את מכונית הפיאט 127 שלה בשולי הכביש, בצומת כפר־שמריהו. היתה זו שעת בוקר מוקדמת, ומבעד לטללי הבוקר שעל שימשת מכוניתה, זיהתה אן חייל צה"ל בודד במדים, שעמד בתחנת האוטובוס והניף את ידו.

„אני מגיעה עד ארלוזורוב," מיהרה אן להבהיר לחייל שעה שזה פתח את הדלת ועמד להיכנס למכונית.

„זה בסדר," באה התשובה.

אן לחצה עד דוושת הבנזין וזינקה אל האוטוסטרדה השוממת בכיוון לצומת הרצליה.

לגבי אן, התיירת האוסטרלית החטובה בת ה־32, לא היה זה אירוע מיוחד. שכן במשך ארבע שנות שהייתה בישראל היא נהגה לאסוף כל חייל שניקרה בדרכה. כעת היא מיהרה בדרכה מביתה שבכפר־שמריהו אל המישרד שבו היא מועסקת בתל־אביב. ה„בוס" שלה יצא לחופשת־שבועות באילת, השאיר בידי אן את מכוניתו, והטיל עליה כמה משימות לביצוע במישרד. כשנתן ה„בוס" הנדיב את כפתחות המכונית בייד אן, הוא לא שיער בנפשו, שזו הפעם האחרונה שהוא רואה את מכוניתו.

„יש לך פנצ'ר במכונית," פלט לפתע החייל לעבר אן, לאחר נסיעה של כמה קילומטרים.

„זה בדיוק מה שחסר לי כעת!" היתרה אן בקול רם, ובפנותה אל החייל אמרה: „אם כן, אתה לא חייב להמשיך איתי, אתה יכול לרדת בצומת ולתפוס טרמפ אחר."

חקר בגלגל האחורי

„ח ם זחיליה, אני אעזור לך לתקן את הפנצ'ר," הזדרז החייל לגלות רוח התנדבותית ואן, שהיתה מופתעת מהמחווה, מיהרה להיכנס לתחנת־הדלק שאחרי צומת הרצליה.

„זה לא פנצ'ר, רק חסר לך מעט אוויר," הסביר לאן מוכר־הדלק הקשיש, שעה שהחייל הנמרץ כבר החל מפרק את הגלגל הרזרווי שבתא המיטען. החייל, ששמע את הדברים, הפסיק את עבודתו, לקח את ציינור משאבת־האוויר, והחל מנפח אוויר בגלגל. „גשי לחלק האחורי ותבדקי היטב בגלגלים שם," אמר לאן, כשסיים את מלאכתו. אן עשתה כדברי החייל, שעה שהוא נכנס למכונית, התיישב ליד ההגה והתניע את המנוע. לפתע זינק קדימה, כשהוא משאיר את אן ההמומה בתחנת־הדלק, ליד מיתקן מילוי האוויר.

„הייתי בטוחה שהוא יחזור, פשוט קפאתי על מקומי כמו אידיוטית, מבלי להבין מה מתרחש לנגד עיניי," סיפרה אן. „רק אחרי דקות ארוכות התחלתי לתפוס שבעצם הלכה המכונית, ואין בדעתו של הטרמפיסט האדיב שלי לחזור. רציתי לתחנת הדלק וטילפנתי למישטרת הרצליה. היומנאי המנומנם אמר לי, אחרי ששמע את הסיפור, שאם אני רוצה להתלונן עלי להגיע לתחנה."

השוטרים התבדחו

ב אותן דקות שלאחר המיקרה, יכלו השוטרים לעצור את החייל שנמלט בכיוון לתל־אביב. לפניו לא עמדו הרבה אפשרויות, ואילו היה מישהו משוטרי הרצליה נוטל יוזמה, ומדווח על האירוע לאחת הניידות ששוטטו באיזור, היה סיכוי סביר לעצור את מכונית הפיאט הנמלטת. אלא שרעיון כזה לא עלה במוחם של שוטרי התחנה, ואיש מהם לא העלה בדעתו לנסוע ולאסוף את אן המבוהלת מתחנת־הדלק שעל אם הדרך.

„לא נותרה לי ברירה," מספרת אן, „והתחלתי צועדת לכיוון תחנת המישטרה בהרצליה, שבקושי ידעתי את מיקומה. כמובן, אחרי שמסרתי עדות על המיקרה, זה הפך לבדיחת התחנה, וכל השוטרים התגלגלו מצחוק. אותי זה לא הצחיק כלל וכלל. מה עוד שהייתי צריכה להסביר למחרת לבוס שלי, כיצד נעלמה המכונית שאותה הוא הפקיד בידי."

מתחנת־המישטרה מיהרה אן לסניף־הבנק שלה, כדי לבטל שני פינקסי־שיקים, חתשים לגמרי, שאותם נטל החייל האלמוני יחד עם המכונית.

יומיים לאחר־מכן נמצאה המכונית בקירבת רמאללה, כשהיא הסוכה, אחרי שהתנגשה בסלע. „נראה שהנהג שהתפך עימה היה שתוי," מנחשת אן, „שכן בתא־המיטען היה לי אורגז בירה, שכעת היה ריק."

ההרס במכונית היה רב, וחברת־הביטוח העריכה את הנזק כבלתי־ניתן לתיקון ושילמה לבוס שלה חלק משווי המכונית, כפי שנאמד על־ידי שמאי החברה.

מובן שסכום זה היה נמוך מערכה הריאלי," היא אומרת ומוסיפה: „גם בנק הפועלים יצא מופסד מכל הפרשה: החייל האלמוני, שהחל מפזר את השיקים שלי בחנויות כל־בו, השתמש בחלק מהשיקים גם למילוי דלק במכונית, ומאחר ולבנק הסכם מייוחד עם חברת־הדלק שעל־פיו הוא מכבד כל שיק שמשולם עבור בנזין, הרי שהבנק נאלץ לממן את כל טיולין של אותו חייל־נוכל, ברחבי הארץ.

החייל רצה מכונית חדשה

א ך שהתאונה ליד רמאללה, לא מיצתה את יצר הנוכלות של הטרמפיסט. ביום השישי שלאחר המיקרה הוא התייצב בעיר־המכוניות וביקש לקנות לעצמו מכונית חדשה. הפעם החליט לעלות ברמת החיים ולרכוש מכונית פיאט 132, שעבורה נידרש לשלם 160 אלף לירות. כשנתמתה העיסקה בין החייל לסוחר הין כבר הבנקים סגורים, והסוחר החליט להשאיר בידי לקוחו את המכונית תמורת שני שיקים אישיים (ולא בנקאיים, כפי שמקובל). למרבה הפליאה רשם החייל בכל השיקים שבהם השתמש את שמו האמיתי ואת מיספר הזהות שלו.

בסוף השבוע שעבר עצרה מישטרת טבריה חייל החשוד בביצוע שרשרת תעלולי־הנוכלות הללו. החשוד, אילן אייזנקוט מנצרת־עלית, עריק מצה"ל, המבוקש גם על־ידי המישטרה הצבאית, שוחזר בערבות של 10 אלף לירות על־ידי שופט־השלום התל־אביבי דויד ברי־אופיר.

„מאז המיקרה היה בי רצון עז לפגוש את אותו טרמפיסט בשנית," סיפרה אן, „אילו הייתי פוגשת אותו, הוא היה מגיע לבטח אל בית־החולים. כשנודע לי על מעצרו, מיהרתי למישטרה וביקשתי רק דבר אחד — שיתנו לי לראות אותו.

„אבל כשפתחו לפני את תא־המעצר והראו לי את החשוד, התמלאתי בו כלפיו ורחמים כלפי הוריו, שיצטרכו, כנראה, לשלם הרבה כסף בגלל תעלולי בנם."

למרבה הפלא מצהירה אן קרטן שתמשיך לאסוף חיילים, כמינהגה. „אני לא חושבת שכל חיילי צה"ל אשמים," היא מבהירה, „למרות שכל מי ששומע על המיקרה חמוזר, מזהיר אותי שלא אעיז עוד לאסוף חיילים. אבל אני לא יכולה לראות אותם כך, עומדים בשולי הדרכים, כשמאות מכוניות חולפות על פניהם מבלי לעצור."

בעבר שירתה האוסטרלית בעלת־הטמפרמנט ממלבורן כמז־כירה בשגרירויות ארצה בהודו ובפיליפינים. לפני ארבע שנים היא הגיעה לשגרירות אוסטרליה בתל־אביב, שם עבדה שלוש שנים. „הייתי נוסעת במכונית דיפלומטית, עוצרת בטרמפיאדות וממלאת את הרכב בחיילים. למרות שיש אולי נוכלים ביניהם, אני מאד חדשת שחיילים ימשיכו לשבת אצלי במכונית, כי הרי בסופו של דבר מיקרה כזה קורה לאדם רק פעם אחת בחיים. אז אני כבר מחוסנת."

עופר קוך

דרכי חיים

לב פתוח - כיס פתוח

הם הצילו את חייה, והיא תבעה אותם למישפט

פעם עוררה אסתר בלוך את דאגתם של אזרחים רבים, כאשר נשקפה סכנה לחייה ותרומות רבות זרמו למען הצלתה. החודש היא עמדה במרכזה של סערה ציבורית, כאשר תבעה לדין שני אנשי־ציבור שעמדו בראש הוועד הציבורי שאסף תרומות להצלת חייה.

שבע שנים אחרי הניתוח הגישה בלוך, תביעה מישפטית נגד מארגני ההתרמות, ובה דרשה להחזיר לה את יתרת הכסף שנשארה אחרי הוצאות הניתוח, לצורך הוצאות כלליות. בית־מישפט־השלום בתל־אביב דחה את התביעה, והשופט גינה את התנהגותה.

נסיעה לאמריקה. בהיותה בת 17 נסעה אסתר בלוך עם אמה למינסוטה, ארצות־הברית, עברה שם בהצלחה ניתוח לב־פתוח. כעבור שנתיים, ב־1973, פנתה אסתר אל הוועד הציבורי שמימן את נסיעתה הראשונה, וביקשה שיממן לה נסיעה נוספת לארצות־הברית.

הוועדה, בראשותם של חיים דינר ושלום כספי, שניהם אנשי־ציבור ידועים בהר־צליה, מימנה גם את נסיעתה זו, למרות שרופאה של אסתר בלוך ציין — בחוות־דעת שהועברה אל חברי הוועד — כי מטרת הנסיעה אינה רפואית טהורה.

סיפר כספי, שהיה באותה עת ממלא־מקום סגן ראש עיריית־הר־ציה:

אני לא הכרתי את אסתר או את מיש־פחתה באופן אישי. חברי, חיים דינר, פנה אלי בבקשה להתנדב לגייס למענה כספים, שיצילו חיי אדם. ואכן, הצלחנו לאסוף תרומות שהסתכמו ב־50 אלף לירות לערך. שלחנו את הנערה עם אמה לחוץ־לארץ, ואחרי שהניתוח הוכתר בהצלחה מלאה, הן שבו ארצה בתום שהייה בת כמה חודשים.

ב־1973 התבקשה הוועדה להתכנס שוב, ולדון בבקשה לנסיעה נוספת. גם לבקשה זו נענתרנו.

עם שובה מהנסיעה השנייה, החלה אסתר פונה אלינו בבקשות שונות ומשו־נות. נרמז לנו על־ידי הוריה, שהנערה לעולם לא תוכל להיות מסודרת בחיים עקב מומה וכי להם, להוריה, אין היכולת לשקמה. השיקום, לדעתם, היה צריך ל־התבטא בקניית דירה, למשל.

סירבנו בכל תוקף. הדגשנו, שכספי התרומות נועדו להצלת חייהם של אנשים ולא על־מנת להשיג להם ביסוס כלכלי. הנערה ומישפחתה לא היססו לבוא במטר דרישות, שנענינו להן כאשר היו קשורות לבריאותה של אסתר. הבת ביקשה לצאת להבראה — יצאה. מובן שלא יכלה לצאת לבדה, ומימנו גם את שהייתה של האם. לפני שלושה־ארבעה חודשים באה אסתר עם כל מיני קבלות מפוקפקות, כתובות בכתב־יד־ה, שבהן היא מצהירה שהיא משתמשת בכדורים העולים לה 1,200 לירות בחודש. כשביקשנו ממנה את האי־שורים המתאימים, כגון קבלות וכולי, יכלה להמציא רק מירשם מרופא. לא היו ברשותה קבלות שציינו את מחיר הכדורים.

באותה תקופה התכנסנו, כדי להחליט מה ייעשה בכסף שנותר — בערך 20 אלף לירות. להחזיר את התרומות — לא היה טעם. עם התורמים נימנו אנשים שונים שתרמו סכומים קטנים. היו ביניהם חיילים שעבדו בימי החופשה שלהם ותרמו את שכרם. היו קשישות שוויתרו על מחצית הפנסיה החודשית שלהן. לא מצאנו טעם לנסות לאתר את התורמים ולהשיב להם את הסכומים הקטנים האלה.

התייעצנו עם גופים שונים, ולבסוף החלטנו לתרום את הכסף לעיריית הר־צליה, שהתחייבה להקים קרן למיקרים מיוחדים של ריפוי בחוץ־לארץ, כאשר הריפוי בארץ אינו אפשרי.

עד כאן, דיברי כספי.

כספי סירב למסור כל פרטים על ה־נערה, שהיא כיום בת 24. לדבריו, חייה נהרסו בלאו־הכי. „מי ירצה להתחתן איתה עכשיו, אחרי שכל העולם שמע על בקשתה המוזרה?" אמר. לדעתו נפלה הנערה קורבן ללחצים שהפעילו עליה הוריה, שקיוו להשיג, בעזרת מחלתה, כספים רבים ככל האפשר.

אסתר בלוך, שמנמונת, ובעלת עיניים כחולות, עובדת כיום בקופת־חולים. היא סירבה להגיב. כל שהסכימה לומר היה: „אני סובלת עדיין מהשוק. בשום אופן לא תיארתי לעצמי שהעניין יקבל פירסום רחב כל־כך בעיתונים. יש לי מה לומר להגנתי. העיתונים קיפחו אותי. גם השופט. אבל כרגע איני מוכנה לדבר. כשיגיע הזמן, אסבר את עצמי."

„כפיות־טובה ועזות־מצח!" כך הגדיר השופט בוריס רפופורט את התנהגותה של אסתר כאשר חייב אותה לשלם לצד ה־נתבע 3000 לירות הוצאות המישפט. „במקום להיות אסירת־תודה לנתבעים, אשר פעלו רבות להצלת חייה, בחרה להגיש נגד מיטיביה תביעה מישפטית."

מישפט

יועץ במיבחן המישפט

גם היועץ המישפטי לממשלה, ככל אדם, עלול לטעות. האם הוא טעה בשיקוליו כפרשת קצין המישטרה אהרון שוש?

„זוהי החלטה שיש בה יותר חורים מאשר גבינה," כך, במרירות ובאירוניה, הגדיר מישפטן בכיר בשירות המדינה את החלטתו של היועץ המישפטי לממשלה, שלא להעמיד לדין את ניצב אהרון שוש, ראש אגף החקירות במטה הארצי, שמסר עדות סותרת במישפט פלילי („יועץ הס־תרים" העולם הזה 2127). באותו מישפט נקרא שלוש לתת עדות־הגנה במישפטה של אלישבע צ'יזיק, רווקה שבעבר עמדה במרכזה של פרשיית־אהבים עם שר־הבי־חון דאז, משה דיין (העולם הזה 1794).

מייד לאחר מתן העדות הסותרת, הובאה הפרשה לידיעתה של פרקליטת מחוז תל־אביב, עורכת־הדין ויקטוריה אוסטרובסקי־כהן שהחליטה לא לפתוח בהליכים מיש־פטיים נגד שוש. אלא שבעיקבות פירסום העדות בעיתונות התעניין היועץ המישפ־טי לממשלה בתיק וביקש לעיין בפרוטו־קול המישפט. התיק נשלח לירושלים על־ידי עורך־דין סברין שרטר, סגנה הבכיר של אוסטרובסקי־כהן, (פרקליטת המחוז היתה אותה עת בחופשה), והובא לעיונו של יעקוב קדמי, שכיהן אז כעוזרו של פרופסור אהרון ברק. קדמי אישר את הה־לטתה של אוסטרובסקי־כהן, והתיק הוחזר לבית־מישפט השלום בתל־אביב. שם הורשעה לבסוף אלישבע צ'יזיק על־ידי השופט אילת, שאף איזכר בפסק הדין את הסתירות בעדותו של ניצב שוש.

סערה בפרקליטות. בתום המישפט התפרסם פסק־הדין בהעולם הזה, ואף פורסם תזכיר פנימי של עורך־דין אמנון רודה, סגן בכיר לפרקליט מחוז תל־אביב, שבו נטען שיש להעמיד את שלוש לדין. הפירסום עורר סערת רוחות בפרקליטות מחוז תל־אביב, ופרקליטים שונים נחשד־בהדלפת המידע להעולם הזה.

הפעם החליט הפרופסור אהרון ברק לב־דוק את הפרשה באופן אישי. הוא זימן אליו שלושה מאנשי פרקליטות מחוז תל־אביב: ויקטוריה אוסטרובסקי־כהן, אמנון רודה ודבורה חן, שייצגה את ההביעה במישפט.

לאחר הבדיקה המחודשת הכריע ברק ברוח ההחלטות הקודמות — שלא לנקוט הליכים משפטיים נגד ראש אגף־החקי־רות. ניצב אהרון שוש הוא כיום אחד משני המתחרים על תפקיד המפכ"ל (ירי־יבו הוא ניצב אריה איבצן, מפקד המחוז ה־דרומי של המישטרה). אלא ששיקולים צרים מסוג זה אינם מטרידים את פרו־פסור ברק, ונראה שגם הפעם לא היתה לעובדת מעמדו של שוש במישטרה. הש־פעה על ההחלטה המישפטית. גורמים, המצויים ברזי מישרד־המישפטים, תלו את הכרעתו של ברק, בלחץ הסמוי והגלוי, שהפעילה פרקליטת מחוז תל־אביב, ה־ידועה בטמפרמנט הסוער שלה, ממנו חוש־שים במישרד־המישפטים בירושלים. יהיו שיקוליו של ברק אשר יהיו, דבר אחד ברור: החלטתו של היועץ המישפטי היא בעלת בסיס מישפטי רעוע ביותר, ועומדת בסתירה משוועת למדיניות שננקטה ב־שנה האחרונה נגד עדים „שכחנים" או סרבנים.

סעיף החוק, שעל־פיו היה על היועץ ה־מישפטי לממשלה לבחון את הפרשה, הוא סעיף 240 לחוק העונשין הקובע: „המוסר הודעות או עדויות בעניין אחד, בפני רשויות שונות, והודעותיו או עדויותיו סותרות זו את זו בשאלה עובדתית, ש־היא מהותית לגבי העניין, ועושה כן ב־כוונה להטעות — דינו מאסר שנתיים." עד כאן הלשון היבשה של החוק.

הטכניקה של בדיקת עדות סותרת היא פשוטה למדי: יש לבחון סוגיה זו לאור הצגת שתי שאלות:

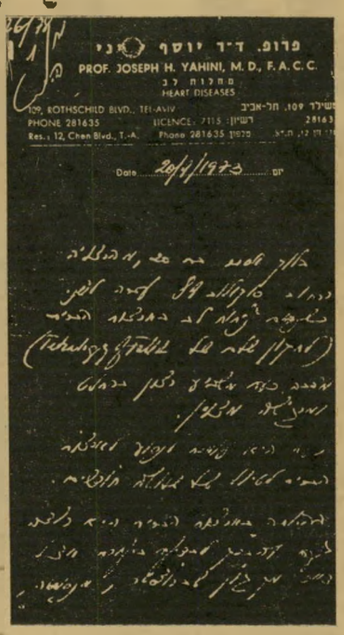
- אם הסתירה היא אכן בשאלה מהו־תית.
- האם היתה כוונה להטעות, כלומר — האם נעשתה הסתירה ביודעין.

בשאלה הראשונה אין למעשה מחלוקת, וגם היועץ, בהחלטתו, לא קבע שסתירתו

((המשך בעמוד 50)

תובעת כזוך
— ועזות מצח!"

חוות־דעת הרופא
„כפיות טובה —

"...יש משהו בדאודורנט בוגרט שהקיץ אינו יכול לעמוד בפניו..?"

יש בו קורטוב של עדינות מעורב בשמץ של חיספוס וניחוח גברי מעורר.

BOGART

אפטר שייב, או דה טואלט, דאודורנט וסבון.

להשיג בפרפומריות המובחרות

"יש משהו בשם בוגרט שנשים אינן יכולות לעמוד בפניו..!

אלנשר ושות' פרסומאים בע"מ

HOM
המראה הגברי

אגר שמחים להציג בפניך את הקו החדש בחולצות האיכות של HOM לעונת
אביב/קיץ 1978: * הדפסים אופנתיים חדשים * צווארון רחב עם חיפורים מודרנית * הדפסים
טורקיז, כחול-שמיים, מבחר של גוונים בגיזרה בגיזרה: בוי, צהוב,
כחול כהה, חום, אדום, שחור, לבן, ירוק-בקבוק, אוף-וייט, תכלת, בנגה, סלדיין,
100% כותנה משובחת.
חולצת HOM היא הלהיט האחרון באופנת הגבר העולמית, מונחת על גופך בצורה
מושלמת, קלילה ומלטפת ואתה בראה בה גברי ואלגנטי בכל שעה, בכל מקום
ובכל מזג-אויר.
להשיג בכל חנויות ההלבשה המובחרות ברחבי הארץ.

אמרה
Amra

מציעה טוב יותר

מאוטומאט

מבצע מיוחד לרוכשים עד 31 ביולי 1978

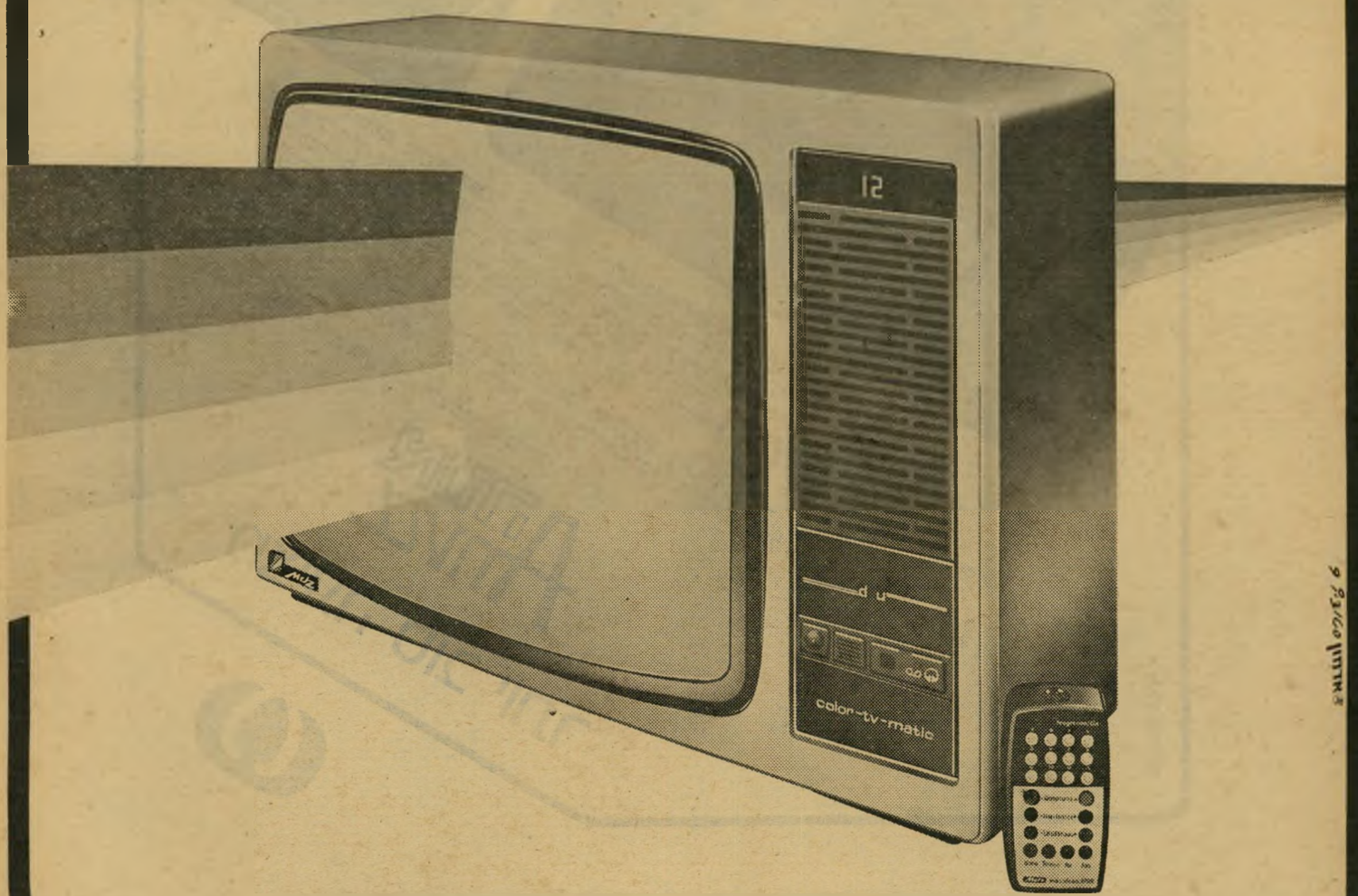
מהסס...
צבע או שחור-לבן?
רכוש היום טלוויזיה מץ שחור-לבן ותקבל את מלוא המחיר ששלמת כשתעבור למץ-צבע.

אתה מהסס באם לרכוש היום טלוויזיה צבעונית או שחור-לבן? למץ יש פתרון עבורך!
מץ מציעה לך לרכוש היום טלוויזיה שחור-לבן. כשתחליט לעבור למץ-צבע, מתחייבת חברת מץ להחליף לך את הטלוויזיה שחור-לבן שרכשת, במץ-צבע ולזכות אותך במלוא הסכום ששלמת עבור מכשיר טלוויזיה שחור-לבן. זאת לתקופה של שנתיים.
מץ הינה היחידה המציעה לך תנאים מצויינים אלה כי היא מעוניינת שתהנה ממץ-צבע המעולה שלה.

פרטים - אצל הסוכנים המורשים למוצרי מץ ברחבי הארץ ובבית מץ, רחוב מודיעין 19 רמת-גן - בני-ברק.

אמץ את

metz צבע

מץ-צבע. מימד חדש בטלוויזיה צבעונית.

קולנוע

סרטים

ילדי הגיהינום

ה־22 במאי היה בפסטיבל קאן היום הארוך ביותר לאותם משוגעים־לדבר ש־נכנסו בשעה תשע בבוקר לאולם מיראמאר ויצאו ממנו בשעה שש בערב. וכל אותה עת ראו רק סרט אחד, עם שעה הפסקה בצהריים. שמו של הסרט הוא היטלר, סרט מגרמניה. זמן הצגתו כשבע וחצי שעות.

קשה מאד לתמצת משהו מקיף ומורכב כל כך בכמה מלים. הסרט מנסה, בסופו של דבר, לחבוק חוויה, מחשבות, הירהורים, פילוסופיית־חיים, השקפות על אמנות ופוליטיקה ועוד הרבה מאד דברים, המאפיינים את גרמניה של היום. זה צריך להיות חלק שלישי בטרילוגיה של הבמאי האנס יורגן סיברברג, על גרמניה הזוה בדמיונות שווא, במאה השנים האחרונות. טרילוגיה ששני חלקיה הראשונים היו לודוויג, המלך הבתול וקארל מאי. בסרט הראשון מדובר בלודוויג השני, שהגשים הזיותיו בסמכות שנתן לו הכתר, והקים את אותם אבני הדרך בארכיטקטורה ובמוסיקה הגרמנית שהם חומר לתולדות האמנות עד היום. בסרט השני מדובר באיש שהוא ספק קלאסיקן של הסיפרות וספק מיתומן, איש שספריו אינם מוגדרים עד הסוף כספרות אסקפיסטית למבוגרים או ספרות הרפתקות לילדים, איש שלא יצא מעולם מגרמניה (וישב שנים בכלא) וכל ספריו מתרחשים במערב הפרוע פרי דמיונו או במיזרח התיכון, ששימשו לו ולרבים מקוראיו, מפלט מן המציאות שסביבו. ואילו החלק השלישי בחיפוש המתמיד הזה של העם הגרמני אחרי ה„גראל", גביע השלמות והאושר הקיים רק בדמיון, הוא הסרט על היטלר, האיש שהשתמש במצי־אות ביעילות רבה כל כך, עד שהצליח כמעט להגשים עלי אדמות את העולם שהזה בסיוטיו.

השתיקה הרועמת. אף אחד מן הסרטים אינו נמצא בישראל ואינו ניתן לצפיה כאן. אך אי־אפשר לעבור בשתיקה על התופעה, במיוחד לאחר מיברך ומיכתב שהגיעו למבקר העולם הזה מן הבמאי סיברברג עצמו. הבמאי, שנוכח בהקרנה בקאן, ועקב אחרי מי שראה את הסרט מההתחלה ועד הסוף (בהזדמנות קודמת יצא בהתקפה מוחצת על הביקורת הגר־מנית, המתייחסת בחוסר־רצינות לעבודתה), דאג להודיע לכל כי הסרט יצא לאחרונה לפריס (שם הוא מיצג בשני חלקים, לסי־רוגין, בימים זוגיים החלק הראשון, בימים בלתי־זוגיים החלק השני), שהביקורת בצרפת הקדישה לו מקום נרחב, אבל לעומת זאת, השתיקה באמצעי־התיקשורת בגרמניה נמשכת, והוא היה מאד מבקש לקבל תגובות רבות ככל האפשר על סרטו, אולי כדי להוציא את הגרמנים עצמם מאדישותם המכוונת.

סיברברג אינו עושה סרטים ככל האדם. בהזדמנויות רבות הביע אמונתו ש„הקול־נוע הוא המוסיקה של מחר", רעיון שהוא חזרה על מה שניסו אנשי האונגארד להשיג בצרפת עוד בשנות העשרים. כדי להשיג את מטרתו משתמש סיברברג בדימויים סמליים רבים, בבובות ובמעמדים תיאטרליים, במוסיקה קלאסית מפורסמת מאד ובהשאלות מכוונות מתולדות הקולנוע ומתולדות האמנות. הוא מאלץ את הצופה להשתמש בכל אוצרות הידע שברשותו, בנושאים פוליטיים, רוחניים ופסיכולוגיים, כדי שיוכל לפענח בכל רגע את התמונות שמוצגות בפניו. סרטיו אינם מספרים סיפור במובן המקובל של המילה, ואין ספק שסיברברג הוא תופעה יוצאת דופן.

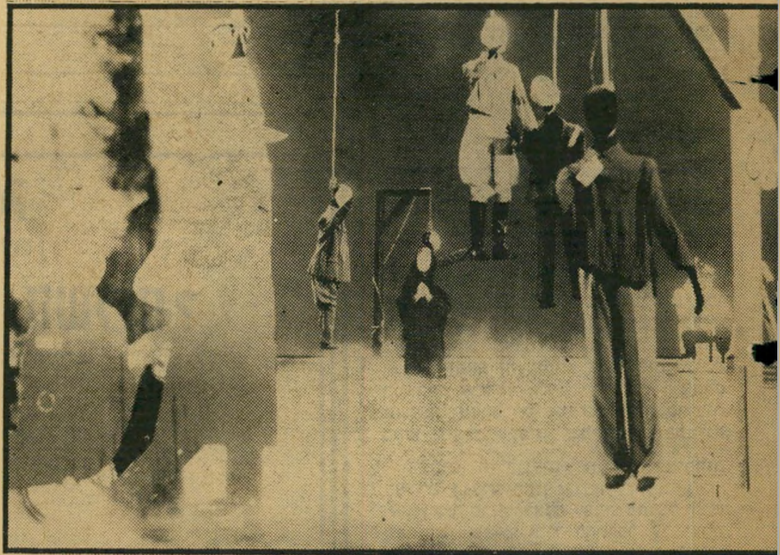
סרט מגרמניה. הסרט מחולק לאר־בעה חלקים עיקריים. הראשון נושא את שם הסרט עצמו: היטלר, סרט מגרמניה. החלק השני הוא חלום גרמני, החלק ה־שלישי סופה של אגדת חורף, והחלק הרביעי אנו, יד הגיהינום.

„הסרט הזה צריך להיות המישפט של היטלר," נאמר כבר בתחילתו, ומספר, הצריך כנראה לייצג את הבמאי, מודיע: „העולם שבו גדל היטלר ואני עצמי הננו הסרט הזה." אבל, ממשיך הסרט, „מאחר ואין לנו היטלר, כדי להציג אותו בפניכם, יצטרך כל אחד לשחק את ההיטלר שלו, בבית, מול המראה..." וזו בעצם הגישה של הסרט. לא אדולף היטלר הוא המעניין את סיברברג, אלא השאריות של היטלר הממשיכות להתקיים היום, בתוך האנשים ובהסוואות שונות.

בשבע וחצי שעות אפשר להספיק לומר דברים רבים על הנושא הזה. החל בתי־אוריה הקובעת שהיטלר היה תוצאה הגיוני־נית והכרחית של הנסיבות שנוצרו באי־רופה, תוצאה ששאבה עוצמתה מן האספק־טים החברתיים והפוליטיים שנוצרו אחרי מילחמת־העולם הראשונה, מן הרצון של שיכבה קאפיטליסטית מסויימת להשתלט על העולם, ומן הפחד מפני הקומוניזם הסובייטי, שארב בפתח, מן המצוקה של האינטלקטואלים ואפילו מן העמדה שנקטו היהודים באותו הזמן. „היטלר הוא התגש־מות הכמיהה הסודית והצרכים הכמוסים של התקופה," אומר סיברברג בסרטו.

אסור לשכוח, מזכיר עוד הסרט, שהיטלר נבחר בבחירות דמוקרטיות, שהוא הצהיר על כוונותיו מן הרגע הראשון, אבל איש לא עצר את היד האוחזת במאכלת, כפי שעצרו את ידו של אברהם לפני שהעלה את יצחק על המוקד (ההשוואה היא של סיברברג). ואילו בובה בדמות גבלס מכ־ריזה שבעוד מאה שנה תהיה זו אחת התקופות הזוהרות ביותר בתולדות גרמניה, יעשו עליה סרטים ויספרו עליה סיפורים. כי בסופו של דבר היטלר היה האיש שהיה מוכן להקריב את מצפונו למען האחרים.

(המשך בעמוד 46)

בובות ב„היטלר — סרט מגרמניה"
השתיקה בגרמניה — נמשכת

קליבר ומוריקונה: מצב מסויים

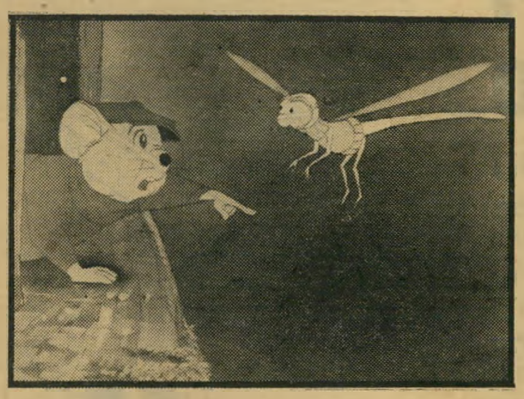
הזמנה לנורד

הטפיל (פאריס, תל־אביב, אי־טליה) — העובדה שסרט זה מח־כה כבר שלוש שנים, כדי למצוא מקום שבו יוקרן, היא תעודת עניות לקולנוע בארץ. לעומת זאת, העובדה שהוא בכל זאת מוצג, פותחת פתח תיקווה קטן, שאולי לא הכל אבוד ועוד נזכה לראות דברים שאינם על טהרת המסחריות.

לא שהטפיל הוא סרט מסובך או חסר פיתויים לציבור הרחב. יש בו סצנות מין נועזות בשפע, כולל מישגל ליד גופתה של ישישה שנפחה נשמתה; יש בו חתיכות ויש בו עירום. חוץ מזה, כל מה שרוצה הסרט להביע, נאמר בקול גדול ורם כל כך, שאין כלל צורך להיות מתוחכם כדי לרדת לסוף דעתו. הוא מצייר את הכנסיה הקתולית בבוז ובלעג, כמוסד מתחסד דמוי עלוקה. הוא קורע לגזרים את האצולה המתנוונת של דרום־איטליה, בדימויים שבהם זועק הריקבון לשמיים. והוא מזמין להתקומם נגד החברה הזו, כי רק מי שיעשה זאת, יוכל למצוא מקומו כבן־אדם במלוא מובן המילה.

כל זה בא לידי ביטוי בסיפור על בן מישפחת עניים שמצליח כימעט להיות כומר, אך מתחיל לפתע לגמגם (אדם בעל מצפון אינו יכול אלא לגמגם כשעליו לשאת דרשות צבועות). מאחר והוותיקאן אינו מכיר בכמרים מגמגמים, הוא נשלח לטפל בבן הנכה של מישפחת אצולה בדרום־איטליה. שם הופך המטפל לטפיל, אחרי שהוא משרת את התאוות המיניות של האם השתלטנית, את ההזיות המיניות של הבת החשקנית, ואת הסיבות לחת־אבדות האב, שאיבד אונו יחד עם מהניגו הדגול מוסוליני. אחרי שכל מיני רמאים מקומיים הפועלים בשם רוח הקודש אינם מצליחים לרפא את הנער הנכה, נשלח ה־מגמגם — שאינו מוציא הגה מפיו כל הסרט — יחד עם הנער ללורד, מקום שם הבתולה הקדושה מושיעה את חסרי הישע.

סרג'יו נאסקה, במאי איטלקי צעיר, הוא איש זועם על מצב מסויים באיטליה ומביע את זעמו בצורה מאד משכנעת. ומה עוד אפשר לדרוש מסרט?

ברנרד וביאנקה: מזון אידיאלי

על עכברים ואנשים

הרפתקאות ברנרד וביאנקה (גת, תל־אביב, ארצות־הברית) — וולט דיסני נפטר מזמן, אבל ה־מסורת שלו תימשך לעד. ולא רק המסורת, אלא גם ה־הצלחות. המצילים (כך נקרא הסרט במקור) גרף כבר הרבה מאד כסף בכל רחבי העולם, ולא קשה להבין מדוע. זהו אחד הסרטים המעטים היום, שהורים יכולים לשלוח את ילדיהם ללא חשש, ואפילו ללא צורך להסביר להם אחר־כך מה ראו, ומדוע ראו את אשר ראו. הכל ברור ומובן כשמש.

הגיבורים, ברנרד וביאנקה, הם שני עכברים קטנים ונחמדים, שיוצאים להציל יתומה שנחטפה מבית־יתומים על־ידי משכונאית מרשעת, כדי לשלוף מבור, בתחתית ה־אדמה, את היהלום הנדיר „עין השטן". מיבצע ההצלה הוא באחריות של אירגון עכברים בינלאומי הקורא לעצמו „המצילים". האירגון, כפי שרומז הסרט, דומה לאו"ם אבל מטרותיו הרבה יותר אנושיות. מלבד שני תיגנים מרושעים, כל שאר החיות הנקלעות בדרכם של ברנרד וביאנקה מושי־טים עזרה, החל מאורויל, האלבטרוס שמטיס אותם לאי הנידח, שם נמצא היהלום, ועד לאווינרוד היקר שמתנדב לשמש מדחף לסירת ההצלה (העובדה שאווינרוד הוא גם שם של מנועי סירות, ודאי לא פגמה בהכנסות הסרט).

כל המרכיבים האופייניים לסרטי דיסני נמצאים כאן, ואם האיפיון המדוקדק, המקורי והאנושי מאד, של מיקי מאוס או דונלד דאק חסר כאן, זה לא יפריע לאיש. סרטי וולט דיסני הינם מזון אידיאלי לילדים בחופשה, והרפתקאות ברנרד וביאנקה ממשיך במסורת זו.

קולנוע

(המשך מעמוד 45)

היה מוכן ליטול על עצמו אשמות נוראות למען גדולת העם הגרמני. „השמדת עמים אינה מעניינת אותנו," מכריז הימלר, „משום שעמים אלה חשובים לנו רק במידה ויכולים לשמש לנו כעבדים."

„כל עוד ינגנו את ואגנר, יזכרו גם אותי," מכריז היטלר, הרואה עצמו חלק בלתי־נפרד מן התהילה הגרמנית, לא פחות מן המלחין מן המאה שעברה.

אחרי היטלר. אבל מה שמטריד את סיברברג הרבה יותר הוא מה שנותר אחרי היטלר. „מה יצא לכם מן החופש הנפלא שלכם?" הוא שואל בסרט. „האם שילטון הבינוניות, זה האידיאל? אידי אמין הטובח אנשים באפריקה, זה סמל החופש? 110 מדינות חברות האו"ם העוב־רות במודע על תקנון האירגון הבינלאומי, האם זו התשובה? יאסר עראפת הנואם על בימת האו"ם חגור אקדח, האם זו התשובה? הקביעה שהציונות היא גזע־נית? שילטון־האימים ביבשת השחורה? הזעיר־בורגנות החוגגת ניצחונה האפור בכל מקום? האם זה כל מה שניתן להשיג באמצעות החופש הנפלא?"

וכאן באה סידרה של קביעות, העושות רושם מתוחכם מאד במבט ראשון, ומעו־ררות חשד במחשבה שניה. „מה היתה מפת אירופה בילעדי?" מתגאה היטלר בצורת בובה, המונחת על ברכי ונטרילו־קיסט (איש שמדבר מן הבטן), המחליף כל הזמן את בגדי הבובה כדי להוכיח שהיטלר הוא בעצם כל־אדם. „אני הבאתי את הרוסים לנהר האלבה, ונתתי ליהודים מדינה. גרמניה הנאצית היתה פרולוג לוויאט־נאם ולקובה ולצ'ילי. כולם למדו אצלנו, הטרוריסטים אימצו את השיטות שלנו." והסרט ממשיך לצטט את התסרי־טאית תיאה פון־הארבו (אשתו של פריץ לאנג, בתקופה מסויימת) שקבעה כי „דמוק־רטיה ורפובליקה הם מישטרים מיובאים לגרמניה, על אף התכונות הטבעיות של העם. המדים הם הבגד הטבעי של הגרמני."

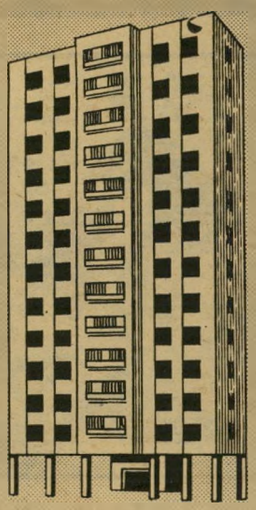
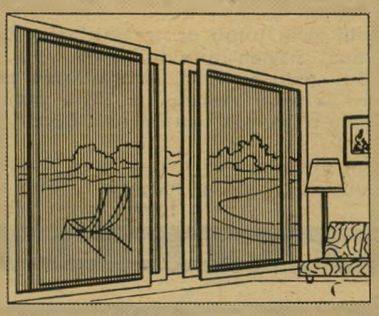
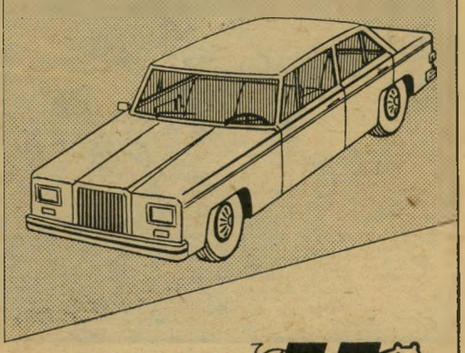
יום הדין. חיסול היהודים, כך ממשיך אחד מנציגי הנאצים להסביר בסרט, הוא מחוייב המציאות, אחרת אי־אפשר להיפטר מן המוסר התנ"כי כדי להגיע למערכות־מוסר חדשות ומהפכניות יותר.

ובסצנה הצריכה לסמל את יום־הדין מצביעים על היטלר באצבע מאשימה וזוקפים לחובתו את ניצחון „החופש חסר הזהות והדמות." מוצאים אותו חייב בדין משום שהיה לא רק תליין המערב אלא גם „מכתיר הזעיר־בורגנות ומשליט ה־מטריאליזם." באשמתו הוסט העם היהודי מיעודו הנצחי, להיות מצפון העולם שאי־אפשר בילעדיו, והוא הפך מן היהודי הנודד, שנתן לעולם את קאפקא ומוזיל, למשה דיין, ובכך, קובע הסרט, מתבטא ניצחונו האמיתי של היטלר, אחרי מותו.

אשר לגרמניה עצמה, אולי אסור לשיר שם את שבחיו, אבל מותר בהחלט למכור אותו בכל מיני שיטות משוכללות. שני גרמנים מדושני־עונג מטיילים בנחת, משו־חחים על מצב העניינים וקובעים שברכטס־גאדן (מישכן־הקיץ של היטלר) יכול בקלות להפוך דיסנילנד של גרמניה, במימון ערבי ובניהול ישראלי, ואין רעיון מוצלח מהפנת טיולים מאורגנים למוזיאון־שואה חביב בדכאו.

המפזרים של הימלר. אם כל זה נראה כבחישה בסידרה ארוכה של נושאים בעלי אופי פוליטי בראש וראשונה, צריך לומר שסיברברג משתמש לשם כך בדי־מויים פיוטיים מכל הסוגים, ובהשאלות מכל שטחי האמנות. הבונקר שבו בא הקץ על היטלר מושווה לקיברם של אאידה ורדמס, המסז'ים של הימלר מלווים במו־סיקה מתוך זיגפריד של ואגנר, בעיקר כאשר הוא מדבר על הייעוד של העם הגרמני (האם זה מיקרה שהצלילים שייכים למארש אבל?) ואילו היידן, מוצארט, בטהובן ומאהלר מושמעים לעתים קרובות, כהערות־אגב למה שמתרחש בתמונה.

הרמזים הקולנועים שופעים לא־פחות. לא רק הנאום מתוך רוצח בחוצות הכרך (אם) של פריץ לאנג, שבו מתנצל רוצח פאתולוגי שאינו יכול להתגבר על יצריו, מול המון בריונים צמא־דם, אלא גם התחלת וסוף הסרט, שמתחילה בכדור־בדולח נוסח האזרח קיין, ובתוכו דמוי אולפן־הקולנוע הראשון של אדיסון, או בסצנה שבה נעזר

קרני השמש הן הרסניות- שמור על רכושך בעזרת KLINGSHIELD

החידוש המהפכני בעולם!

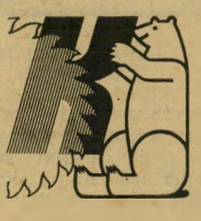
קלינגשילד פילם המסנן את קרני האולטרה ויאולט והופך לחלק אינטגרלי מהשמשה.

קלינגשילד חוסך חלק ניכר מכמות האנרגיה הדרושה כדי לקרר או לחמם את הדירה.

קלינגשילד משרה אוירה נעימה בכל הבית ואינו נותן לקרני השמש לחדור פנימה.

ניתן להשיג בכל הגוונים כולל גוון חד כיווני.

תחנת הרכבה במקום.

קלינגשילד (ישראל) בע"מ

תל־אביב, רח' החשמונאים 119, טל. 26 2939

גזור ושלח

לכב' חב' **קלינגשילד** (ישראל) **בע"מ**, תל־אביב, רח' החשמונאים 119.

☐ הנני מעוניין בקבלת פרטים נוספים. ☐ הנני מעוניין בביקור נציגכם אצלנו ללא התחייבות.

שם _____ רחוב _____ מס' _____

עיר _____ הערות _____

פרסום מלויק

סניף של"י ת"א

מזמין את הציבור לרב שיח בנושא

האם ניתן להציל את יוזמת השלום?

שיתקיים בבית סוקולוב, ביום ה' 29.6.78 שעה 8.30 בערב.

ישתתפו:

- ח"כ מרדכי וירשובסקי
- ח"כ מאיר פעיל
- ח"כ שולמית אלוני
- ח"כ עוזי ברעם
- חיים ברעם
- יוסי אמיתי

כמו כן מוזמן הציבור להרצאות המתקיימות כל יום א' ב־8.30 במועדון של"י, רח' בוגרשוב 60, תל־אביב.

סיברברג בדוקטור קאליגרי (רופא מטורף, שהשליט אימתו בעולם של שפויים באחד הסרטים הגרמנים האכספרסיוניסטיים ה־ראשונים). הסרט כולו מוקדש לזכרו של הנרי לנגלואה, מייסד הסינמטק הצרפתי, כאיש שהוא אבי הזיכרון הקולנועי.

להיחם בחושים. מכל זה יכול להת־קבל רושם קצת מבולבל, אבל זה הרושם שמתקבל גם בסרט. שבע וחצי שעות של קביעות, תיאוריות והשקפות־עולם, שבהן מופצץ הצופה ברציפות, אינן ניתנות לעיקול בצורה אחרת. וטענתו של סיבר־ברג, כאילו אינו רואה עצמו כבול לשיגרה של העשייה הקולנועית („מי קבע שסרט צריך להימשך רק שעתיים?" הוא שואל) וטענתו כי הוא עושה סרטים הנמשכים כמו האופרות של ואגנר, תופסת רק בחלקה. ואגנר פונה בראש וראשונה אל החושים, ומנסה בעזרתם להשתלט על ההגיון. סיברברג מתקיף את ההגיון, כדי להילחם בעזרתו בחושים. במיקרה הרא־שון, יכול הצופה להניח לעוצמה הרגשית של ההצגה לשטוף אותו, במיקרה השני הוא נאלץ לעמול כל הזמן כדי לעקוב אחריה. ושבע וחצי שעות, ברציפות, זה מאמץ שנועד לסנובים ומשוגעים לדבר (וגם אלה יצטרכו לראות את הסרט יותר מפעם אחת, כדי להתמודד עימו באמת) וזה עדיין מיעוט קטן, בו בזמן שהנושא מחייב דיון במישור הרחב ביותר.

האם זו התקפה על היטלר, או נסיון מתוחכם לטשטש את אשמתו, כפי שטענו רבים במסיבת־העיתונאים שנערכה לאחר הסרט בקאן? התשובה היא, כנראה, אי־שם באמצע. כשמקמים את היטלר אי־שם בין מק־קארתי לנפוליאון, ומשווים את השואה לוויאט־נאם ולביאפרה, מתקבל איכשהו הרושם של נסיון לדחוס תופעה חריגה לתוך מיסגרת שיגרתית. כאשר הסרט אומר „כיצד אפשר לשפוט אותו מבלי להתייחס אליו באהדה, או לנסות לחדור לתוך מחשבותיו?" ומאשים את היטלר ב„אובדן האידיאל של העם הגרמני, שבו היקנה לארצות־הברית מושבה נוספת," קשה שלא לחוש כי התיאוריה עצמה מיועדת לטשטש, ולוא במיקצת, את האימה שמסתתרת מאחוריה.

מבוכת האינטלקטואלים. אם זהו ההסבר המתקבל ביותר על הדעת, הרי זהו בראש ובראשונה ביטוי למבוכה שאי־חזת באינטלקטואלים גרמנים מן הדור החדש (סיברברג נולד ב־1935) שמנסים להבין את האשמה המחרידה הרובצת על העם שלהם ולהסביר אותה באורח הגיוני.

הם אינם מרגישים, אישית, כשותפים לאשמה זו, ואף על פי כן, רגשית, אינם יכולים להיפטר ממנה. והיטלר, סרט מגרמניה מנסה, בעזרת סמלים, אותות ומופתים להיכנס לעומק התופעה, „ללמוד ולחנך," כפי שמכריז דף ההסבר שחולק עם הסרט. הלקח כולו נועד לדור החדש, ומשום־כך מופיעה לכל אורך הסרט דמותה של ילדה, הגוררת בידיה בובת־כלב עם פרצוף של היטלר. וכאשר הסרט נגמר, צצה דמותה של הילדה בתוך דימעה ענ־קית, דימעה של עצב, מלנכוליה או יאוש, שמובילה אל העתיד.

ה„גראל", גביע הקסמים שגרמניה מחפ־שת אותו מאז ומתמיד, עדיין מסתתר, בתמונת הסיום, אי־שם בין הכוכבים.

קשה לדעת אם הסרט של סיברברג יקרב את הגביע, או יעזור לגרמנים לצעוד בדרך הנכונה. לגבי הישראלים, סרט כזה הוא חיוני בגלל סיבה אחרת. הוא יכול ללמד מה הם המושגים שבהם מתלבטת האינטליגנציה הגרמנית הליברלית היום, במאמציה להבין תופעה שהיהודים היו שפן־הנסיונות והקורבן העיקרי שלה.

יהודה וכובה — כ„היטלר"
הקולנוע הוא המוסיקה של מחר

תדריך

חובה לראות:

תל־אביב — פרובידנס, ג'וליה, הטפיל, מיפגשים מן הסוג השלישי, הרומן שלי עם אני, מרק ברווז.

ירושלים — פנטסיה, מיפגשים מן הסוג השלישי, רחוב הסטר, קריאת העורב.

חיפה — מיפגשים מן הסוג השלישי, אוונטי, ג'וליה.

תל־אביב

★★★★ **פרובידנס** (מוזיאון תל־אביב, צרפת) — סופר ישיש צולל לתוך עולם סיוטים והזיות ואחר כך ניצב בפני העולם כפי שהוא. סרט מורכב ומרתק של אלן רנה, לפי תסריט של דויד מרסר, עם חמישיית שחקנים מרשימה: ג'ון גילגוד, דירק בוגארד, דויד ורנר, אלן בורסטין ואיליין סטריץ'.

★★★★ **מרק ברווז** (תכלת, ארצות־הברית) — ארבעת האחים מארקס מטילים מדינה בלקנית לתוך תוהו ובוהו פוליטי מוחלט, באחד מסרטיהם המשובחים ביותר. חפשו את הארפו צולל בתוך הלימונדה. סצנות כאלה קשה למצוא בקולנוע.

★★★ **מיפגשים מן הסוג השלישי** (דקל, ארצות־הברית) — מבט אל עתיד שהוא אולי הווה, בו ניתן יהיה להיפגש עם יצורים מן החלל החיצון, שיבואו לכדור הארץ לא כדי להשמידו, אלא כדי להכירו. ניצול מרהיב עין של כל אמצעי הטכניקה של הקולנוע.

★★★ **ג'וליה** (סטודיו, ארצות־הברית) — פרק מזכרונותיה של הסופרת לילי־אן הלמן, על הידידות שקשרה אותה לבת טובים אמריקאית, שנסעה לאירופה כדי להצטרף למחתרת האנטי־נאצית לפני מיל־חמת העולם השניה. משחק משובח של ג'יין פונדה וואנסה רדגרייב.

★★ **לא הכטחתי לך גן של שושנים** (בן־יהודה, ארצות־הברית) — תרגיל בפסיכוטרפיה, בו מצליחה רופאה מסורה להוציא נערה צעירה מתוך עולם ההזיות הסכיזופרני בו היא נעולה. קאתלין קווינלן, כנערה החולה, היא אחת מתגליות השנה.

ירושלים

★★★★ **קריאת העורב** (סמדר, ספרד) — קרלוס סאורה מסווה את הר־הוריו על החברה הבורגנית הספרדית ומחדליה בזמן פראנקו, מאחרי סיפור מתוחכם מאד על חוויות תופש של ילדה, שחלקן מציאות וחלקן דימיון, עד שקשה להבדיל בין השניים. אנה טורנט היא מקסימה בתפקיד הילדה.

★★★ **פנטסיה** (אור־גיל, ארצות־הברית) — וולט דיסני מעטר את בך, בטהובן ומלחינים אחרים מן הרפרטואר הקלאסי, בסיפורים מצויירים שחלקם גאו־נים, חלקם מתקתקים וחלקם מאד משע־שעים.

חיפה

★★★★ **אוונטי** (אורדן, ארצות־הברית) — מירוץ העכברים הקפיטאליסטי נעצר לרגע, למען מיליונר אמריקאי וספ־ריית אנגליה, שבאים לקבור את הוריהם בסורנטו ומגלים שיש בחיים עוד משהו, מלבד דהירה אחרי הצלחה. בילי ווילדר באחד הרגעים האנושיים ביותר שלו, עם ג'ק למון וג'וליט מילס.

מי אכל את המיליונים

(המשך מעמוד 25)

כולל לאברכים מצויינים — מרכז אלי־מה — ת.ד. 238 בני־ברק.

הסכום אותו יעד לורנץ ל־6 ישיבות אלה הוא 825 אלף לירות. כל הסכומים נכנסו לקופת גוף הקרוי צעירי אגודת ישראל, אשר הוקם על־ידי לורנץ ונמצא בשליטתו מאז ומתמיד.

● לורנץ דרש מכל ראש ישיבה ש־קיבל צ'ק, לשלוח לו מיכתב תודה אישי. ביחסים העכורים בתוך אגודת ישראל, יש משמעות פוליטית חשובה ביותר למיכת־בים אלה. הוא שיכנע את הרב שך, שחתם על מיכתבי הלוואי לצ'קים שנשלחו, לכ־תוב לראשי הישיבות כי „הוועד־הפועל של ועד הישיבות בארץ־ישראל בא ב־דברים עם ח"כ הרב שלמה לורנץ, יושב־ראש ועדת הכספים של הכנסת, והוא הצ־ליח להסדיר מענק מייוחד מהממשלה, לישיבות וכוללים לשנת הכספים החול־פת." מיכתב זה, בצירוף צ'ק שמן ופניה טלפונית של לורנץ, הולידו עשרות מיכת־בי תודה של ראשי ישיבות. הם מהווים בידי לורנץ קלפים טובים למלחמותיו הפנים־מיפלגתיות כנגד הרב פרוש.

בציפייה לכישלון

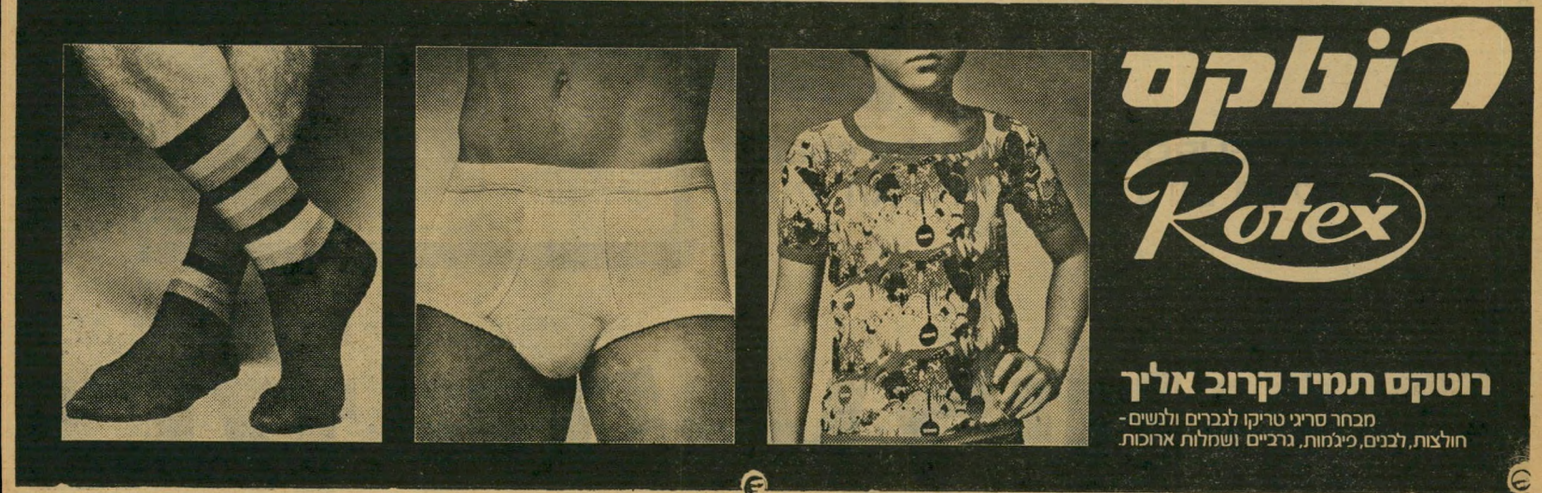
אבי־חצירא לא יכול היה לנצח שותפות של ארליך ולורנץ. ארליך הר־דיע לו חד וחלק כי 32 מיליוני הלירות לא נלקחו מתקציב מישרד־הדתות, והם העברה ישירה מהאוצר לאגודת ישראל, ולכן אין לשר־הדתות כל נגיעה אליהם. אבי־חצירא נאלץ להרים ידיים, וזאת לאחר שקיבל רמזים מאישי קואליציה בכירים, כי הקואליציה עלולה להתפרק אם הוא יתעקש בעניין זה.

גם ח"כ גרוס לא התלהב ביותר מצעדיו של לורנץ. כאשר התפוצצה הפרשה כולה באגודת ישראל שהה גרוס בחוץ־לארץ ולא מיהר לחזור לארץ. כשחזר, נילחץ אל הקיר וכתב מיכתב גינוי מטעם הסיעה בראשה הוא עומד, הסיעה המאוחדת, אולם לא יצא להגנת פרוש במלוא הכוח העומד לרשותו.

בינתיים עשה לורנץ עם 5 המיליונים ככל שחפץ. אין ספק כי למעלה ממחצית סכום זה נמצאת עתה, אם לא בוזבזה, בקופת סתרים עליה שולט יושב־ראש וע־דת הכספים של הכנסת, מבלי שהוא צריך, או יצטרך אי פעם, לתת דין־וחשבון על הכסף.

אולם נראה כי שר־האוצר, שימחה אר־ליך, שהיה מוכן לזרוק 7 מיליון לירות מתקציב המדינה, אשר בחלקם הלכו לכי־סים פרטיים, לא הרוויח מכך דבר. ארליך רצה לתת את הכסף, ואף הוסיף עליו שני מיליון לירות, כדי להשיג שקט באגודת ישראל, ועל־ידי כך להבטיח שקט בקו־אליציה.

אולם מאז הפרשה אין לורנץ זוכה מדברים זה עם זה, אפילו בישיבות הסי־עה בכנסת או באולם המליאה, וכל אחד מהם ממתין לכישלון הבא של רעהו, כדי לתקוף אותו. הח"כים גרוס וזאברמוביץ מחליפים מילים עם לורנץ, אולם הם הבי־עו את תמיכתם המלאה בפרוש, ומייחלים גם הם לנפילתו של יושב־ראש ועדת הכספים.

EUROCARD/master charge

כרטיס האשראי היחידי המעניק לך חשבון פתוח ביותר מ־2.6 מליון בתי עסק בעולם.

לטייל בעולם בלי מזומנים, לערוך קניות בכל מקום שתרצה, להכנס לכל מוקום שראוי לבקר בו, לאכול במסעדה טובה, להחזיק את העולם בכיס הקטן.
רק בנק אחד יכול להעניק לך כל זאת, בנק הפועלים.
Eurocard International/Master charge
כרטיס האשראי של ארגון כרטיסי האשראי הגדול ביותר בעולם ה־Interbank, המשרת עשרות מליוני איש ברחבי העולם, עומד עתה לרשותך.
בנק הפועלים בחר עבורך את כרטיס האשראי המכובד ביותר בעולם.

פרטים בכל סניפי בנק הפועלים, בנק אמריקאי ישראלי ובנק קונטיננטל.

EUROCARD/master charge
כרטיס האשראי המכובד ביותר בעולם.

NL.NG.

בנק הפועלים מעניק לך אכפת.

הקרב האחרון על יוני

ב אשר שואלים ילד אמריקאי, אנגלי או אוסטרלי, מי לדעתו היה גיבור מילחמה אמיתי בשנים האחרונות, הוא אומר: „יוני.“ שטף המאמרים והכתבות שהציף את העיתונים, את הרדיו ואת הטלוויזיה על מיבצע אנטבה, שלושה סרטים ועשרות סדרות טלוויזיה — „על־פי הדוגמה של אנטבה“, או „גדול יותר מאנטבה“ — חרטו שני שמות בליבות אנשים בכל רחבי העולם: דן שומרון ויוני נתניהו.

דן שומרון, מפקד הפעולה, נותר בחיים וזכה לראות בצמיחתו כגיבור. יוני נתניהו נפל בקרב ולכן, אולי, תהילת הגיבור שעוטה את שמו היא גדולה אפילו יותר מזו של שומרון.

רק טבעי היה שהוצאות־ספרים רבות רצו להוציא ספר על יוני, שעוד בטרם נכתב נועד להיות בסט־סלר עולמי. כשם שסביב הוכיון להסרטת מיבצע אנטבה נערך מחול־שדים במישרד המיסחר והתעשייה דאז, כאשר כל מפיק בעל שם עולמי, המכבד עצמו, התחנן בפני פקידים זוטרים של המישרד הישראלי, לאשר לו את הפקת הסרט, כך נערך מירוץ בין הוצאות הספרים.

„חייל מספר אחד“

ב מירוץ זכתה הוצאת הספרים האנגלית ווידנפלד את ניקולסון. לווידנפלד את ניקולסון קשרים טובים בארץ, והיא הוציאה לאור ספרי זכרונות של רבים מאישי המדינה, ביניהם אבא אבן, גולדה מאיר ומשי קולק.

לאחר עיון בשמות הסופרים המקובלים ומהירי הכתיבה, הגיעו ראשי הוצאה זו אל הסופר האירי המפורסם מכם הסטינגס. הסופר, יחד עם ראשי ההוצאה, הגיעו לפני כשנתיים לישראל, כדי להכין את הקרקע לכתיבת הספר על יוני נתניהו.

הם נפגשו עם ידידים של יוני ועם מפקדיו בצה“ל, עם שר־הביטחון דאז, שמעון פרס ועם בני משפחתו של יוני: אביו, הפרופסור בן־ציון נתניהו, ואחיו, עידו. הסטינגס ידע כי כדי שספרו יהיה מושלם, הוא זקוק לשיתוף פעולה מלא מצד המשפחה. לשם כך הציעה הוצאת הספרים למשפחתו של יוני להיות שותפה בספר, בשיעור של כ־15 אחוזים. המשפחה נענתה והבטיחה להקדיש את הכסף שיתקבל מהספר — המדובר במיליוני לירות — למטרות ציבוריות ולהנצחת שמו של יוני.

לשר־הביטחון היפנו הסטינגס ואנשי ההוצאה דרישות אחרות, כדי לפרוש את עליית חייו של יוני, היה צריך לספר על פעולות קרביות בהן השתתף, ושעל חלקן פיקד, עוד לפני פעולת אנטבה. יוני, אשר לא ב־מיקרה כונה על־ידי הרמטכ“ל דאז, מרדכי („מוטה“) גור, כ„חייל מספר אחד של ישראל“, תואר השמור בדרך כלל לרמטכ“לים, השתתף בהרבה פעולות, מהן רבות החסויות עד היום. הסטינגס ביקש משר־הביטחון להורות לצנזורה הצבאית לנקוט כלפיו ברוחב לב, ולאשר פירסום ראשוני של פרשיות צבאיות שבהן השתתף יוני.

פרס הבין עד כמה חשובה כתיבת הספר על יוני, דווקא על־ידי סופר מפורסם כהסטינגס ובחסות הוצאת ספרים גדולה כווידנפלד את ניקולסון. הוא נעתר לבקשת הסופר והודיע כי הצנזורה תהיה ליברלית בנושא זה.

הסטינגס החל במלאכת איסוף החומר על יוני, כאדם וכמפקד. כדי להכיר את יוני האדם — לדברי הסטינגס דמותו של יוני כאדם מופלאה יותר מדמותו כמפקד — קיים הסופר שיחות ארוכות עם בני משפחתו של יוני, עם חבריו, עם מוריו בארץ ובארצות־הברית. בין היתר, ראיין הסטינגס במשך שעות רבות את תרצה קרסנוסלסקי, מי שהיתה „החברה של יוני“ מגיל 14 ואחר כך אשתו; ושוחח עם דיילת ארקיע ברוריה, אותה עמד יוני לשאת לאשה; עם יעל חן, עורכת בטלוויזיה הישראלית, אלמנת מילחמה, שהיתה ידידה קרובה של יוני, ועם צעירות נאות רבות, אליהן היה יוני מקורב.

„פחות מדי סופרמן“

ב עיקבות אישור משר־הביטחון, היתה להסטינגס גישה חופשית לאנשי צבא שהכירו את יוני. מפקדים בכירים של יוני, כמו פקודיו, פתחו בפני הסטינגס את סגור־לבם. הסופר שיחזר את תקופת הצנחנים של יוני, מייד לאחר גיוסו לצה“ל, את התקופה בה היה חייל באחת הסיירות, את קורס הקצינים שאותו עבר, ואת מילחמתו ברמת־הגולן בששת־הימים. הוא ראיין רופאים ואחיות בבית־החולים בו שכב יוני לאחר פציעתו ב־1967 ושוחח עם מפקדיו באחת מהפעולות המרכזיות בהן השתתף: שבייתם של ארבעה קצינים סוריים.

מילחמת יום הכיפורים הפרטית של יוני היתה מילחמת גבורה. שוב לחם יוני ברמת־הגולן, והוא עם אנשי יחידתו הפילו מסוקים סוריים ביריות מנשק קל ליד נאפח. לאחר המילחמה, עבר יוני לשריון. הוא נקרא לשקם את גדודי חטיבת ברק. כשסיים את השיקום, והפך את ברק לחטיבה מעולה המוכנה לקרב, חזר יוני אל האהבה הישנה שלו — יחידתו הקודמת. חודשיים לפני שנפל התממשו חלומותיו הצה“ליים של יוני: הוא הפך להיות מפקד היחידה, שלדעתו ולדעת רבים אחרים היא המפוארת שביחידות צה“ל.

הסטינגס התאהב בדמותו של יוני. „אפילו אתם, בארץ, אפילו החברים שלו, לא יודעים כמה היה האיש הזה גדול,“ הוא אמר פעם לידידים ישראלים. אבל הסטינגס הבין, כי בעוד שגלי ההערצה כלפי יוני הם שיטחיים, הרי שהכרת דמותו האמיתית של הלוחם שנפל חייבת להיות הכרה עם אדם טוב, משופע במעלות רבות וכישרונות רבים, אך גם בעל חולשות שהתנסה בכישלונות.

ברוח זו התיישב הסטינגס לכתוב את הספר. הקשר הנפשי בין הסופר החי לגיבור המת היה כה עמוק, עד שהסטינגס הסתער על דפי הנייר בעוצמה, כפי שיוני הסתער על האוייב בקרב. התוצאה: ספר מעולה, שנכתב בזמן קצר־יחסית.

כשגמר, העביר הסטינגס את כתב־היד לשני שותפיו: ווידנפלד את ניקולסון ומישפחתו של יוני. בהוצאת־ספרים המיקצועית התלהבו וניגשו לעשות הערכות לגבי הרווחים הצפויים. אולם מירושלים הגיעה תגובה „קרה עד צורמנית“, כפי שהגדיר זאת הסטינגס. בני מישפחתו של יוני לא אהבו את הספר.

היו שני דברים אותם לא אהבה המישפחה בספר. הפרק הראשון הזכיר את העובדה כי מישפחתו של יוני, בלי יוני, ירדה בשנת 1962 מהארץ. ועוד דבר לא מצא חן בעיני המישפחה: תיאור דמותו של יוני בספר כבשר ודם. „לגביהם הוא היה פחות מדי סופרמן בספר שלי,“ הסביר הסטינגס. „הם נסחפו בגל ההערצה של הרחוב, שכחו כי יוני היה לאגדה.“

על־פי חוזה השותפות בין ווידנפלד את ניקולסון לבין משפחת נתניהו, לא היתה למישפחה אפשרות לגנוז את כתב־היד, גם אם לא ימצא חן בעיניה. אולם ראשי ההוצאה לא לקחו בחשבון דבר נוסף: שבישראל התחלף בינתיים השילטון, והמדינה מונהגת עתה על־ידי הליכוד.

אביו של יוני, הפרופסור בן־ציון נתניהו, הוא אחד מנכבדי ירושלים, מראשי התנועה הרביזיוניסטית, ידיד נאמן של ראש־הממשלה, מנחם בגין, עוד מימי האצ“ל והאופוזיציה.

כל מה שהיה על נתניהו לעשות היה להפעיל את קשריו עם השילטון החדש, כדי ששר־הביטחון הנוכחי, עזר וייצמן, יתעלם מהתבטחות שנתן קודמו, שימעון פרס, לגבי ההקלות ההיתרים של הצנזורה. לא היה טעם להוציא את הספר על יוני עם המחיקות של הצנזורה. אגב, בלישכת שר־הביטחון ענו על שאלת כתב העולם הזה ואמרו: „שיקולי הצנזורה הצבאית הם סובייקטיביים.“ לגבי פרשת הספר, לא היו מוכנים להגיב.

הסטינגס רתח מזעם. מלבד העוול שנגרם לו כסופר, נעשה לדעת הסטינגס גם עוול לזכרו של יוני, ודווקא מצד מישפחתו. הוא דרש מווידנפלד את ניקולסון להוציא את הספר בחוץ־לארץ, ללא הסכמת המישפחה וללא התחשבות בצנזורה הישראלית. לכך לא הסכימה ההוצאה. לווידנפלד את ניקולסון קשרים אמיצים עם ישראל, והיא לא רצתה לקלקל בגלל ספר אחד, יהיה מוצלח ככל שיהיה.

אז התעוררה בעייה בין הסטינגס לבין ההוצאה. הסטינגס, על פי ההסכם, הוא שותף שווה זכויות בהפקת הספר. לכן דרש מההוצאה להתחשב בדעתו ולהוציא את הספר. ההוצאה עמדה במצב לא נעים. היא הציעה הצעה נגדית לסופר: לקנות את חלקו בסכום המגיע לכ־800 אלף לירות, ולגנוז את הספר.

מבחינה עיסקית היתה זו הצעה נדיבה, אך הסטינגס עדיין לא השיב עליה. הוא הסתגר בביתו שבדאבלין, אירלנד, כדי להרהר בשאלה, עד כמה שווה בעיניו דמותו של יוני.

השר וייצמן וחשר־ישעבר פרס
שימעון התיר, עזר פסל

* את נוסף, בנימין („ביבי“), שוהה בארצות־הברית.

פוליטיקה

„הארץ", יום ד', 21.6

„מימשל קארטר לא רוגז"

הוא פתם מצוברח.

„מעריב", יום א', 18.6

סנטור ג'ורדש „עבר את המבחן" אצל בגין

ראש הממשלה קיבל אמש בביתו את השחקן פיטר שטראוס

אחרי שווייצמן נכשל.

„הארץ", יום ב', 19.6

יקוצצו 4 מליארד מהתקציב אך הוא יגדל ב־10 מליארד

„הארץ", יום ג', 20.6

„עליית מחירי הדירות רק מרוששת אותנו" קובלים נציגי הקבלנים

ארץ האפשרויות הבלתי־מוגבלות.

„ידיעות אחרונות", יום א', 18.6

ארליך: האינפלציה לא משחוללת

היא משתוללת ? אנחנו משתוללים !

„הארץ", יום ב', 19.6

ירידה בנחושת קפה וסוכר

נפוצות נמושות !

„הארץ", יום א', 18.6

הדגלים היו שחורים אך הים היה שחור ממתרחצים

מאת אילן שחורי

שהוא רואה שחורות.

„מעריב", יום ד', 14.6

הטלפון המיליון יותקן השנה

המיליון ואחד — בשנה הבאה.

במדינה

(המשך מעמוד 42)

של שלוש אינה מהותית. אם יגיד אדם במישפט־זיוף, שירד גשם, ואחר כך ישנה את דעתו על מזג־האוויר — אין זו סתירה מהותית. אך במיקרהו של שלוש, ששכח תאריכים שעליהם מסר בפירוט בעדותו במישטרה קודם המישפט, וכן עובדות־מפתח נוספות — אין מחלוקת שקייכות סתירות מהותיות.

לגבי השאלה השניה, שאלת הכוונה, היא מוכחת על־פי הנסיבות — ולא כפי שנדמה להדיוטות, על פי כוונתו הפנימית של העד. כל עוד אין אפשרות להביא לבית־המישפט את מוחו של אדם כראיה מישפטית, הרי שנותרה רק האפשרות לבחון את נסיבות מסירת עדותו הסותרת. כאן קיימות שתי אפשרויות: האחת — האיש טעה, התבלבל, או לא הבין את חשיבות העובדה. והשניה — שעשה זאת ביודעין.

במיקרהו של שלוש, הנסיבות ברורות ומרשיעות: שלוש הינו קצין מישטרה ותיק, וידע שיש באפשרותו לעיין לפני המישפט בעדות שמסר במישטרה, ולרשום לעצמו ראשי פרקים של העובדות לצורך דיוק על דוכן העדים.

הוא העדיף לא לעשות כן ולא לזכור את אותם פרטים. מכאן מתבקשת המסקנה המישפטית שמעשהו של שלוש נעשה ב־יודעין, כשבאחת משתי העדויות, זו ב־מישטרה או זו שניתנה בבי"ת־המישפט, הוא התכוון להטעות.

מוצא מחסכך. לחילופין יכול היה היועץ להשתמש בסעיף אחר לחוק העונ־שין, סעיף 244, הקובע: „העושה דבר בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי או להביא לידי עיוות־דין, בין בסיכול הז־מנתו של עד, בין בהעלמת ראיות ובין שבדרך אחרת — דינו מאסר שלוש שנים." סעיף כללי זה אינו משאיר פתח להתחמקות מהעמדתו של שלוש לדין.

לטענת היועץ המישפטי, הוא לא הת־רשם מחומר הראיות. אלא שכאן לא נער־כה כל חקירה, לא נגבתה הודעה בכתב משלוש על סיבת הסתירה בעדותו, ומאידך גם אין כל „חומר ראיות". כל אלה הופ־כים את החלטתו המישפטית של פרופסור ברק למעוררת תמיהות רבות.

ישראלים בחו"ל

הצד השני של הבד

הטלוויזיה בישראל סירבה להציגו מפני שהוא „פרו־פלסטיני", והערבים טוענים שהוא ציוני

שלוש נשים צעירות, מישראל, מצריים ומאיראן, ושלושה גברים, מישראל ומ־כווייט, השתתפו בשבוע שעבר בהפקתו של תסריט, שרק לפני זמן קצר אפשר היה לתארו כהפקה של סיפור אחרית־הימים.

המקום: מועדון וילג' גייט בניו־יורק התחתית. המשתתפים: מאה וחמישים אז־רחים אמריקאיים, ישראליים, מצריים, פלסטיניים, סעודיים, סודאניים, אלג'־ריים, כווייתיים ולבנונים. סיפור המעשה: פסטיבאל הסרטים הים־תיכוני (העולם הזה 2129), שהסתיים בסימפוזיון ממושך על מצבו של הקולנוע באיזור הים־התיכון.

לילה אבו־סייף ממצריים, מכווה נבילי מאיראן, חליד שידיק מכווייית, יחד עם יג־אל נידם, עדנה פוליטי ואלכס מסיס מ־ישראל — הוזמנו על־ידי מארגן הפסטי־באל, במאי הסרטים הישראלי אילן זיו, להשתתף בדיון.

תרבות דיבור. מתחילת הדיון ועד סופו אי־אפשר היה להבחין בצל של חי־לוקי־דעות בין המשתתפים. אחרי שחזו במשך שבוע שלם, בהצגות ערב ולילה של ארבעה סרטים ישראליים (מצור, מסע אלונקות, אנחנו ערבים יהודים, ה־פלסטינים) וארבעים סרטים אמריקאיים, מצריים, סוריים, לבנוניים, מרוקאיים, כווייתיים, סודאניים, אלג'ריים ועיראקיים — דיברו המשתתפים בדיון על שא־לות המשותפות לכולם: מימון הפקת סר־טים, הפצת הסרטים המופקים, עזרה והת־ערבות הממשלות, השפעת הסרטים האמ־ריקאיים (וההודיים, במדינות ערב) על הקהל המקומי, שיווק הסרטים לארצות־חוץ ושיתוף־פעולה ים־תיכוני בין עושי הסרטים במרחב כולו.

אמר צייר פלסטיני, יליד ירושלים, כמל בולדה, הכותב עתה ספר על חייו ומותו של המשורר הערבי־ישראלי ראשד חוסיין: „תרבות אחת לערבים וליהודים. זוהי תרבות־הדיבור. ארצות המיזרח התיכון הן הארצות היחידות בעולם שבהן אפשר לשדר סרט בראדיו... כי כולו בנוי על הדיאלוג." חלק מהמשתתפים, ישראלים כערבים, לא הסכימו, והתפתח ויכוח ממושך.

לא כל הסרטים זכו להערכה משותפת. סרטה של סוזאן זונטאג, שהופק על־ידי אלכס מסיס, ושהסופר יורם קניוק היה ה־משתתף העיקרי בו (האדמות המובטחות) זכה בקיתון צוננים והוכתר כ„סרט ציוני" על־ידי הצופים הערביים (בישראל סירבה הטלוויזיה להקרין את הסרט, אחרי שיו"ר רשות־השידור ומנהלי הטלוויזיה טענו, כי זהו „סרט פרו־פלסטיני...") ואילו סרטו

איהו אלישר
„שנם ערבים יהודיים"

של ג'אד נאמן, מסע אלונקות, זכה בהער־כה יהודית־ערבית כללית. נציג הוועד ה־יהודי האמריקאי רכש להפצה בארצות־הברית את סרטו של יגאל נידם (כולנו ערבים יהודים), שבו משתתף נשיא המו־עצה הישראלית למען שלום ישראלי־פלסטיני, אליהו אלישר, האומר: „ישנם ערבים נוצריים, ערבים מוסלמיים וערב ם יהודיים".

ואילו נציג הקונסוליה הישראלית, ש־השקיף במשך שבוע שלם על האירועים, שהקונסוליה עשתה כל מה שיכלה כדי לסכלם, נאלץ למסור דו"ח חיובי לשולחיו ולהצטער, יחד איתם, על שלא נטלו חלק פעיל יותר באירגון הפסטיבאל.

אילן זיו, שמימן את הפסטיבאל מהס־כונותיו (והצליח להחזיר לעצמו את הש־קעתו, ללא כל תמורה עבור שישה חוד־שי עבודה מאומצים שלו ושל חברתו) יוצא עתה לסיבוב מחוץ אל חוץ עם הפסטיבאל וסרטיו. תהיה זו בשורת שלום ואחוה מזרח תיכונית, שהביאה זד־פקטו, כבר עתה, לשלום־עכשיו, בין יוצרי ה־סרטים בארצות־ערב ובמדינת־ישראל.

מסך החוץ. סרטה של גילה אלמגור, מצור, היה אחד הסרטים שזכו בהערכה רבה בין כל משתתפי הפסטיבאל. סרטים כמו מצור ומסע אלונקות הסבירו לצופים הערביים (והאמריקאיים) כמה חתכים שו־נים של המציאות הישראלית, שלא הצליחי לעמוד על טיבה קודם לכן, כשם שהצר־פים הישראליים למדו לראשונה על מצבה של האשה במדינות־ערב מתוך סרטה (איפה הוא החופש שלי) של הבמאית ה־מצרייה לילה אבו־סייף, ועל מצבו של הפועל הכווייתי מתוך סרטו של חליד שידיק הים האכזר.

מסך־החול החוצץ בין ישראל לשכנו־תיה הערביות, התחלף בפסטיבאל הים התיכוני במסך בד, שיריעותיו הורמו קימ־עה, כדי לאפשר לצופים הישראליים וה־ערביים להציץ זה אל תוך דירתו של שכנו. המסך הורם ומשתתפי הפסטיבאל, שהר־ליטו להתאגד באגודה ים־תיכונית של יוצ־רי־סרטים, מקווים שלא יורד שנית.

טוב לעבוד

עם בנק דיסקונט

פעם הייתי אומר: "כשאהיה גדול...."
אבל הורי לא חיכו
ופתחו לי חסכון **יתרון דירה.**
היום, אני עובד עם דיסקונט
וחושב על טיול לחו"ל,
להסתובב ליהנות.
ומאיפה הכסף, אתה שואל?
הנה, אני חוסך בתכנית **ח"ן**
500 לירות כל חודש
(זה לא הרבה) אבל בעוד חודשיים —
תעבור שנה מאז שהתחלתי
וכבר יהיו לי בכיס 6,000 לירות
(וזה לא כסף קטן).
על זה אקבל מדיסקונט
עוד הלוואה של 5,000 לירות
שאותה אחזיר — כמו שהדיסקונטאים אומרים
"בתנאים נוחים שאין דומה להם".
וביחד יש לי 11,000 לירות!
(זה כסף!)
לא צריך יותר מזה כדי להתחיל לארוז...
אני חייב תודה לכספר ששכנע אותי לחסוך
בתוכנית **ח"ן.**
בחור על הכיפק.
טוב לעבוד עם בנק דיסקונט.

טוב לעבוד עם

בנק דיסקונט

הצד האנושי של המטבע

אתה יכול לעשן בשקט.

מליונים ברחבי
העולם נהנים מהטעם
היחיד מסוגו של קנט.
הטעם העדין והנפלא שהוא שילוב
של תערובת טבק מעולה ופילטר
"מיקרונייט" המפורסם.
הם מעשנים אותה בשקט.
גם אתה יכול לעשן בשקט.

KENT שווה כל מחיר.

יש לכם בעיות בחיי המין?

אתם מתביישים לפנות לרופא?
ובכן, זה עתה הופיע

„מדריך מקיף לבעיות מין"

ואנו משוכנעים שהוא יעזור לכם...
מחירו — 95 ל"י (לא כולל מ.ע.מ.)
וניתן להשיגו בכל חנויות הספרים.

הוצאת ספרים „אחיאסף" בע"מ
ת.ד. 4810, תל־אביב

תמונות צבע, מעולות!
קודק במעבדות קודק!
אגפא במעבדות אגפא!
לנסיעה לחו"ל: המצלמה האידיאלית היא: "Konica C-35-EF"!
לנסיעה לחו"ל: מחשב־כיס זעיר, מבחר גדול של מחשבים לכל תפקיד.
צלומי־פספורט בן־רגע!
קניה, מכירה, החלפה!
בימי שלישי, סגור כל היום!

פוטו־ברנר
חיפה, רחוב הנביאים 30

קבלת מודעות
לכל העיתונים
במחירי המערכת

פירסום אידיאל
אבן גבירול 110 תל־אביב
(פינת אנשקולסקי)
טלפון 227117, 227118
חניה חופשית

הם הולכים לשל"ת - ואינם יודעים שצה"ל מתנער מן האחריות להם

הדפוקים של הנח"ל

אחד מבניניי המישרדים המפוארים בארץ שוכן בצומת הרחובות החשמונאים וקרליבך בתל־אביב. בבניין זה נמצאים מישרדי בנק אוצר החייל, מישרדיו של המולטימיליונר היש־ראלי הצעיר ארנון מילצ'ן וגם מישרדו של משה („מישקה") נהוראי.

מישקה נהוראי הוא חבר קיבוץ גניגר, אולם עתה הוא בחופשה מן העבודה ב־רפת: בשנים האחרונות משמש מישקה נהוראי ראש אגף הנוער והנח"ל במישרד־הביטחון.

מישרדי אגף הנוער והנח"ל שכנו במשך שנים רבות בבניין ישן, שאותו בנו עוד הטמפלרים, בקרייה בתל־אביב. אולם מישקה נהוראי הכניס רוח חדשה באגף ממשלתי זה, והוא מתקדם יחד עם הנוער שבו הוא עוסק. הוא עבר לבניין החדש, בו מצויים כל אביזרי־הנוחות המשרדיים ומיזוג־אוויר מרכזי.

נער מקריית־שמונה, בית־שאן, תל־אביב או אפילו בן־קיבוץ, המתעתד ללכת לנח"ל; הצריך לברר פרט זה או אחר במישרד אגף הנוער והנח"ל, ובא למישרדי האגף, מבין כי הנח"ל של אז כבר איננו הנח"ל של היום. לנח"ל של היום יש כבר פקידים בעלי־כרס, היושבים ב־לישכה מהודרת ונהנים מציפה ביום־חמסין.

אחת מאלה שביקשו ללכת לנח"ל היתה נורית פלג, צעירה רמת־גנית בת 20, היום נכה הרתוקה מרבית שעות היום והלילה לביתה. נורית היתה חברת השומר הצעיר ברמת־גן ובגיל 17, כשהיתה בכיתה ה' שביעית, החליטה יחד עם חבריה להתגייס לצה"ל במיסגרת גרעין נח"ל. לגבי נורית היה זה ייעוד. היא ידעה כי יהיה עליה לשלם בחודשי שירות נוספים בצבא כדי למלא ייעוד זה, אולם בבית לימדוה כי טובת המדינה עומדת מעל לטובתה האישית, והיתה מוכנה לכך.

עזרו לנורית בהחלטתה מדריכיה בקן השומר הצעיר, שבעזרת אנשי אגף הנוער והנח"ל ערכו פעולת הסברה מקיפה למען רעיון הגרעין.

כשהסכימה נורית להצטרף לנח"ל ולגרעין, היא הוחתמה על טופס „צירוף לגרעין נח"ל" המופנה לאגף הנוער והנח"ל ב־מישרד־הביטחון, ונאמר לה כי אין היא חייבת לדווח על ההצטרפות לנח"ל באופן אישי למוסדות הצבא. הגרעין של נורית היה צריך להתגייס מאוחר יותר מתאריך הגיוס המשוער שלה לצה"ל, והוסבר לה כי הטופס הזה דיו להבטיח כי לגבי צה"ל היא כבר חברת גרעין.

עוד לפני שנורית קיבלה את דחיית־השירות שלה, היא קיבלה צו מליישכת הגיוס הקובע כי עליה לחתום על שני חודשי שירות נוספים, בגלל העובדה שחתמה על טופס הצטרפות לנח"ל. כאשר הלכה נורית לערוך את הבדיקות הרפואיות שלה בלישכת הגיוס — בדיקות שקבעו כי היא בריאה וניתן לה פרופיל 64 — חתמה על החודשיים הנוספים.

נורית היתה צריכה להתגייס ב־30 ביולי 1976. צה"ל דחה את גיוסה ל־23 באוגוסט אותה שנה. כמה ימים לפני גיוסה קיבלה דחייה נוספת לחודש מארס 1977. את פרק־הזמן מסיום לימודיה בבית־הספר הכיכון ביולי 1976, ועד למועד גיוסה לצה"ל, בילתה נורית בשל"ת* מוקדם, כפי שנקרא הדבר בפי הנח"לאים. יחד עם כל חברי הגרעין שלה הצטרפה בחודש אוגוסט 1976 לקיבוץ להב, הקיבוץ המיועד לקליטת הגרעין שלהם. הם עבדו בו כחברי־משק לכל דבר.

נורית הוצבה על־ידי הקיבוץ לעבוד ב־בית־הילדים, כאשר המיסגרת של השל"ת והקיבוץ קובעים כי מותר לה לנסוע הביתה אחת לשלושה שבועות לסוף־שבוע ארוך: שישי, שבת וראשון. בתקופת שהותה ב־להב חלתה נורית שלוש פעמים באנגינה, ולפי טענתה קיבלה כדורים מהאחות. רק פעם אחת ביקר אצלה רופא. כשחלתה ב־פעם השלישית הגיע הדבר לידיעת אמה של נורית, וזו התחננה בפני אחות המשק לערוך לבתה מישטה־גרון. האחות טענה כי לא ידעה כלל שנורית היתה חולה, אם כי אותה אחות היתה זו שהורתה לשלוח לחדרה של נורית ארוחות מדי יום ביומו משך שבוע שלם, משום שידעה כי היא חולה. נורית לא נבדקה על־ידי רופא, וכאשר ירד חומה כעבור שבוע, נשלחה חזרה לעבודה בבית־הילדים.

חודש אחר־כך, בפברואר 1977, החלה לפתע מתנפחת וסבלה מהתכווצויות בידיים ונפיחות במיוחד בעפעפיים, בפנים ובקרסוליים. היא לא פנתה לאחות, משום שידעה את יחסה של זו אליה. אולם כמה ימים לאחר־מכן, כשהיתה בחופשה בבית, הלכה לקופת־חולים לערוך בדיקות דם ושתן.

כולם מתנערים מאחריות

רופא קופת־החולים הורה לאשפז אותה מייד בבית החולים על־שם שיבא בתל־השומר, שם נקבע כי נורית סובלת מדלקת־כליות וכי היא נמצאת ב־שלב מתקדם של אי־ספיקה כלייתית. חודש אחר־כך נותחה נורית בפעם הראשונה, ובוצע בה דלף בין העורק הרדיאלי שב־שורש כף־היד השמאלית לבין וריד סמוך. מאוחר יותר הוחלט לערוך בה ניתוח של השתלת כליה, וזה אומנם נערך. כעבור 26 ימים בבית־החולים שוחררה נורית לביתה, אולם מאז היא נמצאת בטיפול ובפיקוח מתמידים. ידידיה של נורית וכל מי שהכיר אותה קודם־לכן מודים כי אין זו עוד אותה הצעירה.

הסבל הפיסי גרר בעיקבותיו סבל נפשי רב, ומה שמעיק עליה בעיקר היא התחושה שננטשה על־ידי המוסד שסימל עבורה את הרעיון שבו האמינה ואשר לו היתה מוכנה לתרום הכל: מישרד־הביטחון וצה"ל. למרות כל אלה, מה שפוגע בנורית יותר מכל הוא שכיום אין היא יכולה לשרת בצה"ל יחד עם חבריה, ואין היא יכולה להצטרף לגרעין שלה.

נורית פנתה למישרד־הביטחון ולקיבוץ להב בבקשה שישתתפו בהוצאות העצומות שנפלו על שכם הוריה בכל הנוגע לטיפול הרפואי ולאישפוז. מישרד־הביטחון הודיע לה חד־וחלק כי בתקופה האמורה היא לא היתה חיילת ולכן אין היא מעניינת אותו. קיבוץ להב טען כי הוא בכלל לא היה מעוניין בנורית ובחבריה, וכי הם נשלחו אליו רק על־פי ההסדר עם מישרד־הביטחון. לכן ייכבד מישרד־הביטחון וישלם לה את הוצאותיה.

נורית פנתה לעורך־דין, וזה הגיש בשמה תביעת־נזיקין על סכום גדול. בתביעה המפורטת, המגוללת את כל סיפור המעשה ומלווה באישורים רפואיים רבים, טוען עורך־הדין של נורית כי „למרות שתילת הכלייה היא עדיין בחזקת חולה עם בעיות קליניות ונפשיות."

בעת שהתובעת חלתה", טוען עורך־הדין, „היא היתה בת 18, וכתוצאה ממחלתה הפכה נכה לצמיתות, אינה יכולה להשתכר למחייתה, לבצע את תוכניותיה, וכתוצאה ממחלתה נפגעו סיכוייה להינשא. היא גם אינה יכולה לשרת בצה"ל, שירות שהיא מעוניינת ורוצה בו ככל בני־גילה."

המישפט ייערך בחודשים הקרובים ב־בית־המישפט המחוזי בבאר־שבע. אם אכן תזכה נורית פלג במישפט, תהיה מיליונרית. במיקרה זה — מישרד־הביטחון, או קיבוץ להב, או שניהם כאחד, יחוייבו ב־סכום עצום, אם אכן יחליט בית־המישפט כי מי מהם אחראי לנכותה של נורית.

אולם עוד לפני המישפט קבע ראש אגף הנוער והנח"ל, מישקה נהוראי, כי האגף שבראשו הוא עומד אינו אחראי כלל לעניין, לנורית פלג או לכל צעיר או צעירה אחרת היוצאים לשל"ת שלפני הגיוס. הסביר השבוע נהוראי לכתב העולם הזה: „לגו אין קשר לנערים ולנערות הולכים לנח"ל ונמצאים בהכשרה מוקדמת. מישרד־הביטחון לא אמר להם ללכת, ואת מישרד־הביטחון הם מעניינים רק ברגע שהם מתחיילים."

נהוראי הצביע על השלבים השונים של הנח"ל שאינם כוללים לדבריו את מה שנקרא השל"ת המוקדם או כפי שהוא מכנה זאת: הכשרה מוקדמת. לדבריו מקדימים שילטונות צה"ל את השירות לאלה ההולכים לנח"ל בארבעה חודשים לבנים ובחודשיים לבנות, כשמדובר במחזור חרף. הבנים יוצאים ישר לטירונות בת

(המשך בעמוד 54)

קציעה בנח"ל?
טיפול רפואי

• שירות ללא תשלום — החייל מגויים ובעל זכויות, אך אינו מקבל תשלום.

נערה בשל"ת מוקדם
הלוויה צבאית

הדפוקים של הנח"ל

(המשך מעמוד 53)

מספר חודשים, אחר־כך הולכים לשישה חודשים להיאחזות, לאחר־מכן לתקופה נוספת של פעילות במיסגרת ביטחון שוטף, אחר־כך עוד פרק של מספר חודשים אמון מתקדם, לאחר־מכן של"ת־ביניים (להבדיל משל"ת מוקדם ו־של"ת מאוחר), תקופה נוספת של תע־סוקה מיבצעית. התקופה האחרונה היא השל"ת האחרון. סך הכל: 40 חודשי שי־רות.

מסלול הבנות שונה: הן עוברות טירונות הולכות לחצי־שנה להיאח־זות שלהן, שם הן מצטרפות לבנים של הגרעין. אחר־כך, משר־תות הבנות בתפקידי מינהלה במ'סגרת הביטחון השוטף, שאותו עוברים ה־בנים. אחרי תקופה זו הן עוברות לשל"ת עד סוף השירות שלהן, הנמשך בנח"ל 24 חודש (במקום 20 בחילות האחרים ב־צה"ל).

מדריכות בנח"ל
שירות בלי אחריות?

נורמות חברתיות לא־מעניינות

התקופה שבין בית־הספר לבין הגיוס לצה"ל, לגבי מישקה נהוראי, היא תקופה מתה. „אני יודע שהגרעין כולו יוצא למה שנקרא בסלנג של"ת מוקדם," הוא אומר. „אני גם יודע שאם מישהו יגיד שהוא לא רוצה לצאת למשק במיס־גרת השל"ת המוקדם, בגלל שאין אף אחד שאחראי עליו שם, החבר"ה שלו יוציאו אותו מהגרעין, ואז הוא לא יוכל ללכת איתם לנח"ל. אבל אלה הן נורמות חבר־תיות שאינן מעניינות אותי. החבר"ה מ־הגרעין יכולים גם להוציא מהחברה שלהם מישהו רק מפני שהאף שלו לא מוצא חן בעיניהם."

זו, כמובן, שטות מוחלטת והתעלמות מודעת ממציאות קיימת. אגף הנוער וה־נח"ל שבראשו עומד מישקה נהוראי מעודד את יצירת הגרעינים, ובין השאר זה גם תפקידו. נהוראי ואלה שקדמו לו מופיעים בכנסים שונים של תנועות־נוער, המעוד־דים צעירים להצטרף לגרעין וללכת ל־נח"ל. נהוראי מקיים מגע מתמיד עם ראשי תנועות הנוער החלוציות, ולמרות שבמיסגרת אגף הנוער והנח"ל אין תקציב כספי עבור תנועות־הנוער, מוצא האגף דרכים שונות לעודד פעילויות שונות של התנועות מהבחינה הכספית.

מיסגרת — לא רישמית

אגף הנוער והנח"ל משתמש בתנועות־הנוער כשליחות שלו להחתמה על הצטרפות לנח"ל ולגרעין. חלק מתהליך ההצטרפות לגרעין הוא ההליכה לשל"ת המוקדם או להכשרה המוקדמת, במיסגרת התנועתית. שם מופקרים בני־הנוער שזה עתה סיימו את הלימודים ואין להם אבא, או אחראי בעת שהם נמצאים במיסגרת־לא־מיסגרת. זאת מעודד מישרד־הביטחון, כדי שהגרעינים יהיו מגובשים יותר, ואז ייקל על שילטונות הצבא.

אולם ברגע שמגיע הדבר לאחריות מנער מישקה נהוראי את חוצנו מכל ה־עניין ואומר: „זהו מיסגרת התנדבותית שאינה שייכת לנו, ואני אפילו לא יודע עליה שום דבר באופן רישמי."

אולם מתברר כי אין אחריות מלאה גם בשל"ת הביניים והשל"ת האחרון, שבהם כבר מחויילים בני־הנוער, והם משתתפים בהם אחרי שירות מבצעי ואימונים כחיי־לים. גם מיסגרות אלה, לדיברי נהוראי, אינן מצויות באחריות המלאה של האגף שבראשו הוא עומד. „האחריות לחייל מת־חלקת בין שניים: בין מוסדות הביטחון הרפואי לבין מישרד־הביטחון," הוא טוען. „אם חייל הנמצא בשל"ת־ביניים או בשל"ת מאוחר חולה או נפצע, האחריות הטיפולית חלה על המשק. על המשק שבו נמצא ה־חייל גם האחריות לגבי ביטול ימי העבו־דה שלו. אם המשק מתנער מאחריות, או שרצה לחסוך כסף ולא ביטח את החייל, והחייל או מישפחתו דורשים מאיתנו אח־ריות, אין לנו ברירה, אנחנו מוכנים לקחת על עצמנו את האחריות הזו. אבל באותו רגע מפסיק החייל להיות בנח"ל ואנו שול־חים אותו להיות חייל רגיל, רחוק מה־חברים שלו ורחוק מהגרעין שלו. אם זה כדאי לו, זה עניינו."

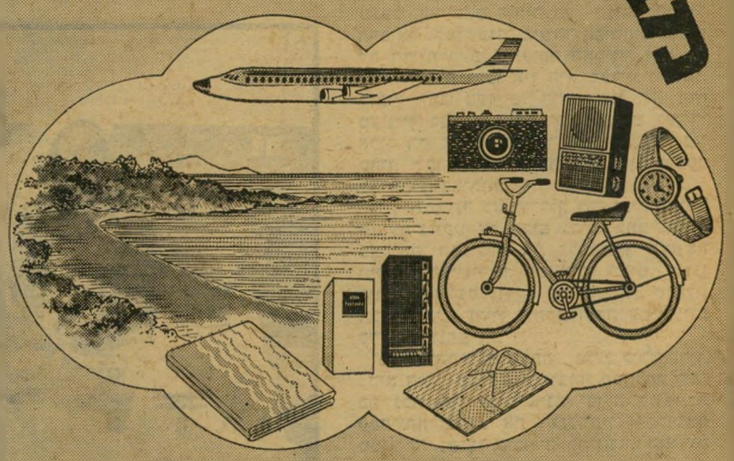
אחריות להלוויה צבאית

אולם מישרד־הביטחון בכל־זאת אחראי למשהו. מסביר מישקה נהו־ראי: „אם יש עניין של שיקום או של נכות, אנחנו אחראים. אנחנו אחראים גם על הלווייה צבאית במיקרה של מוות."

ייתכן שמבחינת החוק היבש צודק ראש אגף הנוער והנח"ל. בית־המישפט יקבע אם אומנם חייב מישרד־הביטחון באחריות לגבי נורית פלג ונערים או נערות אחרים. במיסגרת השל"ת המוקדם שלהם. אולם תפקידו של נהוראי הוא בראש־ובראשונה תפקיד חינוכי. הוא יודע כי אותם צעירים שרוצים ללכת לנח"ל, אחרי שקיבלו חינוך תנועתי, אינם מוכנים לוותר על החודשים שבין סיום בית־הספר לבין הגיוס, כשכל החבר"ה שלהם הולכים לקיבוץ היעד. הוא גם יודע שמי שיצו לומר שאין הוא רוצה ללכת רק מפני שאם יקרה לו משהו ב־מיסגרת השל"ת הוא יישאר ללא דואג או עוזר — יוקע על־ידי הגרעין שלו ויגורש ממנו ומהנח"ל.

ומישקה נהוראי יודע דבר נוסף. סימנים שונים, טפסים, הרצאות ואפילו השם ה־בלתי־רישמי „של"ת מוקדם", מטעים את הצעירים ההולכים לקיבוץ במיסגרת הגר־עין שלהם. מעטים מאד מהצעירים יודעים כי אין הם נמצאים באחריות מישרד־הבי־טחון, שאומנם התחתים אותם על טפסים שונים, אך לא חתם על כל אחריות לגבי־הם. אגף הנוער והנח"ל לא טרח לערוך פעולת הסברה, ואפילו לא ציין את ה־עובדה שבמיקרה של אסון או מחלה, יהיו הצעיר חבר הגרעין, או הוריו, חשו־פים לנזקים הכרוכים בסכומי־עתק ולסבל שלעיתים יישאר בעינו לצמיתות, מבלי שאיש יהיה לו לדואג.

מבצע פרסים ענק של מוצרי כלי מיטה

* 3 טיסות לרודוס כולל שהיה * 3 שעוני קיר SEIKO * 2 שעוני יד SEIKO * 2 זוגות אופניים לילדים * 3 מצלמות

* 15 חולצות "לאקי" לגבר * 10 סדינים + ציפות * 5 סטים כלי מיטה "הוואי" לנוער
* 5 סטים כלי מיטה "הוואי" למבוגרים * 10 בקבוקי בושם צרפתי "ארפז'"
* 10 בקבוקי אפטר שייב "בוגרט" * 10 בקבוקי קרם לחות "אדג'יו" * 10 זוגות סנדלים "גלי" * 25 משחקים לילדים.

פרטים וטפסי השתתפות בביתן התצוגה שלנו מס' 22 ביריד אדם ומעונו

הוואי - אופנה בחדר השינה

INDIAN

ראש אינדיאני
אופנת ספורט אלגנט

מיבצע הנחות חד־פעמי!

לרגל פתיחת בית האפנה „ראש אינדיאני" במשכנו החדש.

במסגרת המיבצע יימכרו כל דגמי „ראש אינדיאני" ממיטב היצרנים בארץ ובעולם במחירי מיבצע מיוחדים.

להשיג בראש אינדיאני - מונטיפיורי 7 ת"א ובחנויות המובחרות

במדינה

דרכי אדם

המוכיח בשיר

המשורר מצא דרך מקורית לפתור את סיכסוכיו עם השכנים שלו

„מעשה בשכן עם קרחת / שהגר דקר לו כמו מחט / הוא הכניס אז לריב / את עיריית תל־אביב / שאמרה לו ,שק לי בתחת'."

„מעשה בשכנה שמה מרים / שדירה לה כגודל הים / אך כשטוב לאחר / (ולה לא חסר) / מקיאה היא קבלה לחץ־דם..."

למרבה הפלא, אין זו פירסומת לספר־המשירים חדש, שיצא לשוק, וגם לא מו־באה ממוספו הסיפרותי של עיתון כלשהו. קובץ החמשירים ששניים מתוכו צוטטו לי־עיל, היה ביטוי מקורי לסיכסוך־שכנים פשוט ברחוב דוב הוז בתל־אביב.

משורר ומכונת־כביסה. הרעיון לפתור את סיכסוך־השכנים בבית המשותף, בדרך הלצון, הבריק במוחו של המשורר אילן (מתוק מתוק) מוכיח, המתגורר באותו בניין.

הפרשה החלה כאשר, באחד הימים, בי־קש מוכיח להציב מכונת־כביסה בחדרון הקטן שעל גג הבית המשותף. מייד נזעק אחד השכנים, ודרש ממנו לסלק את ה־מיטרד. הסיבה: החדרון משמש מחסן ו־לא נועד לכביסה. המלחין קיבל את ה־טענה וסילק את המכונה, אך במקביל החל מוכיח מפנה כמה רהיטים מיותרים מדירתו לאותו חדרון־מחסן. לא סיים את מלאכת ההעברה, וכבר צץ שוב אותו שכן ודרש ממנו לסלק מייד את רהיטיו מן ה„מחסן". הטענה הפעם: הם מפריעים לכביסה.

אדם רגיל אולי היה כבר יוצא מכלי, ומיישב את החשבון באחת הדרכים המקו־בלות. אך לא כך דרכם של משוררים. מוכיח החליט להוכיח. הוא התיישב אל שולחן־הכתיבה שלו, צייר בית עם סככה, מכונת־כביסה ושישה חלונות מרובעים. בכל חלון שיבץ חמשיר מהווי בית מגוריו. את העותקים שילשל לתיבות ה־דואר של שכניו.

„מעשה בחדרון די קטן / שהוחלט ש־ישמש כמחסן / כשאוכסן בו צרחו: ,לכבי־סה נועד הוא!' / כשכיבסו בו צרחו: ,זה מחסן!'"

„מעשה בספר (אך קרח) / שהיה לו רצון לספח / כשמתה שכנתו / הסמוכה לדלתו / התברר אצל מי המפתח..."

„שתי בנות והורים — מישפחה / שגרה בצפיפות מתוחה / במקום לנצל / על הגג פינת צל / הם אמרו: ,לא לי — לא לך'."

„מעשה בשכן מג'וגג'ן / שלגג לא עלה כבר מזמן / כשהתחיל אי־הסדר / הוא רץ עם העדר / להראות שגם הוא חברהמ'ן."

„מעשה באידיוט שחשב / שבכוח ישיג ממון רב / התפרץ כבריון / וניתק טלפון / ובטוח אף פרוטה לא חלב."

„מעשה בחבורה שמצאה לה / עניין רק במה שלמעלה / מיהרו להזעיק / ועדה עירונית / שבאה, צחקה והלכה לה..."

מישטרה

הכיים שלא כיים

המטה הארצי הודה ששוטרי תל־אביב נהגו לנצל פירצה ידועה בחוק, אך לא נקט נגדם אמצעים מישמעתיים

„אני לא איזה אזרח מיסכן, שהתובע המישטרתי נתן לו לחכות חצי שעה יותר מדי מחוץ לאולם, ולכן קיויתי לתשובה יותר רצינית..." עורכת־הדין נירה לידסקי לא הצליחה להסתיר את מורת־רוחה. היא החזיקה בידיה מיכתב־תשובה לתלונה ש־שיגרה חודש ימים קודם־לכן למטה ה־ארצי בירושלים. באותה תלונה (העולם הזה 2123 „צו־חיפוש לכל עת") תיארה נירה לידסקי את אשר אירע ללקוחה, מרדכי לייבוביץ, המוכר למישטרה ככייס. לייבוביץ נעצר ב־9 באפריל 78' על־ידי ניידת־מישטרה, שעה ששב לביתו מקניות בשוק. השוטרים ערכו חיפוש על גופו, ו־משלא נמצא כל דבר המעורר חשד, הלכו לערוך חיפוש בביתו. אלא שלשם עריכת חיפוש כחוק נזקקו לצו־חיפוש, חתום בידי שופט. צו כזה לא היה בידיהם, ולכן ניגשו חלק מהשוטרים למטה המישטרה וחזרו כשבידיהם הצו, שהיה חתום בידי השופט בוריס רפופורט, ונשא את התאריך 8 ב־פברואר 1978. היינו: צו שהוצא יותר מ־חודשיים קודם־לכן.

עורכת־הדין לידסקי שלחה מייד מיכתב־תלונה חריף למפכ"ל המישטרה, ובו קבלה על התופעה המוזרה של ניצול המערכת המישפטית להשגת מלאי של צווי־חיפוש „רזרוויים", שהם בלתי־מוגבלים בזמן, ו־זאת כאשר אין כל עילה לחיפוש בזמן הבקשה. בתלונתה קבלה גם על כך שה־שוטרים „הזמינו" את עצמם לביתו של לייבוביץ, והמתינו שם עד שחבריהם יביאו את הצו המוכן ממטה מחוז תל־אביב.

בריקה רשלנית. טענה אחרת שהועל־תה באותו מיכתב־תלונה, נגעה להתנהגותם הגסה של השוטרים. הם השמיעו הערות מעליבות כלפי לייבוביץ, והותירו את ה־בית הפוך כלאחר פוגרום.

המפכ"ל, חיים תבורי, כלל לא התייחס לתלונה והעביר אותה, כפי שהוא נוהג בדרך־כלל, ליחידה לתלונות הציבור. יחי־דה זו, שהוקמה לפני שנים אחדות במטה הארצי, תכליתה לתת טיפול ענייני ל־תלונותיהם של אזרחים ולשמש תחליף, ב־עניין זה, למוסד האומבודסמן של מישרד מבקר המדינה. המוסד המישטרתי התגלה, מאז היוסדו, כגוף הפועל לטישטוש ה־ביקורת ול„החלקת" מעשי עוול כלפי אזר־חים, מצד שוטרים וקציני־מישטרה.

תחת שיטפלו ביד קשה בתופעות של התנהגות בלתי־הולמת מצד שוטרים, נו־הגים אנשי הלישכה שמרביתם עורכי־דין במיקצועם, לתרץ את התופעות הפסולות ולהביע את צערם בפני האזרח המתלונן. במקרים נדירים, שכמותם רק אחדים בשנה, ננזפו שוטרים או קצינים ש־שימשו נושא לתלונה. במיקרים נדי־רים עוד יותר הועמדו אלה לדין משמעתי.

כייסות עצמית. כך אירע גם לתלו־נתה החריפה של לידסקי. אומנם, הטיפול בתלונה ארך חודש ימים, דבר שלכשעצמו הינו הישג בלתי־מבוטל (הטיפול הממוצע בתלונה ביחידה לתלונות הציבור, אורך בין חצי־שנה לתישעה חודשים) אך התשו־בה היתה, כמו תמיד, ניסיון למרוח את הפרשה ולהחליקה.

„...לא תמיד ניתן לבצע את החיפוש סמוך להוצאתו של הצו, ולעיתים חולפים מיספר ימים עד לביצועו בפועל," כתב עורך־הדין דן בן־חיים מהמטה הארצי ש־טיפל בבדיקת התלונה. „במיקרה זה," הס־ביר המישפטן המישטרתי, „נערך אחרי הוצאת הצו, עיקוב אחר לייבוביץ, עיקוב שלא העלה כל תוצאות. זאת, למרות שמר לייבוביץ ניראה מיספר פעמים בנסיבות שהחשידוהו כי הוא עומד לכייס. כעבור ימים אחדים נעלם החשוד לתקופה של שלושה שבועות (מאוחר יותר התברר ש־היה מאושפז בבית־חולים). לאחר זמן־מה חודש העיקוב, וביום 9.4.78 ניראה לייבו־ביץ בשדרות ירושלים ביפו, כשהוא משו־טט בצורה המעוררת חשד ומחטט בשקית־ניילון שהיתה בידו ואשר היה חשד שהיא מכילה רכוש גנוב.

„בהסכמת לייבוביץ נערך בו־במקום חי־פוש על גופו, ולא נמצא כל דבר חשוד," ממשיך נציג היחידה ומאשר את פרטי תלונתה של עורכת־הדין לידסקי. „ייתכן כי שני אנשי המישטרה היו מיטיבים לע־שות אילו המתינו בחוץ לחברם, שיצא להביא את צו החיפוש, אולם יש לזכור כי ליבוביץ, כאמור, הסכים לכניסת אנשי המישטרה לביתו, ולא דרש מהם לעזוב את המקום... אנו סבורים שיש מגם בביצוע חיפוש חודשיים לאחר נתינתו," קבע, ב־הוסיפו: „על אף שאין בחוק הוראה המג־בילה את תוקפו של צו־החיפוש שניתן על־ידי בית־מישפט, הוציא מטה המישטרה בעיקבות מיקרה זה הנחיות הדרכה לאנשי מישטרה, בהן מודגש הצורך לבצע צווי חיפוש תוך פרק־זמן סביר מיום קבלת הצו. אנו מצטערים על המיקרה."

כמה מטיעוניו של עורך־הדין בן־חיים העלו חיוך סלחני על פניה של עורכת־הדין לידסקי. אחרים — הרגיזו אותה.

„אם היה עיקוב על לייבוביץ, כיצד זה לא ידעו שהוא בבית־החולים?" התפלאה הפרקליטה. „ובכלל, ממתי צריך אדם ל־טלק שוטרים שחדרו לביתו שלא כחוק? אילו היה מתנגד לכניסתם, הם היו עוצ־רים אותו בתואנה שהפריע להם במילוי תפקידם. ובכלל, מה פירוש הטענה ש־לייבוביץ חיטט בחפציו בצורה מעוררת חשד? האם סברו השוטרים שהוא מנסה לכייס את עצמו?"

נמר של נייר

„כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבור ואשמורה בלילה*...“ ✶ שקספיר נכשל בבחינה ✶ מהו „תסביך פרנקנשטיין“? ✶ משורר עיברי משדר מן העתיד

מדע בידיוני

תטל“ג בזמן עתיד

„ואילו חיה אלף שנים פעמיים וטובה לא ראה הלא אל־מקום אחד הוא הולך... כי מי־יודע מה־טוב לאדם בחיים מספר ימי־חיי הבלו ויעשם כצל אשר מי יגיד לאדם מה יהיה אחריו תחת השמש...“. דומה שהדברים שנכתבו בספר קוהלת מייצגים את הלוז שבסיפרות המדע־הבידיוני, ובעיקר את ספריו הקפדניים של

בחזרה מהירח
ג׳בורי ז׳ול ורן חוזרים ארצה

אייזק אסימוב, שעשרה מהם ראו עד כה אור בעיברית.

אם למצות את מיכלול יצירות המדע־הבידיוני של אסימוב, בעזרת המחשה מו־פשטת, הם ניתנים להדגמה בעזרת מכשיר פשוט המצוי כמעט בכל מוצב של צה“ל, והמכונה בפי חיילים „אור כוכבים“. המכ־שיר הוא מישקפת־לילה, שיכולת הראייה שלו ניזונה מקליטה של אור ובוהק־כוכבים ובעורתה ניתן להשקיף למרחק בלילה. ספריו של אייזק אסימוב מציגים וחושפים את עולמם של בני־אנוש עד כה בעזרת אבק־כוכבים, תוך שהוא נעזר ב־הצגת אפשרויות שונות בחלל, בזמן עתיד. מעין תרגיל טאקטי־ללא־גייסות (תטל“ג) שאותו הוא מזין בסיטואציות אנושיות שונות שהוא שואב מן העבר, ומשבץ בהן את העתיד באמינות רבה. בספריו שראו עד כה אור בעיברית ניתן לעקוב אחר מיכלול הבעיות שהעתיד חופן לבני הגזע האנושי בעתיד הלא־רחוק.

„אנוכי, הרובוט“ בספר זה מתאר כתב של „העיתונות הבינכוכבית“ במחצית שנות ה־60׳ של המאה הבאה, שיחזור קפדני ותיאורי של העולם שקדם לרובו־טים ותהליך ביסוסם של יצורי־מתכת אלה בעולם הזה, ובחלל החיצון. במהלך חקי־רותיו מגיע העיתונאי לסוזאן קאלווין, ילידת שנת 1982, שהשיגה בשנת 2003 את תואר הבי־איי שלה באוניברסיטת קולומ־ביה, ארה“ב, והחלה בביצוע עבודת־הגמר בקיברנטיקה. בשנת 2008 קיבלה סוזן את תואר הדוקטור והצטרפה לחברת יו־אס רובוטים בתפקיד של רובוטספסיכולוגית. עד מהרה היא הופכת בת־סמכא במדע חדש זה. במהלך 50 שנה המבוגנה, ראתה ובחנה כיצד משנה ההתפתחות האנושית את כי־וונה, ומונקת קדימה. העיתונאי מקליט את סיפוריה של הרובוטספסיכולוגית.

רובי היה רובוט מהדגמים הראשונים, ושימש כאומנת לילדה בשם גלוריה. כאשר מגיע במקומו רובוט משוכלל יותר, נשלח רובי לעבודה כ„פועל שחור“ במיפעל. אלא שגלוריה אינה מוותרת עליו, ובשעת סיור עם הוריה היא מזהה אותו. כאשר היא רצה לחבקו, הוא מציל אותה מדריסה. כך, בסיפור אחר סיפור מזיכרונותיה של סוזן קאלווין, מוצגים גלריה של רובוטים ותהליך התפתחותם, שאותו מסכמת לב־סוף הרובוטפסיכולוגית: **„מאחת ימים שהרובוטים המסכנים לא יכלו לדבר, ועד לסוף, כאשר הם חוצצים בין האנושות ל־בין חורבנה...“**

„גדול ורחב הוא העולם“. גם ספר זה מקבץ בתוכו סיפורים קצרים, שה־מעולה ביניהם **העבר המת**. גיבורו: ד“ר ארנולד פוטרלי, פרופ׳ להיסטוריה עתיקה, נשוי, שבתו נספתה בדליקה שהתרחשה כנראה כתוצאה מהשארת בדל־סיגריה ב־ידי אביה. ד“ר פוטרלי מחפש דרך לאמת את ההשקפה ש„**קרתאגו הקדם־רומית היא הדבר הדומה ביותר לאמריקה הקדם־אטומית...**“ למטרה זו יש בכוונתו לנצל את מדע הכרונוסקופיה (מדע הקפיצה מ־עבר לזמן) בכוונה לאמת את הנחותיו. אלא שמועצת המחקר אינה מאפשרת לו את מחקרו, וכוונתה להכרית מדע זה. באחת המסיבות של הסגל האקדמאי ב־אוניברסיטה פוגש ד“ר פוטרלי בד“ר פור־סטר, פיסיקאי איש אופסיקה בעל תואר בתורת־המשיכה. השניים מוצאים עניין משותף בגושא, וד“ר פורסטר מרכיב כרו־נוסקופ. למגינת־הלב מתברר שביכולתו של מכשיר זה לערוך מסע של לא יותר מ־120 שנה לאחורנית. במצב זה תובעת הגב׳ פוטרלי משני החוקרים שיקריבו את תמונת בתה המנוחה. הם מונעים זאת ממנה.

רשויות המדע מגלות את דבר קיומו של הכרונוסקופ, וסוכניהם מנסים למנוע את הפצתו. אלא שבעזרת תרגיל ערמומי מוצא המכשיר את הדרך להפוך נחלת הכלל.

סיפור נוסף בקובץ זה, **זכות הצבעה**, תאר את השיטה הדמוקרטית של ארצות־הברית בראשית המאה הבאה. „מולטי־באק“ (מחשב־ענק המנהל את חיי העולם המערבי ברבים מסיפוריו של אסימוב) בוחר מדי חמש שנים באזרח מן המניין, שדיעותיו קובעות את הנשיא ואת בעלי המישרות הציבוריות השונות בכל רחבי ארה“ב. ערב הבחירות, בעיר בלומינגטון, אינדיאנה, נכנס פקיד מדינה אל אחד ה־בתים ואומר: **„מר נורמן מילר, עלי להודיעך בשם נשיא ארצות־הברית כי נבחרת לייצג את ציבור הבוחרים האמרי־קאי ביום שלישי, 4 בנובמבר, שנת 2008“**. למוחרת, במהלך שלוש שעות, מתחקר „מולטי־באק“ את האזרח הנבחר נורמן מילר, תוך שהוא אורג את תשובו־תיו לתוך מיליוני הפרטים שלו וקובע את הנבחרים לכל המישרות הציבוריות ב־ארצות־הברית. הסיפור מסתיים בקביעה המעט־סאטירית: **„בעולם כלתי־מושלם זה, קיימו בידיהם שוב האזרחים הדיבו־ניים של הדמוקרטיה האלקטרונית הרא־שונה והגדולה ביותר, באמצעות נורמן מילר, את זכות־ההצבעה החופשית ונטו־לת־המעצורים שלהם...“**

בסיפור **המשורר בן־האלמוות** מספר ה־פיסיקאי ד“ר פינאס וולטש למרצה צעיר לאנגלית, כי הביא את ויליאם שקספיר מבעד לזמן. אלא שלגאון התיאטרון וה־לשון האנגלית היו קשיים עם ניב־הלשון של הזמן. ד“ר וולטש ממשיך ומספר ל־מרצה: **„רשמתי אתו בקורס־הערב שלך למבוגרים... הייתי אנוס לשלוח אותו ב־חזרה ל־1600... כמה השפלה סבור אתה יכול אדם לשאת?... שומה עליב שכמוך, אתה הכשלת אותו בכחינה...“**

„מערות הפלדה“. זמן עלילתו של ספר זה הוא תקופה רחוקה יותר בעתיד.

ויליאם שקספיר
בחזרה ל־1600

איש־הבולשת אליה ביילי, ממישטרת ניו־יורק, דיריוג ג׳-5, מתמנה למשימה רא־שונה מסוגה: פיענוח מיסתרי הרצח ה־ראשון של בן־חלל בעיר־החלל שליד ניו־יורק. מתוך הפרטים השונים המופיעים בספר מסתבר, כי במהלך 1000 שנים חלו תמורות רבות. על כדור־הארץ חיים שמונה מיליארד תושבים, והעולמות החיצוניים (שבעבר היו מושבות הגירה של כדור־הארץ) הגבילו את ההגירה אליהם לכדי אפס. כדור־הארץ שינה את אופיו. תוש־ביו מחלדים מתחת לפני הקרקע. כל ה־כרכים הפכו יחידות אוטונומיות מכוסות גג, כמערות פלדה ובטון. במעמקים הללו שונאים את הרובוטים.

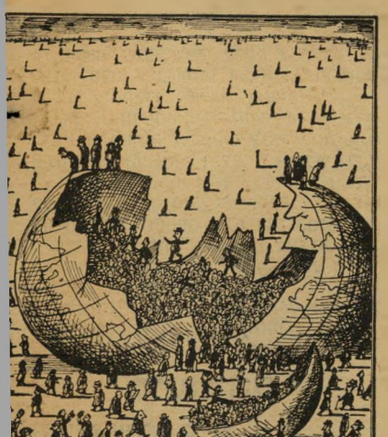
בפתח עיר־החלל פוגש אליה ביילי ב־שותפו לחקירה, הרובוט דניל אוליבאו, הנראה כבן־אנוש לכל דבר. מתברר כי הנרצח, ד“ר סארטון, סוציולוג, הגיע מן החלל במטרה להגביר את פתיחות תושבי כדור־הארץ לבני־החלל, ולחשוף את כדור־הארץ ובעיותיו הכלכליות בפני רובוטים משוכללים. אלא שלעומתו ניצבות קבו־צות שמרניות. שני חוקרי־המישטרה, ה־אדם והרובוט, פועלים לחישוף הרצח בי־נות לשדות־מתח פוליטיים וחתרניים, בעוד המישור השני של הסיפור הוא סיפור תהליך ניוונו של כדור־הארץ שתושביו, המנהלים חיי חפרפרות, אינם נכונים לבצע צעדים להמחשת עליונותם על בני־החלל, צאצאיהם בעבר.

„השמש העירומה“. הגלאקסיה עו־דנה סגורה בפני תושבי כדור־הארץ. זכות־הקדימה על אוצרות החלל שמורים ל־תושבי החלל, שאבותיהם נטשו את ה־אדמה לפני דורות. לראשונה בתולדות הכוכב ארץ־שמש נרצח אחד מתושביו. איש־הבולשת מניו־יורק, אליה ביילי, מוזמן לנהל את החקירה והופך הראשון מבני כדור־הארץ מזה דורות היוצא ל־שיוט בחלל.

בכוכב ארץ־שמש פוגש אליה ביילי בידידו הרובוט־בלש, דניל אוליבאו.

אוכלוסיית ארץ־שמש מונה 20.000 תו־שבים, שלרשותם 200 מיליון רובוטים אל־קטרוניים (10.000 רובוט לאדם). הנרצח ריקאין דלמר, פאתולוג במקצועו, הוא קורבן האלימות הראשון ב־200 שנות היס־טוריה של הכוכב. במיסגרת עיסוקיו הוא היה הממונה על עקרון שמירת מיספר תושבי הכוכב. אליה ביילי נדהם לגלות שאוזחי ארץ־שמש אינם מתראים איש עם רעהו, מתגוררים באחוזות מרוחקות, ושומרים ביניהם קשר־עין בעזרת מראות תלת־מימדיות. במילים אחרות: מעין „כוכב־לכת של וילות“ שהתמחה בייצור ובייצוא של רובוטים מתוחכמים ביותר.

במהלך החקירה משכלל אליה ביילי את ידיעותיו בתולדות הרובוטיקה ואת עניין „תסביך פרנקשטיין“ של בני־מינו, שנבע מפחדם של בני־אנוש מפניהם. מידע זה ומידע טכנולוגי אחר מסייעים בידי אליה לפענח את הרצח. לקראת תום החקירה הוא מכנס את כל החשודים, ב־נוסח מיטב הסיפרות הבלשית הקלאסית, ומטיל את האשמה על ד“ר לייביג שאכן,

עזים חדש ומדוכא
8 מיליארד תושבים

מסתבר כי תוכניותיו מכוונות לכיבוש כל הגלאקסיה בעזרת רובוטים המפרים את החוק הראשון של הרובוטיקה (איסור פגיעה של רובוט בבן־אנוש) באופן מתו־חכם למדי, וזאת למרות שהרוצחת־בפועל של ד“ר דלמאר היא אשתו.

„מחר כפור תשע“. הוא קובץ נוסף של סיפורים מן „העתיד הקרוב“, כהגדרת אייזק אסימוב. הסיפור **מיקצוע** מתאר את תהליך גידולו, מיונו והתפתחותו של ג׳ורג׳ פלאטן. העולם הסובב אותו הוא עולם של מעמדות חדשים ושל מיון מוחי, שבו נאלץ כל מחונן יוצא־דופן לחפש את דרכו באופן עצמאי, הנוגד את אופני החינוך המתוכנתים והמקובלים של כדור־הארץ והחלל־החיצון. רק לקראת הסיום מגלה ג׳ורג׳ כי היה נתון, במהלך כל מאבקו ומליטתו ודרכו לעצמאות חשיב־תית, במעקב שבתן את הדרך שהוליכה אותו אל מעמד הפיסגה של המיון המוחי.

* תהילים ד׳ — 4.

דו-שיח

עם דויד אבידן

דויד אבידן
אין ביקוש רב ביהדות לעניין ששמו עתיד

פיסור מדע־בידיוני: נופע־זמן מן ה־עתיד / חוזר להווה עם כל מיכאני מל־חמת־העולם־השלישית / ווורק הצעה מד־הימה: להקדים. / הוא משדר מיידע מדויק ישר אל מרחוק חברי או"ם, / מעל גבי פרסלפתורים — ומנהיגי העולם, סין, בריה"מ, ארה"ב, ישראל, / מקבלים ל־בסוף את דעתו, שכל היסוס / אינו, ב־חשבון לטווח ארוך, אלא חבלה כשלום. / מדען ישראלי צעיר, תל־אביבי חיך הר־וארו, / מצליח לסכל לבסוף את קבלת ה־עצה, / וזאת על־ידי הצגת תות־נגד נו־עזת: שינוי המערך ההיסטורי־עתידי לא נועד / אלא לקדם שאיפות־מלחמה של מעצמה בינונית, / אלאנושית, מחוץ ל־מערכת השמש, / בעלת שיטת־חשיבה שו־נה לחלוטין / מזו של ההומו־סאפיאנס הצפון תל־אביבי המצוי..." כך כותב דויד אבידן בשירו „שדר מן העתיד" מתוך ספרו תישדורות מלוויין־ריגול שראה־אור ב־ימים אלה בו־זמנית עם שלושה ספרים נוספים שלו.

את הדו־שיח הרצ"ב ניהל דן עומר עם דויד אבידן:

ע: למי אתה עמל?

א: לגלאקסיה ומלואה. כלומר, לעצמי.

ע: מי אתה בעצם, אבידן?

א: סימון שמייצר סימנים. סימנים ש־מסמנים את המצב ביקום. כלומר, סימנים יקומיים. אני לא קיומי, אני יקומי.

ע: האם תישדורות מלוויין־ריגול הן שירה?

א: לוויין־ריגול הוא מנגנון הקלט של המשורר. הוא חג בגבהים חוצטריטוריא־ליים, או חוצפלאנטריים. כלומר, אותם גבהים שאינם מצריכים רישיון לצורך תיפעול הקלט. והוא חוזר ומשדר את ה־נתונים המעובדים, כלומר את המשוב, ב־צורה ובהליכים שכוללים זוויות־הטעייה מסויימות מתוכננות מראש, שבלעדיהן לא ייתכן הקלט־שכנגד.

ע: מה זאת אומרת, בעיברית פשוטה?

א: קודם כל אין עיברית פשוטה, כי העיברית, למזלה או לרוע מזלה גמיחד, איננה שפה פשוטה. תרגום עממי? זיוני־מוח עמוקים עם גמירה בפנים, בלי אח־ריות ישירה של ההורה לגבי עתיד ה־צאצא, בעיקר משום שהצאצא לא סובל את האחריות הזאת. בעיברית קצת פחות פשוטה? מנגנון פלט־קלט, הפועל בתחו־מי הטריטוריה הנרחבת של הלשון, בלי התחייבויות מוקדמות או מאוחרות כלפי הפואטיקה הישנה או החדשה, אבל תוך כדי דאגה מתמדת לפואטיקה של מחר כ־ביצוע־לוואי.

ע: האם אלה הצורה והתבנית שיהיו לשירה העיברית בשנת 2000?

א: רוב הספרים ידמו, כנראה, ל־תישדורות מלוויין־ריגול, אבל המשוררים המובילים והמחדשים בשנה הנקובה יעשו כבר דברים אחרים לגמרי. חשוב להבין שעבר זמנה של הפעילות, המצומצמת או אפילו המירבית, בתוך ההקשרים הסגורים של המישחקים הפואטיים למיניהם. אין טעם להשקיע זמן ואנרגיה בשיפור מצבה של השירה כשלעצמה מבלי להתערב היק־פית במצבה הכולל של השפה, של השפות.

ע: וכיצד תופץ השירה הזאת?

א: ספרי שירה, קאסטות שירה, קאס־טות וידיאושירה, שירה חוזתית, שירה קולית — כל הדברים האלה היו קיימים בעבר, וקיימים בהווה. לגבי העתיד אני חוזה שני כיוונים: פיתוח יתר של מע־רכת הסימנים הפיסיים, כלומר, החזותיים, הקוליים, התלת־ממדיים וכו'; מגמה מק־בילה ואולי משלימה להינתקות מהמערכת הסמיוטית (הסימנית) בכלל, לעבר פעילות שיריית טלפאתית, בין בעורת ציודים טכ־נולוגיים חדישים ובין בלעדיהם.

ע: אתה מתכוון לשירה העיברית?

א: אני מקווה שכן. השירה העיברית, למרות העובדה שמה שמוגדר כללית כ־„אוואנגארד" הוא כיום הגורם המרכזי וכמעט יחידי בה, תופעה די חריגה ב־שירה העולמית, הסובלת עדיין מתיסכולי שמרנות ומכובד כפייתי של מורשה ו־מסורת. יקרו דברים בשירה העיברית, לאו דווקא אם אבות הקהילה יסיכו את הת־נגדותם לשינויים כאלה, אלא בעיקר אם אבות הקהילה והצנזורים השוכנים בתוך כל משורר יישלחו סופסוף לבתי־אבות. צרתה העיקרית של השירה העיברית ושל הסיפרות העיברית בכלל נובעת, פארדו־כסאלית, דווקא ממעלותיה — מאגר הסי־מונים העיברי. אבל בשלב זה, נראה לי שהשירה והסיפרות העיברית מצויות עדיין בתנוחת הישענות של כמה מעלות מיו־תרות לאחור. מה שצריך להשתנות הוא, בשלב ראשון, מעבר לזווית — זמן של 90 מעלות. לאחר־מכן, לקראת ראשית ה־מאה הקרובה, הישענות קלה קדימה, ל־שיפור התיפעול והתנועה במרחב והזמן.

ע: האם עשוי זבולון המר לעכב תה־ליך זה של השירה העיברית?

א: זבולון המר, אם אנו מתכוונים לאותו אדם, מסוגל לכל היותר לעצור את זבולון המר. אני, במקומו, הייתי מתרכז בפרוייקט זה במשך 10 השנים הבאות.

מנקודת ראותה של המסורת היהודית־הדתית אין, למעשה, קיום לגיטימי לתר־בות חילונית בכלל. מנקודת ראותה של התנועה הקיבוצית הדתית — להתעורר בוקר אחד והנה נמוגה, כבמטה־קסם, כל התרבות החילונית (שירה, מוסיקה, אמנות פלסטית, קולנוע, תיאטרון וכו') — לא זו בלבד שאין בכך כל אסון, אלא תהיה בכך אולי אפילו מעין רווחה של ברוך־שפטרנו. זוהי הסכנה העיקרית היחידה שבשליטה מינהלית־דתית על תקציבי תר־בות ועל הכוונת תהליכים תרבותיים ב־מישור המינהלי והחקיקתי. כדאי פשוט לזכור אפשרות זאת, למען יראו ויירא.

ע: אבידן, אם אנחנו כבר בתחום הדת והאלוהות, האם אתה כוכב־עליון של ה־שירה העיברית העכשווית?

א: רק מבחינת המרחק ממעטפת כדור־הארץ.

ע: יש האומרים עליך שאתה המשורר העיברי הקרוב ביותר למתרחש כיום ב־שירה העולמית.

א: אייייי.

ע: ובכל־זאת?

א: שירה שאפתנית וחדשנית, לדעתי, אינה יכולה להיות כיום פעילות קהילתית. לגבי, שירה היא לפחות פעילות גלובא־לית, פלנטארית, כנקודת־מוצא התחלתית ולא כסוף הראדיוס. רק ניידות מתמדת ו־מהירה של דגמים ניסוחיים מורכבים בין השפות השונות והקובעות, מעניקה לאקט השירי משמעות, נפח ואפקטיוויות. חילו־פי־מידע בתחום השירה חשובים לא פחות מאשר בתחום המדעים והתעשייה. ניתוקה המסויים של השירה העיברית ממה ש־קורה בעולם אינו צרתה הפרטית של שירה זו, אלא הוא חלק ממערכת שלמה של ניתוקים המאפיינת את הפעילות ה־שירית בעולם כולו. חשוב להתחיל לחבר חוטים, כדי שהתנועתיות השירית על־פני כדור־הארץ תהיה רצופה, רב־לשונית ו־רב־מסלולית — ואז ישתחררו, ברגע מסו־יים, עודפי אנרגיה מסוג שעדיין אינו מוכר לחוקרי האנרגיות בעולם. משבר ה־אנרגיה של השירה — הפוך: יש יותר מדי אנרגיה ופחות מדי ניצולת ויישומים.

ע: מה דעתך על ההשפעה הפוטנציא־לית של השירה שמחברים משוררים ש־באו בעיקבותיך?

א: למשל?

ע: מאיר ויזלטיר?

א: אהה. טוב, לא בדקתי את תעודת־הלידה שלו. הוא דווקא נראה לי די מבו־גר. אז מה היתה השאלה?

ע: טוב. אבל מלבד למשוררים ו־למבקרי־שירה, למי אתה שולח את ה־תישדורות שלך?

א: קודם כל למי לא: לא לחוג ה־מישפחה, לא לקהילה המקומית או המור־חבת, לא לידידים ומכרים. היעדים הפו־טנציאליים לקליטת התישדורות צריכים להישאר, לגבי, אנונימיים וגם כמותיים. אני כופר בטענה ששירה מורכבת אינה „מיסחרית". שינוי מצב השפה ומצב ה־עניינים בעולם מותנה במידה רבה בהת־פתחות השירה המורכבת, וזו יכולה ל־שנות גם את חוקי המיסחר.

ע: מה לשירה ולחוקי־המיסחר?

א: למשל: אחד ממו"לי עורך החודש ניסוי מעניין בתחום הפצת השירה — הוא הוציא להפצה את תישדורות מלוויין־ריגול גם לכל הקיוסקים־לעיתונים, מה שהגדיל את נקודות־המכירה מ־400 ליותר מ־1000. זהו שינוי כמותי שיש לו גם משמעות איכותית — הסיכוי הפיסי להיתקלות חזו־תית מצד אנשים שאילמלא שיטת־הפצה זו היה הספר נשאר לגביהם בגדר שמועה רחוקה. הטכניקה הרגילה של הפצת סיפרי־שירה אינה ממצה את מלוא פוטנציאל הקוראים שלמעשה, אפילו במדינה קטנה כישראל, הוא כמעט בלתי־מוגבל.

ע: אפשר לסיים בציטוט מאחד השירים שלך?

א: בוודאי!

ע: „היהדות שקועה ללא־תקנה בעבר / כל הסופרים היהודיים חיים על כיבודים / הרגעים הגדולים בחייהם הם מוספי־החגים / אני לא זוכר את עצמי במוספים האלה / אני מחרן למירחין / אני שלוש על תחום שאין עליו קופצים / אין ביקוש רב ביהדות לענין זה ששמו עתיד... // אלה כמבין שירים סיסמתיים / מה זה שיר אם לא סיסמה / עד כאן מהדורת־חדשות לסיפרות / והרי התחזית תיכתב / סיפרות...

בחטף

הכתבן שדימה עצמו ל„ליכלוך של גמד"(!) ✱ העורך שהשפיע על „כיוון הכתיבה של א.ב. יהושע ועמוס עוז?

● חובבי סיפרות ילדים שישוטטו בקיץ באירופה, וינסו לתור אחר עיקבותיו של **הנס כריסטיאן אנדרסן**, ימצאו בספר־הטלפונים של קופנהאגן לא פחות מ־84 אזר־חים ששמם אינו אלא: הנס כריסטיאן אנדרסן ● מיפגש תמוה באיכותו ערכו בשבוע שעבר קוראי אחד המוספים־לסיפרות עם הכתבן **אורציון ברתנא** (לכל אילן שמיים). שהושפע מהסרט מיפגשים מהסוג השלישי והעתיק את שמו ככותרת לשיר קצר בחתימתו. שתוכנו המלא: „אני לא לבד על הזכוכית של החלון / יש ליכלוך של גמד..." ● המשורר הרוסי הפופולארי **יבגני יבטושנקו** (באבי יאר) נשא לפני שלושה שבועות לאשה את מתרגמת שיריו לאנגלית, **ג'ין באטלר**, בתו של ספסר־קרקעות אנגלי מיורקשייר. הנישואים נערכו מייד עם השלמת הליכי הגירושין של המשורר הסובייטי מאשתו השנייה. אשתו הראשונה של יבטושנקו היא המשוררת **בלה אחמדולינה**, הנחשבת כיום לבחירת המשוררים שבתחומי ברית־המועצות, ולמרות פירסומה המוגבל במערב מוערכת שירתה עשרת־מונים יותר משירתו הפופולארית של בעלה־לשעבר ● ראש המחלקה להפצת סיפרות מתורגמת מטעם אירגון התרבות הבינלאומי, אונסק"ו, הוא סופר מצרי המחזיק בשם אביו: **טהא חוסיין**. אביו נחשב החלוץ והדגול שבסופרי מצריים ● ב„ערב סיפרותי" שערכו עורכי שנתון סימן קריאה בירושלים, אמר בין השאר עורכו הראשי והפעלתן של ס/קריאה, **מנחם פרי**: ניתן להבחין בסימנים ש**עמוס עוז** ו**א. ב. יהושע** החלו כותבים באחרונה ברות „השקפות הסיפרות של ס/קריאה..." ● בימים אלה עלה על קרשי הבמה בקאהיר מחזמר בשם מצריים ארצנו, המתאר את תולדותיה מימי הפרעונים ועד לנסיעת **אנואר אל־סאדאת** לירושלים. במחזמר משתתפים יותר מ־300 שחקנים וזמרים. הגיב על כך סטאיריקאי תל־אביבי, שאמר: „עכשיו אנחנו זקוקים ל**גזירא גוריק** המנוח, שיעלה מחזמר בשם ישראל ארצנו ויתאר את תולדותינו מימי האבות ועד לנסיעת **מנחם בגין** לקאנוסה..." ● מערכת עיתון־הסיפרות פרוזה מוצפת מזה שבועיים במיכתבים הנשלחים אליה מבסיסי חיל־האוויר. הסיבה: סיפורו של הסופר **אורי אורבך** מלח על הזנבות שפורסם בגיליון האחרון של עתון־הסיפרות. גיבורו של הסיפור הוא טייס נטול כוח־גברא. דמות המעוררת אי־שביעות־רצון בין אנשי חיל זה ● במשך קרוב ל־10 שנים ערכו שני דוקטורים בשותפות כתב־עת לסיפרות, ולחמו מילחמות סיפרותיות רבות שכם אל שכם בצידו האחד של המיתרס. בימים אלה עשויים שני הדוקטורים להתייצב משני צידי המיתרס. סיבת המאבק הצפוי: ספר־שירים של משורר ידוע ביותר, שעל דשי כריכתו הובאה הערכה נלהבת למשורר, מעטו של אחד משני העורכים, בלא ידיעת העורך האחר. על הערכה זו מתנוססת חתימת מערכת כתב־העת, דבר שקומם את העורך, „הנמצא בחופשה" ● על השאלה „במה שונים חייהם של העשירים..." השיב הסופר האמריקאי **טרומן קאפוטה** (בדם קר): „הירקות שלהם טובים וטריים יותר..." ● סוקרן דשי הספרים של מוסף־הסיפרות של הארץ, **אהביה מרגלית** (שמו האמיתי: **יצחק בצ'אלאי**) כונה בשבוע שעבר בבתי־הקפה של רחוב דיזנגוף „התגלמות הסנשואיזם". הסיבה, לדעת יודעי־חן, התקפה שתקף את ספר מחזותיו של **עמוס קינן** חברים מספרים על ישו / כי עודני מאמין בך שראה אור בהוצאת פרוזה. הסיבה למיתקפה נעוצה ביריבות רבת־שנים בין קינן לבין אדונו של מרגלית / בצלאלי, **בנימין תמוז**, יריבות ששורשיה נעוצים בעבר ה„כנעני" של שניהם. מרגלית/בצלאלי כתב על סיפרו של קינן, בין השאר: „מחזות אלה מזכירים מחזות מתקופת ההשכלה, שהיו גדושים 'סימליות' ושעשויים בשחור־לבן, אלא שהמחזות החדשים עשויים שחור־שחור והם מגושמים יותר...". לדעת משקיפים של קרבות־סיפרות, לא תהיה תגובת קינן מיגננה, אלא מיתקפה מוחצת שתקיף את עולמו של תמוז, החל מדנציגר, וכלה בכרוניקה של נאומים מישפחתיים של **ולאדימיר נאבוקוב**. ●

יגאל אלון רוצה לארגן כנס של וחיקי הפלמ"ח. השר מודעי והפירסומאי: אדמון טוענים: מאוחר מדי ואין לנו מספיק כסף

שר מודעי ופירסומאי אדמון
גם האצ"ל —

מפקד הפלמ"ח יגאל אלון
— לא חוגג!

ב שנת 1943 ערך הפלמ"ח כנס ארצי באמפיתיאטרון מיקהל שבמעיין־חרוד. מפקד הפלמ"ח, חבר־הכנסת יגאל אלון, החליט כי במיסגרת שנות ה־30 למדינה, מן הראוי לערוך חזרה על הכנס, באותו המקום ובאותו הרכב של משתתפים.

הרעיון לכנס את יוצאי הפלמ"ח היה של נחום שריג, אחד ממפקדי הפלמ"ח. הוא פנה אל אלון שהתלהב מכך, ואף הבטיח להשיג עזרה ומימון ממשלתי לכנס. הוקמה ועדה־יוזמת, אשר בראשה עומדים שניים: שריג, שהיה מוכר בפלמ"ח כ־„סרגיי", והמהנדס מיכה פרי. הוועדה התחילה מייד לטפל באירגון הכנס.

המהנדס פרי, ממישרד האַרכיטקטים רכ־טר וזרחי, פנה אל מזכיר הממשלה אריה נאור, הממונה על התיאום בין מישרדי הממשלה לגבי הגיגות ה־30 וביקש הקצבה בת חצי מיליון לירות לאירגון הכנס. לדברי פרי יעלה הכנס הרבה יותר, אולם את יתרת הכסף התכוונה הוועדה המארגנת להשיג ממקורות אחרים, בעיקר מדמי־השתתפות של לוחמי־הפלמ"ח־לשעבר. נאור העביר את הבקשה למנכ"ל הגיגות ה־30, הפירסומאי דויד אדמון, ולשר הממונה על החגיגות, שר האנרגיה והתשתית יצחק מודעי.

„מדוע פורק הפלמ"ח?"

ה שניים החליטו שלא לאשר את הבקשה. הסביר השבוע דויד אדמון לכתב העולם הזה: „ראשית, הבקשה הגיעה מאוחר. אין לנו כבר עודף כסף להקציב לאירועים שונים. שנית, אנו לא נותנים כספים לאירועים של אירגוני לוחמים. לא נתנו גם לאצ"ל וללח"י."

דברי אדמון אינם מדוייקים. מרבית האירועים הממלכתיים שנערכו במיסגרת ועדת ה־30 התרכזו סביב האצ"ל וללח"י. מיצעד הלוחמים ביום העצמאות, היה אף הוא אמור להיות כנס כמעט־פרטי של האצ"ל וללח"י, כאשר לוחמי ההגנה וה־פלמ"ח נידחקו ממנו. רק הבזיון שבסיום מיצעד הלוחמים, קילקל לאצ"ל וללח"י את החגיגה הפרטית אותה רצו לערוך.

אולם הוועדה גם אישרה תקציבים לאי־רועים שהם מייוחדים ובלעדיים לאצ"ל וללח"י. לפני שלושה שבועות הפקיעה ועדת השלושים את כיבוש יפו מידי ההגנה ונתנה אותו לאצ"ל. ביפו נערך אירוע מלכתי אשר עלה למשלם המיסים למעלה מ־200.000 לירות, בו הוכרז שאצ"ל כבש את יפו.

מלבד חוסר הדיוק ההיסטורי שבהכרזה זו — היתה זו דווקא חטיבת גבעתי שכבשה את יפו, ולא האצ"ל — מתברר כי למרות טענת מנכ"ל החגיגות, אכן מקציבה הממשלה כספים לאירועים של האצ"ל.

בעוד כמה חודשים עומדים לערוך אירוע־ענק בעכו. האצ"ל, במימון ממשלת־ישראל, ישחזר ויחגוג את הפריצה לכלא עכו. הסכום שהוקצב לאירוע זה מתקרב לסכום אותו ביקשו אלון, שריג ופרי עבור כנס הפלמ"ח: למעלה מ־400.000 לירות.

בחודש הבא ייערך עוד אירוע, שיוקדש כולו ללוחמי האצ"ל והלח"י. כנס גולי קניה, שאורגן, בין היתר, על־פי בקשתו של שר־המישפטים שמואל תמיר, שהיה בין הגולים, ייערך בהוצאה כספית של קצת פחות מ־200.000 לירות. הסכום כולו ימומן על־ידי ועדת ה־30, כלומר: מתוך תקציב ממשלתי.

אדמון מתגאה בכך כי הממשלה סירבה להקציב כסף לכנס עולי אלטלנה. זו אומנם אמת, אולם ההחלטה שלא לתמוך בהקצבה ישירה מתקציב ועדת ה־30 בכנס עולי אלטלנה, נפלה לאחר דיונים ארוכים בהם התברר כי הקצבה ישירה תעורר סערה. אולם הכנס מקבל מימון עקיף, דרך קרנות שונים, ובטופו של דבר יעלה כסף רב למשלם המיסים. כנסים שמוזהים פחות עם האצ"ל והלח"י, כשיחזור פריצת כלא עכו, כנס גולי קניה והפיברוק של שיחרור יפו, קיבלו הקצבות ממשלתיות נדיבות.

כמה שווה הפלמ"ח

א וזם היה זה דווקא איש אמונו של ראש־הממשלה, מזכיר הממשלה אריה נאור, שהבין כי נעשה כאן עוול. בפגישה שנערכה בינו לבין ח"כ יגאל אלון במזנון הכנסת, לאחר שהגיעה לוועדה התשובה השלילית של אדמון, הבטיח נאור לטפל אישית בעניין.

נאור התעניין באופי הכנס. אלון ופרי הסבירו לו כי המטרה העיקרית בכנס היא מיפגש רעים של כ־4.000 לוחמי הפלמ"ח לשעבר, שיבואו יחד עם משפחותיהם למעיין־חרוד. תיכנון החלק השני של בשלילה וברוח זו נוסחה התשובה הרשמית של הממשלה למפקדי הפלמ"ח לשעבר.

עתה מקווים פרי ושריג כי הממשלה תיענה לדרישה הכספית שלהם. נאור אמר לכתב העולם הזה: „אמנם לוועדה אין כסף, היא כבר סיימה את חלוקת התקציב שלה, אבל הנושא הוא חשוב ואני אישית אדאג לכך שיימצאו מקורות מימון אחרים לכנס הפלמ"ח."

התשובה שנתן נאור לאלון הרגיעה את לוחמי הפלמ"ח. קודם לכן הם החליטו להוכיח לממשלה כי הפלמ"ח אכן שווה חצי מיליון לירות, וכי כוחן של פלוגות־המחץ של ההגנה עדיין במותניהן, למרות שחלפו למעלה מ־30 שנה מאז פורקו.

אולם את סערת הרוחות והכוונה לפתוח במאבק ציבורי כנגד הממשלה הקפיאה בינתיים הודעת נאור. „אחרי התשובה השלילית של הממשלה, נתקלנו בגישה חיובית של מוכיר הממשלה, אריה נאור, ועתה אנו מקווים כי הכל יסתדר," אמר השבוע מיכה פרי לכתב העולם הזה.

הפחד ממהומה פוליטית השכל הישר של נאור, יעמדו כפי הנראה כנגד החלטת השר האחראי על החגיגות, ולמרות החלטת הממשלה שהפלמ"ח אינו שווה חצי מיליון לירות, כנס הפלמ"ח אכן ייערך.

מזכיר הממשלה אריה נאור, איש חרות, הבטיח למצוא מקורות למימון הכנס, וזאת כדי לא לגרום לשערורייה פוליטית

העצרת עדיין לא גובש. מפקדי הפלמ"ח לשעבר מקווים למצוא מביניהם כוחות אשר יערכו עצרת ענק עם מופע אור־קולי, שיספר במלל, בצליל ובאורות את תולדות הפלמ"ח ויענה אולי גם פעם אחת ולתמיד על השאלה: „מדוע פורק ה־פלמ"ח?"

ההוצאה הכספית על הכנס מוערכת בלמעלה ממיליון לירות. אולם פרי הדגיש בפני ועדת החגיגות כי הוא מבקש מהממשלה תקציב של חצי מיליון לירות בלבד וכי את יתרת הכסף יגייסו חברי הפלמ"ח ממקורות עצמיים.

אדמון, שהבין כי עלולה לפרוץ סערה בגלל סירובו לתת את הכסף, המליץ בפני השר מודעי שלא להיענות לבקשה אולם השאיר את ההחלטה בידי השר. אדמון אמר, לדבריו, למודעי: „לי אין כסף, אבל אתה תחליט." מודעי החליט

הממשלה החליטה: הפלמ"ח אינו שווה חצי מיליון

שידור

תיקון מיספר 8

השבוע הוגש לקריאה טרומית בכנסת תיקון מיספר 8 לחוק רשות השידור, שכאשר יתקבל ישנה בוודאי את דפוסי אורחות החיים במדינה.

ח"כ (ליברלים) עורך הדין **יצחק בר-מן**, יחד עם ח"כ **רוני מילוא**, הגישו את הצעת־התיקון, המאפשרת למשלה לתת רשיונות לפתיחת תחנות רדיו וטלוויזיות פרטיות והשוברת את המונופול של המדינה על השידורים.

לפני שהגיע הליכוד לשלטון, הזעיקו דובריו שמיים וארץ כנגד מונופול הממשלה (הקודמת) על השידורים. אחרי הבחירות השתתקה הזעקה. אולם ברמן עצמו לא ויתר, לחץ לקבלת החוק שלו כשהוא מצרף אליו גם את רוני מילוא.

לליכוד לא היתה ברירה והוא לא יכול להתכחש לעמדתו שמלפני הבחירות. גם מרבית אנשי המפד"ל לא עמדו בפני הלובי שאירגן ברמן, והאופוזיציה בוודאי תתמוך בחוק שלו.

פאפו

עורך־הדין **אהרון פאפו**, הבידור הקבוע של הוועד־המנהל, ממשיך להפתיע. בשבוע שעבר העלה שתי הצעות, האחת מבריקה מרעותה. הצעתו הראשונה של פאפו היתה לאפשר שידורי־צבע בטלוויזיה הישראלית, אך להטיל פיקוח על מחירי

חברי־ועד פאפו
הצעות מבריקות

מקלטי־הטלוויזיה הצבעוניים. בתקופה שבה מדיניות מיפלגתו של פאפו, לפחות להלכה, היא לבטל פיקוח על מחירים, בא זה עם הרעיונות שלו.

ההצעה השניה היתה הברקה של ממש, במיוחד בבואה מפיו של פאפו. בישיבת הוועד־המנהל האחרונה הציע פאפו לפתוח בטלוויזיה תוכנית שבה יוכל הציבור למתוח ביקורת על שידורים וכתבים. בדיבורי הסבר ציין פאפו, כי אם תהיה תוכנית כזו, יצטרכו מפיקיה לנסות למנוע ממנו להיות בה כוכב יחיד, כי "הטלוויזיה היא ממיצבורי־הכוח המרכזיים במדינה ושולטים בה אנשים בצורה בלתי־דמוקראטית, שהרי יש בה חופש ביטוי רק למי שהמיקרופון והמצלמה ברשותו."

מי מעשעש יותר ?

נראה כי הפרופסור **ראובן ירון** מתכוון להכניס להיסטוריה של כלי־התיקשורת ההמונית בשלל החידושים שהוא מציע.

ירון, שההבנה שלו בכל הנוגע לרדיו ולטלוויזיה קרובה לאפס, ונמוכה אף יותר מזו של מאזין אינטליגנטי ממוצע, החליט כי אסור ל"בשל" כתבות. אם פתב הטלוויזיה או הרדיו מראיין את השר **חיים הנדאו**, מקליט או מצלם את פיספוסיה האינסופיים של ח"כ **גאולה כהן**, או אפי־

לו מזכה את ירון עצמו בהופעה ציבורית, אסור לו לקטוע את הראיון או לעבדו לשידור, אלא הוא חייב להגישו במלואו, כמות שהוא.

לירון יש גם הצעה למניעת ראיונות ארוכים מדי: להודיע לכל מרואיין, לפני ההקלטה או הצילום, על משך־הזמן העומד לרשותו, בתיקווה שלמרואיין יש שעון ולא יחרוג מן הזמן שיוקצב לו.

עד שהפרופסור הנכבד לא יבין כי אין לו כל הבנה בכל הנוגע לרדיו ולטלוויזיה, הוא ימשיך לשעשע את הציבור הישראלי בהצעותיו, כמעט כמו ידידו ורעו **אהרון פאפו**.

תימן וישראל

בוויכוח הגדול על שידורים בצבע, שאותו עורר מנכ"ל הרשות **יצחק ליבני** התומך בשידורי־צבע כנגד גורמי כלכלה המתנגדים לשידורים אלה, נשכח נימוק חשוב ביותר: הקידמה הטיבעית.

מתברר כי הארצות היחידות שבהן יש טלוויזיה בשחור־לבן בלבד הן המפגרות בעולם. שלוש הארצות היחידות באירופה המערבית שבהן אין שידורים בצבע הן יוון, פורטוגל ואיסלנד. רק שתיים מארצות הגוש המזרחי עדיין משדרות רק בשחור־לבן והן אלבניה ורומניה. במיזרח־התיכון לא משדרת בצבע רק ארץ אחת, מלבד ישראל — תימן.

חתן היומולדת נשכח

אנשי רשת ג' כפו על המאזינים בשבוע שעבר שתנות של מלל־שיכורים, בהזדמנות של חגיגת יום־הולדת השנתיים לרשת ג'.

כולם אהבו את כולם, כולם התהדרו בנוצות ההצלחה, וכולם ברכו את כולם ברשת ג' מול המיקרופון הפתוח. אולם את אביה האמיתי של רשת זו ומי שהמציא אותה, שכחו כולם, ולא שלא־בכוונה.

מנכ"ל רשות השידור **יצחק ליבני** נלחם, החל מן היום הראשון לתפקידו, על הקמת רשת חדשה, צעירה ותוססת, דוגמת רשת ג'. הוא נלחם נגד כולם, ביניהם גם "בעלי־הבית" של הרשת כיום שבראשם **דרורה כן אבן**, מנהלת הרשת, שהיא גם אשתו של מי שהיה מנהל־הרדיו **משה חובב**. הוועד־המנהל התנגד לרעיון רשת הפופ, מליאת רשות השידור התנגדה, חברי־כנסת ואנשי־כלכלה, הצביעו על הסכנות שברשת כזו.

אולם ליבני המשיך להתעקש, וניצח. עזר לו בכך **איבי נתן**, שהוכיח כי לתחנה המשדרת מוסיקה חדישה יש סיכויי הצלחה.

ביום חגה של הרשת, שכחו כולם את ליבני, איש לא טרח אפילו להזכיר את שמו.

היחס בין הערבים ליהודים

הצופים הערבים הם הצופים הנאמנים ביותר של הטלוויזיה הישראלית. 96 אחוזים מן הציבור הערבי בארץ צופים בשידורי החדשות של הטלוויזיה הערבית ו־90 אחוזים בתוכניות המוסיקה והבידור. הנאמנות הטלוויזיונית הזו מסתיימת כאשר הופכים השידורים הערבים עיבריים, בשעה 8 בערב. אז יורדים אחוזי הצפייה בקרב האוכלוסיה הערבית לכדי 10 בלבד.

לא כן לגבי הצפייה היהודית בטלוויזיה הערבית. יותר מ־600 אלף צופים יהודים צופים בשידורים בערבית בערבי שבת וחג, והם מהווים כ־30 אחוזים מכלל הצופים. יש להניח כי לסרט הערבי המשודר בלילות־שבת, יש השפעה רבה על גובה אחוז זה.

אין ממלא־מקום

יש בעיות בלישכת דובר רשות השידור. הדובר, **משה עמירב**, ביקש חופשה בת חודשיים בחודשי הקייץ. עוד לפני שאושרה חופשתו חיפשו לו ממלא־מקום, והמועמדת הטיבעית לכך היתה **עדנה חפץ**, עוזרת הדובר לענייני טלוויזיה, אולם עדנה סירבה, במיכתב ששלחה למנכ"ל הרשות **יצחק ליבני**, למלא את מקום הדובר. צעדה של חפץ מוצדק. מזה חודשים ארוכים היא מבקשת דרגה התולמת את תפקידה ברשות אך **שלמה עבארי**, סמנכ"ל הרשות, מסרב לתת לה אותה בגימוקי־סרק מרגיזים.

אז פנו אל היועץ המייוחד למנכ"ל, אחד החברים הבכירים בסיירת מנכ"ל **ארי אבנר**, מי שכיהן פעם כדובר הרשות. אולם זה סירב בטענה המקורית: "יש לי מספיק עבודה."

חופשתו של עמירב קוצצה, והעבודה תתחלק בין חפץ לאבנר.

מה קרה ב"עלי כותרת"?

משהו משונה קרה בדרך הארוכה והנפלאת שבה נבחרו מגישי עלי כותרת, יורשיו של **ירון לונדון**. מתוך 15 מועמדים הגיעו לבסוף לחמישה. שלושה שאכן נבחרו: **מני פאר, דן מרגלית ו'יעקוב** ("יענקלה") **אגמון** ושניים שלא נבחרו, אם כי הצליחו במיבחנים.

מאיר עוזיאל קיבל תשובה שלילית משום שהוא שייך ל"מאפיה הימנית", ואילו כתב ידיעות אחרונות **גידעון ריי־כר** קיבל תשובה שלילית למרות שנאמר לו במפורש, על־ידי מפיק התוכנית **חני נא אמון**, כי הצליח במיבחן־הבד שלו.

כדי שרייכר לא ייעלב, הודיעו לו כי הוא הרביעי ברשימה וכי אם וכאשר יחלו שניים או שלושה מהמגישים הקבועים, הוא ייקרא למלא את מקומם.

מנכ"ל ליבני
החתן לא הוזמר

מי יוהל את הרדיו ?

תמיד מרחפות שמועות שמנהל הרדיו **חגי פינסקר** עומד לפרוש. ושמועות אלה קשורות תמיד בבירה האנגלית: לונדון. לפני כמה חודשים פרצו השמועות כאשר הודלף על דבר ביקור מיסתורי שערך פינסקר בלונדון. היו שאמרו כי הוא עומד לחתום על חוזה עם תחנת־הרדיו הבריטית בי־בי־סי.

לפני שבועות אחדים לקה פינסקר בהתקף־לב בעת שמטוסו נחת בלונדון, ונאלץ להישאר בעיר הקרה עד להחלמתו. שוב פרצו השמועות, אולם הפעם עם ניחושים לגבי שמות יורשיו.

הניחוש הראשון הוא בכיוון של **גידעון לב־ארי**, עורך תוכניות ברדיו ומפיק כל־בו־טק. אין ספק שלב־ארי רוצה מאד בתפקיד מנהל הרדיו, אולם קבלת התפקיד תיצור אצלו בעיות כספיות חמורות, מאחר שעתה מקבל לב־ארי משכורת עבור כל אחת משלוש התוכניות שהוא עורך ברשות השידור.

השם השני שהועלה הוא זה של כתב הארץ שהסתכסך באחרונה עם עורכי עיתונו, **יאיר קוטלר**.

מיכה ובזוקה לנוער

הטלוויזיה הלימודית המציאה את היורש לתוכנית הנוער עלם ועלמה, בדמותו של מגאזין חדש לנוער שישודר שלוש פעמים בשבוע, ועוד שלושה שידורים חוזרים לשבוע.

את התוכנית ינחו ארבעה מנחים קבועים. **דליק ויהונתן**, מי ששיחק את מיכה המתלבט בסרט הטלוויזיה חירבת חיזעה; **מוני מושנוב**, שחקן התיאטרון העירוני חיפה, **מאיר סוויסה**, הלא הוא בזוקה המפורסם מהסרט להקה, והבדרן **שלמה בר־אבא**.

ניידת־שידור מייוחדת תביא שידורים חיים משכונות שונות, וכתבים יביאו כתבות בנושאי מדע, ספורט ואיכות חיים והשלכותיהם על הנוער.

למגאזין הנוער תהיה גם להקה קבועה, להקת ברוש, המלווה את הזמר **אריאל זילבר**, אם־כי תופיע ללא הזמר.

הריב על פסוקו

מימחה־תנ"ך צביאלי
רק לא ביום־חול

מימחה־תנ"ך שמעוני
רק לא בשבת

לא כל הפסוקים, בפסוקו של יום, נבחרו דווקא על־ידי מחלקת הדת של הטלוויזיה בראשותו של הרב **בנימין צביאלי**. דווקא הפסוקים החגיגיים יותר, אלה של שבת ושל ערבי־חגים, נבחרו ונקראים על־ידי **יצחק** ("צחי") **שמעוני** שהוא, לכל הדיעות, אינו דתי.

הרב צביאלי התנגד לשידורי פסוקים בערבי שבתות וחגים, כשם שהוא מתנגד לשידורים בכלל בימי קודש. הוא סירב להכין פסוקים שישודרו תוך כדי חילול שבת וחג, ולכן הכינה הטלוויזיה בעזרתו של שמעוני מלאי של פסוקים חגיגיים למועדים אלה.

ייתכן שחוסר הפיקוח הדתי הוא שהביא לטעות הנוראה בערב פסח האחרון, כאשר השיקופית שלפני תחילת השידורים, שהוקרנה ברקע לאות פתיחת השידור, היתה דווקא של נרות עם חלה.

ירון ברך את ירון ✱ הרב יהיה דוקטור ✱ קודם מסיידים - אחר־כך שוברים ✱ ירון נרדם באמצע הטכס

● מירון לירון

לראשונה מאז הקמתו של הוועד־המנהל, שיבה הוועד ולא נזף. ודווקא לגבי מי? השמאלן הגדול מכולם, מי שהותקף פעמים רבות על־ידי אנשי הוועד המנהל, **ירון לונדון**. נראה כי הפרופסור **ראובן ירון** יכול להרשות לעצמו לשבח ולברך את לונדון, משום שהלה פרש מעלי כותרת. הוא שלח לו מחמאות וברכות לרגל פרישתו, וכל זאת בישיבה רשמית של הוועד־המנהל.

● ד"ר צביאלי - ההלכה והתיקשורת

מנהל מחלקת תוכניות הדת של הטלוויזיה, הרב **בנימין צביאלי**, עסוק עתה בלימודים. צביאלי, שסיים בהצטיינות את לימודי המאסטר שלו באוניברסיטת אן־ארבור ניו־יורק, שוקד עתה על עבודת הדוקטורט עבור אוניברסיטה זו. הנושא שבחר צביאלי: „השפעת אמצעי התיקשורת ההמונית על לימודי ההלכה".

● כמה פעמים יסיידו?

אחרי שסיימו לסייד ולשפץ את חדרו של יושב ראש הוועד־המנהל של רשות השידור, הפרופסור **ראובן ירון**, החלו שוברים קירות בחדר.

ירון החליט לשנות את מיבנה החדר שלו, פתח בקיר דלת וסגר דלת אחרת. משסיימו את הבנייה, יתחילו לסייד שוב.

● מצמץ, מצמץ!

במחלקת החדשות יש הוראות חדשות. אסור לכתבים לחבוש מישקפי־שמש בעת שהם מראיינים בשטח. למנהל המחלקה, **חיים יבין**, לא משנה גם אם השמש מכה בחוזקה, או אם עיני הכתב ימצמצו כאשר יראיין. הוא הודיע כי יפסול כל הופעה של כתב אשר ייראה על המסך הקטן כשהוא חובש מישקפי־שמש.

● דן שילון מחייעץ בטלפון

מתברר כי **דן שילון**, כתב הרשות בוואשינג־טון ומי שהעביר את מרבית המישחקים מאליפות

שדרן שילון
התייעצות עם ח"כ שריד

העולם בכדורגל שנערכה בארגנטינה, היה ער ביותר למה שנכתב ונאמר עליו בארץ בתקופת המישחקים.

שילון דאג לקבל את כל קיטעי העיתונות שדיווחו על השידורים מארגנטינה, ואשר רבים מהם תקפו אותו ואת איכותם של השדרים והפרשנים. הוא התקשר פעמים אחדות עם האולפן בירושלים בבקשת עצות לשיפור השידורים, וכן התקשר אל ידידים בישראל, ביניהם ח"כ **יוסי שריד**, כדי לקבל חוות־דעת של הצופים. ואומנם, לקראת סוף אליפות העולם השתפרו שידוריו של שילון לבלי־הכר.

● התוכנית שלא צולמה

אחד המופעים המבדרים ביותר היה טכס חלוקת פרסי רשות השידור שנערך בשבוע שעבר, אולם דווקא טכס זה לא צולם על־ידי הטלוויזיה.

הפרופסור **ראובן ירון** נרדם על הבמה, ורק השמעת שיר היום הולדת לרשת ג', המושר על־ידי **ירדנה ארזי** ו**צביקה פיק**, העירה אותו ב־בהלה.

כעשרה מן העוסקים במלאכת מחפשים את המט־מון הוזמנו לקבל פרס. כאשר עלה אחד מחתני הפרס, **אריה אורגד**, כדי לקבל פרס עבור היותו אחראי על גדוד הבנות שהיו מופקדות על הטלפו־נים לקבלת התשובות במיסגרת החידון, פרץ הקהל בצחוק.

סיפורה של באשה, סירטו של **דן וולמן** על־פי **יצחק באשוויס זינגר**, זכה אף הוא בפרס. כמעט כל טכנאי או עוזרת הפקה קיבלו פרס עבור עבודתם בסרט זה. כולם — מלבד הכוכבת האמי־תית של הסרט, השחקנית **גיזה אלמגור**.

פרס המנכ"ל, בסך 6,000 לירות, התחלק בין רבים. תחילה היתה כוונה לתת אותו רק לרשת ג', אולם אנשי ענייני היום ברדיו קמו בזעקה וטענו כי גם להם מגיע ציון־לשבח על עבודתם ברשת הפתוחה, בעת ביקורו של **אנוואר אל־סאדאת** בארץ. כשנתנו להם, קמו עובדי החדשות בטלוויזיה והקימו זעקה אף הם: אם מגיע פרס סאדאת ל־רדיו, מגיע גם לטלוויזיה. אז נתנו גם להם. 6,000 הלירות חולקו בין רבים כל־כך, עד שהסכום ש־קיבל כל אחד איבד כל משמעות.

כשנוכח **גידעון לבארי**, אשר קיבל את פרס **חנוך גיבתון** ז"ל בסך 5,000 לירות, כי גם הוא יצטרך לחלוק את הפרס עם רבים, החליט לתרום את כולו לקניית מקלט־טלוויזיה מיטלטל לחיילים.

● שידים ושערים בערבית

בית השידור הישראלי, הרדיו בערבית, עומד לפתוח בקרוב בתוכנית ספורט חדשה. עם פתיחת עונת הכדורגל תחל הרשת הערבית לשדר מדי שבת תוכנית מקבילה לתוכנית שידים ושערים, שבה ישדרו בשידור חי תוצאות ממיגרשי הספורט. לראשי הרדיו בערבית התברר, כי ההתעניינות בספורט במיגזר הערבי עצומה, וכי חלק ניכר מ־11 אלף המיכתבים המגיעים לתחנה מדי חודש, עוסקים בבקשה להרחבת דיווחי הספורט. אגב, גם בארצות השכנות קיימת התעניינות מסויימת בספורט הישראלי, בעיקר מאז זכתה מכבי תל־אביב בגביע אירופה בכדורסל.

● הפופולאריות של „לקראת שידור"

מחקר של הלישכה המרכזית לסטטיסטיקה גרם בטלוויזיה מהפך בהתייחסות לתוכניות השונות.

על־פי המחקר, התוכנית הפופולארית ביותר בטלוויזיה היא כל־בו־טק, בהפקתו של **גדעון לב־ארי** ובהנחיית **דניאל פאר** („דני"). אחריה צועדת התוכנית המוזמנת על־ידי הטלוויזיה אך המיוצרת על־ידי אולפני הסרטה הרצליה, 9 בריבוע, ורק אחריהן הסידרה הקנוייה האחים. במקום הרביעי בפופולאריות התוכנית שכבר ירדה מהמסך, בין השאר משום שלראשי הטלוויזיה נדמה היה כי אינה די פופולארית, מצב משפחתי. ההפתעה הגדולה ביותר נופלת במקום החמישי: לקראת שידור, אותן 10 דקות שבהן מספרות **דליה מזור** ו**כרמית גיא**, לחילופין, על לוח התוכניות של השבוע הקרוב. תוכנית זו נערכת על־ידי **חנה קיופפר**.

במקום השישי ניצבת התוכנית שהיא הכיבשה השחורה של מחלקת החדשות, מבט שני. תוכניתו של **שמעון טפר**, ובמקום השביעי עלי כותרת של **ירון לונדון**, שכמעט כל אחד בטלוויזיה היה מוכן להישבע, לפני שהתפרסם הסקר, כי תוצב באחד משלושת המקומות הראשונים. אפילו סטארסקי והאץ' צועדים רק במקום השמיני.

28.6 יום רביעי

● האחים שמאחרי הקל־עים, מעניין אפילו יותר מסיפור הסרט עצמו (שעה 8.00 בערב). **פטריק אוקאנור**, מי שמגלם את **דויד האמונד** בסידרה, הוא הטרור של מפיקיה. אוקא־נול נוהג לברוח מבימת הצילו־מים לעיתים מזומנות. בפעם האחרונה שהסתלק, היה זה ל־10 ימים תמימים. חרושת שמועות שהציפה את אנגליה טענה שאוקאנול נחטף, ועשרות בק־שות לכופר ענק הגיעו למפיק הסדרה **קן ריידינגטון** תמורת שיחרורו. רק כעבור 10 ימים הופיע אוקאנול, וסיפר כי התבודד לו באמסטרדם.

לאוקאנול נכנס יתוש הציור לראש. הוא טוען כי יש לו כישרונות ציור (איש עוד לא ראה את פרי מיכחולו), וכי אילמלא היה קשור בחוזה ארוך עם האחים, היה צייר מפורסם.

● כוכב מוקד (שעה 9.30) נקבע בדרך כלל ביום השידור עצמו. בשבוע שעבר היה צריך להופיע במוקד שר התעשייה, המיסחר והתיירות **יגאל הורביץ**. הוא היה עסוק באותו

שמעון פרס זכה מן ההפקר

יום בכנס המלונאים שנערך בתל־אביב, והוא ועורכי מוקד ניסו להקליט את המישדר יום קודם־לכן, או בשעות הבוקר של אותו היום, בשעות שלשר היה פנאי. אולם התברר כי צלמי וטכנאי הטלוויזיה אינם מסכימים כי תוכניות יוקלטו באולפנים אחרים ולא באולפן בירושלים שעה שאפשר להק־ליט בירושלים, ואילו הורביץ יכול להתראיין רק בתל־אביב. כך אירע שישב־ראש מיפלגת העבודה **שמעון פרס** יצא נשכר מהאיומים.

● מוות באמסטרדם הוא סרט הקולנוע של היום (שעה 10.00). שוב גילתה מחלקת הסרטים הקנויים את חובבנותה. הסרט הוא פרק ראשון בסידרה על־פי רומנים של **ניקולס פרוילינג**, אולם הגאונים ה־יושבים בטלוויזיה הישראלית קנו רק פרק אחד ממנה.

● בירדן, מישפחת פארט־רידג' למי שהחמיץ פרקים מסידרה זו כששודרה בארץ (שעה 5.00 בשני הערוצים). פרק נוסף מהקומדיה הנפלאה על הג'א באנגליה בתקופת מילחמת־העולם השנייה, שאינו יכול שלא להזכיר את המישמר האזרחי בארץ.

29.6 יום חמישי

● הילדים המלווים את סולטי (שעה 6.32) נמצאים בצרות. כיוון שהעונה במעגן־הסירות מתה. ילדי ישראל אוהבים את סולטי, אך לא כן האמריקאים. **טים** ניסה לערוך מופע עם סולטי כדי לאסוף כסף, אך נכשל. אגב, **יוליוס האריס**, מי שמגלם בסידרה את תפקיד הכושי הנחמד, אינו אלא השחקן שגילם את **אידי אמין דאדא** בסרט מיבצע אנטבה של **כם־חם גודין**.

● התוכנית בין האזרח לרשות (שעה 7.00 בערב), היא הכל־בו־טק הפרטי של הטלוויזיה הערבית. מאזינים ערבים פונים ומתלוננים, וה־מפיק־במאי של התכנית **זוהיר בהלול** פותר את בעיותיהם. אותו זוהיר בהלול הוא כתב־הספורט הערבי היחידי בעיתו־נות העיברית. יש לו מדור קבוע ביומון חדשות ספורט, והוא אף המדווח על מישחקי הכדורגל בין הקבוצות הער־ביות. כל זאת, נוסף לעבודתו בטלוויזיה.

● הפולדארק (שעה 10.00 בערב) השבועי מוקדש לקינאה. כולם מקנאים בכולם. **אופי מקנא ב־רוזה**, אחותו של **מורוונה. ריס מקנא ל־דמז־זה** בגלל היחס שהיא מגלה **ליו ארמיטג'** ודמלזה מקנאת לרוס, כיוון שנודע לה שהוא נפגש עם **אלייזבת**.

השחקנית המגלמת את דמל־זה, **אנג'הארד ריס**, היא טיפוס מעניין בחיים לא פחות מאשר בסידרה. כשהיתה בת 18 החליטה להיות שופטת, אולם לא הצליחה לקלוט את השפה הלטינית והעניין ירד מעל הפרק. אחר־כך נשלחה על־ידי אביה ללמוד בסורבון בפאריס, עברה כל פאקולטה אפשרית באוניברסיטה זו עד שסולקה ממנה.

ריס נשואה ל**כריסטופר קיזאנובה**, מי שגילם את מאהבה של ליידי **צ'רצ'יל** בסידרה ג'ני שהוקרנה בארץ.

דמלזה מפולדארק ולייד צ'רצ'יל

● בירדן משעממים השידו־רים היום כמעט כמו בטלוויזיה הישראלית. בשעה 5.00 אחר־הצהריים מערבון ליל־דים מה־סידרה בית בערבה (בשני ה־ערוצים), וב־9.15 סרט עלילתי. כפי הנראה יושבים גם בירדן איזה **יצחק שמעוני** או **מרים רוטשילד**, המחליטים מה להקרין רק ברגע האחרון.

פילדארק: דמלזה ורוס
יום ה' שעה 10.20

30.6

יום שישי

● בשורת איוב של ממש, לחסידי האיש השווה מיליונים (שעה 3 אחר־הצהריים). בעוד כמה שבועות עומדת הסידרה לרדת מהמסך — נגמר. היום מציל **סטיב אוסטין** את הבוס שלו, **אוסקאר**.

● תוכנית הדת לנוער, שלום לבוא שבת (שעה 3.50 אחר־הצהריים), מן הדין שתעניין השבוע גם את המבוגרים. ה־מפיק **יצחק רקנטי** פנה אל

יצחק נבון

יזום שאלות

נשיא המדינה **יצחק נבון**, וביקש ממנו שיופיע בפני בני נוער, דתיים ולא דתיים, וישיב על שאלותיהם. בני־הנוער, בי־ניהם שתי בנות מאולפנה של בני־עקיבא, העבירו את השא־לות לנבון לפני השידור כדי שיוכל להתכונן, וכמה שאלות אף נזמו על־ידי נבון עצמו.

● השבוע יומן אירועים (שעה 8.20 בערב) עומד להיות משול לילד נורמאלי, שהוריו לקחו אותו לבדיקות אצל כל־כך הרבה פסיכיאטרים עד שהשתגע. **יעל חן**, עורכת השבוע, כבר הוכיחה את עצמה, אולם מנהל מחלקת החדשות **חיים יבין**, שהוא גם המגיש הקבוע־בינתיים של היומן, הח־ליט לערוך ניסיונות לשנות. יבין משתעשע ברעיון להפוך את השבוע אירוע בידורי־ למחצה שבו ישודרו הכתבות בנוכחות קהל באולפן, שיוכל לשאול שאלות את המרואיינים.

● התהליך העובר עתה על ציבור הצופים ביחס לראש העיר קאסטרבריידג' (שעה 9.20) הוא תופעה ישראלית מקורית בעולם שידורי הטלוויזיה. בכל פעם שמגיעה סידרה חדשה נראה כאילו הציבור מקבל

ראש העיר: ג'ין מאו
שעה 9.30

אותה בפיקפוק ובהסתייגות, ורק אחרי הפרק השני או ה־שלישי הוא מתמכר לה בסיגנון ישראלי אופייני. בארצות־הב־ריה, התהליך הפוך: הסקרנות שבקבלת־הפנים לסידרה מעלה את אחוז הצפייה, ואחר־כך באה ירידה.

● סידרת־המתח מטרות אנד־רוס (שעה 10.15) המוקרנת בירדן, תאלץ את חובבי המתח לוותר על הקונצרט. מטרות אנדרוס מביאה סיפורי־מתח ה־קשורים בעבודתו של עיתונאי־לוחם אמריקאי.

● גם הפרק בשם 20 מיליון עדים מהסידרה בארנבי ג'ונס (שעה 10.45) עוסק בכלי־התיקשורת. שודד שחיבר רב־מכר, מנצל שידור־טלוויזיה שבו הוא מופיע כאליבי לשוד נוסף שהוא מבצע.

1.7

שבת

● רעש־האדמה שעבר על סאלוניקי בשבוע שעבר, הופך את חידושים והמצאות של היום אקטואלי עוד יותר. ב־מיסגרת התוכנית (6.30 בערב) יוקרן סרט על מחקר חדש מרתק שנערך בארצות־הברית לגבי חיזוי מוקדם של רעשי־אדמה וסופות הרסניות.

● בצאת השבת (שעה 8.00 בערב) עומד להיות שידור מעניין ביותר. קו־פרודוקציה ישראלית—יפאנית של ממש. המפיק, **ישראל גודדוויכט**,

גוש אמונים

והמאקוייה

גילה את התקרבותם של בני המאקויה היפאנים השוהים ב־ארץ אל החסידות, ומפגיש את בני כת זו עם כליזמרים ישרא־לים בראשותו של **גיורא פיודמן**. הישראלים מנגנים והיפאנים שרים. לכבוד תוכנית זו שתוגש, אגב, על־ידי ראש גוש־אמונים **חנן פורת**, הו־ציאו היפאנים שירון מייוחד לשירים בעיברית, הכתוב חלקו בעיברית וחלקו ביפאנית.

● מוצאי־שבת הוא הערב המקולל ביותר של קרייני החדשות. מאז הופעת כמעט חצות, לא צריך אף אחד מהקריינים המגישים את מבט להמתין עד סוף השידורים כדי להקרין את המהדורה הקצרה שבסוף היום. רק במוצאי־השבת, היום החופשי של כמעט חצות, נאלץ אחד ממגישי מבט להמתין באולפן שלוש שעות כדי להגיש בסופן את המה־דורה הקצרה.

● סרט־המתח הקשר דוגמה אופיינית לאופן שבו משרתת הטלוויזיה את הציבור. הסרט עצמו מבטיח להיות מעניין. עיתונאי המסתבך בחובות עוזר לשודד להחזיר את שללו ל־חברת־הביטוח. בכל תחנת־טל־וויזיה, כולל זו של כוויית, יש מי שדואג לספק חומר מוקדם לעיתונאים ובו חומר־רקע על הסרט, צילומים וסי־פור־העלילה. בטלוויזיה הישׂ־ראלית, העניין הזה נדיר ב־יותר, למרות שחברת־ההפקה המוכרת את סירטי־החוץ מצר־פת, בעד אותו הכסף, גם חומר־רקע. אחת מעובדות מחלקת דובר רשות השידור, **חנה כהן**, היא גם מתרגמת סרטים. כהן נזכרה כי היא תירגמה את הקשר בשעתו, ודלתה מ־זיכרונה פרטים מהסרט, העבי־רה אותם לעיתונאים.

2.7

יום ראשון

● ארגנטינה עתה באופנה, בגלל אליפות העולם בכדורגל שזה־עתה הסתיימה. הפרק ה־חמישי בסידרה המצויינת חיי בר (שעה 5.30 אחר־הצהריים), מוקדש כולו לנוף וחיות בארי־גנטינה. צוות־צילום מעולה חשף לראשונה את סודותיו של הפארק הלאומי לוס גלא־סיראס, השוכן במורדות האנ־דים של פאטאגוניה. הרי־שלג, שאחד מהם הוא הר־שלג נע, יצרו מערבולת מים בת מיליוני גלונים שבה שטים ברבורים שחורי־צוואר, היחידים מסוגם בעולם.

● כמה צעירים ישבו לפני שבועות אחדים בקפה כרמל בחיפה ודנו בתוכנית עוד להיט שבטלוויזיה (שעה 8.30 בערב). הצעירים החליטו ל־פתוח בהחתמת עצומה המונית

פטיציה נגד

דורי בן־זאב

נגד הופעתו של השחקן־בדרן **דורי בן־זאב** בטלוויזיה,

המיזן הקודר: דייוויד ורנר
יום א' שעה 10.00

ולשלוח אותה למפיק התוכנית **דן בירון**. אותם צעירים יוכלו ללבות את כעסם עוד יותר בתוכנית של היום, של עוד להיט.

● מבט שני (שעה 9.30) יעסוק בענייני הרפורמה בחי־נוך ויציג סרט שהכין **שלמה ארד** בנושא זה, אם כי מפיק התוכנית ומגישה **שמעון טפלר** עשוי להחליף את ה־נושא, במידה שיקום לפני ה־שידור נושא אקטואלי שבו תוכל מערכת מבט שני להעמיק.

● במאי־הקולנוע הצ'כי **יאן קאדאר**, מי שזכה באוסקר עבור סירטו החונות ברחוב ה־ראשי, הוא הבמאי של הסיפור האמריקאי הקצר של השבוע. המגון הקודר, על־פי סיפורו של **סטפן קריין**, נסב סביב צעיר שוודי החש ניכור חברתי, וקאדאר טען כי אותה תחושה היתה גם לו כשבא לארצות־הברית לראשונה. לדיברי קא־דאר קיימת הקבלה רבה בין אפיזודה זו לבין סירטו החנות ברחוב הראשי, שנושאה היה רדיפת יהודים בצ'כיה במיל־חמת־העולם השנייה.

● מי שהחמיץ ביום שישי את הפרק השני בסידרה ראש העיר קאסטרבריידג', מוזמן ל־צפות בו בערוץ 6 בתחנה הירדנית (שעה 9.15 בערב). בשעות אחר־הצהריים אפשר לצפות בפרק נוסף ממישפחת וולטון (שעה 5.30).

3.7

יום שני

● גם דתי יכול להרוויח כסף בחידונים. במיסגרת מורשה (שעה 8.00 בערב) יגיש **מרדכי** („מוטקה") **פריימן**, המומחה לשידורים הקלים של הדת בטלוויזיה, את החידון במחשבה תחילה, שבו מקבלים המתחרים

דתיים

מרוויחים כסף

10 לירות עבור כל נקודה שבה הם זוכים. המכסימום שאליו הגיע אי־פעם משתתף כלשהו בחידון היה 600 לירות.

● בשבוע שעבר הקליט **אהוד מנור**, העומד לצאת לארצות־הברית, את שלושת התוכניות האחרונות של מסך גדול מסך קטן (שעה 8.30). מנור עושה את עבודת־המחקר שלו במיסגרת לימודיו באוני־ברסיטת תל־אביב בנושא מר־תק: המחזמר והסרט אוקלהומה של **רוג'רס והאמרשטיין**.

● מעולם לא נעשתה עבודת הכנה כה יסודית לסידרה תי־עודית בטלוויזיה הישראלית כמו זו שנעשתה לקראת כל אחד מפרקי התוכנית של **צבי גיל**, תעודת זהות (9.30 בערב). הפרק של היום עוסק ביחסים בין אדם לאדם, במיס־גרת איכות הסביבה. לשם כך הזמין גיל במכון למחקר חב־רתי־שימושי ובאוניברסיטה ה־עיברית סקר על הנכונות לעזור לזולת בישראל. מסתבר כי דעתו של הציבור הישראלי על עצמו גרועה ביותר. רק 47 אחוזים מהציבור הישראלי מוכנים לעזור לשכן, רק 9 אחוזים מוכנים למסור עדות בבית־המישפט מיוזמתם, רק 37 אחוזים מוכנים לעזור לנהג התקוע בכביש, רק 35 אחוזים מוכנים לוותר על תורם לטובת נכה או קשיש ורק 37 לעזור, סתם כך, לאדם זר ברחוב.

● את הערב הכבד מסיים פרק נוסף בסידרה סטארסקי והאץ' (שעה 11 בלילה). אגב, **שבתאי קימנוביץ**, מי ש־היה עוזרו וידידו הקרוב של ח"כ **שמואל פלאטו שרון** עד שהשניים הגיעו לאי־הסכמה ל־גבי הכספים המגיעים לקלמנו־ביץ, טוען כי מישרד האמרגנות הפרטי שבבעלותו הוא זה ש־הביא לארץ את **מייקל פיליפ**

סטארסקי והאץ': גלאזר
שעה 11.00

גלאזר, הלא הוא סטארסקי, וכי לפלאטו־שרון לא היה כלל קשר לשחקן.

● בירדן, שתי הסדרות הקבועות של היום השני ב־שבוע. בשעה 8.10 מאדאם קורי בערוץ 6 וב־9.15 ברטה.

4.7

יום שלישי

● אולפני־הסרטה־הרצליה מאיימים כבר שבועות אחדים על הצופים בתוכנית 9 בריבוע (שעה 8.00 בערב) שהפרק עם **רינה מור**, מי שהיתה מלכת־

רינה מור

משקרת

היופי של העולם כולו, יוקרן. נראה כי הפעם זה אמיתי. רינה הקליטה שתי תוכניות וזק בתשובה אחת לשאלות, הצליחה להערים על המתחרה.

9 בריבוע: צפיר
שעה 8.00

● עוזריו של **גדעון כב־ארי** בכל־בו־טק (שעה 8.30), שאחדים מהם הם גם עוזריו בתוכניות־הרדיו החליטו, אחרי שגם אליהם הגיעו השמועות על האפשרות שהבוס שלהם יעזוב אותם ויתמנה כמנהל הרדיו, לדרוש כי את מקומו של לב־ארי בהפקת ועריכת כל־בו־טק יירש אחד מהם. לב־ארי עצמו תומך בכך בכל לב. אולם ממשיך לטעון שהוא נשאר בכל־בו־טק.

● לפני כחודשיים שידרה הטלוויזיה את טכס חלוקת פרס האוסקר. רק ברגע האחרון, כמו תמיד, הוחלט לשדר את האוסקר, ומשום כך נדחתה תוכנית אחרת למועד מאוחר יותר. המועד המאוחר הוא היום, והתוכנית היא פראנק סינטרה וידידים (9.30). סינטרה ישיר את השירים המפורסמים שלו כמו יום וליל ושיקאגו, ויארח ידידים מפורסמים לא פחות. אומנם, מי שראה את הסרט טוען שאין הוא מגיע לקרסולי המופע הצדעה לוסיל בול, אולם גם אצל סינטרה מתארחים כוכבים ידועי־שם **כטוני בנט, ג'ין הנוור, דין מרטין, לפלי אגאמס**, מי ששיחק את קיזי בסידרה שורשים, **נמאלי קול**, בתו של **נט קינג קול, לורטה לין ורוברט מריל**. התזמורת שתלווה אמנים אלה היא מופע בפני עצמו: תזמורתו של **נלסון ריידל**.

● בירדן פרק נוסף מהמע־רבון הדרך לאורוגון (5.10 אחר הצהריים, ערוץ 6) ופרק מה־קומדיה הנפלאה האם משרתים אותך (7.30 בערוץ 6). קומדיה זו, אשר ייתכן שתירכש גם על־ידי הטלוויזיה הישראלית, בנויה כולה סביב מחלקת־הל־בשה בבית־מיסחר אנגלי גדול, והיחסים בין העובדים לבין עצ־מם ובין העובדים ללקוחות. ה־תסריט שנון ומבריק. ואשינ־גטון מאחרי הקלעים נמשכת בירדן (שעה 8.10 ערוץ 6), וב־9.00 יוקרן פרק נוסף מהסידרה האמריקאית ספינת האהבה.

סיני – האגרוף המיותר

(המשך מעמוד 18)

לדוגמה: במילחמת 73' אילצה פריצת השיריון הסורי לתוך הרמה את חיל־האוויר להקצות את מטוסיו לתקיפת רי־כוזי השיריון הסורי המתקדם. לפני ש־היה סיפק בידיו לתקוף את מערך ההגנה האווירית הסורי, עובדה שהיתה כרוכה באבידות מיותרות. לעומת זאת, הפגיית מרבית המטוסים לחזית המיזרחית, כמת־חייב מהשהיית המיתקפה המיצרית היבש־תית, תאפשר שימוש אופטימלי ומושכל בהם, והפעלתם על פי סדר־קדימויות ה־נכון, מבחינתם.

דוגמה נוספת לניצול האפשרות של רי־כוז משאבים בחזית המיזרחית, הנובעת מאובדן היתרון הערבי של מיתקפה בו־זמנית בשתי החזיתות: אם צה"ל יאמץ, לאחר בחינה, את התפיסה של אירגון רשתות־גיוס בילעדיות לצוותי־טנקים, ו־הטסתם ישירות ממקומות־הריכוז שלהם ב־ערים ובישובים אל מחסני־החירום בחזית המיזרחית, הרי די בצי של 30 מסוקי סיקורסקי (המסוגלים לשאת כ־60 חיילים) — ותוך הנחה כי יעף אחד ממקומות ה־ריכוז אל מחסני החירום נמשך כשעתיים — כדי להעביר ריכוז 3 אוגדות לחזית המיזרחית. גם אם אנו מוסיפים לכך את הזמן העובר מקריאת החיילים ועד להת־ייצבותם במקומות־הריכוז שלהם, וכן את הזמן החולף מהנחתתם במחסני־החירום ו־עד להתייצבותם בזירות־הלחימה, הרי תה־ליך גיוסם של כוחות אלה מתקצר באו־רח דרסטי בהשוואה לשיטת־הגיוס הנו־כחית.

כל זה הוא רק חלק מיתרונות ריכוז־האמצעים־והכוחות, המתאפ־שר כתוצאה ממניעת מיתקפה בו־זמנית עליידי הערכות על חקו ה־ירוק.

הפעלת טילי נ"ט

ה אפקטיביות של כוחות חי"ר, ה־מפעילים טיליי־נ"ט, משתנה בהתאם לצורת הקרב ברמה הטאקטית, לצפיפות זירות־הלחימה ולנתוני השטח, שבו הם פועלים.

עקרונית קיימים שלושה נתוני־רקע, ה־מסייעים לכוחות חי"ר, החמושים בנשק נ"ט, להציב איום אמין על רק"מ אוייב:

● ראשית, כוחות חי"ר חמושים בטילי נ"ט הם אפקטיביים בתנאים של מיגננה ברמה הטאקטית. שכן, מיגננה ברמה ה־טאקטית מאפשרת תיכנון מחסה יעיל מפני אש נגדית, מיסתור המסייע להשגת הפ־תעה, ועמדה סטאטית, המבטיחה רמת דיוק גבוהה.

כאשר אין הנסיבות, הרי שרי־דותו של שריון, השועט מול מערכי חי"ר והמצוייד בנשק נ"ט, היא קטנה.

● שנית, כוחות אלה אפקטיביים ב־זירות־לחימה צפופות, כך שרמת יעילותם עומדת ביחס ישר לרמת הרוויית זירת־הלחימה. זירות־לחימה צפופות מאיטות את תנועת השיריון, מגדילות את מיספר מש־גרי־הנ"ט המכוונים לכל רק"מ, ומפצלות את רמת הקשב והריכוז של הכוח התוקף מעצם העובדה שהתוקף מועסק על־ידי מיספר גדול מאד של מטרות, שמפניהן הוא חייב להתגונן, ואותן הוא צריך לתקוף.

● שלישית, כוחות אלה אפקטיביים ב־שטח גבעי ומבותר יותר מאשר בשטח מישורי, שכן שטח גבעי ומבותר מתעל שיריון לצירים מוגדרים, מעניק מחסה ומיסתור מצויינים לחי"ר, מקטין את יעילות האש הארטילרית הנגדית, מאיט את תנועת השיריון, ומאפשר לכוחות חי"ר גיחה בהפתעה, תוך ניצול קפליי־קרקע, ו־תקיפת השיריון מקרוב. המיגבלה העיקרית של שטח גבעי ומבותר לגבי הפעלת נשק־נ"ט היא בכך שהוא מקצר את טווח הופעת המטרות, ובכך פוגע באחד היתי־רונות החשובים של טילי נ"ט.

מיזחמה עתידית בתנאי ההער־כות הנוכחית בסיני מאפשרת לי־מיצרים ניצול שניים מתוניי־רקע אלה: מיגננה ברמה הטאקטית ושדות־קרב רוויים, כפי שתוארו בכתבה האחרונה בסידרה זו.

נתון שלישי — מבנה השטח — אינו רלוואנטי לגבי ניתוח זה, מאחר ואינו משתנה באופן מהותי בהיערכות החדשה.

לעומת זאת, מיתקפה מצרית ברמה ה־איסטרטגית — כמתחייב מהיערכות צה"ל לאורך הקו הירוק — מגבילה מאוד את האפשרויות המיצריות להפעלת טילי נ"ט בתנאים של מיגננה טקטית, ומבטלת לח־לוטין את היתרונות של זירת־לחימה צפו־פה, הנהנית ממכשול, מיקוש ועמדות ירי מתוכננות מראש, יתרונות העומדים להם למצרים בתנאי ההיערכות הנוכחית, והמ־הווים מערך אופטימלי להשתלבות כוחות חי"ר מצויידים בנשק נ"ט.

אם נזכור כי המיצרים פיתחו את מערך טיליי־הנ"ט שהם מאז מילחמת 73', תוך ניוון ותוך רכי־שת מערכות טיליי־נ"ט היעילות נגד מטרות בכל טווח המרחקים שבין אפס ל־3000 מ' (בניגוד למצב ב־73', שבו טיל־הנ"ט העיקרי ש־להם — הסאגר — היה יעיל בעיקר בטווחים שמעל ל־2000 מ'), הרי שחיקת יתרונותיו של מערך הנ"ט המיצרי הינה משמעותית ביותר.

הקלח הנמל הלוגיסטי

ה קיצור הדראסטי בקווים הלוגיס־טיים, המתחייב מהיערכות לאורך הקו הירוק בסיני, פירושו אפשרות להפנות אמצעים וכוח־אדם מן המערך הלוגיסטי למערך הלוחם.

הקווים הלוגיסטיים הקצרים מאפשרים הקטנת היקף האמצעים המוקצים למערך הלוגיסטי — כולל רכב, מובילי־טנקים ומטוסי תובלה — וממילא תיסכון בכוח־האדם המפעיל אמצעים אלה, כוח־האדם המשרת את המפעילים והיילי־התחזוקה.

צימצום מגגנון־הענק הלוגיסטי, לבד מן החיסכון הישיר באמצעים ובכוח־אדם, מניב יתרונות אחרים:

● **ראשית, להקלה על צירי ה־תנועה בשעת־גיום, המתחייבת מ־הצבת הציוד הכבד לאורך הקו הי־רוק, מתוספת ההקלה הנובעת מ־צימצום צי הרכב הלוגיסטי, הן זה המיועד לחובלת כוח־האדם המגוים והן זה המיועד לחובלת אספקה.**

ככל שהצירים יותר קצרים, דרושה כמות קטנה יותר של רכב כדי להוביל כמות נתונה של מטען בפרק זמן נתון.

● שנית, צימצום מגגנון הענק הנו־כחי, המחייב אירגון וביצוע מורכבים ביו־תר, מקל על בעיות השליטה והפיקוד בשלבי־הפתיחה של המילחמה, כאשר בעיות אלה קשות בלאו־הכי.

● **שלישית, התפנות אמצעים שונים מאפשרת העברתם לחזית המיזרחית.**

לדוגמה: אם הצרכים של החזית המיז־רחית במובילי־טנקים עולים על הקצאה הקיימת, הרי העברת המובילים המיותרים מן החזית המיצרית עשוייה לפתור בעייה זו.

מסוקי תקיפה מצריים

מ אז מילחמת 73' הקימו המיצרים כוח מסוקי־תקיפה, המסוגל לתקוף ולהשמיד הן רק"מ והן מיתקנים נייחים.

כוח זה עלול ליטול תפקיד משמעותי במילחמה שתיפתח בתנאי־ההיערכות ה־נוכחית, הן במשימות הגנתיות, כמו אב־טחת אגפי הדיביזיות המיצריות המתקדמות, והן במשימות התקפיות, כמו תקיפת מית־קנים מרכזיים של צה"ל בסיני.

אויביו הפוטנציאליים של מסוק־התקיפה הן אש הנ"מ, המטוס, הארטילריה והמסוק החמוש.

בתנאי הזירה בסיני מטוסי חיל האוויר הישראלי יהיו הסכנה העיקרית למסוק־התקיפה המצרי. דא עקא: ההיערכות הנו־כחית בסיני מאפשרת ניצול אופטימלי של מסוק־התקיפה המצרי: ראשית, מרבית יעדי התקיפה הפוטנציאליים מצויים בטווח, המאפשר למסוק־התקיפה להישאר בצל מט־ריית־ההגנה האווירית המצרית, או לחרוג ממנה לפרקי־זמן מינימליים, כך שפעולת מטוסי חיל־האוויר הישראלי נגד מסוק התי־קיפה תחייב אותם לפעול בסביבת נ"מ עו־יינת, על הסיכונים הכרוכים בכך מבחינת המטוס, והגבלת חופש־התימרון שלו. שנית, המרחב המצומצם של זירת־הקרב מאפשר למסוק־התקיפה הופעה פיתאומית, ביצוע תקיפה ודילוג מהיר לסביבה בטוחה מב־חינתו.

לעומת זאת, פירוז סיני ינטרל כימעט לחלוטין פעילות התקפית של מסוקי־התקיפה המצריים, שכן בחציית סיני, היא נמוכה ביותר.

טיולים מודרכים ל:
אירופה
ארצות הברית
למזרח הרחוק
צעירים
ו"קמפינג"
פרטים והרשמה בכל משרדי הנסיעות!
הטיול הטוב מיותר זה
אירופה טורס!
EUROPA TOURS!
באחיר הסביר ביותר!

פירוז סיני מגביל את השימוש במסוק־התקיפה, מבחינת המצרים, בעיקר למשימות הגנתיות, כגון אבטחת אגפי הדיביזיות המצריות המתקדמות מפני התקפות אגפיות, ומקטין את שרידותו של כוח־המסוקים המצרי.

מילחמה דפנסיבית

ד היסטוריה של מילחמות ישראל — מצרים מאופיינת, יותר מכל, בהתנגשות בין גורם התימרון הישראלי לבין גורם האש המצרית.

התאפיינות זו נשענת, בצד המצרי, על הדומיננטיות של אסטרטגיה דפנסיבית, המשלבת את עוצמת־האש במערכי־הגנה צפופים ועתיריאש, ובצד הישראלי על איסטרטגיה אופנסיבית, המשלבת את גורמי האש והתימרון בקרבות הבקעה, איגוף וכיתור.

קו־מובחנות זה אינו מיקרי: לגבי המצרים הגיונה של איסטרטגיה דפנסיבית, בצורת המילחמה הדומיננטית, נעוץ במיספר סיבות:

● ראשית, מוגבלות הפיקוד המצרי בניהול קרב־התקפה נייד בהיקף נרחב, המצריך שילוב מדוייק וגמיש של גורמי האש והתימרון בסביבה נזילה ומשתנית. מוגבלות זו הינה גם אבסולוטית (היינו: מתחייבת מרמת הפיקוד המצרי כשלעצמו) וגם יחסית (היינו: מול עליונותו המכרעת של צה"ל בקרבות ניידים.)

● שנית, האיסטרטגיה מתאפשרת מכוח העליונות הכמותית ביחס לצה"ל, שכן רק הצד הנהנה מעליונות כמותית מסוגל לנהל מיגננה ברמה האיסטרטגית. וזאת, בניגוד למצב ברמה הטאקטית, שם זקוקה דווקא ההתקפה לעליונות כמותית.

● שלישית, העליונות האווירית של ישראל, שהינה המרכיב המכריע ביותר במאזן־הכוחות במרחב שלנו, מגבילה מאוד את היכולת המצרית לנהל מיתקפה רבתי ברמה האיסטרטגית, שכן מיתקפה זו מחייבת מערך הגנה־אווירית נייד ברמה האיסטרטגית, דרישה שלפחות בעתיד הנראה לעין היא מעבר ליכולתו של הצבא המצרי.

באשר לצה"ל, הגיונה של האיסטרטגיה האופנסיבית נעוץ בשלושה גורמים עיקריים:

● ראשית, הנחיתות הכמותית אינה מאפשרת ניהול מיגננה ברמה האיסטרטגית.

מכאן האיסטרטגיה ההתקפית של "המאמץ העיקרי", ההופכת את הנחיתות הכמותית ברמה האיסטרטגית לעליונות כמותית ברמה האופרטיבית, וזאת על־ידי מיקוד ההכרעה בגיזרה מוגבלת, שבה מושגת עליונות כמותית באמצעות גורם התימרון.

● שנית, יונות הישראלית בקרבות ניידים, הנשענת על שילוב מוצלח של גורמי האש והתימרון, מובילה בהכרח לאימוץ בתבוסה ובאובדן למעלה מ־200 טנקים.

טנקים ישראלים בסיני (במילחמת ששת־הימים)
מה כוחו של הקומנדו?

נסיון זה שב והוכיח כי ניהול מיתקפה ניידת ונרחבת עלידי חמצרים חושף את כל נקודות החתורפה של הצבא המצרי, ומאפשר לצה"ל מיצוי יתרונותיו היחסיים בסוג זה של קרבות.

הנחיתות המצרית, האבסולוטית והיחסית לצה"ל, בניהול קרב־התקפה נייד בהיקף נרחב, הינה אולי הנתון היציב ביותר של "הפער האיכותי" בין צה"ל לצבא המיצרי. שכן נחיתות זו נשענת לא רק על בסיס טכני (כגון כושר הניידות האיסטרטגי הטכני) ולא רק על בסיס ארגוני (כגון מיבנה הכוח המצרי, המאורגן בדיביזיות בעלות כושר ניידות נחות ביחס לאוגדות הישראליות המשוריינות), אלא על מרכיב הפער האנושי, הן ברמות הפיקוד הבכיר ובעיקר ברמות הפיקוד הזוטר, פער שהוא לב־ליבה של "העליונות האיכותית" הישראלית, וגרעינה היציב לטווח ארוך.

פירוז סיני מחייב את הצבא המצרי לנהל מילחמה התקפית, תוך העתקת כוחות עצומים למרחק של מאות ק"מ, וניהול קרבות ניידים נגד צה"ל במרחבים הפתוחים של סיני.

בתנאים אלה, גם אם יפתח הצבא המצרי בשנים הקרובות כושר־ניידות טכני, מערך לוגיסטי, מערך ארטילרי נייד ומערך הגנה אווירית, הרי עדיין יעמוד במצב של נחיתות בניהול הקרב עצמו ביחס לצה"ל.

לפיכך, מיתקפה מצרית ברמה האיסטרטגית, כמתחייב מהיעדר כוח צה"ל לאורך הקו הירוק ומפירוז סיני, תחשוף את המיגבלות והנקודות־התורפה המיצריות בהקשר לניצול גורם התימרון בקרב ההתקפה, מיגבלות שאיסטרטגיה דפנסיבית מיצרית, כפי שהיא מתאפשרת מכוח ההיערכות הנוכחית בסיני, מחפה עליהן.

איסטרטגיה התקפית.

● שלישית, האילוץ לחשגת הכרעה מהירה, מפאת אי־היכולת לעמוד במילחמה ממושכת, מחייב אסטרטגיה התקפית.

ואמנם, בחינה של תולדות המילחמות בין ישראל למיצרים מראה כי כל הצלחה מצרית הושגה מכוח העדיפות המכרעת של גורם־האש, וללא שום ניצול גורם התימרון. לעומת זאת, כל ההישגים המשמעותיים של צה"ל הושגו עלידי ניצול של גורם התימרון.

גם מילחמת 73', אף שנפתחה במיתקפת־פתע ברמה האיסטרטגית, נוהלה עלידי המיצרים ביסודה עלידי תפיסה דפנסיבית, ותוך ניצול גורם האש בלבד, כאשר אפילו בשלבי־הפתיחה, שהיו נוחים לניצול גורם התימרון עלידם להשגת יעדים מרחיקי־לכת, לא הצליחו המיצרים — אי־לא העזו — לנצל את גורם התימרון, וכל הצלחותיהם בשלב זה, ובמילחמה בכלל, נבעו מן העדיפות המכרעת בגורם־האש.

הניסיון הבודד שלהם לניהול מיתקפה ניידת כוללת, ב־14 באוקטובר, הסתיים כצורת המילחמה הדומיננטית, נעוץ במיספר סיבות:

● ראשית, מוגבלות הפיקוד המצרי בניהול קרב־התקפה נייד בהיקף נרחב, המצריך שילוב מדוייק וגמיש של גורמי האש והתימרון בסביבה נזילה ומשתנית. מוגבלות זו הינה גם אבסולוטית (היינו: מתחייבת מרמת הפיקוד המצרי כשלעצמו) וגם יחסית (היינו: מול עליונותו המכרעת של צה"ל בקרבות ניידים.)

● שנית, האיסטרטגיה מתאפשרת מכוח העליונות הכמותית ביחס לצה"ל, שכן רק הצד הנהנה מעליונות כמותית מסוגל לנהל מיגננה ברמה האיסטרטגית. וזאת, בניגוד למצב ברמה הטאקטית, שם זקוקה דווקא ההתקפה לעליונות כמותית.

● שלישית, העליונות האווירית של ישראל, שהינה המרכיב המכריע ביותר במאזן־הכוחות במרחב שלנו, מגבילה מאוד את היכולת המצרית לנהל מיתקפה רבתי ברמה האיסטרטגית, שכן מיתקפה זו מחייבת מערך הגנה־אווירית נייד ברמה האיסטרטגית, דרישה שלפחות בעתיד הנראה לעין היא מעבר ליכולתו של הצבא המצרי.

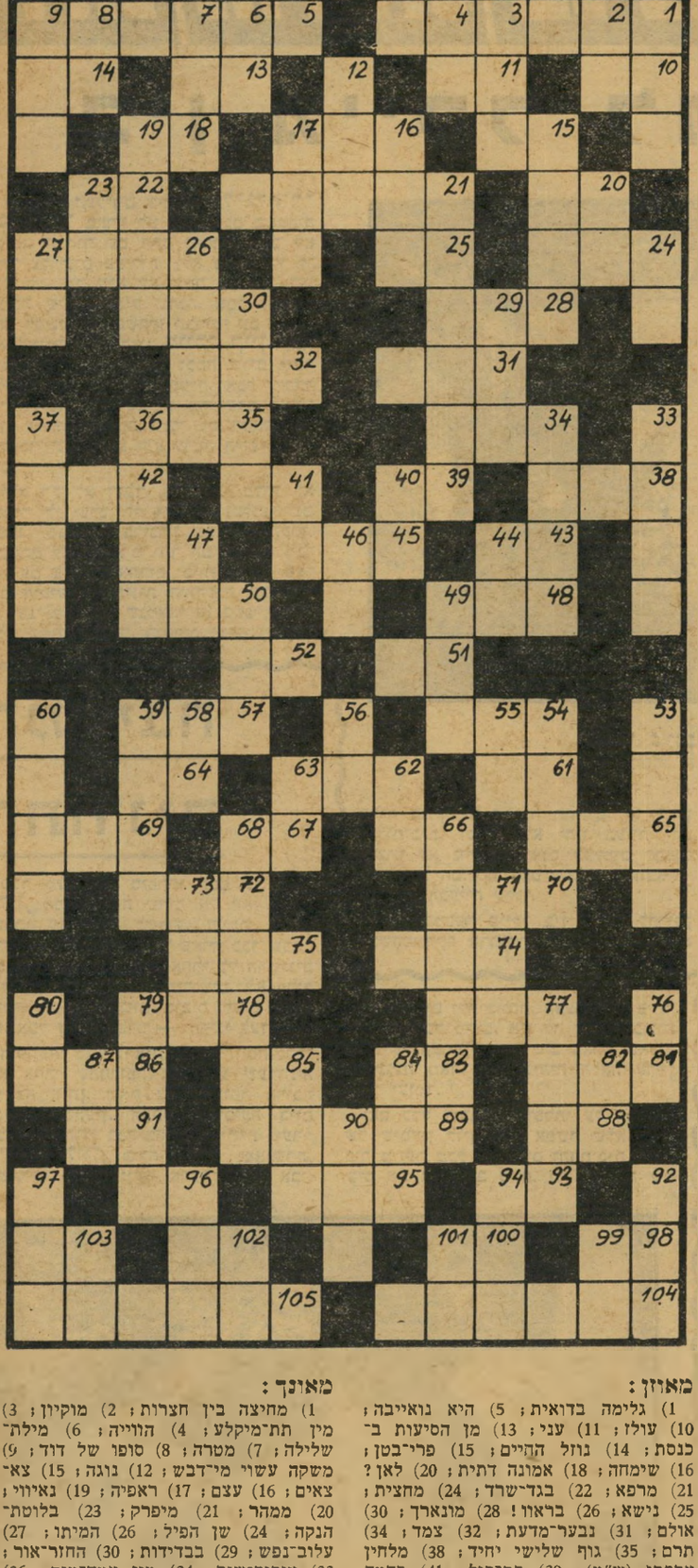
באשר לצה"ל, הגיונה של האיסטרטגיה האופנסיבית נעוץ בשלושה גורמים עיקריים:

● ראשית, הנחיתות הכמותית אינה מאפשרת ניהול מיגננה ברמה האיסטרטגית.

מכאן האיסטרטגיה ההתקפית של "המאמץ העיקרי", ההופכת את הנחיתות הכמותית ברמה האיסטרטגית לעליונות כמותית ברמה האופרטיבית, וזאת על־ידי מיקוד ההכרעה בגיזרה מוגבלת, שבה מושגת עליונות כמותית באמצעות גורם התימרון.

● שנית, יונות הישראלית בקרבות ניידים, הנשענת על שילוב מוצלח של גורמי האש והתימרון, מובילה בהכרח לאימוץ בתבוסה ובאובדן למעלה מ־200 טנקים.

תשבץ העולם הזה 2130

מאוזן:

1) גלימה בדואית; 5) היא נואייבה; 10) עולז; 11) עני; 13) מן הסיעות ב־כנסת; 14) נוזל החיים; 15) פרי־בטן; 16) שימחה; 18) אמונה דתית; 20) לאן? 21) מרפא; 22) בגד־שרד; 24) מחצית; 25) נישא; 26) בריאות! 28) מונארך; 30) אולם; 31) נבער־מדעת; 32) צמד; 34) תרם; 35) גוף שלישי יחיד; 38) מלחין צרפתי (ש"מ); 39) בת־קול; 41) בהמה טיבטית; 42) צמית; 43) במקום הזה; 45) פיתה את חווה; 47) אות־הניצחון של צ'רצ'יל; 48) הפעיל עריצות; 50) גשם עז; 51 מצבת־זיכרון; 42) נעלם; 54) עובד בית־המרחץ; 57) תרנגול; 61) בלבד; 62) סבר; 64) מגופה; 65) כר־דשא; 66) הומת־מים; 67) מתגורר; 69) מחול אצילי; 70) תבלין מצוי; 72) פרח־נוי; 74) שלא נותר בו מקום; 75) מילת־שאלה לכמות; 77) אוצר הידיעות; 78) נוכל; 81) מה הוא? 83) קידומת הולנדית; 85) אותה כבש יהושע; 86) מן המינים; 88) ישיש; 89) שפיעה; 91) קריאת־צער; 93) מזמר; 95) הלם; 96) נועם; 100) אביון; 102) אילן; 103) אחורי הגוף; 104) מידבר; 105) עיר בגליל.

מאונך:

1) מחיצה בין חצרות; 2) מוקיון; 3) מין תת־מיקלע; 4) הווייה; 6) מילת־שלילה; 7) מטרה; 8) סופו של דוד; 9) משקה עשוי מי־דבש; 12) נוגה; 15) צאצאים; 16) עצם; 17) ראפיה; 19) נאיווי; 20) ממהר; 21) מיפרק; 23) בלוטת־הנקה; 24) שן הפיל; 26) המיתו; 27) עלוב־נפש; 29) בבדידות; 30) החזר־אור; 33) ציפור־שיר; 34) מין צמח־מים; 36) האטמוספרה מלאה בו; 37) זוהמה; 40) שופט; 41) מציאות; 44) קידומת צרפתית (הפוך); 46) מתרחש; 47) מונח בתורת החשמל; 49) יחידת־מידה לנוזלים; 50) ערה; 53) אסון גדול; 54) מינרל המופק מים־המלח; 55) חומר־ציפוי שקוף; 56) יחידה ברכס; 58) ענף; 59) לא עמוק; 60) תפילה נוצרית; 62) מן השבטים; 63) מכשיר־ענויים; 66) קיבוץ בנגב; 68) מדינה במיזרח־אירופה; 71) שינן; 73) יהוה; 76) מן ההורים; 77) צחיחות; 79) השמצה; 80) מן המדעים; 82) שקט! 84) בושם מיקראי; 85) ואדי; 87) כיוון ש־; 90) נאה מאוד; 92) מאכל לבהמות; 94) ארו דבש; 96) גרם; 97) עולם; 99) נזכר לעיל (ר"ת); 101) בהשאלה: מרכז; 102) בנו של יהודה; 103) יהיר.

רחל מרחלת על כל העולם

בין מייקל למייקל

את ימיו העליזים של **מייקל־ג'אזר־סטארסקי** בארץ לא אשכח גם כשאהיה סבתא. הבחור עם הלב היהודי החם לא ויתר על שום פעילות, ולא נח אפילו ל־רגע קט. מה הוא לא עשה ועם מי לא, העיקר שיהיה עסוק והנהנה. אבל לעומתו קחו, למשל, את השחקן הבריטי עם המיב־טא האנגלי המהוקצע **מייקל קיין**. נכון אומנם שיש עליו כמה וכמה שנים יותר מלסטארסקי, וגם כרס קטנה, אבל עובדה קיימת: הבחור יושב לו מדי ערב במוע־דון, שותה שמפניה ויחד עם המאפר ה־הוליוודי של הסרט הוא עושה חיים משוג־עים.

הוא רק לא רוקד, ולשאלתי מדוע לא הסביר לי שיש לו הסכם ג'נטלמני עם אשתו, שנשארה בלונדון עם בנם הקטן. שכשהם לא נמצאים יחד הם גם לא מב־לים עם בני־זוג אחרים, כיוון שכמה פע־מים הופיעו בעיתונות העולמית תצלומים של שני בני־הזוג שנמצאו אז בשני קצוות תבל, כשהם מבלים, רוקדים ומחובקים עם

כוורקי ג'ונסון ומייקל קיין
הסדר הדדי בהחלט

איזה חתיך או חתיכה תורנים. אז למען שלום־בית, וכדי שלא יהיו בעיות, הם פשוט לא נותנים צ'אנס לצלמים לתפוס אותם על חם. מה שהם עושים בהיחבא — זו כבר הבעייה שלנו.

ומה שמספר מייקל בין דרינק לדרינק וכשהמוסיקה הרועמת מאפשרת זאת הרא

המסיבה התורנית

כבר מזמן לא סיפרתי לכם על **אבי אלון**, ממנהלי מה שהיה אל מאציו ועל חברתו עד לפני כשבוע, דיילת אל־על בדימוס **ספי דבני**. נכון שאולי כבר שכח־תם מהם, אבל אני לא. אחרי כל הרינונים והלבטים, סוף־סוף יש חידושים. לא ברור בדיוק אם החידושים טובים ליהודים או לא, אבל עובדה שיש — והריני לעדכנכם.

הופתעתי מאד לראות את ספי, יפה להפ־ליא אחרי שהחליפה את צבע שערותיה וקיצצה אותן, וזאת אחר תקופה ארוכה שנעלמה מהעין. הבחורה הופיעה ביום השישי האחרון במסיבה הגרנדיוזית שערך **שימעון לוין**, כולה זהרת ומאושרת, ולשאלתי מתי הגיעה ארצה והיכן אבי,

ספי דבני ואבי אילן
סיום סופי בהחלט

הודתה בפה מלא שהפעם זה נגמר ביניהם סופית. אומם נכון שבעבר הם גמרו סופית כל שני וחמישי, אבל כשקרובים לעין כידוע גם קרובים ללב.

ועכשיו, יומיים אחרי המשבר הסופי ארזה ספי את מיטלטלי ונעלמה מהאופק האם־ריקאי ומחיי אבי, שלדבריה נכנס שם

שוב לעסקים ולתיקוותה, הפעם אולי ביתר הצלחה. מכל מקום, אין לה שום תוכניות בינתיים, העיקר שהיא שוב בארץ שאליה התגעגעה מאד, ומה שיהיה הלאה עדיין תלוי ועומד.

ואם כבר דיברתי וסיפרתי על המסיבה של שימעון לוין, איך אפשר שלא להזי־כיר מיוער מכל החתיכים והחתיכות שער־שים את תל־אביב כיום. מי לא היה שם

על גלים טובים

לא תאמינו, אבל חשפתי לכבודכם רומן שהסתתר לו שנה תמימה ולא היה ידוע לציבור הרחב. אחד כזה יפה, שהקשורים בו שמרו עליו רק לעצמם. כוונתי לזמרת שחקנית **ריקי גל**, שמאז חזרה ארצה לפני שנה לכבוד פסטיבל הזמר החסידי, נשארה פה איתנו ולמרות תוכניותיה לח־זור לא עשתה זאת. עכשיו גם ברור לי מדוע. היא פשוט מאוהבת, ומצאה את הגבר שלה בחיים. לא, אל תתפסו אותי במילה, אולי לא לכל החיים, אבל הרי עובדה קיימת: זה מחזיק כבר שנה, וחזק.

למזלי ולשימחתי אני מכירה את הנחמד הזה אישית, ותאמינו לי שהמזל כולו שלה. כזה לא מוצאים בכל יום, ולא פלא בכלל שזה מחזיק כל־כך הרבה זמן. הבחור הוא **איל ויינטראוב**, מי שניהל בשעתו בוטיק והיה זה שהתחיל את הלונדון־מיניסטור.

כיום, אילן הוא סוכן לדברי קוסמטיקה ותמרוקים, עליז, שלם עם עצמו, מרוצה מהחיים ועושה טוב על הנשמה לכל מי שמכיר אותו. השניים התגוררו להם שנה

ריקי גל
רומן סודי בהחלט

בדירתו השכורה של אילן באפקה, וכיום עברו לדירה שכורה בל־אביב, פשוט כדי שיהיה לריקי יותר נוח להסתובב בעיר. לשאלתי למה דברו של הסיפור לא יצא לאור, ענה לי אילן: „אני פשוט שונא להיות בכותרות; למה בכלל זה צריך לעניין מישהו?"

ייתכן שהוא צודק מבחינתו, אבל לדעתי זה מעניין רבים כאלה שמכירים את ריקי, המפורסמת בזכות עצמה, ועם אילן הסליחה בשבילי זה סקופ אמיתי.

וחוץ מזה, נעים לדעת שיש כאלה שמצאו את שלהם בחיים וטוב להם. כן ירבו.

סיפור על השחקנית **בטי דיוויס** בת ה־65 כיום, שבאה אליו פעם ואמרה לו שהיא דומה מאד לשחקן הוותיק ששיחק ב־חלף עם הרוח, **לסלי הווארד**. סיפור פיקנטי עליו הוא שבימים ההם, כשהיא והוא היו צעירים ויצאו לו שם של קוואנטה אמתי. לא היתה בחורה שלא עברה אצלו מצבים אינטימיים. אבל כש־הוא הגיע אליה, אל הדייויוס, היא שיחקה את הפאסון ואת הקשה־להשגה, ועד היום היא גאה על שהיתה היחידה שלא נעתרה לקוטל־הנשים המפורסם. אבל בצער אמ־רה לקיין: „רק תראה מה הפסדתי. לפחות היום, בימי זיקנתי, הייתי יכולה להתחמם לאור הזיכרונות, כשהנוסטלגיה משתוללת. אבל לעומת זאת שמרתי על צניעותי, וזה אפילו לא מעניין אף אחד".

אז רבותי, מסקנה: כדאי לחיות כמה שיותר וליהנות בלי סוף, כי לבסוף הזמן מדביק את הגיל וחוץ מזכרונות לא נשאר לו לבנאדם כלום, חוץ ממישפחתו.

וככה יושב לו מייקל, שמודה בפה מלא שהוא אוהב דיסקוטקים שיגעון, מתחרש מצלילי המוסיקה, שותה, רוקד, נהנה ולא נפגע וגם לא פוגע בחיי־המישפחה שלו. אם הוא שמע לעצת השחקנית הזקנה ל־עולם לא נדע, בכל אופן הוא מבטיח הגי־גית **לאיסר**, הדיסק־ג'וקי, שכשאשתו תגיע ארצה בעוד כשבועיים הוא ירקוד כל־כך הרבה, שיצטרכו לגרור אותו מהרחי־בה בכוח. נחיה ונראה.

בינתיים הוא מתיידד עם הנזמדות ש־בחבורה ומחלק קומפלימנטים לכולן, אבל עד כאן. אז נכון אולי שבימים של סטאר־סקי היה אקשן, אבל בימים של מייקל יש סטייל, רבותי, סטייל אנגלי. ועד להתפתחו־יות חדשות, נא להמתין. ברוך השם הוא יישאר איתנו עוד הרבה זמן, ויטייל בארץ ואולי ייפול באיזה פח שיוטמן לו.

יחסי־הציבור, שעובד כיום במישרד ראש־הממשלה בירושלים במיסגרת חגיגות ה־שלושים למדינה, הגיע עם „החברה שלי", כך הציג אותה לתדהמת כולם, קטנה ונח־באת אל הכלים שתסלחו לי אם שמה פרח מזיכרוני. מתכננת־האופנה **ניצה שוחט** באה עם הגזרון החתיך שלה **יעקב**, והשנ־יים הרביצו הופעת־ריקוד שלכמותה רק שניהם מסוגלים לעשות. **ליזיקה שגיא**, הקוסמטיקאית, באה עם בעלה **עמי**. ליזי־קה, שחגגה את יום־הולדתה, הזמינה את כל המאחרים בנשף לאכול ארוחת־בוקר בביתה.

ועוד יפים ידועים בלי סוף. בקיצור, הילכה שמועה ששימעון ערך את החגיגה לכבוד גירושיו, מה שהוא הכחיש לחלו־טין. „סתם בא לי לעשות מסיבה," אמר. „הבטחתי לחבר'ה כבר מזמן ועכשיו, ממש ערב נסיעתי לחו"ל, זה יצא לפועל." גם מי שלא יאמין לו, שיהיה בטוח שמסיבת־גירושין כזאת מכניסה לכיס הקטן כל מסיבת אירוסין או אפילו נישואין שאפשר להעלות על הדעת.

איך לשמח גבר אהוב?

תני לו מתנה שהוא יאהב

בלק טבק.
דיאודורנט אפטר שייב,
סבון וקצף גילוח.
לגברים כמו שנשים אוהבות.

עץ הזית

האמריקנים חושבים שהוא בא מטורקיה
המצרים חושבים שהוא בא מחבש
הצרפתים חושבים שהוא בא מהודו
אבל באמת הוא בא מתנובה

תנוהוד
בשר כבקשתך...

יש בו שפע של בשר,
שניצל, בשר אדום, קורקבנים, רולדה, שוקיים, לבבות,
כבדים, סטיק, שישליק...
אפשר להכין אותו במתכון צרפתי או אמריקני, איטלקי
או מזרחי. כי הודו הוא מאכל בינלאומי. אפשר
להכין אותו בסגנון ישראלי מקורי או בסגנון
ערתי-מרוקאי, תימני, גרוזיני או אשכנזי.
הוא טוב למסיבות. טוב לפיקניקים. לארוחה
קלה או לערב חג. הוא טוב כשהוא על האש.
כצלי בתנור או עם שמן במחבת. הוא עדין,
מזין, טעים ודל שומן.
זהו תנוהוד של תנובה.

את תנוהוד של תנובה תוכלו למצוא
במקפיא אשר באיטליזים, וברשתות
השיווק. תנוהוד באריזות הצבעוניות
עם הטבח המחייך.

מוצרי תנוהוד מיוצרים
בתנאים מקדמיים של
ניקיון וכשרות ובפיקוח
וטרינרי של משרד
החקלאות ע"י המפטלים:
הוד אוז קרית-מלאכי,
הוד חפר ד.נ.שומרון,
מילוטוף ד.נ.אשרת,
מטוף באר-טוביה,
טוף הגליל קרית-שמונה,
טוף טוב בית-שאן,
טוף ירושלים בית-שמש,
טוף הטמק רמת-ישי.

תנובה

רחל מרחלת על כל העולם

רומן ורווח בצידו

לפעמים יש שמועות שמסתובבות בעיר ומעמידות לי את האוזניים, אבל אני מעדיפה להתעלם מהן, לשם הבריאות.

אבל כשאחת כזאת מקבלת גושפנקה רישמית, אין שום סיבה שלא אכתוב עליה, כי במילא כולם מדברים ויודעים. והפעם אספר לכם סיפור ששמעתי מחבר טוב־טוב של הבחור שעליו וסביבו מתנהל הרומן הבא.

כוונתי לשחקן **זאב רווח**. אז הרבה אין בינתיים מה לספר, אבל זאת לדעת: הבחור מנהל רומן עם דיילת אל על **ליאורה טיקוצקי**, וזה התחיל עוד הרבה לפני שהיא שיחקה לצידו בסרט שרגא קטן. יש אומרים שהרומן החל עוד בחו"ל, אבל מי אנחנו שנדע.

בקיצור, מי יודע מה תהיינה ההתפתחויות. נא להתאזר בסבלנות.

זאב רווח
והרי החדשות

המיליונר השאיר פס

כל הרווקות הגיזעיות חיכו לו בכיליון־עיניים, אבל כמו שהוא התחיל קצת להתאקלם, מי הגיעה הנה בטיסה ישירה כמו בסיפורים אם לא החברה הקבועה שלו? מילא, ככה זה בחיים. אבל אל ייאוש. אני מתכוונת הפעם למיליונר הישראלי הצעיר **דודי שפירן**, המתגורר בגרמניה, שהגיע לביקור־מולדת במטרה מוצהרת לגלות את שאהבה נפשו בין בנות ישראל הכשרות.

הוא לקח לו סוויטה במלון, הביא איתו במיוחד את מכונית־הספורט הבולטת שלו והתחיל לעבוד על כל החתיכות התל־אביביות. אלא שכמו ברזמנים־למשרתות, כמו שהבחור מתחיל להיקלט ולהכיר איזה יפהפיה שלא נעים להזכיר את שמה, יען כי לא יצא מהעניין כלום, מי לדעתכם נופתת פה במסתיע אם לא חברתו הצמודה **קארין**, שהגיעה היישר מגרמניה? היא פשוט שמעה על החתיכות הישראליות, והחליטה שהיא לא מסתכנת לעזוב את החתיך שלה בודד בין כל הואבות ה־תל־אביביות.

ומי שחושב שהוא לא הספיק לשבור פה כמה לבבות, טועה. הבחור אפילו מקפיד לשמור על הקשרים שקשר, על כל מיקרה שלא יבוא. ומה הוא עושה? הוא פשוט יוצא בגרמניה לסיבוב עם המכונית המפוארת, ומצלצל מהטלפון שבמכונית אל הישראליות שלו תוך כדי נסיעה מבלי שקארין תדע מהעניין. הוא כמעט שכשאר אצלנו כבר קבע, אלא שכיאה לאנשים היפים בהוג הסילון הבינלאומי, הוא היה צריך לטוס מהארץ — לדבריו — לניו־יורק למסיבה שערכה **ביאנקה ג'אגר** במועדון סטודיו 54 היוקרתי, ומשם חזר לקלן.

אל פחד. הוא עוד יחזור.

ששי קשת והריונה

יונה אליאן
שימחה במישפחה

הרבה עדיין אין מה לכתוב, אבל הבשורה משמחת בזכות עצמה. לשחקן־זמר **ששי קשת** ולאשתו, שחקנית הבימה **יונה אליאן**, יש חידושים והפתעות. יונה, הנמצאת בחודש השני להריונה, הימנה את כולם עם הבשורה המשמחת, ולמרות שהעניין עדיין שמור כאילו בסוד, בחוג המישפחה בלבד, מצאתי לנכון לבשר על כך.

יונה וששי ידועים בחוגי האמנים והבוהמה כזוג האידיאלי. הם נשואים זה לזה מזה שנים, לא ידוע על מריבות ואין גלים גועשים. שניהם נראים תמיד יחד, ותמיד אווירה טובה שורה סביבם.

בימים אלה אומנם יש ליונה שיגעונות למאכלים מסויימים ולמשקאות מתוקים, אבל אין חשש. לא ההריון ולא הכמה קילוגרמים הנוספים ישנו אותה. ועד לחדשות המשמחות הבאות, נאחל להם מזל וברכה.

שתי צלעות המשולש

בשעתו סיפרתי לכם על רומן־אהבה שהתנהל בניו־יורק הרחוקה, בין **משה משולון** לבין היפהפיה **אורית קופר**. ובכן, לצערי התבשרתי בימים אלה על סיומו. אבל הפואנטה היא ששמעע **יוקי הירושלמי**, מי שהיה חברה הצמוד של אורית במשך חמש שנים, על הרומן שהיא מנהלת בגלים גבוהים בניו־יורק, החל מפחד פן יאבד את הלשעבר שלו, שאליה חש געגועים עזים.

הוא קם ונסע לו לשם, והחליט לשים קץ לרומן שלה עם מטלון. הוא רק לא ידע שהרומן כבר ממילא בשלבי גסיסתו האחרונים. ככה קרה שהדייל **עמי גרנות**, שטס בטיסה של יוקי, בישר לו שהוא יכול לסדר לו דירה בניו־יורק, והוביל אותו שם ישר לדירתו של המטלון, בלי לדעת דבר וחצי דבר על מה שהולך לקרות שם. והנה התיידדו שני הגברים ומצאו שפה משותפת, ולא חלפו ימים רבים ויצאה להם אוריתם המשותפת מה־ראש. משה הכניס את יוקי לעסקים שהוא מנהל בעיר הגדולה, ושניהם חולשים היום על בוטיקים מצליחים ומבסוטים מהחיים, בלי אהבות חדשות ו/או ישנות.

אורית קופר
קרחת מכאן ומכאן

העיקר שיש להם זה את זה, ונראה שהמצב הנוכחי בהחלט לשביעות־רצונם. צחוק הגורל, לא? היפהפיה הנרדמת נשארה לבדה, בהמתנה לנסיך הבא.

נמרים חול"ה

הצייר ואיש־הבוהמה **שאול נמרי** עזב אותנו לטובת אירופה. עדיין לא ברור בדיוק מתי התגבשה במוחו ההחלטה לנטוש את הארץ, אבל יש לדעתי נקודת־מפתח רצינית להחלטה הזאת, וזוהי אשתו־לשעבר **זהבה**.

שאול נמרי
בעיקבות האשה

אחרי שזו החליטה לעזוב אותנו לטובת שני בעליה הקודמים ושני בניה הפזורים בעולם, נשאר לו נמרי מיותם ובודד בארץ ולא מצא את מקומו.

לכן קם ונסע צרפתה, שם יושב לו **יוני נמרי**, אחיו על תקן של זמן ואישה חברה. אז למה שהאח לא ידביק את האח בטוב לו?

אז רק לידיעתכם, ואולי גם לצערכם, היום יושבים שני האחים נמרי בחו"ל.

מספר 2130 המחיר : 13.00 ל"י (כולל מ.ע.מ.) שנה 42 28.6.78 סיון תשל"ח,

העולם הזה

אחרי שנתפס החשוד, עשרות נשים נוספות טוענות כי נאנסו ע"י

האנס המפורסם

